

ΑΓΛ

Γ Ε Ω Π Ο Ν Ι Κ Ο Ν Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Ν

Ἑρμηνείας τινὰς ὠφελιμωτάτας
τῆς τε Γεωργίας καὶ Ἰατρικῆς,

καὶ ἑξόχως πᾶς νὰ κυβερνᾶται πᾶς τις διὰ νὰ
φυλάττηται ὑγιῆς, ἔτι δὲ καὶ Ἰατρικὰ διάφορα.
Τὰ πάντα ἐρανιδεῖται ἀπὸ σοφωτάτους Ἰατροὺς

ΠΑΡΑ ΑΓΑΠΙΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ
Τ Ο Υ Κ Ρ Η Τ Ο Σ.

Οἷς προσετέθη καὶ Μυωλόγιον διὰ ὅλας τὰς
Ἑορτὰς τῶ Χρόνου.

ΕΝ ΤΑΥΤῃ Τῃ ΝΕᾶ ἘΚΔΟΣΕΙ

Ἐπιμελῶς διορθωθὲν καὶ εἰς κρείττονα γένην μετενεχθῆναι

Ε Ν Ε Τ Ι Η Σ Ι Ν .

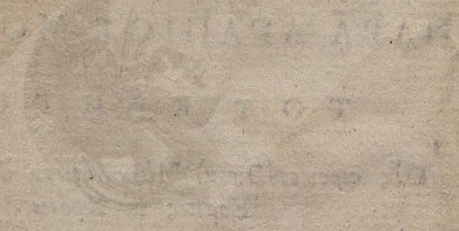
ΠΑΡΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΑΥΚΕΙ ΤΟΥ ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

1819.

THE NATIONAL

REVIEW

THE NATIONAL REVIEW
PUBLISHED BY THE NATIONAL REVIEW COMPANY
LONDON

BY THE NATIONAL REVIEW COMPANY

PRINTED AND PUBLISHED BY THE NATIONAL REVIEW COMPANY

THE NATIONAL REVIEW COMPANY

THE NATIONAL REVIEW COMPANY

1843

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΚΛΑΜΠΡΟΤΑΤΟΝ

ΚΑΙ ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ

Ι Α Κ Ω Β Ο Ν

Τ Ω Ν Μ Ε Δ Ι Κ Ω Ν

ΙΑ Τ Ρ Ο Σ Ο Φ Ι Σ Τ Η Ν

Κυρίῳ μοι Σεβασμιώτατον.

Πολλοὶ νομίζουσιν ὅτι ὁπόταν τις ἀψύρως γενηθῆ εἰς Πόλιν πολυαψύρως, ἔπειθ' ἔπειθ' ἀπὸ Γομαῖς ἀγεμαῖς, ἔπειθ' ἐπιφαρεῖς, εἶναι ἄξιός γὰρ ἀφημῆται ὁ τοιοῦτος, ἔπειθ' ἔπειθ' θαυμάζεται, διὰ τὴν τῆς πατρῴδος, καὶ συγγενείας αὐτῆ περιφάειαν. Ἀλλὰ σφάλουσιν ἀμετρῶς οἱ τοιοῦτοι, ἔπειθ' ἀδιάκριτα κειμύουσιν ὅτι ἡ ἀρετὴ δὲν κατάγεται εἰς τὴν

4.
κληρομόμος, καθὼς ἔη κακία, ἔφαι-
λη πολιτεία δεῦ ὑπάγει καὶ διαδοχῶς
εἰς τὰς ἀπογομὰς· ἀλλὰ πᾶς εἷας ἐκ
τῶν ἰδίωμ ἔργωμ, καὶ τὸν Δεωποτικὸν
λόγον, ἢ αἰχιωθῆσεται, ἢ δοξαθῆσε-
ται. Ὅσομ δὲ εἶραι ὁ ἀφθρωπος ἀπὸ ἐ-
μαρέτς, ἔ ἐπιφαρεῖς Γορεῖς καταγόμε-
μος, ἔ τὰ ἔργα τῶ μα εἶραι ἀτελῆ τε ἔ
ἀπρεπα, τόσομ τῶ πρέπει κατηγορία,
ἔ καταφρόμησις· καὶ πάλιν (τὸ εἰμα-
τίου) ὅταν φυτρώση ἔ ἀφατραφῆ εἰς μίαν
χώραν ἀτελεσάτω, καὶ ἄσημομ ἀπὸ
ποταπὸς ἀφθρώπς εἷα φυτὸν ἀγυμέ-
ρατομ, ἔ μα γυρή με τῶ σπιδῶ ἀυ-
τῶ, ἔ πολλῶ ἐπιμέλειαν θαυμάσιος εἰς
τὰς πράξεις, καὶ κατορθώματα, καὶ μα
προκόψῃ εἰς τῶ ἀρετῶ, τότε μάλλον
πρέπει ὁ τοῖδτος, μα ἀφημῆται ὑπὸ
παύτω ἀξίως, καὶ λαμπρῶς μα ἔγκω-
μιάζεται· καθὼς φαίρεται ἐμφαρῶς εἰς
τῆν ἀγυμείαν σκ Κύριε Ἰάκωβε, Ῥῆτορ
ἄξοχώτατε, καὶ Ἰατρὲ παύσοφε, ἔ σε
θαυμάζωσιν ἀπαρτες, βλέπομτες, ὅτι
ἀπὸ μίαν ποταπῶ, καὶ ἀτελῆ χώ-
ραν

8.
ραμ τῆς Μαίρης ἐβλάσῃσε τοῦτον φυ-
τόν ἐξολισμεύον με τῶσας ἀρετὰς, καὶ
χαρίσματα. Ταῦτα ἀκώωρτας ἔγωγε ἀ-
πὸ τὸν Θεοφιλέστατον Κύρ Παρθερίου
τὸν πρῶτον Εὐρυσεφίης Ἐπίσκοπον, ἔ-
κ ἀπὸ ἄλλους πολλὸς Λακεδαιμόνας, σε
ἠγάπησα, καὶ Θεόν, ὃς ὅλης καρδίας
με· ἔμ' ὅλον ὅπως δεῖ σε εἶδα με τοὺς
αἰσθητὰς ὀφθαλμοὺς, σε φοχαίζομαι με-
τὰς μορὰς κατ' ἐκάστην, ἔμ' σὺ δια-
λέγομαι ὅτι εἰς μικρὸν σημεῖον τῆς ὀ-
λαβείας, ὅπως ἔχω πρὸς τὴν σὴν Λο-
γιότητα, ἠθέλησα γὰρ τῆς ἀφιερῶσω τῆ-
το τὸ μικρὸν Βιβλίον, παρακαλῶντάς
τὴν, γὰρ τὸ ἐρᾶμνην ὡς ἔμπειρος, καὶ
πρακτικώτατος, γὰρ τὸ διορθῶσιν ἐαυτὴν ἔ-
χῃ τίποτες σφάλμα, ἔμ' γὰρ ἀναπληρῶ-
σῃ με τὴν πολλὴν πράξιν ὅπως ἔχει εἰς
τὴν Ἰατρικὴν, ὅσα ἐγὼ ἀφῆκα ἀγρα-
φα διὰ τὴν ὀλίγην με μάθησιν· ὅτι ἐ-
γὼ ἰατρὸς δεῖ εἶμαι, μόνον ἀπὸ τὸν
Ματταῖωλιν, ἔμ' Κάσωρα, ἔμ' ἄλλας σο-
φὸς ἢ Ἰταλῶν ἐμεταγλώττισα τὰς Ἑρ-
μιωείας αὐτὰς, ὅπως ἐσιώθῃσαι εἰς κοινὴν

ὠφέλειαν. Δέξῃς τοιγαρῶν ὕψοχώτατε τὸ
 μικρὸν τῆτι δῶρον τῆ ταπεινῆ Ἀγαπίῃ,
 ὡς ὁ τῆς Περσίδος Ἀραξ, ἔ ὁ Μακε-
 δῶν Ἀλέξανδρος τὸ κοίλαις χερσὶ προσ-
 φερόμενον παρὰ τῆ γεντόμων ὑδάτιον,
 ὑπεδέξαπτο. Δέομαι δὲ ἔ ἀπτιβολῶ τὸν
 παρτοδύραμον Ἀρακτα, τῆ ἀξιῶσαι ἡ-
 μάς σιωμιλῆσαι ἐμ τῶ δε τῶ βίῳ, ὅπως
 σινάφραφθῶμεν τῶ πρῶματι· ἐμ δὲ τῶ
 μέλλοντι κληρομόμας ποιῆσαι τῆς αἰωρίῃ
 Μακαριότητος.

Δῆλος ἀχρεῖος τῆς σῆς Λογιότητος Ἀγάπιος
 Μοναχός, κατὰ Κόσμον Ἀθανάσιος
 Λάνδος ὁ Κρῆς.

Α Γ Α Π Ι Ο Σ

Τ Ο Ι Σ

ΕΝΤΕΤΞΟΜΕΝΟΙΣ.

Από ὅλα τὰ σωματικά ἀγαθὰ, ἄλλο δὲν
 ἔχει ὁ ἀνθρώπος ποθεινότερον ὡσαύτῃν ὑγείαν
 καὶ εὐρωσίαν, διὰ τὴν ὁποίαν σέργεται καὶ ἐξο-
 διάση ὅλον τὸν βίον τε· ὅτι εἰὰ ἔχη κτήμα-
 τα πολλά, ἀμπελῶνας, χωράφια, ἰμάτια πο-
 λύτιμα, χρυσίου, ἀργύριον, καὶ ἄλλον πλῆτον
 ἀμέτρητον, ἔπειτα καὶ εἶναι ἀδουήης καὶ κατὰ-
 κοιτος, τί τὸ ὄφελος; ἐπειδὴ δὲν ἠμπορεῖ καὶ
 χαίρεται, καὶ ὑ ἀπολαμβαίῃ τὰ ἔχη του. Ὁ
 ποιῶτος εἶναι δυσυχέσερος ἀπὸ τὸν ὑγιαίνοντα
 πούητα, ὁ ὁποῖος εἰὰ εἶναι καὶ πτωχός, ὅταν
 ἔχη τὰ μέλη τε εὐρωσα, μετὸν κόπον τε κερ-
 δίζει τὴν ζωοτροφίαν τε, καὶ χαίρεται τὴν ὑ-
 γείαν

10.
γείων του· ὁ δὲ ἀσθενισμὸς πλῆσιος διάγει
θίον ἀβίωτον, καὶ χεδὸν ὡς νεκρὸς κατάκειται,
καὶ ἔχει λύπην πολλὴν δι' αὐτὸ, καὶ θλίψιν ἀ-
ρεΐκασον. Διὰ γὰρ τὴν αἰτίαν ταύτην, ἔχων-
τας πόθον ἐγὼ, ναὶ σᾶς εὐεργετήσω καὶ σω-
ματικῶς, ὡ ἀνθρώποι, καθὼς καὶ ψυχικῶς
σᾶς ὠφέλησα μετὰ Βιβλία, ὅπῃ ἐτύπωσα,
τῷ Θεῷ συνεργῶντός μοι, συνέλεξα ἀπὸ τῶν πλείων
μαθηματικῶν Ἰατρῶν νεωτέρων καὶ παλαιῶν, Ἑρ-
μηνείας, καὶ Ἰατρικὰ πολλὰ ὠφέλιμα εἰς τὴν
ὑγείαν τῷ σώματι, καὶ ὅς τις ἀναγνώσῃ ταύ-
την τὴν Βίβλον κερδίζει μεγάλην ὠφέλειαν,
ὅτι ἐδὼ σᾶς ἐρμηνεύω εἴα καὶ εἴα τὰ βρώ-
σιμα, ἢ γὰρ καρπῶν, ζῶα, χορταρικά, καὶ ὀ-
ψάρια, τῷ κατ' εἶδός τὴν βλάβην ὅπῃ δίδει,
καὶ τὴν ὠφέλειαν, διὰ ναὶ ἠξεύρη πᾶς εἴας ναὶ
φυλάγεται ἀβλαβος, καὶ ναὶ γεῖν πολυχρό-
πιος, χωρεῖς ναὶ τῷ ἔλθῃ μεγάλη ἀσθένεια, ἢ
ὁποῖαις ἔρχονται ταῖς περισσότεραις φοραῖς ἀπὸ
τὰ ἐναντία βρώματα· καὶ ὅς τις ἐναντιωθῆ
εἰς τῆτο, ἂς ἀναγνώσῃ ὅλως τὰς Ἰατρῶν, ὅπῃ
φέρουσιν εἰς μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας αὐτῆς ἐ-
κεῖνες τὰς εὐλογημένους Προπάτορας, ὅπῃ ἔζησε
πᾶς

πᾶς εἰας χρόνος ἑννεακοσίαις τόσαις, χωρὶς ἀ-
 θεύειαν, καθὼς εἰς τὴν Γένεσιν φαίνεται, ἦ-
 γαν ὁ Ἀδάμ, ὁ Σήθ, καὶ οἱ τῶν ἀπόγονοι·
 τὸ ὁποῖον συλλογιζόμενοι τινὲς ἄγνωστοι, ἐτόλ-
 μησαν νὰ εἰπῶσι, πῶς ἐκεῖνοι οἱ χρόνοι ἦσαν
 μικρότεροι· ἀλλὰ τῆτο εἶναι ψεῦμα σαφέστα-
 τα, μόνον ἡ αἰτία, ὅπῃ ἔζησαν τόσον καιρὸν,
 ἦτον ἁρῶτον μὲν ἀπὸ θεῖαν βέλησιν, ἐξ ἧ
 πᾶσα δόσις ἀγαθῆ, καὶ παῦ δώρημα τέλειον
 ἔρχεται· δεύτερον δὲ ἦτον ἀπὸ τὴν εὐταξίαν
 τῆς ζωοτροφίας, διατὶ ἔτρωγαν σύμμετρα, καὶ
 ὅσα βρώματα ἦσαν ἄβλαβα· ὅτι ὁ Ἀδάμ
 ὡς τέλειος, καὶ παύσοφος ἐγνώριζεν ὅλα τὰ
 χορτάγια, καὶ καρπὸς ποίαν δύναμιν εἶχασιν,
 καὶ τὴν ἐρμήνευε τῶν ἀπογόνων αὐτῶ, καὶ ἐφυ-
 λάγοντο ἀπὸ τὰ βλαβερά· διὰ τῆτο ἔγινον
 τόσον πολυχρόνιοι. Ὑστερον δὲ ἀπὸ τὸν κατα-
 κλυσμόν, ἀθεύησεν ἡ φύσις τῆς ἀνθρωπότητος,
 ἀπὸ τὴν φθορᾷ τῶ ἀέρος, ὅτι ἡ θάλασσα
 ἐπέπασεν ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ διεφθάρη
 ἡ γῆ ἀπὸ τὴν ἄλμην αὐτῆς, καὶ δεῦ ἐγεύα-
 τὸς καρπὸς τῶν δένδρων, καὶ τὰ χορτάγια τό-
 στον ἄβλαβα· ὅθεν δεῦ ἐζῆσαν πλέον τόσαις

χρόνος οἱ ἀνθρώποι ὡς τὸ πρότερον, μόνον τὸ
 τεῖτον, καὶ ὀλιγώτερον· ἀλλὰ καὶ τότε εὐρέθη-
 σαν τινὲς ἐπιμελεῖς καὶ σπουδαῖοι ἀνθρώποι,
 ὅπῃ μὲ τὴν πολλήν τες γινώσκιν καὶ μάθησιν ἐ-
 γνώρισαν τὴν δύναμιν τῶν βοτάνων, καὶ μᾶς ἀ-
 φήκασιν γραφικῶς ποίαν ὠφέλειαν δίδει καθ'
 εἶα, διὰ τὰ βοηθόμεθα εἰς ταῖς ἀνάγκαις,
 τὰ μὴν ἀποθάνομεν. Οὐ μόνον δὲ οἱ ἀνθρώποι
 μὲ τὸ λογικὸν εὐρήκασιν διαφόρους ἰατρείας,
 ἀλλὰ καὶ ζῶα πολλά, ἀπὸ χάρισμα τῆς φύ-
 σεως, γνωρίζουσι διάφορα φάρμακα, καὶ βοη-
 θῶνται εἰς τὴν χρείαν τες, ἀπὸ τὰ ὅποια ζῶα
 ἔμαθον μερικὰ καὶ οἱ ἀνθρώποι, καὶ μάλιστα
 ταῦτα, ἡγοῦν τὸ λάφι γνωρίζει πῶς ὁ δίκ-
 ταμος ἔχει δύναμιν, καὶ εὐγαίνει ἀπὸ τὴν σάρ-
 κα τὴν σαΐταν, καὶ ἄλλα σίδηρα· ὅθεν ὅταν
 πληγωθῆ, τρέχει, καὶ εὐεῖσκει αὐτὸ τὸ χορ-
 τάει πάραυτα, καὶ μαοσεῖ, καὶ βαίνει το εἰς τὴν
 πληγὴν τες, καὶ θεραπεύεται. Τὸ ὅμοιον κάμνου-
 σιν τὰ ἀγελόγινδα τῆς Κρήτης, καθὼς λέγει ὁ
 Ἀριστοτέλης. Ὅμοίως πάλιν τὰ λάφια ὅταν τὰ
 δαγκάσῃ τὸ σφαλάγγι (ὅπῃ εἶναι ὡσάν τὴν
 Ἀράχνην, ἀμὴ φαρμακερὸν) τρώγουσι καβέ-

ρες, κ̄ ιατρεύονται. Τὸ χόρτον ὅπ̄ε λέγομεν
 Χελιδόνιον μ̄ας ἐρμήνευσε τὸ Χελιδόνι πῶς φω-
 τίζει τὰ ὄμματα, διατὶ γενῶνται τυφλὰ τὰ
 παιδία τ̄ς, κ̄ φέρνοντας αὐτὸ τὸ χόρτον, τὸ
 βαίει εἰς αὐτὰ, καὶ βλέπτει. Τῷτο βεβαλώ-
 νει κ̄ Γαληνὸς ἔτω λέγωντας· ὁ ζωμὸς τ̄ς χε-
 λιδονίς φωτίζει τ̄ς ὀφθαλμ̄ς, ὅπ̄ε θαμπῶνεν
 ἀπὸ χοντρ̄ς χυμ̄ς. Ἡ χελώνη τρώγει τὴν ὀ-
 εΐγανον, κ̄ δεὺ τὴν βλάπτει τὰ ὀφίδια, οἱ
 ἀγελόχοιροι ὅταν ἀρρώσῃεν, τρώγουν κισθὸν
 κ̄ καβέρ̄ς κ̄ ιατρεύονται· τὰ ἀρκέδια ὅταν
 φαρμακωθῶν ἀπὸ τὴν μανδραγόραν, τρώγουν
 μύρμηγκας, κ̄ δεὺ βλάπτονται, κ̄ ἄλλα πολ-
 λά ζῶα νοῶσι καλλίτερα ἀπὸ τὸν αἴθρωπον
 τὸ συμφέρον τ̄ς μάλισα· κ̄ τὸ μέλλον γνω-
 εῖζσιν, ἢ γεν τὰ κειάεια χορένεται, κ̄ χαί-
 ρονται ὅταν μέλλη νὰ βρέξη, κ̄ τὰ βόδια ἀ-
 ναλύχονται ἀνάτελχα, κ̄ βόσκουσι σπεδακτι-
 κά· τὰ πρόβατα κτυποῦσιν εἰς τὴν γῆν μὲ
 τὸν πόδα, κ̄ σκάπτουσιν· ἢ αἶγες κοιμῶνται
 σιμὰ μία τῆς ἄλλης· οἱ μύρμηγκες περπα-
 τῶσι σπεδασιότερα, καὶ ὅταν ὑπαντῶ εὔας τὸν
 ἄλλον κακίζουσιν. ὁμοίως κ̄ τὸ γερῶνι γνωρί-
 ζει

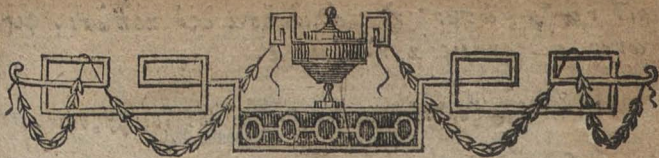
ζει πότε θέλει νὰ χιονίση, κὺ συνάζει κορμάτια ξύλα, κὺ ψάθην, κὺ ἄλλα ὅμοια εἰς τὴν εὐρωσίν τε. Καὶ ἔ μόνον τὰ ζῶα τῆς γῆς, ἀλλὰ κὺ τὰ θαλάσσια γνωρίζουσιν ὅταν θέλῃ νὰ ἀλλάξῃ ὁ καιρὸς, νὰ γεύῃ φερτῶνα, κὺ χῶννται οἱ ἀχνηαῖοι εἰς τὴν ἄμμον· τὰ καλαμάρια πηδῶσι, καὶ συνάζονται αὐτάμα ἀμέτρητα· οἱ βαθράκοι φωνάζουσι δυνατώτερα· ἢ ὄρνιθες κτυπῶσι τὰς πτέρυγας, κὺ χαίρονται· οἱ λύκοι φεύγουσιν ἀπ' ἐκεῖ ὅπου κατοικῶσιν, ὅταν γνωρίσουν πῶς ἔχει νὰ κάμῃ χιόνι πολὺ, κὺ ὑπάγου εἰς ἄλλον τόπον μακρῶν, καὶ ἀπλῶς εἶπεν τὰ περισσότερα ζῶα γνωρίζουσι τὸ συμφέρον τῆς, καὶ φεύγου τὸν κίνδυνον· οἱ δὲ ἄνθρωποι εἶναι εἰς τῶτο ἀμαθέστεροι, λέγω διὰ τῆς ιδιότητος, καὶ ἀγραμμάτης, ὅτῃ πολιτεύονται σχεδὸν χειρότερα τῆν κτηνῶν, καὶ δὲν γνωρίζου ὅσα τῆς βλάπτουσι.

Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν λοιπὸν ἐσυνάθροισα ἀπὸ Βιβλία διάφορα, κὺ ἐσύνθεσα τὸ παρὸν εἰς κοινὴν τῆν ἐντυγχανόντων ὠφέλειαν, τὸ ὁποῖον ὠνόμασα ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΝ, διὰτὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἔχω γεγραμμεύας ἐρμηνείας ἀναγκαίας

διὰ τὰς γεωργίας, ἢ κηπευσίας, πῶς νὰ ἀπερνεύ-
 σι τὰ χορταεικὰ, ἢ γευνήματα· πῶς νὰ κεν-
 τρώνεν τὰ δένδρα, καὶ κλήματα· πῶς νὰ κυ-
 βερνεύ τὰς καρπύς, ἢ τὰ κρασία, νὰ μὴν ἀφα-
 νίζωνται, ἀλλὰ πολὺν καιρὸν νὰ φυλάγωνται,
 ἢ ἄλλα πολλὰ χρειαζόμενα ἔργα διὰ
 κάθε λογῆς ἀνθρώπου Λαϊκόν, ἢ Ἐκκλησια-
 στικόν· ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἄλλα μὲν ἔμαθα ἀπὸ
 ἀνθρώπων πολυμαθεῖς, ἢ μαθηματικῆς, εἰς
 διαφορὰς χώρας, ἢ κάσρη ὅπῃ ἐπεριπάτησα,
 ἢ ἄλλα πάλιν ἀπὸ Βιβλίας Ἰταλῶν, ἢ Ἑλ-
 λήνων Φιλοσόφων, ὅπῃ ἀνέγνωσα, καὶ ὅσου
 ἐδυνήθηκα, ἐφυλάχθηκα νὰ μὴ γράψω ψεύ-
 ματα, καθὼς πᾶς εὖας ἠμπορεῖ νὰ πιστωθῆ
 ἀπὸ ὅσους ἀνέγνωσαν τὸ Ἑλληνικὸν Γεωπονικόν,
 τὸν Διοσκορίδην, τὸν Γαληνόν, τὸν Ματταίω-
 λην, τὸν Κάσωρα, ἢ τὰς ἄλλας Φιλοσόφους
 τῶν Ἰατρῶν, ἀπὸ τῶν ὁποῖας ἐμεταγλώττισα
 φιλαλήθως, καθὼς ἐκεῖνοι τὰ ἔγραψαν· οἱ
 ὁποῖοι ἐκοπίασαν τόσον, ἢ ἐγύρισαν κάσρη,
 ἢ πόλεις ἀπείρους, ἢ ὄρη ὑψηλότατα, διὰ νὰ
 εὔρην ὠφέλιμα βότανα, ἢ μὲ τὴν πολλὴν τῶν
 ἔργων, ἢ μάθησιν, ἐκατάλαβαν παντὸς βο-

πάντες τὴν δύναμιν, καὶ μᾶς τὴν ἀφίκασι γρα-
 φικῶς, διὰ τὸ εὐείσκαμεν εἰς τὴν ἀνάγκην
 βοήθειαν. Δεχθῆτε ἔν, Ἀδελφοί ἐν Χριστῷ, τὸ
 ὠφελιμώτατον τῶτο Βιβλίου, καὶ ἀναγνώθετέ το
 πολλάκις, ὡς πολλὰ χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον, καὶ
 ἀφῆτε ἄλλα βιβλία ψευδῆ, καὶ μάταια, Ἰσο-
 είας λέγω, κωμωδίας, μύθους καὶ Ποιητῶν, καὶ
 ἄλλα ὅμοια φλυαρίσματα, ὅπερ ἔτε τὴν ψυ-
 χὴν ὠφελῶσιν, ἔτε τὸ σῶμά σας, καὶ μόνον τῶ-
 το ἀναγνώθετε, ὡς κατὰ πολλὰ συμφέρον εἰς
 τὴν ὑγείαν τῆ σῶματος, καὶ κάμνετε ὅσα λέ-
 γει, ἢ γὰρ φυλάγεσθε ἀπὸ τὰ βλαβερά, καὶ
 τρώγετε τὰ ὠφέλιμα, καὶ ἀναγκαϊότερα, διὰ
 τὸ ζήσετε εἰς τῶτον τὸν Κόσμον χρόνους πολ-
 λὰς ὑγιεῖσθε, καὶ ἀσσοι, καὶ εἰς τὸν μέλλοντα
 (εἰὼ φυλάξητε τὰς σωτηρίας Ἐντολὰς τῆ Κυ-
 εῖς) τὸ κληρονομήσητε τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ
 τὴν Οὐράνιον, τὸ ζῆτε ἀθάατα χαίροντες αἰῶ-
 νίως, καὶ εὐφραϊνόμενι.

Ἐρρώθε οἱ Ἀναγιώσκοντες.

Γ Ε Ω Π Ο Ν Ι Κ Ο Ν .

Περὶ τοῦ πῶς νὰ γωριζῆς τὴν καλὴν γῆν τῆς
πρώτης ποιότητος .

§. 1. **Σ**κάψον ὀλίγον, εὗγαλε τὸ χῶμα, ἔπει-
τα πάλιν βάλετο εἰς τὸν τόπον τε, καὶ εἰς γερμί-
ση ὁ λάκκος νὰ περισώσει χῶμα, εἶναι καλὸν
τὸ χωράφιον, εἰ δὲ καὶ δὴν γερμίση ὁ λάκκος, εἶ-
ναι κακὴ γῆ .

Ποῖα γεννήματα νὰ σπέρνῃς εἰς τὴν παχέαν γῆν, καὶ
ποῖα εἰς τὴν πτωχὴν καὶ λεπτοτέραν .

§. 2. **Τ**ὸ σιτάριον γίνεται εἰς τὴν παχέαν γῆν
καὶ εἰς τὸν κάμπον καλλίτερον, καὶ ἂς εἶναι βρεγ-
μική, ὅταν τὸ σπέρνῃς ὅτι φυσικὰ ὁ σίτος ἀγα-
πᾷ τὴν ὑγραύ γῆν, καὶ γίνεται πρόθυμος. τὸ δὲ
κεράσι σπέρνῃς εἰς τὴν μεσέαν γῆν, ἢ γουν τῆς
δωτέρας ποιότητος, καὶ ἂς εἶναι στεγνὸν καὶ ξηρὸν τὸ
χωράφιον. τὰ δὲ κικία, καὶ λαθύρια, καὶ τὰ ἄλ-
λα ὄσπρια, σπέρνῃς εἰς τὴν ἀχαμνὴν γῆν, μὰ
νὰ εἶναι βρεμμένη. ὅτι εἰς τὴν βάλῃς εἰς ξηρὰν
γῆν, καὶ μάλισα τὰ κικία, φθείρονται καὶ κόπτονται
Georon. A τὸν

πρὶν νὰ φυξῶσεν· κὶ πάλιν ὅσα δὲν κοπῶσι, φυξάντων ἀδοκησιμεία κὶ ἄτυχα.

Πότε νὰ θερίζουν πρὸς καρπὸς, κὶ τὰ πρὸς ἐσωδύζουσι.

§. 3. Ὅταν ἀρχίζεν νὰ ξανθίζεν, τότε θερίζει τὰ γεννήματα, καὶ μάλιχα τὰ κειθάδια καὶ ὄσπρια, τὰ ὁποῖα εἰὼν τὰ ἀφήσης νὰ πολυφθάσεν, γίνονται ἀνοσα κὶ κακόβραστα, καὶ πίπτουν κὶ πολλὰ εἰς τὸ χωράφιον, κὶ χάνεσται. ἀμὴν αὖ τὰ συνάξης κρῶϊμα τὰ κερδίζεις, κὶ γίνονται νοσιμώτερα, κὶ βράζεν ὀγληγορότερα. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄχεράτους εἶναι εἰς τὸ φαγὶ γλυκύτερα, καὶ τὰ ξῶγεν τὰ ζῶα καλλίτερα. μόνον κρῶσεχε ὅσον δυνήθης, νὰ τὰ θερίζης ταχὺ μὲ τὴν δροσίαν. κὶ ἀφ' ἑ λυχνίσης, ἀφινε τὸν καρπὸν εἰς τὸ ἀλῶνι εἶνα ἢ δῶ ἡμερόνυκτα. καὶ τὸ κρῶϊ νὰ τὸν ἐσωδιάσης μὲ τὴν νυκτερινὴν δρόσον, πρὶν εὐγῆ ὁ Ἡλιος. ὅτι πτε βασιῶσι πολὺ καιρὸν, καὶ δὲν κόπτονται τὰ γεννήματα.

Διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τὸ ἄλεθρον.

§. 4. Τὸ δὲ ἄλεθρον φυλάγεται καιρὸν πολὺν κὶ δὲν βλάπτεται, εἰὼν χύσης δαδί λιπαρὸν, νὰ βάλῃς μέσα μικρὰ κομάτια εἰς διαφόρους τόπους τῆ σάκκῃς, ἢ ἄλλῃς ἀγγείῃς ὅπερ τὸ ἔχεις. καὶ πάτησαι το ὅσον διώεσαι, νὰ εἶναι καλά πηλωμένον. ἢ βάλε ἄλας ἀπὸ τὴν δαδία. κὶ αὖ εἶναι τὸ ἀλεῦρι κοσμησιμείον, πάλιν ὅταν θέλεις νὰ τὸ ζυμώσης ἀπομείνει τὸ ἄλας εἰς τὴν κνισάραν, ἢ γεν τὴν σίταν.

Πῶς

Πώς τὰ δειδρη φυτεύονται.

§. 5. **Α**πὸ ταῖς πρώταις βροχαῖς τῷ Ὀκτωβρίῳ, ἕως τῆς ἑπτὰ ἡμέρας τῷ Νοεμβρίῳ φυτεύε ελαιίας, περασίας, ἀμυγδαλαίας, καὶ ἄλλα δειδρη ὅμοια, καὶ τῆς καρπῆς τῆς ἀκροδρύων.

Διὰ τὴν φυλάγῃς τὸν σῖτον πολὺν καιρὸν ἄσητον.

§. 6. **Β**αίε εἰς τὸν σωρὸν φύλλα ελαιίας, ἢ τοῦ κοιλιαίξου, ἢ ἀφινθίας, ἢ τῆς ἀμαράντου, ἢ γιν τῆς αἰζώου. ὅλα αὐτὰ τὰ χορτάκια, καὶ μάλιστα τὸ ἀγάλλοχον, ἔχουσι χάριν τὴν διαφυλάττειν γερὰ καὶ ἀβλαβὰ ἀπὸ κάθε λογῆς φθορῶν τῶν γυνήματων. καὶ ὅταν ξηρανθῶν αὐτὰ τὰ φύλλα, ρίπτεται, καὶ βαίε ἕτερα ἐγκαιρὰ. Ἄλλο. Τὸ κεχρὶ τὴν βαίης οὐα τρίτον εἰς κάθε γυνήμα, τὸ φυλάγει ἀβλαβὸν. ἢ βράσον θάλασσαν μὲ ὀλίγον λάδι, καὶ βρέξε μετ' αὐτὰ τὸ ἔδαφος, ἢ γιν τὴν γλῶσσοῦ βαίης τῆς καρπῆς, ὁμοίως καὶ τῆς τοίχης τειγύρου. Ὅμοιον. Εἰς κάθε δύο κοιλὰ ἢ μουζούρια σιτάει, βαίε μίαν λίβαν ἄλας κατὰ τειμμεῖον, καὶ ἀνακάτωνέ το εἰς ὅλον τὸ σιτάει. Τὸ ὅμοιον κάμνει ὁ πήγανος καὶ ὅλα τὰ ἀνθη, ὅπῃ ἔχουσι κακὴν μυρωδίαν, ὡσανεὶ εἶναι ἢ χαμαικπῆ. (Ἰταλ. Ebullo.) ὅτι ὁ βρῶμος αὐτῆς διώκει ὅλα τὰ ζῶφια ὅπῃ φθείρουσι τοὺς καρπῆς. Αὐτὰ τὰ ἀνθη φθείρουσι τῆς φύλλου καὶ κορέου, καὶ τὰ βαίης εἰς τὸ σρῶμα, ἢ καὶ τὰ βράζης μὲ σκύλλινον ξύδι, ἢ γιν τῆς ἀσκέλλου, καὶ μετ' αὐτὸ καὶ ἀλείφῃς τὰ στανίδια. ἔτι δὲ ἀσβέλλου ἀσβουσον καὶ βαίης οὐα

μυζέει εἰς τὰ ἑκατὸν μυζέεια γέννημα, τὸ φυλάγει θαυμασιώτατα. ἔτι δὲ ἡ φάκλα. τὸτο εἶναι χόρτον, ὅπῃ τὸ λέγειν φράγγικα τασομπαρπάσο. καὶ κάμνει τὰ φύλλατε μακρὰ μίαν πιθαμῶ, καὶ πλατέα μίαν παλάμῳ, τὰ ὅποια νὰ βαίης εἰς τὸ γέννημα, τὸ φυλάγειν ἄσιπον.

Πῶς νὰ μοιράξης τὰ χωράφια, ἵνα νὰ κάμνεν μὲ ὀλίγον κόπον καρπὸν περισσότερον.

§. 7. **Ε**ν πρώτοις ἴξομεν, ὅτι ἡ γῆ, ὅπῃ δουλεύεται ἀπὸ ἐντόπιον ἀνθρώπον, ὅπῃ νὰ εἶναι ἐκεῖ γεννημένος καὶ ἀναθρεμμένος, ἐπιτυχεῖν καλὰ τὰ γεννήματα· διατὶ γνωρίζει τὴν φύσιν τῆς, καὶ τὴν κυβερνᾷ μὲ διάκεισιν. ἀμὴ ὅταν τὴν συναλλάσεν οἱ Γεωργοὶ, καρπίζει ὀλιγώτερον, διατὶ δὲν τὴν γνωρίζουσιν. ὁμοίως καὶ τὸ σιτάρι καὶ τὰ λοιπὰ γεννήματα, πρέπει νὰ εἶναι ἀπ' ἐκεῖνον τὸν τόπον, καὶ μεσωμεῖα καλά. καὶ ξενικὸν σπόρον μὴ στείρης, ἔξω νὰ εἶναι ἀνάγκη, ἢ γεννῆναι νὰ μὴ δειστικῆς ἐντόπιον. καὶ σπέρνε γέμωσιν, καὶ ἐσωδιάζε ὀλιγώσιν. ἀμὴ ἅς εἶναι ὁ καρπὸς ὅπου σπέρνεις εὖς χρόνους πάντοτε. εἰ δὲ καὶ δὲν δειστικῆς εὖς χρόνους, στείρε ἔξ ἀνάγκης καὶ δίχρονον, ἀμὴ ἔτι πότε σε μὴ στείρης, καὶ χάνεις τὴν ἐξοδον. καὶ σπέρνε παρῶμον πάντοτε, ὅτι τὸ ὄφιμον σε κομπῶνει πολλῶν. ἀμὴ τὸ παρῶμον ἀπὸ τὰς δέκα μίαν, ἢ ὀλότελα. μοιράζε δὲ εἰς τρία μερτικὰ τὸ χωράφιον. τὸ εἶνα τρίτον σπέρνε σιτάριον, τὸ ἄλλο μαγερέματα, καὶ τὸ ἄλλο γ. ἀφίως ἄσπορον, νὰ ἀναπύεται, καὶ οὕτω κάμνε κάθε χρόνον, ὅτι περισσότερον διάφορον σε δίδει
μὲ

μέ τον ἔσπονον τουτον, παρα να το ἔσπερνες ὄλον
 κάθε χρόνον. διατι το σιτάρι καταλεί πολλά το
 χωράφιον. κῆ ὅταν μείνσσι τὰ δύο ἔξίτα τῆς γῆς
 χωρὶς σιτάριον, πολλά ἀναπαύεται. κῆ τον ἄλλον
 χρόνον ἀπείρε το σιτάρι ἐκεῖ ὅπῃ ἦσαν τὰ μαγε-
 ρέματα, κῆ αὐτὸ ὅπῃ εἶχε τὰ ὄσπερα ἀφες ἀσπο-
 ρον. κῆ ἔτω κάμνε κάθε χρόνον να κερδίζης κῆ τον
 σπόρον, κῆ να καρπίζεν καλλίτερα. Ὁ δὲ καιρὸς
 τῶ σπόρου εἶναι ἀπὸ τῆς 20. Σεπτεμβρεῖς ἕως τῆς
 Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἢ Εἰσοδίων ἢ δεκαπέντε
 ἡμέρας προτιτερα κῆ ὑσερώτερα.

Πῶς ἀναχώνονται τὰ χωράφια.

§. 8. Ποτὲ μὴν ἀναχούης, ὅταν εἶναι ἡ γῆ βρεμ-
 μένη, ὅτι ὅσοι βῶλοι ἀπομείνεν ὑγραὶ ἀνωθεν τῆς
 γῆς δευὲν καρπίζεν αὐτὸν τον χρόνον. εἰ δὲ κῆ γυ-
 εῖσει ἀνω κάτω, να μείνη ἡ ὑγραὶ μερὰ ὑποκά-
 τω, μένει ἔξίς χρόνος ἀκαρπος. οὔτε ὅταν εἶναι
 πολλά ξηρὸν το χωράφιον, ὅτι δευὲν προκόπτει οὐ
 δὲ τότε το ἀνάχυμα, μόνον ὅταν εἶναι καμπόση
 ἀπάλα, διὰ να λύσσιν οἱ βῶλοι, να λεπταύων-
 ται. καὶ σαύρωνε πάντα τὰ αὐλάκια, ἢ γεν ὅταν
 ἀναχούσης τῶ μάκρς, δολτέρωνε δίπλα τῶ πλάτς.
 ὅτι ὅσον το ἀναχούσης καλλίτερα, τόσον σῆ δίδει
 καρπὸν περσιότερον, κῆ ἐξόχως ὅταν εἶναι πα-
 χύ το χωράφιον, ὅτι αὐτὸ θέλει βαθύ κῆ πυκνὸν
 ἀνάχυμα. ὅτι ἡ παχέα γῆ ὅταν δευὲν τῶ δελδύης
 καλὰ, δὲν καρπίζει. ἀμῆ ὅταν τῶ φύχει ἡ φύ-
 χσα, καὶ τῶ καίγει ὁ ἥλιος, τότε μάλλον γί-
 νεται εὐκαρπος. κῆ ἀναχυνέ τῶ, πρὶν τῶ χειμῶ-
 νος, κῆ ὄχι ποτὲ ὑσερώτερα. εἰδὲ καὶ εἶναι ἀχά-

μὲν ἁμάτα, ἀνάχυνε τὸν Αὐγυῆσον, ἢ ταῖς πρῶταις τῆ Σεπτεμβρίας, καὶ μὴ τῷ ἀναχύης βαθέα, ὡς τῷ καλῷ, ἀλλὰ ὀλίγον τίποτας. ὅταν δὲ εἶναι εἰς τὸ χωράφιον καλαμία, καὶ γέ τιν πρῶτον. ὅτι ὡσάν νὰ τὸ ἐκόπριζες τῆ ἔρχεται. καὶ ἂν τὸ ἀναχύσης μὲ τῷ καλαμίαν, τῆ δίδεις μεγάλῳ ζημίαν. ἀμὴ ἂν τῆ δώσης σίαν, καί γεις τὰ κακὰ χορτάρια, καὶ παχαίνει καὶ ἡ γῆ, διατὶ ψύεται, καὶ γίνεται εὐκαρπος.

Πότε κοπρίζονται τὰ χωράφια.

§. 9. Περὶ νὰ τὰ ἀπείρης κόπριζέτα γέμωσιν, καὶ βάνε εἰς τὰ καλὰ χωράφια ὀλίγῳ κοπρίαν. εἰς δὲ τὰ δούτερα περισσότερῳ. καὶ εἰς τὰ πολλὰ ἀχαμνὰ βάνε πολλῷ ὅσον δυνέσαι, νὰ τὰ δυναμώσης. Γίνωσκε δὲ καὶ τῆτο, ὅτι τὸ κόπρισμα τῆ προβάτων, τῆ βοδία, καὶ τῆ ἀνθρώπων, βασιὰ εἶς χρόνος. ἀμὴ τῆ χοίρε, τῆ ἀλόγων, καὶ ἄλλων ζώων, βασιὰ μόνον εἶνα χρόνον. καὶ ὅσον εἶναι ἡ κοπρία πολυκαιρισμένη, τόσον ὠφελεῖ ὀλιγώτερον. ἀμὴ ἡ ἔγκαιρος δίδει πολὺ διάφορον. Καὶ ὅταν δεῖ ἔχεις ἄλλῳ κοπρίαν, βάνε τὰ βρεμμένα καὶ ἄχρηστα ἄχρητα εἰς τὸν κοπρόλακκον μὲ νερόν, καὶ γίνεται κοπρία ὀγλήγορα. ἀμὴ καὶ αὐτὴ εἶναι ἀχαμνὴ, καὶ μόνον εἶνα χρόνον δίδει παραμικρὸν διάφορον.

Πότε νὰ σκάπτονται τὰ σαρμεῖα.

§. 10. Τὸ σιτάρι ὅταν ἔχη τέσσαρα φύλλα, καὶ τὸ κριθάρι πέντε. τὰ μαγερέματα, ὅταν εἶναι
τέσ-

τέσσαρα δάκτυλα . καὶ μὴ σκάψῃς ποτὲ κανόνα
σπαρτὸ εἰς τὸ αὐθός . ἔτε γὰρ εἶναι ξηρὸν τὸ χωρά-
φιον , ὅτι πολλὴν ζημίαν τῷ δίδεις . καὶ σκάπτει
ὅταν εἶναι γέμωσις . ἀμὴ τὰ λεπινάερα μὴ σκά-
ψῃς πώποτε . διατὶ ὡς τὸς ἐγγίξῃ τὸ σίδηρον εἰς
τὴν ρίζαν , μαραίνονται . τὰ δὲ κικλία ἀνὰ τὰ σκά-
ψῃς καὶ δύο φοραῖς , καρπίζου καλλίτερα . τὰ ὁ-
ποῖα ὅταν τὰ ἐσωδιάξῃς , ἅς εἶναι νύκτα πρὶν
ξημερώσῃ . καὶ βρέχετα μὲ ὀλίγη θάλασσαν γὰρ
μὴ κάμωσι μαμένα .

Πῶς γὰρ μεθ' ἅς τὰ σιτάει , καὶ πῶς ἄλλως καρπύς ,
γὰρ μὴ ξεπέσῃς εἰς τὰ μύζαερα .

§. 11. Γίνωσκε ἀκριβῶς , ὅτι ὅσα γοννήματα μεί-
νεσι πολλὴν καιρὸν εἰς τὸ σπῆτι φυλαγμένα , ἀνὰ
τὰ μεθ' ἡσθῆς πρὶν γὰρ τὰ μετατοπίσῃς , δέξεται
ἐπτα εἰς τὰ ἑκατὸν ὀλιγώτερος ὅτι καρπὸς καὶ ἀνὰ
εἶναι , ἔξω ἀπὸ τὸν λιμόσπορον . λοιπὸν πρῶτον
μετατόπιζε μὲ τὴν παλάμην , καὶ σιτάει εἶναι ,
καὶ ἄλλος καρπὸς . καὶ ρίχνετον εἰς ἄλλον τόπον
ὡσαν ὅταν τὸν λιχνῆς , διὰ γὰρ πάρῃ ἀέρα , καὶ
ὑστρα μέθυσαιτον , γὰρ μὴ ζημιωθῆς . ἀμὴ ἀνὰ εἶ-
ναι λιμόσπορος μέθυσαιτον ἀδύς πρὶν τὸν σαλού-
σῃς , γὰρ τὸν εὐρῆς ὀκτὰ εἰς τὰ ἑκατὸν περιεσώτε-
ρον . ἡ δὲ αἰτία τῆς τῆς περιεσώματος εἶναι αὐ-
πῆ . τὸν καιρὸν τῆς θέρμης , ὅπῃ τὸν ἐκοπαίσεις ἡ-
τον πολλὴν καύσις τῆς Ἡλίου , καὶ τὸν ἐξήρανεν . ὑ-
στρα ὅσον ψυχραίνει ὁ καιρὸς , τόσον ἀναδίδει τὸ
λάδι τῆς ἀπόρῃς , καὶ πρὶσκαταί . καὶ ὅταν τὸν μετα-
τοπίσῃς τῆς δίδει ὁ αἶρ καὶ στεγνώνει . τὸ δὲ σιτά-
ει πληθαίνει ὡς αὐθόσεν εἴρηται .

8
Ὅτι τὰς μεγάλας Ἑορτὰς δὲν εἶναι συγχωρημένον,
να δουλῶσῃ τινὰς χερεὶς ἀνάγκης μεγάλης.

§. 12. **Ε**ἰὰν εἶναι καιρὸς βροχερὸς, καὶ ἔχεις εἰς
τὸ ἀλῶνι τὸν καρπὸν, ἢ εἰς τὸ πατηθῆι τὸ κρα-
σί, καὶ εἶναι ξεσκέπασον, ἢ χαλάσει κανεὶνὰ πέ-
ραμα, ἢ γυν γεφύρι, καὶ κάμνει χρεῖα να περνῶν
οἱ ἀνθρώποι, ἢ εἶναι στυροφυτῶτα λάχανα, καὶ
ἀν δύντα ποτίσης μαραίνονται, ἢ ἄλλη ἀνάγκη
εἶναι μεγάλη, τότε μόνον ἔχεις συγχώρησιν να
δουλῶσῃς, δια να μὴ χάσῃς τὴν ἐσοδίαν. οὐαὶ
δὲ εἰς ὅσας θυγῶν καὶ θερίζῃν ταῖς Κυριακαῖς,
φλυαρῶντες, ὅτι δὲν ἔχει χόλλιν τὸ θερος, ὁ θυ-
γος, καὶ ὁ πόλεμος. Οἱ ποιῶτοι ὅπερ ἐργάζονται ἀ-
φόβως τὰς Ἑορτὰς, θρῆνήσῃν αἰῶνια.

Πότε να θυγῶς τὴν ἀμπελον.

§. 13. **Ο**ταν θυγήσῃς περίσῃα παρῶμα, παρὶν να
φθάσῃν καλὰ τὰ σαφύλια, ἀφελῶς τὸ ἀμπέλιον,
διατὶ τὸ ξεφορπώσεις, καὶ καρπίζει τὸν ἄλλον χρό-
νον καλλίτερα. ἀμὴ εἰς τὸ κρασί ζημιῶνεσαι,
διατὶ γίνεται λεπτὸν, ἀχαμνὸν καὶ ὀλιγοβάσακτον.
εἰ δὲ πάλιν καὶ ἀργήσῃς να τὸ θυγήσῃς, βλά-
πτεις ἀυτὸ τὸ ἀμπέλιον, διατὶ στέκεται φορτω-
μένον, καὶ ἀθροεῖ, ὡς τὸ ζῶον, ὅταν δύντο ξεφορ-
πόσῃς ὀγλήγορα. καὶ οὐ μόνον ἀυτὸν τὸν κίνδυ-
νον ἔχεις, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ χαλάζῃν φοβᾶσαι, καὶ
ψύχαν, καὶ κρύσαλλον. λοιπὸν ἀφ' ἑ ἀειμάσῃν
τὰ σαφύλια, ἀς κάμνῃν μόνον ἕξη ἡμέρας εἰς τὴν
ἀμπελον, καὶ τότε κόπτετα, ἢ γυν ὅταν ἰδῆς καὶ
φαί-

φαίνεται μαῦρον τὸ κόκαλον, ὅτῃ εἶναι μέσα εἰς
 τὴν ῥόγα. εἰδὲ καὶ εἶναι ἀκόμι τὸ τζίκκρον παρ-
 σινον, μὴ φυγῆσης. Ἡ πάλιν σφίξει τὴν ῥόγα,
 καὶ εἰάν πηδήσῃ μοναχὸν τὸ κόκαλον, εἶναι τὸ σα-
 φύλι ὄριμον. εἰ δὲ καὶ εὐγὴ κολιμμένη κομάτι σάρ-
 κα τῆς ῥόγας εἰς τὸ κόκαλον, ἀκόμι δεῦν ἔφθασε.
 Καὶ ὅταν φυγᾶς, εὐὰ θέλης νὰ γνήη καλὸν τὸ
 κρασί, πάτει τὰ ἄσπρα σαφύλια χῶρια ἀπὸ τὰ
 μαῦρα, ὁμοίως τὰ παρῶμα ἀπὸ τὰ ὄψιμα. μά-
 λιστα αὐτὸ εἶναι βολετὸν μὴ τα φυτῶσης ἀντάμα
 μαῦρα καὶ ἄσπρα, ἀλλὰ ὅσον ἠμπορέσης ξέχωρα.
 διατὶ ἔχει οὐα μὲ τὸ ἄλλο πάθος καὶ πόλεμον,
 καὶ δεῖ φοροκόπτειν ποσῶς οὐέμενα. ἀφ' ἧ δὲ φυ-
 γῆσης, καὶ περάσεν καμπόσαις ἡμέραις, σκάφαι
 τὸ ἀμπέλιον, νὰ ἀρεωθῇ ἡ γῆ ἀπὸ τὰ πατήμα-
 τα τῶν φυγητάδων, διὰ νὰ φθαῖν τὸ νερὸν τῆς
 βροχῆς εἰς τὰς ρίζας τῶν κλημάτων, καὶ νὰ ξη-
 ρυνθῶν καὶ τὰ χορτάκια γλήγορα. Τὸ δὲ πατητή-
 ριον, ἠγνὸν τὸν λῦδὸν ἀνοίγε φοροτίτερα τῶν φύγου
 ἡμέρας εἰκοσι, διὰ νὰ πάρῃ ἀέρα, νὰ ξεθυμάνῃ,
 καὶ ράντισαί τον μὲ μικρὸν ἀγίασμα.

Διὰ τὰς ἐλαίας πότε φυτῶνται.

§. 14. **Α**πὸ τὰς 15. τῶ Νοεμβεῖς Μῦδος, ἕως
 τὰς 20. τῶ Δεκεμβεῖς φυτῶνται καὶ τὸ φθινόπω-
 ρον καὶ τὴν ἀνοιξιν, ὅτι τὸ μὲν φθινόπωρον εἶναι
 ἡ γῆ ἀκόμι ζεσὴ ἀπὸ τὴν καῦσιν τῶν θέρων. καὶ
 τὴν ἀνοιξιν πάλιν εἶναι νοτερὴ ἀπὸ τὰς βροχαῖς
 τῶ χειμῶνος. καὶ ἡ νοτερὴ γῆ κάμνει τὰς ἐλαίας,
 καὶ δὲγάνει μεγάλα βλασάκια, καὶ φύλλα λιπαρὰ
 καὶ εὐμορφα. γίνονται δὲ καὶ εἰς τὴν ἄσπρην γῆν
 νὰ

τά είναι ἀπαλή κ' παχεῖα κ' λιπαρά, καθώς εἶ-
 ναι εἰς τὴν Ἀθίωαν, εἰς τὴν Κυδαρῖαν τῆς Κρή-
 τος κ' Ἰεράπερον, εἰς τὰς ὁποίους τόπους ἔχουσιν ἐ-
 λαιῶνων τέσσω ποσότητα. εἰς δὲ τὴν μαύρην γῆν
 δευ γίνονται, οὔτε εἰς τὴν κόκκινην. διατὶ εἶναι
 καυσικὴ κ' καίει τὰ φυτὰ κ' μαραίνονται. ὁμοίως
 κ' εἰς τὸ σρέμμα δευ προκόπτουσιν, ἢ γὰρ εἰς τὴν
 σκαμμένην γῆν. ὅτι γίνονται μὲν τὰ φυτὰ ὀγλί-
 γωρα, ἀμὴ κάμνῃσι τὸν καρπὸν πτωχὸν χωεῖς
 λάδι, μόνον νερὸν γέμοντα, καθώς μὲ τὴν δοκι-
 μὴν ἐγνωρίσαμεν.

Διὰ τὰς ἐλαίας πῶς κ' πότε κενθώνονται.

§. 15. Ὅσα κλαεῖα ἔχουσι τὴν φλεῖδα χοιρῶν,
 καὶ ζαμερῶν, αὐτὰ κενθώνονται εἰς τὴν φλεῖδα.
 κ' ὅσα τὴν ἔχουσι λεπτιὴν καὶ ἀνυδρον, αὐτὰ εἰς
 τὸ ξύλον μόνον κενθώνονται, ἀπὸ τὰς 22. τῆ Μαρ-
 τίας, ἕως ὅλον τὸν Ἀπρίλιον. κ' ἀπάνω εἰς αὐ-
 τὰ τὰ κενθώματα τῆ ξύλα χυῖε νερὸν πολλαῖς,
 γὰ μὴ ξηρανθῆν.

Περὶ κενθισμῶν πῶς κ' πότε γίνονται,
 ἐρμηνεία ὠφέλιμος.

§. 16. Τρεῖς εἴδη εἶναι ὅπως κενθίζονται ὅλα
 τὰ δένδρα καὶ ἡμερώνονται. ὁ πρῶτος καθολικὸς
 λέγεται ἐγκριτισμός. ὁ δεύτερος ἐμφλοισμός. κ' ὁ
 τρίτος ἐνοφθαλμισμός. ὅσα δένδρα λοιπὸν ἔχου-
 σιν τὴν φλεῖδα παχέαν κ' ζαμερῶν, ὡσάν ἡ συ-
 κία, ἡ κερασία, κ' μερικαῖς ἐλαίαις, αὐτὰ εἰς τὴν
 φλεῖδα κενθώνονται. ἀμὴ θέλῃεν ἐπιδέξια. ἢ γὰρ
 πρό-

πρότερον ἔχε εἶα ξύλον πελεκημένον ὡσάν πα-
 λῆκι μικρὸν ἀπὸ δισατὸν ξύλον, καὶ αὐτὸ βιάνε
 εἰς τὴν φλεῖδα ἀπὸ ὀλίγον εἰς ὀλίγον μὲ πολλὴν
 ἐπιμέλειαν, νὰ μὴ χιιδῆ. ἔπειτα ἔχε τὸ κύντερι
 ἔτοιμον, καὶ ὡς δὲ γάλλεις τὸ ξύλον, βάλε τὸ κύν-
 τρι, καὶ ἔπος ὁ ἔσπος λέγεται ἐμφλοισμός. Τὰ
 δὲ δένδρα, ὅπῃ δὲν ἔχεν εἰς τὴν φλεῖδα ὑγρότι-
 τα, ἀλλὰ εἶναι λεπτὴ καὶ ἀνυδρος, ὡσάν ἡ κυ-
 ρία, τὸ κλῆμα, καὶ ἄλλα ὅμοια, αὐτὰ χίζε εἰς
 τὸ ξύλον, καὶ βάλε τὸ φυτὸν. αὐτὸς ὁ ἔσπος λέ-
 γεται ἐγκυτερισμός. τὸ δὲ φυτὸν, ἦγαν τὸ κύντερι
 ὅπῃ θέλεις νὰ βάλῃς, ἔπερνε ἀπὸ δένδρον καλὸν
 καὶ πολύκαρπον. καὶ κόπτετο ἴσον ἀπὸ τὸ βόρειον
 μέρος τῆς δένδρου, νὰ ἔχη ἀπαλὰ ὀμμάτια, καὶ ἔξεις
 κορυφᾶς, ἢ δύο τὸ ὀλιγώτερον. καὶ ἄς εἶναι χον-
 ῖρον ὡς τὸ μικρὸν σα δάκτυλον, καὶ δίχρονον. ὅτι
 εἰάν εἶναι μονόχρονον, γίνεται ὀγλήγορα, ἀμὴ δὲν
 καρπίζει. καὶ ἔχετο καλὰ πελεκημένον, μὲ κοπτε-
 ρὸν μαχαίριον εἰς τὸ κάτω μέρος ἀπὸ τὴν μίαν
 μερῆαν λεπτὰ, ὡς τὸν κάλαμον ὅπῃ γράφομεν. καὶ
 φυλάγε νὰ μὴ βλαβῆ ἡ φύχα. καὶ βάλετο ἴσια
 τὴν φλεῖδα πρὸς τὴν φλεῖδα, καὶ τὸ ξύλον πρὸς
 τὸ ξύλον· καὶ ἄς εἶναι τὸ κόψιμον τῶν φυτῶν ἴσα μὲ
 τὸ χίσμα, ἦγαν ὅσον νὰ εἶναι δύο δάκτυλα. καὶ
 ἀφ' ἑ τὸ κεντρώσης, μὴ κόψῃς πλέον ἀπὸ τὸ δέν-
 δρον τίποτας, μόνον σκέπασέ το καλὰ εἰς τὸ κό-
 ψιμον μὲ ἄσπρον πηλὸν νὰ μὴ σκάσῃ. εἰ μόνον
 δὲ τὰ ἄγρια καὶ μεγάλα δένδρα κεντρώνουσιν, ἀλλὰ
 καὶ εἰς τὰ ἡμέρα φυτὰ, καὶ γίνονται χοντρότερα καὶ
 καλλίτερα. Γίνωσκε δὲ ἀκρειβῶς καὶ τῆτο, ὡς πᾶν-
 των ἀναγκαιότερον, ὅτι δὲν προκόπτουσι τὰ κύν-
 τρια, νὰ τὰ βάλῃς τὴν ὥραν ὅπου τὰ κόψεις ἀ-
 πό

πὸ τὸ δένδρον. ἀλλὰ πρότερον ἡμέρας δέκα κόψαι
 τα εἰς τὰς δεκάξη τῶ φεγγαεῖς, καὶ ἄς εἶναι σφα-
 λισμῶν τῆς φυτῆς τὰ ὀμμάτια, διὰ νὰ βλαστήσων
 ὀγλήγορα. καὶ ὅταν τὰ κόψης ἀπὸ τὸ δένδρον, βάλ-
 λεται εἰς εἷνα σαμνὶ, ἢ ἄλλο ἀγγεῖον πήλινον, νὰ
 μὴ ἔχη νερὸν, μόνον σκέπασαί το καλά, νὰ μὴ
 ξεθυμαίνων. καὶ εἰς τὰς 26. ἢ 27. τῶ φεγγαεῖς,
 τότε τὰ κεντρίσαι νὰ γίνων περίσσα τὰ δένδρη κάρ-
 πιμα. ὅτι οἱ Πατέρες τῶ Ἁγίου Ὁρος μὲ τὴν
 πολλὴν τῶς παρᾶξιν αὐτὸ ἐκατάλαβαν, καὶ μὲ ἐβε-
 βαίωσαν. ὅτι ὅσα δένδρη φυτέθῃσιν, ἢ κεντρι-
 θῃσιν εἰς τὰς 27. τῆς σελήνης, γίνονται κατα-
 πολλὰ κάρπιμα, ἢ δὲ αἰτία ὅπου εἶπαμεν, νὰ
 μὴ κεντριθῶν ὀφθῶς ὅπῃ τὰ κόψης ἀπὸ τὸ δέν-
 δρον εἶναι αὐτή. ἀφ' ἧ χίσεως πὴν φλέδα ἢ τὸ ξύ-
 λον καὶ βάλης τὸ κεντρί σεγνώνει καμπόσον ὅταν
 εἶναι ἔγκαιρον, καὶ γίνεται ὀλίγη ἀραιώσις καὶ κέ-
 φωμα ἀναμέσον τῆς δύο. καὶ εἰσσερχόμενος ὁ αἰ-
 ρας εἰς τὸν ἄδειον τόπον, δύνεται ἀφίγει νὰ σμίξουν
 εὐκόλα. ἀμὴ ὅταν εἶναι τὰ φυτὰ κομμῶν προπῆτε-
 ρα, ὡς ἀνωθεν εἶπομεν, σεγνώνεσι καμπόσον, ὅ-
 σον ἐμελλε νὰ πάθῃν μὴ τὸ κεντρίσμα, καὶ τότε
 δεὶν βλάπτονται, ἀλλὰ προκόπτων ἀναμφιβόλως καὶ
 ἀσφαλέςατα. ἀμὴ ὅταν εἶναι βορέας μὴ κεντρίω-
 σης, ἀλλὰ ὅταν φυσᾷ ὁ νότος. Εἰς μὲν τὸ κεν-
 τρισμα τῶ ξύλου ὠφέλῃ ἢ βροχή· ἀμὴ εἰς πὴν φλέ-
 δα κάμνει ζημίαν. Ὁ δὲ καιρὸς τῶ κεντρισμῶ εἶ-
 ναι ἀπὸ τὰς 15. τῶ Μαρτίου ἕως τὰς 15. Ἰουνίου.
 καὶ πάλιν ὄχι ἴσια εἰς ὅλας τὰς χρόνας καὶ τόπους,
 ἀλλὰ κατὰ τὸν καιρὸν καὶ τὴν χώραν ὅπῃ δεῖσκει-
 σαι, ὅτι ἄλλον χρόνον εἶναι ὁ καιρὸς παρῶντος, καὶ
 ἄλλον ὄψιμος, καὶ εἰς ἄλλας χώρας εἶναι καὶ σεις

πολλή, καὶ πρέπει νὰ κεντρίσῃς ποιοτέτερα ὅταν
δακρύζῃ τὸ κλῆμα καὶ τὰ ἄλλα φυτὰ· καὶ εἰς ἄλ-
λως τόπους πάλιν ψυχρὸς εἰν ἀργίσης, δὲν βλα-
πτει τίποτε. Ἐὰν δὲ τύχῃ, καὶ θέλεις νὰ φέρῃς
τὰ φυτὰ ἀπὸ μακρῶν τόπων, βάλεται εἰς ἀγγεῖον
ἐμπηγμένα εἰς τὸν πηλὸν, καὶ χρίσαιο ἀπὸ πάντων
καλὰ, νὰ μὴ ξεθυμάσῃν.

Ποῖα δένδρη ἡμερὰ δέχονται ἄλλα φυτὰ εἰς τὴν λόγου περὶ,
καὶ κεντρίζονται εἰς τὴν φλῆδα, καὶ εἰς τὸ ξύλον.

§. 17. **Η** Συκία κεντράνεται εἰς τὴν συκαμι-
νίαν καὶ εἰς τὸν πλάτανον.

Ἡ συκαμινία εἰς κασανίαν καὶ βελανιδίαν.

Ἡ ἀπιδία εἰς ρογδίαν, εἰς συκαμινίαν, εἰς ἀ-
μυγδαλίαν, καὶ κερκορεβυθίαν. καὶ ὅταν κεντρώ-
σῃς τὴν ἀπιδίαν εἰς τὸ συκάμινον, γίνονται τὰ
ἀπίδια κόκκινα.

Ἡ μηλία κεντράνεται εἰς κυδωνίαν, καὶ γίνον-
ται τὰ μῆλα πολλὰ καλὰ. ἐπεὶ ὅτε λέγουσιν εἰς
τὰς Ἀθῶνας μελίμηλα.

Ἀκόμι καὶ εἰς δαμασκηνίαν. καὶ ἡ δαμασκη-
νία εἰς ἀπιδίαν, καὶ εἰς πλάτανον, εἰς τὸν ὁποῖον
ὁμοίως γίνονται τὰ μῆλα κόκκινα.

Ἡ καρέα, καὶ λεπτοκαρέα κεντράνονται εἰς κε-
μαρέων. ἡ τετραφυλλία εἰς ἐτέαν.

Ἡ ροδακινία εἰς τὴν φλῆδα τῆς δαμασκηνίας,
καὶ ἀμυγδαλέας. ἡ δαμασκηνία εἰς μηλίαν καὶ κυ-
δωνίαν. ἡ κερασία εἰς κερκορεβυθίαν.

Ἡ ροδακινία, ὅτε κάμνει τὰ κλειστὰ ροδάκινα,
εἰς τὴν κερασίαν. ἡ κυτρία εἰς ἄλλων κυξίαν,
καὶ εἰς μηλίαν, καὶ κάμνει κυξόμηλα. καὶ εἰς συκά-

μινον, κὴ κάμνει κῦβρα κόκκινα. κὴ εἰς ρογδίασ·
ἢ κυδανία κὴ ἀχριστυκία κάθε δένδρον δέχονται,
κὴ κενθῶνε εἰς αὐτὰς εἴτι θέλει, κὴ γίνεται. ἢ
μοχαπιδία κενθῶνεται εἰς μηλίαν.

Τὸ δὲ κλημα κενθῶνεται εἰς τὴν κερασίαν, κὴ
κάμνει τὰ σαφύλια τὴν Μάϊον, ὅταν εἶναι κὴ τὰ
κεράσια. Αὐτὰ κὴ τὰ ἐπίλοιπα ὅπερ εἶπομεν, γί-
νονται καθῶς ὀφθαλμοφανῶς ἐγνωρίσαμεν, κὴ ὅς
τις δύντο πισθεῖ, ἄς τὸ δοκιμάσῃ, νὰ ἰδῇ πῶς
δεν θάφομεν ψόματα.

Πότε κὴ πῶς νὰ κενθῶνῃ εἰς τὸ ὄμματι.

§. 18. **Τ**ὸν Μάϊον μῆνα εἶναι καλὰ νὰ κενθῶνῃς
εἰς τὸ ὄμματι. ἐγὼ δὲ κὴ τὸν Μάρτιον ἐκείτοι-
σα, κὴ ἐπέτυχα. Κάμνει χρεία γέν νὰ καθαί-
σης καλὰ τὸ δένδρον ἐκεῖνο, ὅπερ κενθῶνεις εἰς
τὸ ὄμματι. νὰ κόψῃς ὅλα τὰ κολόειζα νὰ μὴ
ἐμποδίζῃ. ὁμοίως κὴ ὅσα βλασάεια δὲγάλη ἀ-
πὸ τὸ θυλίασμα καὶ ἀπαύω, νὰ τὰ κόψῃς. τὸ
δὲ κεντεῖ ἄς εἶναι ἀπὸ βλασάει χροιάεικον ἀπὸ
καλῶ γενεῶν καὶ εὐκαρπον. καὶ ἀπ' αὐτὸ εὐγαλε
τὸ ὄμματι ὁμόγυρα ὅλλω τὴν φλέδα. κὴ ἀπὸ τὸ
ἄρειον ὁμοίως ξάμοσαι καὶ κόψαι πῶσω φλέδα,
ὅση εἶναι ἢ ἡμερη, ὅπερ θέλει νὰ βάλῃς· ἀμὴ
πρόσεχε νὰ τὴν ξεκολλήσῃς πιδέξια, νὰ μὴ πλη-
γώσῃς τὸ ξύλον, καὶ νὰ πέσῃ τὸ ἡμερον ὄμματι
ἀπαύω εἰς τὸ ἄρειον· ὅτι τῆτο εἶναι πολλὰ χρεα-
ζόμενον. διατὶ τότε πιαεῖ ἀσφαλτα. κὴ ἄς εἶναι
κὴ ἢ δύο φλέδαις ἴσια εἰς τὸ πάχος καὶ ὁμοίαις.
καὶ ὅταν πιάσῃ τὸ κένθωμα, εὐγαλε τὰ δέρμα-
τα, κὴ κόπτε ὅσα ἄλλα βλασάεια φυξῶσεν ἀπὸ
τὴ

τὸ ἀγχιον. τὸ ὁποῖον κόψαι μὲ ὑπὸ τῶν πιδέξια ἀ-
πὸ παύω τῆ κεντρίσματος, νὰ σπαταλήσῃ τὸ ἡμερον.

Πότε τὰ δένδρη φυτῶνται.

§. 19. **Τ**ὸ φθινόπωρον προκόπτει καλλίτερα, καὶ
μάλιστα εἰς τοὺς ἀνύδρις τόπους. διατὶ ποτίζον-
ται ὅλον τὸν χειμῶνα καὶ πιαύσι. φυτῶν λοιπὸν
μὲ ταῖς πρώταις βροχαῖς ἀπὸ τῆς 7. τῆ Νοεμ-
βείας, ἕως τῆς 20. τῆ Δεκεμβείας. εἰ δὲ καὶ δευ-
τεροφθάσης τότες, ὅξ ἀνάγκης φυτῶσαι καὶ τὴν
ἀνοιξιν, καὶ ποτίζέται πολλὰκις. ἀμὴ δευ-
τεροφθασιν τόσον, ὡσάν ἐκεῖνα ὅπερ φυτῶσης τὸ φθι-
νόπωρον. καὶ ἀκυσον τὴν αἰτίαν, νὰ πρισωθῆς τὴν
ἀλήθειαν. Ἡ φύσις δευ-
τεροφθασιν δύω ἐναντία πράγματα· ἀλλὰ πότε
μὲν τὸ εἶναι, πότε δὲ τὸ ἕτερον. τὴν ἀνοιξιν γὰρ
φρέφει ἡ φύσις τὰ ἀνω μέρη τῆ δένδρων, καὶ κά-
μνει τῆς βλαστῆς, τὰ ἄνω, καὶ γίνονται οἱ καρ-
ποί. ἀμὴ ἡ ρίζαις τότε ποσῶς δευ-
τεροφθασιν αὐξανούσι. διατὶ
δευ-
τεροφθασιν τότε, ἀλλὰ κεντρίωνται. τὸ
δευ-
τεροφθασιν πάλιν γίνεται ὅλον τὸ ἐναντίον.
καὶ τὰ μὲν ἰψηλὰ μέρη τῆ δένδρων ἀδενούσι καὶ
ρίπτει τὰ φύλλα τῆς. ἡ δὲ ρίζαις ὑπὸ τῆς φύ-
σεως φρέφονται. διατὶ τῆτο, πρέπει νὰ φυτῶσιν
τότε ὅταν βοηθῶ ἡ φύσις νὰ γίνωνται, καὶ τὴν
ἀνοιξιν νὰ κεντρίωνται. Ἡξίωρε δὲ καὶ τῆτο. ὅτι
ὅταν φυτῶσης δένδρον, κάμνει χρεῖα νὰ εἶναι τὸ
φεγγάει ὑποκάτω τῆς γῆς. καὶ ὅτι εἰὰν τὸ φυτῶ-
σης ὅταν αὐξανῆ ἢ σελλῶν, ἢ γὰρ γέμωσι, αὐ-
ξανῆ ὀγλήγορα. εἰδὲ καὶ τὸ φυτῶσης λήγωσι, γί-
νεται ὀφωρότερον, ἢ γὰρ καρπερόν καὶ ἰχυρότερον.

Διὰ

§. 20. Αὐταῖς ἀγαπᾶσιν ὑπὲρ τὰ ἄλλα δένδρα νερὸν περισσότερον. φυτεύονται ἀπὸ τὸ φθινόπωρον ἕως τὰς 15. τῆ Μαρτίαι. ἀπὸ τὸν νότον ὠφελῆνται, καὶ ἀπὸ τὸν βορέαν βλάπτονται. ὅταν ἔχεν πολλὰ κύβια, κόπτε τὰ περισσότερα, καὶ ἀφῆκε ὀλίγα, καὶ τότε κάμνεις δύο καλά, ἢ γυνε πρῶτον μὲν δέν ἀδενεῖ τὸ δένδρον, διατὶ ξεφορπύεται. καὶ ὀδύτερον ἐκεῖνα τὰ ὀλίγα γίνονται μεγαλύτερα καὶ νοσιμότερα. Εἰς τῆν Κωνσταντινέπολιν, εἰς τῆν Βενετίαν, καὶ εἰς ἄλλας τόπους ψυχρὰς, πρέπει νὰ φυτεύετε ταῖς Κυξίαις καὶ Λεμονίαις σιμὰ εἰς τὸν τοῖχον, ἢ εἰς ταῖς κημάραις, διὰ νὰ ταῖς σκεπάζετε τὸν χειμῶνα μὲ ψάθαις, νὰ μὴ παγῶνῃσι, καὶ τύλισαι τὰ κλαεῖα τῆς μὲ κολοκινθίας φύλλα. ὁμοίως καὶ τὰς ρίζας, νὰ σκεπάζετε μὲ σάντικω κολοκινθίας, ὅτι αὐτὴ ἔχει φυσικῶς δυνάμιν, καὶ φυλάττει τὰς κυτείας ἀπὸ τῆν ψύχαν. τὸ δὲ κύβιον ὅταν εἶναι μικρὸν, βάλε εἰς ἀγγεῖον ὑάλινον εἰὰν ἔχῃς, ἢ εἰς κεράμιον, μὰ νὰ ἔχη ἔσπαις νὰ ἀναπνῆ. καὶ τότε ὅσον εἶναι τὸ ἀγγεῖον, τόσον μέγαν γίνεταί καὶ τὸ κύτρον, διατὶ συνερίζεται.

Εἰὰν ζυμώσης ὕψον νὰ ἀλείψῃς τὸ κύβιον, φυλάγεται πολὺ καιρὸν ἄσῃπον. ἢ κυτεία δέν καρπεῖ εἰὰν τῆν κενθώσης εἰς τὸ ὄμματι, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ ξύλον, ὡς κλῆμα.

Εἰὰν δὲ πάλιν χρώσης τὰ κύβια εἰς κηθάει, δέν σῆπονται. εἰὰν κενθώσης εἰς τὴν κυξίαν μηλίαν, ἔχεις μῆλα ὅλα τὸν χρόνον εὐμορφα.

Περὶ Ῥοδακινίας.

§. 21. **Αὐτὴ ἀγαπᾷ** τόπον νοτερόν κὶ βωρεϊκόν. εἰ δὲ κὶ εἶναι ξηρὸς, πότιζέ την πολλαίς, κὶ ὅταν ἔχη πολλὰ ροδάκινα, κόπτε τὰ περιεσᾶ, ἀφῆκε ὀλίγα, νὰ γόνει χονῆα κὶ ἄβλαβα, καὶ καλλίτερα ὡς ἄνωθεν. ὅταν θέλῃς νὰ γόνει καλαῖς ροδακινίαις, εὔρε μεγάλα ροδάκινα ἀπ' ἐκεῖνα ὅπῃ δὲν ξεκολλᾷ ἡ σάρκα ἀπὸ τὸ κόκαλον. καὶ ὅταν τὰ φάγῃς ἄφες ἕργυρε τὴ κοκάλῃ καμπόση σάρκα. μὴ τὸ φάγῃς ὅλον. κὶ ἔτω φύτῃσαι το παρῶθεν, νὰ γόνει δένδρον μέγαλον κὶ καλώτατον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ φύσεως ὄλαις ἢ ροδακινίαις εἶναι ἀχαμναῖς, καὶ ὀλιγόχροναις, κάλλιον εἶναι νὰ τῷ κενῆωνης εἰς δαμασκηνέαν, ἢ ἀμυγδάλλῃ, ὅπῃ πιάνει βέβαια, κὶ τότε βασιᾶ πολλὰς χρόνας. Εἰ δὲ κὶ θέλεις νὰ κάμῃς κόκκινα κὶ εὐμορφα ροδάκινα, τὰ ὅποια περσικὰ ὀνομάζουσιν, ὅταν φάγῃς τὸν καρπὸν, βάλε τὸ κόκαλον, νὰ κάμῃ εἰς τῷ γλῶμίαν ἑβδομάδα· κὶ εἶτα ἀνοιξέ το ὀλίγον εἰς τῷ κορυφῷ, καὶ βάλετε μέσα εἰς τὸ κόκαλον κινάβαριν, κὶ πάλιν φύτῃσαι το, νὰ φυτρώσῃ. κὶ τότε ὅσας καρπὸς κάμει γίνονται κόκκινοί· τὸτο ἐδοκιμάσαμεν. ἀμὴ θάρρῳ πῶς ἐὰν βάλῃς, κὶ ἄλλην βαφὴν μέσα εἰς τὸν καρπὸν ὡς ἄνωθεν, καὶ τὴν βαφὴν ἐκείνην θέλῃς γόνει κὶ τὰ ροδάκινα.

Διὰ τὰ μὴ βλάπτῃσι τὴν Μηλίαν εἰς τὰς
ρίζας οἱ σκώληκες.

§. 22. Φυτόσκον ὀλόγυρα εἰς τὴν ῥίζαν της, ἀ-
χειοκρόμυδα, καὶ ἔτω τὰ σκωλήκια ὅπερ ἔχει ἀφα-
ρίζονται. ἢ ἄωσον ὑλὴν παλαιὰ κρασίς, ἢ γὰρ
λάσπην μὲ κοφίαν τῆς αἴγας, καὶ σκάψαι τρι-
γύρω τὸ δασύρον, καὶ πότιζε τὰς ῥίζας της, καὶ ἔτω
κάμνει τὰ μήλα γλυκύτερα. καὶ εἰάν εἶναι ἀδωκη-
σμενὴ, βάλε γαδάρον κόπρον εἰς τὰς ῥίζας της, καὶ
πότιξέ τινυ κάθε βράδην, ἀφ' οὗ βασιλοῦσθι ὁ ἥ-
λιος, ἕως μίαν ἑβδομάδα, καὶ εἰάν τῆς βάλης κο-
φίαν χοίρε, ἔπειτα τὰ τὴν ποτίζης μὲ ἀνδρώ-
πε ἔρος, τῆς κάμνει πολλὴν ὠφέλειαν. ὅτι φυσι-
κὰ ἡ μηλία ἀγαπᾷ τὸ ἔρος, καὶ ἰατρῶεται εἰς
τὴν ἀδωσίαν.

Ὅστις λοιπὸν θέλει τὰ κάμη μηλίαις τὰ μὴ
σκληρύνειν, ἀς πάρη κολοειζα τροκομενία ἀπὸ
καλῶν γειτῶν, ἢ γὰρ σκλητάδα, καὶ τότε ἀς ἀλεί-
ψῃ τὰς ῥίζας της μὲ χολῶν ταύρε, καὶ ἔπως ἀς
ἔχη λάκκον βαθυὸν τὰ τὴν χάσῃ ἕως τὴν κορυ-
φῶν σιμᾶ, καὶ τότε γίνεται θαυμάσιος.

Διὰ ταῖς Ἀπίδιας.

§. 23. Εἰάν θέλῃς τὰ μὴ ἔχῃσι τὰ ἀπίδια μέ-
σα σκληρὸν τίποτας, κάμε λάκκον μεγάλον, καὶ
εὐγάλε ὄλαις ταῖς πέτραις, καὶ τότε βάλε τὸ φυ-
τόν. καὶ ἔχε χῶμα κοσκινισμένον, βάλε τε ὀλόγυ-
ρα, καὶ πότιξέ το πολλάκις.

Εἰ δὲ καὶ ἐφυτῶθῃ τροπότερα, ξέχωσαί το ἕως
τὰς

τὰς ρίζας, ἢ εὐγαλε ταῖς πέτραις ὄλαις, ἢ κο-
 σκίναςαι τὸ χῶμα, ἢ χῶσαι το, ἢ πότιζέ το ὡς
 ἀνωθεν εἰρηται. Γίνωσκε δὲ ἀκρεβῶς ἢ τῆτο. ὅ-
 ταν θέλεις νὰ φυτῶσῃς κολόειζα, ἃς εἶναι τειῶν
 χρόνων, ἢ κὰν δύο τὸ ὀλιγώτερον, ἢ βάλετο εἰς
 τόπον ἰοτερόν, διατὶ ἀγαπᾷ τὸ κρύος ἐκ φύσεως.
 Ἀκόμι δὲ εἰνὰ θέλῃς νὰ κάμῃς τὴν ἀπίδιαν, νὰ
 σὲ δίδῃ καρπὸν περσιῶν καὶ γλυκύτατον, ζύπη-
 σαί τιν σιμὰ εἰς τὴν γῆν, ἢ βάλε εἰς τὴν ζύπαν
 καρφὶ ξύλινον ἀπὸ δρυῖν, ἢ βελανιδίαν, καὶ χῶ-
 σαί τῷ μὲ χῶμα ἕως παράνω. Εἰ δὲ ἢ ἀδε-
 νήσῃ εἰς τὰ ἀνθη, χῶσαι εἰς τὴν ρίζαν τῆς ὕλην
 κρασίε παλαίῃ, ἡμέρας δεκαπέντε, ἢ χῶσαι πάλ-
 λιν τὰς ρίζας τῆς ὕσερον, ἢ ἰαξέεται. καὶ χῶ-
 ρεἰς νὰ ἀδενήσῃ τὸ δένδρον, εἰνὰ τῆ βάλῃς τὴν
 ὕλην τῆ οἴνου εἰς τὰς ρίζας, κάμνει τὸν καρπὸν
 γλυκύτερον. Καὶ εἰνὰ θέλῃς νὰ μὴ γίνωνται τὰ
 ἀπίδια σκεκληκάρια, ὅταν φυτῶσῃς τὸ δένδρον, ἀ-
 λειφε μὲ χολῶν βοδίνε τὰς ρίζας τῆ, καθῶς καὶ
 εἰς τὴν μηλίαν εἶπομεν. τὰ δὲ ἀπίδια ὅταν θέ-
 λῃς νὰ τὰ φυλάξῃς καιρὸν πολὺν, πρῶτον μὲν
 κόψαι τα ἀπὸ τὸ δένδρον πιδέξια, νὰ μὴ τὰ πλη-
 γῶσῃς, ἢ ποσῶς νὰ τὰ ζελίσῃς. ἔπειτα, πιάσω-
 σαι τὲς πάτες ἢ τὰ ραβδία τῆς. κρέμασαί τα, ἢ
 χῶσαι τα εἰς ἐ πορρινίσματα κυπαρίσσε, ἢ εἰς ἐ ξη-
 ρὰ καρόφυλλα, ἢ φυλάγονται.

Διὰ νὰ μὴ χρίζονται τὰ Ρόγδια.

§. 24. Ὅταν φυτῶσῃς τὰς ρογδίαξ, βάλε εἰς τὸν
 λάκκον μαύραις πέτραις. Εἰ δὲ καὶ εἶναι φυτῶ-
 μενάς πρότερον, βάλε τειγύρε σκυλοκρόμμυδα.

ὅτι αὐτὰ ἔχουσι φυσικῶς δυνάμιν, καὶ δεῦν ἀφίνουσι νὰ χρίζονται τὰ ρόγδια. Λέγουσι τινὲς, ὅτι τὸ κλαδί τῆς ρόγδιας εἶναι ἄθνηρον, ἤγειν, φύγουσιν ἀπ' αὐτὸ τὰ ὄφidia, καὶ διὰ τῆτο τὸ βαίνουσιν εἰς τὰ σρώματα. Γίνωσκε καὶ τῆτο, ὅτι ὅσα σπειρία ἔχει μέσα τὸ μικρότερον ρόγδι, τόσα ἔχει καὶ τὸ ξυανήτερον ἐκείνου τῷ δούδρου, καὶ ὄχι περισσότερον.

Ὅταν δὲ μαζώνης ἀπὸ τὸ δούδρον τὰ ρόγδια, κόπτεται πιδέξια, νὰ μὴ κτυπήσῃ εἰς τὰ ἄλλου νὰ πληγαθῆ, καὶ τότε ἀνάλυσαι πίαςαν, βέτισαι τὰ ραβδία τως, κρέμασαι τα, νὰ βασιάζεν πολυὺ καιρὸν ἄσπυα.

Περὶ Κυθωνίας καὶ Κερασίας.

§. 25. Ὅσα εἶπομεν διὰ τῶν μηλίαν καὶ ἀπιδίαν, τὰ αὐτὰ νόει καὶ διὰ τῶν κυθωνίαν, καὶ κερασίαν. ὅθεν δεῦν γράφομεν. ἄλλο δι' αὐτῶν περισσότερον.

Περὶ Συκίας.

§. 26. Τὰς συκίας δύο φοραῖς τὸν χρόνον φυτεύουσι, τὸ φθινόπωρον καὶ τῶν ἀνοιξιν. ἀμὴ καλύτεριον εἶναι νὰ τῶν φυτεύης τῶν ἀνοιξιν, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἀπὸ ὅλα τὰ φυτὰ τρυφερώτερη. καὶ ἂν τῶν φυτῶσης τὸν χειμῶνα, φθειρέται ἀπὸ τὸν κρύσαλλον. διὰ τῆτο εἶναι καλύτερον νὰ τῶν φυτεύσης ἀφ' ἑπεράσῃ ἢ φύξῃ τῷ χειμῶνος. καὶ εἰάν ἀργήσης καὶ ἕως τὸν Ἰαννιον, πάλιν γίνεται, κατὰ μὲ τῶν δοκιμῶν ἐγνώρισα. ἀμὴ ἀγαπᾶ τὸπον ζεστον καὶ νοτερόν. καὶ νὰ μὴ τῶν ποτίζης, μόνον μὲ τὸ

τὸ βρόχινον νερὸν θεραπεύεται καλλίτερα, καὶ κάμνει τὰ σῦκα ὑγιέστατα καὶ γλυκύτερα. εἰ δὲ καὶ τὴν στυπιδίσην νὰ ποτίζεται, τὰ κάμνει βλαβερά καὶ σκεληκιάεικα, καὶ σήπονται. Ὅταν, ἐν θέλῃς νὰ φυτεύσῃς κολορίζα συκίας, βάλε εἰς τὰς ρίζας αὐτῆς σκυλοκρόμμυδον, καὶ φυτόσαι τα αὐτάμα. ἄλλοι πάλιν ἔβρεξαν τὸ κλαδί, ἢ τὴν ρίζαν, ὅπῃ ἠθέλων νὰ φυτεύσῃν, μὲ κοπείαν βοδίας, καὶ καταπολλὰ ἐπορόκοπον. ἄλλοι βαίνουσιν εἰς τὰς ρίζας σάπτην, καὶ ἕτεροι κοκκινόχωμα.

Εὰν δὲ θέλῃς νὰ γίνῃ χαμηλὴ ἡ συκία, βάλε τὸ φυτὸν ἀνάποδα, ἢ γὰρ τὸ ἀπάνω μέρος κάτω, καὶ γίνεται.

Καὶ εἰάν τις εἶναι καμιά συκία, ὅπῃ νὰ κάμῃ ὁ καρπὸς τῆς σκώληκα, σκάψαι, καὶ βάλε σπάκτιν εἰς τὰς ρίζας αὐτῆς, καὶ εἰς τὰ κερφάματα, καὶ ἴαται.

Εἰ δὲ καὶ ρίχνει τὰ σύκα τῆς πρὶν νὰ γίνῃν, ἀλειφαί τῆς κλάδος αὐτῆς μὲ συκάμινα, ἢ γουμ μῆρα μαῦρα, ἢ μὲ κοκκινόχωμα, ὅταν εἶναι τὸ φεγγάρι ἐπτὰ ἡμερῶν, ἢ εἰκοσιδύω, ἢ κατάπλασαι τὰς ρίζας τῆς μὲ φύκια θαλάσσης, καὶ ἄλας αὐτάμα, ἢ κρέμασαι τῆς ἐπάνω τὴν ἡμέραν τοῦ Προδρόμου ἀγριόσυκα, ἢ γὰρ ρίψαι τὴν τῆ 24. Γενίε. ὅτι τὸ περὶ ἐκεῖνο τῶ ἀγριοσύκα, ἰπάγει μέσα εἰς τὸ λίθι, καὶ δεύτο ἀφίνει νὰ πέσῃ. ὁ δὲν τινὲς διὰ νὰ μὴ φροντίζουσι κάθε χρόνον, κενξώνουσι ἕνα κλάδον εἰς πᾶσαν συκίαν, ρικόν, καὶ ἕτως εἶναι καλλίτερα διὰ τὸ ἀσύγχυτον. Κενξώνεται ἡ συκία εἰς ἐσκαμινίαν καὶ πλάτανον, οὐ μόνον τὴν ἀνοιξιν ὡς τὰ ἄλλα δένδρη, ἀλλὰ καὶ τὸ θέρος ἕως τὸν Σεπτέμβριον, καὶ γίνεται.

Πῶς νὰ κάμης Καρύδια, ἢ Ἀμύγδαλα χωρὶς τὴν ἔξωθεν
ξύλινω φλῶδα, ἤγεν τὸ σκέπασμα, νὰ εἶναι μόνον ὁ
καρπός.

§. 27. **Τ**ζάκισον τὸ ἔξωθεν ξύλον, εὗγαλε τὸν
καρπὸν πιδέξια ἄβλαβον καὶ ἀπέραιον, καὶ τύλι-
ξάι τον μὲ μαλί, ἢ ἀπαλά κληματόφυλλα, διὰ
νὰ μὴ τὸν φάγην τὰ μυρμύγκια, ἢ ἄλλα ζῶν-
φια, καὶ φυτῶσαί τον, καὶ ἔτιωσ γίνονται ὅλοιτε οἱ
καρποὶ γυμνοὶ, καθὼς τὸ ἐφυτῶσες. τὰ λεπτο-
κάρεα ἔτιω τὰ στρογγυλά, ὡς καὶ τὰ μακρά, ἀγα-
πῆσιν ἄσπρῳ γῆν, καὶ βωρικὸν τόπον νὰ ἔχη νε-
ρὸν πολὺ, καὶ φυτῶνται τὸν καιρὸν ὅπῃ βαῖεν καὶ
ταῖς καραῖς.

Διὰ νὰ γείη τὸ δένδρον κάρπιμον.

§. 28. **Κ**άμε εἷνα σεφαί μολυβδίου, καὶ ζῶσαι
τὸ δένδρον εἷνα ποδάει ἀπὸ τὴν γλῶφιλοτέρα,
ἔτιω τὸν καιρὸν τοῦ ἀνθους, καὶ τότε εὗγαλέ το.
καὶ πάλιν ὑσερα ἀφ' ἑ ἀνθήση, βάλετε τὸν σεφα-
νον. τῆτο βοηθεῖ πολλὰ, νὰ μὴ ρίχη τὸν καρ-
πὸν τε. ἢ κάμετε τὸν σεφανον ὅπῃ εἶπομεν ἀπὸ
φθίνικα ἀρσενικόν, ἤγεν βαγίαν, καὶ τὴσιν ἐνέρ-
γειαν ἔχει καὶ αὐτὸ καθὼς καὶ τὸ σίδηρον. τὸ ὅμοιον
κάμνει καὶ ἡ φάκλα, τὴν ὁποίαν εἰς ἄλλους τό-
πους ὀνομάζουσι Κόκλασον (Tasso barbasso)
τοῦτο κάμνει ἀσάχυ μεγάλο μίαν ὀργάνω χεδόν,
καὶ ἔχει σπειρία τειγύρε ὡσὰν πιπέρι. βεπῆσιν
αὐτὸ εἰς τὴν λάσπῳ τῆ λαδία, καὶ ἄπτει ὡς δα-
δί. μετ' αὐτὸ ζώνουσι τὰ δένδρα, καὶ καρπίζου κα-
λά,

λά, κὶ κρατῶσι κὶ τὸν καρπὸν ἀπαύτως. πλὴν
 γίνωσκε κὶ τῆτο, ὅτι ἡ Καρυά ἀγαπᾷ τὸ ραβδί
 ἐκ φύσεως, κὶ ὅσον τὴν ραβδίσης δυνατὰ τὸν εἶα
 χρόνον, τόσον καρπίζει καλλίτερα τὸν ἐρχόμενον.
 κὶ αὐτὴ τὴν μαζώξης μὲ τὸ χέρι, κάμνει τὸν ἄλλον
 χρόνον ὀλιγώτερα. ἡ δὲ ἐλαία θέλει ὅλον τὸ ἐ-
 ναντίον, ἢ γὰρ εἰαὶ τὴν μαζώξης χειροπιαστὰ, γὰρ
 μὴ τζακίσης τὰ βλασάειά της, κάμνει καρπὸν κὶ
 τὸν ἄλλον χρόνον. εἰ δὲ καὶ ραβδίσης τῆν, κόπ-
 πεις τὰς ροδαμὰς, καὶ ὁὐτὸν καρπίζει τὸ ἐρχόμε-
 νον ἔτος.

Διὰ τὰς λάκκας εἰς δένδραν πότε κὶ πῶς
 γὰ γένωνται.

§. 29. **Ε**ἰαὶ θέλης γὰρ φυτῶσης δένδρα τὸ φθι-
 νόπωρον, κάμνει χεῖρα γὰρ ἔχης τὰς λάκκας σκαμμέ-
 νης ἀπὸ τὸν Ἰέλιον, ἢ γὰρ τὸν Αὐγκσον. γὰρ εἶ-
 ναι κατ' εἶας ποδάρια εἰς βαθὺς, καὶ πλατὺς
 τέσσαρα, διὰ γὰρ κάψῃ τὸ χῶμα ὁ Ἥλιος, γὰρ ἐρ-
 γάση. κὶ ἄς εἶναι ὁ λάκκος ἀπάνω εἰς ὅσον, κὶ κά-
 τω πλατύτερος, διὰ γὰρ ἀπλώσῃ ἡ ρίζαις ὀγλί-
 γωρα. κὶ ὅταν θέλης γὰρ φυτῶσης τὸ δένδρον, γέ-
 μωσαι πρῶτον τὸν λάκκον ἄχερα, καὶ κάψαι τὰ
 ἐκεῖ μέσα, ὅτι μὲ τὸν ἔσπον τῆτον κάμνεις δύο
 καλά. πρῶτον καίεις τὸν τόπον εἰς γύρε, καὶ ὀλί-
 γωρον τὸ ἄχερον δίδει τῆ δένδρε πολλὴν ὠφέλειαν.
 κὶ τότε ἀλειφαί τὰς ρίζας, κὶ αὐτὸ τὸ ὄρδιον τῆ
 φυτῆ μὲ χολὴν βοδία διὰ τὰς σκαλίπκας, ὡς ἀνω-
 θεον ἐγράψαμεν. ἔπειτα ἀφ' εἰς τὸ φυτῶσης, πρῶ-
 τον μὲν βάλετε καμπόσον χῶμα, ὅπως γὰρ τὸ ἐ-
 χη ἢ φύχα κὶ ὁ Ἥλιος ἐργασμῶνον, κὶ μετ' αὐ-
 τὸ

τὸ σκέπασαι ὄλαις ταῖς ρίζαις, καὶ πάπσαι το.
 ἔπειτα ἔχε κοπρίαν καλῶ εἰδὸς χρόνῃ ἐργασμέ-
 νῳ, ὅτι εἰάν εἶναι πολλῶ καιρῶ ὀξεθύμανε, καὶ
 δεῦ ἐνεργᾷ. καὶ μετ' αὐτῷ ἀνακάπῃσαι τὸ ἐπίλοι-
 πον χῶμα, καὶ σκέπασαι τὸ φυτὸν ἕως ἀνω, καὶ
 πάπσαι το καλὰ ἀπὸ τῆς μέσῃ καὶ κάτω τοῦ
 λάκκου, καὶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἀπάνω ὀλιγώτερον, καὶ κάμ-
 τε δύο λάκκους εἰς τὸ ἀπάνω μέρος παράμερα τῶ
 φυτῶ, νὰ σαματᾷ τὸ νερὸν νὰ ποτίζεσαι. τὸ δὲ
 φυτὸν ἂς εἶναι καλὰ χλωμόν μετ' τὸ κοπρόχω-
 μα, διὰ νὰ μὴ ξεπαγιασῇ ἀπὸ τὰς χιόνας, καὶ
 χάσης τὸν κόπον σου· δι' αὐτὸ σου εἴπομεν νὰ
 βάλης τῷ κοπρίαν, ἣτις κάμνει δύο ἐνεργείας.
 δίδει τῶ δένδρῳ σπατάλλῳ, καὶ δὲγαίνει προκομὴν
 βλασάειαν, καὶ φυλάγει το ἀπὸ τῆς φύξης μετ' τὴν
 ζέσιν αὐτῆς. Καὶ διὰ νὰ μὴ το καύσῃ πάλιν
 ὀλότελα, σὺ εἴπομεν νὰ τῷ βαίης ἀνακατωμένην
 μετ' τὸ χῶμα, καὶ τότε δεῦ βλάπτεται, εἰς δὲ τὸν
 γύρον τῶ φυτῶ, ἔμπηξον καλάμια, ἢ πικροδάφ-
 ναις, διὰ νὰ μὴ φάγῃ τὰ ζῶα ἐκεῖνο ὅπῃ φαί-
 νεται. Ὁ δὲ καιρὸς ὅπῃ φυτῶσαι εἶναι ἀπὸ ταῖς
 ὑστεραῖς Ὀκτωβρίαις, ἕως τὰς πρώτας τῶ Δεκεμβρίαις,
 μὰ νὰ μὴν εἶναι τὸ φεγγάρι γεμάτο. διατὶ τότε ὄλαι
 τὰ δένδρη γενεῶσι σκολήκια, καὶ φθείρονται.

Περὶ Κασανίας καὶ ἄλλων δένδρων.

§. 30. **Η'** Συκαῖς πάλιν καὶ ὅσα δένδρη φυτῶσαι
 μερέλλα, βαιέτα τῷ ἀνοιξίν. ἡ Κασανία ὀρέγε-
 ται πὴν ψυχρὸν τόπον, καὶ τῷ φυτῶσαι τὸν Σε-
 πτέμβριον, ἢ τὸν Μάρτιον. καὶ εἴτι βάλης, ἢ ρί-
 ζαν, ἢ κλάδον, ἢ κάσανον, γίνεται, μόνον εἰς
 τὴν

τῷ φύχῳ ἀγαπᾶ. ἀμὴ εἰς τὴν ζέσῳ δὲν γί-
νεται. ἢ ζυζυφιαῖς πρὶν τῶ χειμῶνος φυτῶνται,
ἤγαν κολοειζα νὰ εἶναι χονδρὰ ὡσανὸν τὸν δάκτυ-
λόν σου, εἰδὲ δὲν παροκόπτωσιν. ὁμοίως καὶ τὰ ἄλ-
λα δειδῶρα ἔγω γίνονται γλιγοράτερα, μόνον ἢ
ρόδακιναῖς, ὅπῃ φυτῶνται τὸν καρπόν τους καὶ γίνον-
ται ὀγλίγωρα, καὶ πάλιν ταχέως ξηραίνονται. διὰ
τῆτο κάλλιον νὰ πᾶς κενεῶν εἰς τῷ κυδωνίῳ,
κερασίῳ, καὶ πλάτανον, ὅπου δὲν φθείρονται,
ἀλλὰ χρόνος πολλὰς διαμεύωσιν.

Διὰ τὰ Ῥόγδια καὶ Ἀμύγδαλα.

§. 31. Ὅταν κάμνη ἢ ρόγδια ξυμὰ τὰ ρόγδια,
ἢ ἢ ἀμυγδαλέα πικρὸν τὸν καρπόν τους, ζῶσαι πῖν
ρίζαν τους συμὰ εἰς τῷ γλῶ μέ μολύβι, ἢ μέ
τὸ δερμάτι τῶ ὄφθαλμοῦ, καὶ εἰς τὰς ρίζας τειγύρου
σκάφαι, βάλῃ κοπριά τῶ χοίρου, νὰ χαίρεσαι.

Ποῖον καιρὸν κόπτωσι τὰ ξύλα, διὰ νὰ φυλάγονται
χρόνος πολλὰς ἄσηπα.

§. 32. Ὅσα ξύλα κόψῃς τῷ γέμωσιν τῆς σε-
λιῶν σαπίζον ὀγλίγωρα, ὅτι τότε εἶναι ὅλα
γεμάτα ὑγρότητα, ἀπὸ τῷ ὁποῖαν γεννᾶται ὁ
σκῶληξ, ὅπῃ λέγομεν σάφρακα. ὁμοίως καὶ ὅσα
κοπῶσι τῷ ἀνοιξίν. διὰ τὸ τότε εἶναι θυμωμένα,
καὶ ὄλον δρόσος. λοιπὸν ἄλλοι τὰ κόπτωσι τὸ φθι-
νόπωρον, καὶ ἄλλοι τὸν Μῦθα Ἰαννεάειον, καὶ τό-
τες εἶναι καλύτερα. ὅτι ὅσα ξύλα κόψῃς αὐτὸν
τὸν Μῦθα τῷ ὑπερῷ τῶ Φεγγαεῖς, ποτέ τους δὲν
σήπονται, ἀλλὰ μένῃ παρ' ὀλίγον ἀήτητα.

Διὰ

Δια' τὰ Κεῖβια ποῖα προκόπτει περιωρότερον.

§. 33. Ὅσα δένδρη μπολιάσης εἰς ὁμοίαν φύσιν, γίνονται ὀγλιγορώτερα, καὶ κάμνεν καρπὸν καλλίτερον, καὶ βασῶσι καιρὸν περιωρότερον. ἦγουν τὴν ἀπιδίαν εἰς ἀπιδίαν, μηλίαν εἰς μηλίαν, ροδακινίαν εἰς ἀμυγδαλίαν, ὅτι ὅλα αὐτὰ ἔχουσι μίαν φύσιν, ἦγεν κεράσια, δαμάσκηνα, μαράσκια, κορόμηλα, ἦγεν μῆσκηλα, βερύκοκκα, καὶ ἄλλα παρόμοια. μὰ πρόσεχε νὰ μὴ κενῆώσης μιᾶς λογῆς δένδρον ὅπῃ νὰ γίνεταί ῥαυόν, εἰς ἄλλο δένδρον, ὅπῃ γίνεταί μικρότερον. διατὶ βασῶ ὀλίγον καιρὸν, καὶ κάμνει καὶ τὸν καρπὸν ἀχημον πολλὰ, καὶ ἀπρόκοπον. λόγου χάριν νὰ κενῆώσης εἰς τὴν ροδακινίαν, ὅπῃ γίνεταί μικρόν δένδρον, τὴν κερασιαὴν, ἢ ἄλλο ὅμοιον, ὅτι ἔδωκῆς τῆς εἰς α βαρὺ φορτίον, καὶ δέν το δυνάται. ἀλλὰ εἰς τὰ μεγάλα δένδρα κενῆωνε πάντα τὰ μικρότερα. καὶ πρῶτον μὲν ἄς εἶναι τὸ μπόλι, ὅπῃ θέλεις νὰ κεντεῖσης, νέον, γερὸν, καλόφλεδον, καὶ ὄχι ροζάεικον. καὶ μὴ τὸ μπολιάσης εἰς ἐκλάδον ὑψηλὸν, ἀλλὰ συμὰ εἰς τὴν γλῶ, διατὶ κάμνει τὸν καρπὸν γλυκύτερον, καὶ ὑγιέσερον, καὶ εἶναι καὶ σιγχερότερον νὰ μὴ το χαλάσεν οἱ αἵεμοι, μάλισα εἰς μέγαλον δένδρον δέν προκόπτει τὸ μπόλι, μόνον κόψαιτο χαμηλά. καὶ ὅταν ἀπολύση βλασάεια, εἰς αὐτὰ βαῖεις τὸ κέντε, καὶ γίνεταί θαυμασιώτατα. Τινὲς δὲ βαῖεσι τὸ μπόλι ἀνάποδα, ἦγεν τὴν κορυφὴν κάτω, καὶ κοιτάζουν πρὸς τὴν γλῶ τὰ ὄμματα, καὶ ἔτω γίνεταί τὸ δένδρον παράξικον, καὶ καρπίζει μὲν καὶ αὐτὸ μὲ τὸν

και-

καιρόν τε, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ὑψώνεται, ἀλλὰ εἶναι
ἐν γῆς παύσσει.

Διὰ τὰ κάμης τὰ Πωρικὰ τὰ γένει μεγάλα.

§. 34. **Ε**ἴπαρε τεία καρύδια τὰ χονξότερα ὅπῃ
τὰ δεισκανται, φυτῶσαι τα εἰς εἷνα τόπον αἰτά-
μα, εἰς τὸν ὁποῖον βάλε εἷνα τζεκάλιον ἀνω κά-
τω, ἤγεν τὸ σόμα τε εἰς τὴν γῆν, ἀπάνω εἰς τὰ
τεία καρύδια, καὶ ὁ πάτος τε τὰ εἶναι ἀπάνω, εἰς
τὸν ὁποῖον κάμε μίαν φύπαν, τὰ εὐγεν ἀπ' αὐ-
τῆν τὰ τεία βλασάεια, καὶ τότε σνοχωρέμενα
εἷνα μὲ τὸ ἄλλο, θέλεν εἷνωθῆ, τὰ γένει εἷνα
κορμί, καὶ εἷνα μόνον δένδρον, τὸ ὁποῖον μὲ τὸν
καιρόν τε θέλει κάμει καρύδια μεγάλα, καὶ εὐ-
μορφα.

Διὰ τὰ κάμης εἷνα δένδρον τὰ κάμη Σταφύλια.

§. 35. **Φ**υτῶσον πλησίον εἰς εἷνα Πλάτανον εἷνα
κλήμα, καὶ ὅταν ἀπολύσει βλασάεια, ἄφες τὰ
μεσῶσεν τὰ γένει δύο χρόνων, ἢ τριῶν, καὶ τό-
τε φύπῃσαι τὸν Πλάτανον, ἢ κερασίαν, ἢ εἴτι
ἄλλο δένδρον θέλεις, μὲ εἷνα χονξὸν τειβέλιον,
ὅσον εἶναι τὸ κλήμα, καὶ πέρασαι το ἀπὸ τῆν τρύ-
παν τῆ δένδρου. ἀμὴ καθάεισαι το προτῆτερα δύο
πιθαμαῖς, ἤγεν ὅσον εἶναι τὸ χόντρος τῆ κλάδε,
ὅπῃ τρυπήσεις, τὸσον καθάεισον τὸ κλήμα, τὸ
μέρος ὅπῃ θέλει τὰ μείνη μέσα εἰς τὴν τρύπαν,
διὰ τὰ σαρκῶση τὰ γένει τὸ εἷνα μὲ τὸ δένδρον.
καὶ ὅταν περάσεν τρεῖς χρόνοι, κόψαι τὸ κλήμα
σὺρρίζα τῆ δένδρου. ἀπὸ τὸ μέρος ὅπῃ ἔχεις τὴν

ρίζαν ρίξαι το, κὴ ἄφες μόνον τὴν κορυφὴν τῆς, ὅπως εἶναι φυτομικήν εἰς τὸ δένδρον. καὶ ὅταν κάμνη τὸ δένδρον καρπὸν, τότε καὶ τὸ κλῆμα κάμνει τὰ σαφύλια, εἰὰ εἶναι κὴ παράκαιρα. κὴ τὸ εἶναι ἔργον ἀληθέστατον.

Ὅταν βῶγος τὸ Μαμῆδι, κὴ ἄλλα σκολίκια τὴν Ἄμπελον.

§. 36. Ὅταν φθείρῃσι τὰ βλασάκια τῆς ἀμπέλης κάποια ζωῦφια, ἢ φείραις, σκάψαι τὴν κορυφὴν τῆς, κὴ βάλῃ εἰς τὴν ρίζαν τῆς κόπρον χοίρου μὲ λάσπην κρασίς, ἢ κόπρον περὶσεύς μόνον. εἰ δὲ κὴ ἔχει κάμπιαν πολλὴν, ἢ ἄλλα μαμῆδια τὸ ἀμπέλιον, σκάψαι εἰς τὴν μέσσην του, βάλῃ μίαν κοιλίαν μὲνέχου ἀκέραια μὲ τὴν κόπρον τῆς, καὶ ἄφῃσαι νὰ φαίνεται κάμπουσι. κὴ ἐκεῖ εἰς τὴν κοιλίαν συναζονται ὅλοι οἱ σκολίκες, ὅπως ζῆμιώσῃ τὴν Ἄμπελον, κὴ ἢ φόνόσαι τῆς, ἢ καῦσαι τῆς.

Διὰ νὰ σπαταλίση τὴν Ἄμπελον.

§. 37. Εἰ δὲ κὴ εἶναι τὸ ἀμπέλι πολλὰ ἀδύναμον, βάλῃτε καλὴν κοπρίαν δύο χρόνων, ἀμὴ νὰ μὴ ἐγγίξη εἰς τὴν ρίζαν τῆς ἢ κοπρὰ, ὅτι καίει το. ἀλλὰ βάλετε μίαν πιθαμὴν παράμερα, καὶ ἔργον σπαταλίζει θαυμασιώτατα.

Διὰ τὰ Φυτὰ πῶς νὰ εἶναι.

§. 38. Ὅταν θέλῃς νὰ φυτῶσης ἀμπέλι, πάχονε ἀπὸ τὸν Αὐγῆσον σημάδου ταῖς καρπεραῖς
μαύ.

μαίναις με κοκκινόχωμα, ἢ δύνεται με κομμάτι
 πᾶρτον ὅταν ἔχῃσι τὰ σαφύλια, νὰ ταῖς γνωρί-
 ζῃς ὕστερα ὅταν κόπῃσι τὰ κλήματα, ἀπὸ τὰ ὁ-
 ποῖα διάλεγε ἐκεῖνα, ὅπῃ δὲ γίνῃ τὸ βλαστᾶν
 με τὸν καρπὸν ἀπὸ κάθε ὀμμάτι, καὶ ἅς εἶναι
 ἀπὸ ἀμπέλι πολλῶν χρόνων ὅτι εἰς εἶναι φυτεία,
 δεῦν φοροκόπτῃσι. Καὶ διάλεγε τὰ κεφάλια, ἢ γιν
 ἀπὸ τὰ δύο κλήματα τῆς κορυφῆς, νὰ πέρῃσι τὸ
 ἀπαλῶτερον ἐκεῖνο ὅπῃ κόπῃσι ὁ κλαδοθήσι καὶ
 ρίπτῃ με ὅλα τὰ ὀμμάτια, με κομμάτι κλημα
 περισινὸν, ὅπῃ δείχνῃ ὡσαύτῃ σφυεῖ. ὅτι εἰς
 πάρῃσι τὸ δῶτερον κλημα, ὅπῃ κόπῃσι εἰς τὸ τρί-
 τον ὀμμάτι, καὶ τὰ δύο ἀπομείνῃσι εἰς τὴν κουρ-
 μέλλῃσι, δεῦν φοροκόπτῃσι τὸσον καλά, ὡς τὸ πᾶρ-
 τον. καὶ φυτῶσι τὸν Φεβρουάριον, ἢ τὸν Μάρτιον.
 ὁ λάκκος ἅς εἶναι εἰς τὸ πλάτος, ποδάει ἐνάμυ-
 σι, εἰς τὸ βάθος δύο, καὶ εἰς τὸ μακρὸν καὶ τὰ
 κλήματα. βάνῃσι δύο εἰς ἐκαστὸν λάκκον, καὶ ἀπὸ
 πιάσῃσι καὶ τὰ δύο, δὲ γίνῃσι τὸ ἀχαμνότερον. καὶ
 ὅταν θέλῃσι νὰ φυτῶσι, βάνῃσι εἰς τὸ νερὸν
 μίαν ἡμέραν προτίτερα, καὶ τότε ὅταν τὰ φυτῶσι,
 ἔχε κοφίαν βοδινὴν λυμείῃσι εἰς τὸ νερὸν ὡσαύτῃ
 χυλὸν, καὶ βῆσι κατ' ἐνά εἰς αὐτὴν προτίτερον, καὶ
 τότε βάνῃσι εἰς τὸν λάκκον, καὶ πιάσῃσι καλλίτερα,
 καὶ μήτε τὰ ζῶα τὸ ξάγῃσι. ἔπειτα βάνῃσι καμ-
 πόσι κοφίαν χωνεμείῃσι, καὶ χῶμα καλὸν, καὶ
 ἄφῃσι καμπόσον λάκκωμα διὰ νὰ ποτίζῃσι.

Πῶς νὰ κενθῶνῃσι τὰ Κλήματα.

§. 39. Ὄταν θέλῃσι νὰ μπολιάσῃσι, διάλεγε τὰ
 κλήματα, κατ' ὡς εἶπομεν ἀνωθεν, καὶ ἔπερνῃσι ἀ-
 πὸ

πὸ τὸ μέρος τῆς ἀνατολῆς τῆς κερμέλλας, νὰ εἶ-
 ναι ὀλίγασιν, καὶ νὰ εἶναι πυκνὰ τὰ ὀμμάτιά της,
 ὅτι ἐκεῖνα ὅπερ ἔχουσιν ἀρέα ὀμματα, δεῡ προ-
 κόπτουσι. καὶ πάλιν ἐκεῖνα τὰ προκομμένα ἔπου-
 πάρης ἕως τὸ ἑβδομὸν ὀμμάτι μονον ἔχουσι καρ-
 πόν. ἀμὴ ἀπ' ἐκεῖ ἕως τῷ κορυφῷ εἶναι ἀκαρ-
 πα. ἐκεῖνο δὲ τὸ κλήμα, ὅπερ θελεῖς νὰ μπο-
 λιάσης, κόψαι το τρεῖς ἡμέραις προπότερα ἢ τέσ-
 σαρες, ὅσον μπορείς χαμηλά, διὰ νὰ εὐγῆ καρ-
 πόση ἀπὸ τῷ πολλῷ τε ὑγρότητα, νὰ μη πνίξῃ
 τὸ μπόλι μετὸ ἀμείνον δάκρυον. ἔπειτα χίσει
 το πιδέξια ὅσον μπόλι βάνεις, καὶ ἄς εἶναι δύο
 τὰ κείτεια. καὶ ἔχετα πελεκημένα ἀπὸ τὸ ἔσω-
 θεον μέρος λεπτότερα. καὶ ὅταν τὰ βάλῃς με φλῆ-
 δα, ἔχε κρέδα, ἢ γυν παχὺ γῶμα λάσπην νὰ
 σκεπάσης ταῖς κομάδες καλά, νὰ μὴ βραχῶσι,
 καὶ τύλιξαι σφυγκτὰ, καὶ δέσεται με λινάει, ἢ σπά-
 γον, ἢ ἄλλο, ὅπερ νὰ δεύῃ πιδέξια.

Ἐπερὸς τρόπος Κετρίσματος νὰ κάμῃς παρδαλά
 Σταφύλια.

§. 40. Σχίσει εἰς τῷ μέσῳ δύο κλήματα με-
 τὸ ἄκρον, ὅπου νὰ μὴ βλάψῃς τὰ ὀμμάτια, ἀλ-
 λά νὰ μείνῃν ὀλόγερτα, καὶ σμίξον ἀντάμα αὐτὰ
 τὰ δύο χισμένα κλήματα νὰ γένῃν εἷα. καὶ δέ-
 σαι τα καλά ἀπὸ τὰ ὀμμάτια καὶ κάτω, νὰ μὴ
 ἐγγίξῃ εἰς αὐτὰ ὁ σπάγος, νὰ τὰ τυφλώσῃ. καὶ
 ἄς εἶναι μακρὰ τὰ κλήματα, νὰ τὰ χύσης ἕως ἐ-
 κεί, ὅπερ τὰ ἔχεις ἐσμυγμένα. καὶ ὅταν γένῃν δύο
 χρόνων νὰ ριζώσῃν, κόψαι τὰ κλήματα, ὅπερ κά-
 μων, φύτωσαί τα, νὰ κάμῃσι παρδαλά σταφύ-
 λια,

λια, ἄσπρον καὶ μαῦρον καὶ ταῖς μαύραις, ὅπῃ ἐ-
φύτλισες πρότερον.

Ὁμοίως φύτλισον τεῖα, ἢ τέσσαρα κλήματα
λιανά. πέρασαί τε ἀπὸ εἴνα κόκαλον χονξὸν πο-
δὸς βοδίνε, καὶ ὅταν χονξώων ἐπεὶ μέσα εἰς τὸ
κόκαλον, νὰ γούεν τὸ εἴνα, κόψαι ὅλα τὰ βλα-
στάκια σύρριζα τῷ κοκάλῳ ἀνωθεν, καὶ τότε δὲ-
γάνεν ἄλλα, καὶ κάμνουν σαφύλια παρδαλά, καὶ
τὰ κλήματα, ὅπῃ ἔβαλες.

Νὰ φυλάξης Σταφύλια πολὺ καιρὸν ἄσπητα.

§. 41. **Τ**ὸ κορύχι, τὸ πωρικόν, καὶ ἄλλα σαφύ-
λια ὅμοια τῶν βασαγερά, ὅπου δὲν σαπίζου
ὀγλίγωρα, αὐτὰ ἠμπορεῖς νὰ φυλάξης ἕως τῷ
αἰοῦξιν. μάλισα ἐγὼ τὰ εἶδα εἰς τῷ Σκύρον
πολλαῖς χρονίαις, καὶ τὰ ἔχουν ἕως νὰ γούεν τὰ
νέα τὸν Αὐγυσον, καὶ ἐθαύμασα, διατὶ ἐφαίνοντο
νωπά, καὶ ροδοκόκκινα, ὡσαύτῃ τὰ ἡθελαν κό-
ψη αὐτῷ τῷ ὄραν ἀπὸ τὸ κλήμα. καὶ ἐρωτή-
σας τινὰ ἀπ' αὐτῆς, νὰ μὲ ἐρμηνύσῃ τὸν ἔο-
πον, μὲ ἀπεκρίθη λέγωντας· κόψαι τὰ σαφύλια
τῷ ὀλίγωσιν τοῦ φεγγαρίου, νὰ μὴ εἶναι πε-
εῖσα ὄειμα, εἰδὲ πάλιν ἄγγρα, ἀλλὰ νὰ κρα-
τῶσι καμπόσον ἀκάμωτα. βάλετε εἰς τὸν Ἥλιον
πιδέξια ἀπάνω εἰς πτέρω, ἢ κληματόφυλλα,
ἢ ἄλλα χορτάκια, νὰ μὴ πληγωθῶσι. καὶ ἀφ' ἑ
κάμνουν ὄραις τέσσαρες, ἔπαρέ τε, καὶ καθάρι-
σαί τε, νὰ μὴ ἔχεν ῥόγαις σαπημενίαις, ἢ φύλ-
λα ἀπὸ χορτάκια τίποτας. καὶ βέπξαι τε εἴνα
πρὸς εἴνα εἰς βρασμὸν θάλασσαν, ἢ αὐτὸν δὲν
ἔχῃς θάλασσαν, ἅς εἶναι καὶ νερόν. ἀμὴ νὰ ἔχη
μέσα

μέσα ἄλας. ὅτι ἡ ἄλμη τὰ φυλάγει, καὶ δὲν τὰ
 ξάχνει οἱ σκώληκες. ἀμὴ φυλάξω, καὶ μὴ κάμω
 σιν ὥρας πολλὰν εἰς τὸ θερμόν. μόνον ὕδους νὰ
 τὰ δίχαίης. καὶ βάλεται εἰς ἄχρα κείθυνα ἢ
 κρέμασαίτα εἰς τὴν σέβην τῆ οἴκ σου νὰ μὴν ἐγ-
 γίξῃ εἷνα μετ' ἄλλο. καὶ κοσκίνιζε τὸ σιτάει ἐκεῖ
 ἀποκάτω, νὰ παγώῃ ἢ σκόνῃ εἰς τὰ σαφύλια.
 ὅτι αὐτὴ ἔχει διῶαμιν ἐκ φύσεως, καὶ τὰ φυλά-
 γει καιρὸν πολὺ ἄσηπα. καὶ διὰ νὰ μήτα ξά-
 γων τὰ μελίσια, καὶ ἄλλα ζούφια, βάνε ὀλίγον
 λάδι εἰς τὸ σόμα σου, καὶ βρέχεται. ἢ βάνετο εἰς τὸ
 θερμόν ὅταν τὰ ζεματίξῃς, καὶ πόσον χρεῖζει.

Οὕτω κάμνωσι καὶ τὰ σῦκα, τὰ κεράσια, σα-
 φύδας, ἀπιδοκόμματα, καὶ ἄλλα πωρικά, ἀφ' ἧ
 τὰ ξηραίνουσιν εἰς τὸν ἥλιον, καὶ τὰ ζεματίζουν
 μετ' τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ βάνει εἰς ἑμίαν ψά-
 θινω πασεικὴν, νὰ τραγγίξῃ ὀλίγον. ἔπειτα τὰ
 φυλάγει ἀκόμι ζεσὰ εἰς τὸ πιθάει, ἢ παραβῆ-
 τι, καὶ τὰ παῖσι δυνατὰ, καὶ αὐτὰ εἶναι σῦκα ζα-
 χαρώνει, καὶ γίνονται γλυκύτατα. ὁμοίως κάμνωσι
 καὶ τὰ δαρμάσκυλα, μαράσκια, καὶ ὅλα τὰ πωρι-
 κά, ὅπῃ ξηραίνουσιν.

Διὰ νὰ κάμῃς Κρασί εἰς ὥρας χρεῖαν χωρὶς σαφύλια
 καλῶτατον.

§. 42. Βάλε εἰς εἷνα μασέλον, ἢ εἰς ἑμίαν πιθάει
 κρασερόν, σαφύδα λίβας 50. καὶ βράσαι εἷνα χάλ-
 κωμα μεγάλο νερόν, βάλετο μέσα εἰς τὴν στα-
 φύδα βρασόν, καὶ εἷνα μίσατο ξύδι δριμύ. ἀφ' ἧ
 νὰ περάσῃ ὥρας 24. ἔπειτα πάλιν βράσαι ἄλ-
 λαις ἑῖς χαλκοματίαις νερόν, βάλετο μέσα, καὶ
 φράξαιτο. καὶ εἰς ὀκτὼ ἡμέρας γίνεται κρασί ὡ-
 ραῖο.

ραιότατον, νόσιμον εἰς τὴν γεῦσιν, καὶ ὑγιέσατον
 εἰς τὸν σόμαχον. καὶ ἀπὸ θέλης γὰρ τὸ φυλάξης και-
 ρὸν πολὺν, εὐγανε καθ' ἐκάστῳ μίαν κανάτα κρα-
 σί, καὶ βαίε ἄλλα τὸσον ἱερὸν, καὶ δεῦρ' ἄγει πο-
 σῶς τὴν δυνάμιν καὶ ἐσίαν του. Αὕτη εἶναι μία
 ἐρμῶεια θαυμάσιος, καὶ κατ' ἀλήθειαν πολυτίμη-
 τος, τὴν ὁποῖαν μᾶς ἐρμῶδισεν εἰς γυναικὸς
 καὶ πολυμαθῆς ἀνδραπος, ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Μο-
 χαβίας, μετὰ τὸν ὁποῖον ἐτύχαμεν εἰς εἴνα κάστρον,
 ὅπερ μᾶς ἀπέκλεισαν οἱ πολέμιοι, καὶ δεῦρ' εἶχα-
 μεν οἶνον, καὶ αὐτὸς μετὰ τὴν ἀνάσσειν μηχανῶν,
 ἔκαμε, καὶ δεῦρ' μᾶς ἔλειψε τὸ κρασί ἕως ὅπερ ἔτε-
 λείωσεν ἡ μάχη, καὶ ἐλυξώθημεν. Μετὰ τὸν αὐτὸν
 ἔσοπον λοιπὸν ἠμπορεῖ πᾶς εἰς εἴνα ὅπου ἔχει πολ-
 λὴν φαρμακίαν, γὰρ πορεύθη μετὰ ὀλίγῳ ἔξοδον, καὶ
 μάστιγα εἰς τὰς τῶνας ὅπου εἶναι ἀκρεβὸν τὸ κρα-
 σί, ἢ καὶ ὀλότελα δεῦρ' οὐρεῖσκεται. ὅτι ἡ σαφύδα
 τὸν καιρὸν ἐπιπὼν εἶναι τὸσον πολλή, καὶ ὀξόχως
 ἢ ψιλή τῆς Κεφαλῶν καὶ Ζακυθῆ, ὅπερ τὴν ἀ-
 γοράζειν ὀλίγον τίποτας. Γίνωσκε δὲ ὅτι κατ' ἴσιν
 ποσότητα τῆς σαφύδας γὰρ βαίης καὶ τὸ νερὸν, ἢ
 γυνὴ τέσσαραις λίθραις σαφύδα εἰς κάθε μίσατον.
 ἢ πάλιν ὡς θέλεις γὰρ τὸ κάμης, δυνατώτερον, ἢ
 ἀχαμνότερον, ὅτι ὅταν βάλῃς ὀλίγον νερὸν, γίνε-
 ται τὸ κρασί καλλίτερον.

Ἄλλος τρόπος γὰρ κάμης κρασί εἶναι εἶσαι πτωχὰς,
 χωρὶς ἔξοδον.

§. 43. Μάζωξαι ἀπὸ τὸν δάσον ἀγρία μουσ-
 κλα, ἢ σῆρβα τεῖα τέσσαρα καλάδια. ἀφες τα γὰρ
 αἰεμάξεν, ἢ βάλε τα ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὸν Ἡ-
 Γεορον. C λιον,

λιον, να σαφιδιάσεν, αὐ εἶναι ἄγγρα. ἔπειτα βά-
 λετα εἰς τὸ βαρέλι, ἢ παραβῆτι. καὶ βράσαι ἔ-
 να σαμνὶ νερόν, γύρετο μέσα. καὶ ὕστερα κοπάνι-
 σαι δώδεκα ἀγχείδες ξωιαῖς, ρίζαιταις μετὰ τὸ ζε-
 μίτες μέσα, καὶ ἔξῃ σάμνας νερόν, καὶ φράξου.
 καὶ εἰς πεντέξῃ ἡμέρας εὐγαλε καὶ πίτε, ὅτι ἐγίνῃ
 κρασί ἄβλαβον. ἀμὴ εὐγαλε μοῖον ὅσον να πίνῃς
 τὴν ἡμέραν ἐκεῖνου. ὅτι εἰὰ τὸ ἀφίσης ἑεῖς ἢ
 μέρας χαίει τὴν ἐσίαντες, καὶ γίνεται νερόν ὡς
 τὸ ἄσπρον.

Διὰ να κάμῃς τὸ μαῦρο κρασί να γείῃ ἄσπρον,
 ἢ τὸ ἄσπρον μαῦρον.

§. 44. **Ε**ἰὰ θέλης να γείῃ τὸ μαῦρον κρασί ἄ-
 σπρον, βάλετε μέσα καμπόσσοι ὄρον τῆ γάλακτος,
 ἢ γην χεμα, ἀφ' ἧ τυρόκομήσεν τὴν μίζύθραν, καὶ
 μίαν ὀγγίαν σίψιν εἰς κάθε ὀκτώ μίσατα κρασί,
 καὶ ἀνακάπωσαι το καλά μετὰ εἷνα ξύλου. ἢ καῦ-
 στον κλήματα ἄσπρων σαφυλίων, καὶ βάλε τὴν
 σάκτιν, ἢ γην τὸν αἶθρον τῆ κλημάτων μέσα εἰς
 τὸ μαῦρο κρασί να γείῃ ἄσπρον. Εἰ δὲ καὶ θέ-
 λεις να τὸ κάμῃς μαῦρον, καῦσαι κλήματα, ὅπως
 να κάμῃς μαῦρα σαφύλια, καὶ βάλε ὁμοίως μέ-
 σα εἰς τὸ κρασί τὴν σάκτιντες, ἢ συκαμλιωαίαν
 σάκτιν βάλε, καὶ μαυεῖζει.

Εἰὰ ἀγαθὴ τὸ κρασί κακῶς μυρωδιαν, να τὸ ἰατρδύσης.

§. 45. **Κ**άρφωσαι εἰς εἷνα κύτρον, ἢ γλυκονέραν
 τζον πολλὰ μοσκοκάρφια διαλεκτὰ, ἕως να γεμῶ-
 ση τὸ νεραῖτζι, τὸ ὁποῖον κρέμασαι μέσα εἰς τὸ
 βετζι,

βετζί, μὰ νὰ μὴ ἐγγίξῃ εἰς τὸ κρασί, καὶ φρέ-
 ξαι καλὰ τὸν πόρον, νὰ μὴ δῆγνῃ ἢ δῶδιον,
 ἢ ὅποια παγύνει εἰς τὸ κρασί, καὶ χαίει τὸν
 βρῶμόν του. ἢ κάμει σάντλω τὰ μερσινόκεκκα, ἢ
 γυν τῆς μυρτιάς τὸν καρπὸν, καὶ ρίζαι τῶ εἰς τὸ
 κρασί ὅταν βράζῃ, καὶ δίδει τὴ καλὴν δῶδιον.
 τὸ αὐτὸ κάμνει καὶ ἡ ρίζα τῆ ἀρκούθου, (Ἰταλ. gi-
 nero) νὰ τῶ κόψῃς μικρὰ κομάτια νὰ τῶ βάλ-
 λῃς εἰς τὸ κρασί ὅταν βράζῃ, καὶ νὰ τείβῃς τὰ
 ἄκρα τῆ βετζίᾶ μὲ φύλλα τῆ πλόκας, ἢ τῆς Κε-
 κεναρίας, ἢ μὲ κυπάρισσον. Ἄλλοι πάλιν βάνουσι
 τὸ ἀνώθεν νεραντζί εἰς τῶ μέσῳ τῆ κρασίᾳ.

Νὰ κάμῃς τὸν οἶνον δῶδεσασον.

§. 46. Ἄλλὰ καὶ χαίει νὰ μυεῖξῃ τὸ κρασί,
 εἰάν θέλῃς νὰ τὸ κάμῃς νὰ δῶδιάζῃ ὡς τὸν μό-
 χον, μαζώξαι ἀνθος πολὺ ἀπὸ τὰ ἀγριοσάφυλα,
 ὅπῃ εἶναι εἰς τὰς βάτους, καὶ ἑσάφας, καὶ φύλαξαι
 τὸ εἰς σὺν σακκέλι, καὶ βάλε τὰ ἀνθη ἐκεῖνα μέ-
 σα εἰς τὸ βετζί ὅταν βάνῃς τὸν νέον οἶνον. ἢ αὐ-
 εἶναι καὶ παλαιὸν κρασί, καὶ βάλῃς τὰ, κάμνουσι
 τῶ αὐτῶ ἐνέργειαν. Ἄλλοι τὰ βάνουσι εἰς τὸ πα-
 πῆρι, καὶ βράζουσι μὲ τὸ κρασί. τὸ ὅμοιον κά-
 μνει καὶ τὸ χόρτον τῆ Ἁγίας Ἰωάννης, ὅπῃ μαζώ-
 νουσι τῆ 24 Ἰουλίου, καὶ τὸ λέγουσι σιλαρέα φράγ-
 γικα, νὰ τὸ κάμῃς δεματάκια, νὰ τὸ βάλῃς εἰς
 τὸ βετζί. Ἄλλοι μαζώνουσι τὸ ἀνθος αὐτὸ τῶ χόρ-
 τῆ, καὶ τὸ ξηραίνουσι εἰς τὸν ἴσκιον, καὶ ὅταν βρά-
 ζῃ τὸ κρασί, τὸ βάνουσι μέσα μὲ σὺν σακκέλι λι-
 νὸν, εἰς τὸ ὅποῖον δύνουσι μίαν πέτραν διὰ νὰ
 βαρυνῇ, νὰ ὑπάγῃ εἰς τῶ μέσῳ τῆ κρασίῳ.

κὴ φράσεν καλά τὸ βετζι, νὰ μὴ δὴγείη ἢ δὴ-
 δίετῃ κὴ μὴ δέκα ἡμέρας τὸ δὴγαίεν, κὴ μόνει εἰς
 τὸν οἶνον ἢ μυρωδία τῆ. τὸ ὅμοιον κάμνει, νὰ τὸ
 ξηραίης εἰς τὸν ἴσκιον. ἔπειτα γέμωσαι εἴα σακ-
 καλι λιπὸν, ὅσον νὰ χωρῆ εἰς τὸν πόρον τῆ βου-
 τζιῆ, κὴ μὲ τὸν σπάγον, κὴ μίαν πέτραν κατέβα-
 σαί το εἰς τὴν μέσῳ τῆ οἴνου, ὡς ἀνωθεν, κὴ πᾶ-
 σαν ἡμέραν εὔγανέ το, σίφετο μέσα εἰς τὸ κρασί,
 ἤγαν ἀποσφόνιαζέ το, καὶ πάλιν βαίετο ἕως δέκα
 ἡμέρας, κὴ τότε φράσαι καλά τὸν πόρον, κὴ ρίξαι
 τὰ ἀνθη, ὅτι δὴν κάμνει χρεῖα νὰ τὰ ἀφήσης μέ-
 σα, ὅτι ἐπῆρσεν ὁ οἶνος τὴν δὴωδίαν τῆς ἀπασαν.

Διὰ νὰ γνωρίσης εἰὰν βασᾶ τὸ κρασί, ἢ χαλᾶ
 ὀγλίγωρα.

§. 47. Εὔγαλε ἀπὸ τὴν μέσῳ τῆ βετζιῆ καμ-
 πόσον, βράσαι το, κὴ ὅταν ψυχραίη δοκίμαζέ το,
 καὶ καθὼς ὄρεθῆ τότε εἰς τὴν γεῦσιν, ἢ ξυλὸν,
 ἢ νόσιμον, ἔπω μέλλει νὰ γείη καὶ ὄλον τὸ ἐπί-
 λοιπον. ὁμοίως κὴ ἀπὸ τὸν ἀνθὸν ὅπῃ κάμνει εἰς
 τὴν ἀπάνω μερᾶν ἐγνωρίζεται. Ὅταν ἔν ἴδης καὶ
 εἶναι αὐτὰ τὰ ἀνθη ἄσπρα, εἶναι καλὸ σημάδι. κὴ
 εἰὰν εἰσὶ μαῦρα ἢ κῦτεινα, ὀγλίγωρα καταλύεται
 τὸ κρασί. ἔτι ἔγγισον τὴν χέρα σῆ εἰς τὸ γεμά-
 το ἀγγεῖον, κὴ εἰὰν εἶναι ψυχρὸν, ἤγαν κρύον, βα-
 σαῖ τὸ κρασί· εἰ δὲ κὴ εἶναι ζεσὸν καταλύεται. ὁ-
 μοίως εἰὰν εἶναι τὸ σκέπασμα τῆ ἀγγεῖα σερνὸν
 χωεῖς ὑγρότητα, δὴν χαλᾶ τὸ κρασί. εἰ δὲ κὴ εἶ-
 ναι ὑγρὸν καταλύεται.

Πότε πρέπει νὰ μεταγγίξης τὸν οἶνον, ἤγουν νὰ τὸν
τραβαζάρης, καὶ μὴ χαλάσῃ.

§. 48. **Τ**ὰ κρασία ὅπῃ γίνονται εἰσὲ παχυν-
κὴ νοπερὸν χαράφιον, μεταγγίξε τὸν Νοέμβριον ἀ-
πὸ τὰς 16. τῶ φεγγαρίῳ καὶ ἔμποροσιν. καὶ ὅσα
γίνονται εἰς ἀνύδρους καὶ ἀχαμνῆς τόπους, μεταγγί-
ξε τὸν Μάρτιον εἰς τὰς ὑστεριναῖς τῶ φεγγαρίου.
ὅτι ὅσα κρασία μεταγγίξης ὅταν εἶναι γέμωσις,
ἤγουν ἀπὸ τῆς πρώτης τῶ φεγγαρίῳ, ἕως τὰς 15.
ξυδι γίνονται. ἕτε ὅταν ἀνθῶσι τὰ ρόδα, καὶ τὰ
ἀμπέλια, μὴ μεταγγίξης, καὶ ἐπειδὴ τὸ κρασί
ἀχαμνίζει ὀλίγον ὅταν εὐγῆ ἀπὸ τῆς μάννας τῶ
διὰ τῆτο εἶναι χρεῖα τὸν χειμῶνα νὰ τὸ ἔχῃς εἰς
τόπον ζεσθόν, καὶ τὸ καλοκαίρι εἰσὲ κατὰ ψυχόν.
γίνωσκε δὲ καὶ τῆτο, ὅτι τὸ κρασί ὅπῃ μεταγγί-
ζεται, εἰὼν δυν̄ σαματήσῃ ἡμέρας 40. δυν̄ ἔρχε-
ται εἰς τῆς πρώτης ἑστίαν τε καὶ ποιότητα.

Διὰ νὰ μὴ ξυθίσῃ τὸ κρασί.

§. 49. **Κ**αῦσαι φλούδα δρυὸς, ἢ κλῆμα ὅπου
κάμνει ἄσπρα σαφύλια, καὶ βάλε τῆς σάκτου εἰς
τὸ ἀγγεῖον καὶ τῆς ποσότητα τοῦ οἴνου. ἤγουν εἰὼν
εἶναι δέκα μίσατα, βάλε τρεῖς χειμαῖς ἄνθρον, ἢ
πέσπερες. ὁμοίως τὸ φυλάγει καὶ τὸ λάδι, ἤγουν
νὰ βάλῃς εἰς τὸ ἀγγεῖον ὅπῃ ἔχει τὸ κρασί μίαν
κανάτα λάδι, ἢ περισσότερον, τὸ ὁποῖον τὸ σκε-
πάζει ὅλον καὶ δυν̄ τὸ ἀφίνει νὰ χαλάσῃ. καὶ πάλιν
ὑστερα ἀπὸ οὗ σωθῆ τὸ κρασί, μαζώνεις τὸ
λάδι, καὶ δυν̄ χάνεις τίποτε. Ἄλλοι πάλιν βανύ-

σιν. εἷα κομμάτι λαρδί παχύ, κὶ τὸ τυλίσκειν μὲ κομμάτι λιπὸν πανί, κὶ κρεμνῶσί το εἰς τὸ μέσον τῆ κρασίου. ἀμὴ ἐγὼ δεύ το ἐπαινῶ, διατὶ μολύεται ὁ οἶνος κὶ δεύ πρέπει νὰ λειτουργήσουςι μετ' αὐτὸν, ἕτε τεβ' ἄδλω, κὶ παρασκῶλω νὰ τὸν πίνουσιν. Ἄλλοι βαίνουσιν ἀυγὰ κὶ τὰ παράσκειν μὲ τὸ μέλι, ἢ γιν μόνον τὸ ἄσπρον ἰψ' ἀυγῶν, καὶ αὐτὸ τὸ φυλάγει κὶ δεύ ξυωίζει. ἀμὴ δεύ πρέπει (μὲ φαίνεται) τὸν οἶνον, ὅπῃ εἶναι μὲ τὴν κόντζαν αὐτὴν, νὰ βαῖνῃ ὁ Ἱερὸς εἰς τὴν εἷωσιν.

Διὰ νὰ ἱατρῶσης κρᾶσι ξυωισμείον.

§. 50. **Ε**ἰὰν ἀρχίζει νὰ ξυωίζη ὁ οἶνος, βάλε ἄμμοι πολλῶ εἰς εἷα σάκκον. εἰ δὲ κὶ δεύ ἔχεις ἄμμοι, ἄς εἶναι καὶ χῶμα, μὰ νὰ τὸ ἔχη καίμειον ὁ Ἥλιος. κὶ πέρασαι ὅλον τὸ κρᾶσι ἀπὸ τὴν ἄμμοι, κὶ πάλιν βάλε το εἰς ἄγγειον, καὶ τότε χάνει τὴν ξυωάδα τῆ. εἰ δὲ καὶ εἶναι ξυωὸν ὀλόπελα, κὶ θέλεις νὰ τὸ κάμης νὰ γινῇ κρᾶσι, βάλε τῆ μέσα πρᾶσόσπορον. ἢ κάμε εἷα κερτὶ μὲ κερτὶ, γέμωσαί το μέλι, κρέμασαί το εἰς τὸν πάτον τῆ κρασίου, κὶ ἄφες το.

Ὅταν ἴδῃς, καὶ θέλεις νὰ καταλυθῇ τὸ κρᾶσι, εὐγαλέ το ἀπὸ τὸ βαρέλι ἐκεῖνο, βάλε το εἰς ἄλλο ἄγγειον καλὸν μυρωδάτο, κὶ τότε ἔπαρε τόσα νεραντζια γλυκὰ ὅσα φορτία εἶναι τὸ κρᾶσι. κόψαι τα εἰς τέσσερα κομμάτια τὸ εἷα, κὶ πέρασαι τα μὲ εἷα σάκκον, βάλε τα ἀπὸ τὸν πόρον εἰς τὴν μέσῳ τῆ κρασίου, εἰς τὰ ὁποῖα δέσαι μίαν πέτραν, νὰ ὑπάγη ἐκεῖνη εἰς τὸν πάτον τῆ ἀγγείας, καὶ τὰ νεραντζια παραῶ μίαν πιθαμῶε
καὶ

καὶ ἀφ' ἧς περάσεν ἡμέραις δέκα, εὐγαλε τὰ νεραν-
τζια, ρίξαι τα, καὶ πίνε τὸν οἶνον.

Εἰ δὲ καὶ εἶναι τὸ κρασί χαλασμένον ὀλότελα, μετὰγγισαί το, βάλετο εἰς βαρέλι πασεικόν, καὶ ρίξαι μέσα πολλὰ μαράσκια, ἤγην ξυμοκέρασα, καὶ αὐτὰ τὸ κάμνην καὶ βράζει, καὶ ἔτω χαίεται ἡ κακρωιότη, καὶ ὡσαύ ξεβράση, εὐγαλέ το, καὶ βά-
λετο εἰς καλὸν ἀγγεῖον.

Βάλε μέλι εἰς τὸ καταλυμένον κρασί, καὶ ἀνα-
κάτωσαί το, νὰ γυεῖση. Ἔτερον. φῆσαι εἰς τὸν
φουῖνον ἄσπρες κεχλάκουσ, ἤγην σρογγυλαῖς πέ-
τραις, ὅπῃ εἶναι εἰς τοὺς ποταμούς, καὶ ἀφεςταις
νὰ κάμουν εἰς τὴν φωτίαν ἕως νὰ σκάσουν, καὶ
τότε κοπάνισαι, κάμεταις ἀλευῖε, βάλετο εἰς
τὸν οἶνον, καὶ ἰάται. Ἔτερον. εὐγαλε τὸ κρασί ἀ-
πὸ τὸ βαρέλι ἐκεῖνο, καὶ γύρετο εἰς τὴν ὕλκην ἀλ-
λου κρασίε καλῆ μυρωδάτε, νὰ μεταγυεῖση εἰς
τὴν φύσιν τε.

Ἐπαρε μίαν λίτραν στίφιν γυαλερικὸν εὐμορ-
φικόν, καὶ ζάχαριν ρυζάδικον ἄλλικόν τσίχλον, καὶ
οὐκὼ λίξαις μέλι ἐκλεκτὸν, τὸ ὁποῖον βράσαι
πρῶτα μοναχόν, καὶ ξάφρισαί το καλὰ νὰ μὴ
ἔχη τίποτα ρύπον. καὶ τότε κοπάνισαι τὴν στί-
φιν, καὶ ἀάλυσον τὴν ζάχαριν. καὶ ἀφ' ἧς φυ-
χανθῆ τὸ μέλι, εὐγαλε μίαν σάμνον κρασί, καὶ
βάλετα ὅλα μέσα, ἀνακάτωσαί τα, καὶ γύρετα εἰς
τὸ κρασί καὶ ἀνακάτωσαί το καλὰ μετὰ ἑνὴ ραβδί,
νὰ υπάγη εἰς ὄλον τὸ ἀγγεῖον, καὶ φράξαι το. Ἄλ-
λο. κοπάνισον πιπέρι πολὺ, καὶ ρίξαι το εἰς τὸ
βρωμεσμένον κρασί καὶ ἀχαμνισμένον νὰ γυεῖ κα-
λὸ καὶ μυρωδάτο. τὸ αὐτὸ κάμνησι καὶ τὰ φλέδια
τῆς πεξαμυγδάλων, νὰ καύσης νὰ τὰ κάμνησ ἀ-

λάβρον, νὰ τὸ βάλης εἰς τὸν οἶνον ὡς ἄνωθεν.
ἢ κυτρόσπορον, καὶ κυκύδια καῦσαι, καὶ βάλε μέ-
σα τὴν σκόνην τες. ἢ βάλετε μαραθοσπορον πει-
τέξη χεροπιάσματα, ἢ ρίξαι τε μέσα καμπόσβυ
ἄμμον.

Ἐπαρε 60. λίτραις σαφύδα ψιλῶ, βάλε τὴν
εἰς εἷνα μέγαλον χάλκωμα, καὶ γέμωσαί το κρα-
σί καλὸν τεῖα μίσατα, ἢ περιασώτερον, καὶ κόψαι
εἷνα κύτρον καὶ τεῖα νεράντζια γλυκὰ εἰς μικρὰ
κομμάτια, καὶ σίψαι καὶ τὸ ζεμί τες ὅλον μέσα εἰς
τὸ χάλκωμα. βάλε καὶ τεῖων ἀσπρῶν μοσκοκάρ-
φια, καὶ ἄλλω τὸστω καννέλαν. βράσαι τε καλὰ
ἕως νὰ φυράσῃ εἷνα δάκτυλον, ξάφρυσαι το καλὰ.
ἔπειτα ἔτζι ζεσὸν, γύρετο εἰς τὸ βετζι, καὶ φρά-
ξαιτο ἐπιμελέσεται.

Ἐγὼ ἔγραφα πολλὰς ἐρμηνείας διὰ τῆς πτω-
χῆς ὅς τις δυνῆται ἔχει ἕξοδον νὰ κάμη τὴν μίαν,
ὡς δοκιμάζῃ τὴν εὐκολον.

Ἐπαρε μίαν ράβδον χοντρῶ ἀπὸ ξύλον ἐπέας,
καὶ τρύπησαι τὴν εἰς πολλὰς τῶπες μὲ εἷνα τρι-
βέλι χοντρὸν, μὰ νὰ μὴ περιῶ τὴν ἄλλω μερῶν
τῆς ράβδος, ταῖς ὁποῖαις τρύπαις γέμισαι μέλι
καλὸν, καὶ τριμμύλω ζάχαριν, καὶ βάλετο μέσα
εἰς τὸ κρασί, ἄφες το καμπόσσαις ἡμέραις, καὶ δε-
ραπόεται.

Διὰ νὰ φυλάξῃς οἶνον ἀπὸ βροντιῆς καὶ ἀστροπελέκι.

§. 51. Γίνωσκε ὅτι ὁ σίδηρος εἶναι ἐναντίος τῆς
βροντιῆς, καὶ ἡ δάφνη τῆς ἀσραπῆς. Λοιπὸν βάλε
εἷνα κομάτι σίδηρον ἀπάνω εἰς τὸ σκέπασμα τῶ
ἀγγεῖς, καὶ ζῶσαι το μὲ εἷνα σφάνι δάφνης, καὶ
βα.

βυτζι είναι κἄν πιθάει. ἔγω κάμνεσιν ἔδω εἰς
 τὰ μέρη τῆς Ἰταλίας πολλοί, κὶ ἔχεν εἰς τὰ βυ-
 τζιά τῆς σιδηρᾶ σέφανα, κὶ ἔγω φυλάγονται ἀπὸ
 τὸν ἀνωθεν κίνδυνον, κὶ κερδίζεν κὶ πολλὴν ἔξο-
 δον τῷ μασόρ. διατι ὁ σίδηρος βασιᾶ πολλοὺς
 χρόνους, κὶ δύντα φθιάνουσιν· εἰ μόνον δὲ τὰ ἀγ-
 γεία, ἀλλὰ καὶ εἰς ὑψηλὰ σπήτια, ὅς τις φοβάται
 τὰς ἀσραπᾶς ἢμπορεῖ νὰ βάλῃ κάμπόσαις δά-
 φναις, νὰ τὰ ζώῃ κἀθε χρόνον, καθὼς τινὲς
 κάμνεσιν.

Ἐρμηεῖαι διάφοροι διὰ νὰ μὴ ξεδιάσῃ ὁ οἶνος.

§. 52. **Α**μύγδαλα γλυκὰ βαλεῖ μέσα εἰς τὸ κρα-
 σί, νὰ τὸ φυλάγῃν ἄβλαβον, κὶ σαφύδας. εὐγαλε
 παρῶτον τὰ κόκαλά τῆς, ἔπειτα βάλεταις μέσα, κὶ
 τὸ φυλάγουσιν, ἢ βρέξε εἰς τὸν μῆσον ἄμυδα,
 ἢ γιν εἰς τὸ ἦψμα, κὶ βάλετω εἰς τὸ κρασί. ἢ
 ἀλευεῖ ἄσπρα ροβίε βάλε, κὶ τὸ κάμνει πολλὴν
 ὠφέλειαν. ἢ σπόρον τῷ σελίνε με πύτερα κειθα-
 εῖς, κὶ δαφνόφυλλα, κὶ ἄνθον τῷ κλήματος αὐτά-
 μα. αὐτὰ ὅλα με κοπανισμὸν μαραδόσπορον
 βάλε εἰς τὸν οἶνον, καὶ τὸν φυλάγουσιν ἄβλαβον.
 ἢ ἐλέβορον ρίζαι μέσα, ἢ γιν σκάρφω, ἢ ὅποια
 τὸν καθαρίζει κὶ φυλάγειτον, κὶ ὅστις πίνει ἀπὸ
 τὸ κρασί ἐκεῖνο καθαρίζεται ἢ γιν σκorpᾶ τὴν χο-
 λῶν ὁ ἐλέβορος. κοπανίσον μαῦρα ρεβύθια φη-
 μεία εἰς τὰ ἀνθράκια, βάλε μέσα τὴν σκόνιν
 τῆς, ἢ ἔμιμητίνα. κάμνει τὸ ἴδιον, κὶ ἢ σύφη.
 γράφαι ἀπ' ἔξω τῷ ἀγγείῳ αὐτὰ τὰ θεῖα λόγια.
 " Γεύσασθε κὶ ἴδετε ὅτι Χριστὸς ὁ Κύριος " ἢ
 γράφαιτα εἰς σῖα μῆλον, καὶ ρίζαιτο μέσα εἰς τὸ
 κρα-

κρασί, νὰ μὴ καταλυθῇ ποτέ τε, ἢ κάμε εἷα εἶ-
 φανον μεγάλον μὲ φλυσκῆνι, ἢ γουν γλυχῆνι, ἢ
 αἰείανῳ, ζῶσαι τὸ βετζὶ, ἢ πιθάει, νὰ μὴ
 χαλάσῃ τὸ κρασί. ἢ βάνε μέσα δαδιά λιπαρά,
 ἢ λινοάπορον, ἢ ἀρτζίνῳ, ἢ ρίζαν καὶ σπόρον
 τῆς ἀρτεμισίας, (Ἰταλ. Artemisia), ἢ βάλε ράκ-
 κὶ καλὸν εἰσὲ κάθε μίσατο κρασί μίαν ἔγγιαν.
 ἢ βάλε εἰσὲ μίαν ἀμπολα γυαλῆν δύω λί-
 θαις γιάργυρον, καὶ φράξαι τὴν καλά, καὶ ἀπο-
 παύω δέσαι τὴν μὲ χαρτὶ μεμβρανῶδη, ἢ γυν ντέμ-
 πορινο διὰ νὰ μὴ ἐμπῇ μέσα τὸ κρασί. καὶ κρέ-
 μασαί τὴν εἰς τὴν μέσῳ τῶ κρασί, καὶ ἀφες τὴν.
 καὶ καθὼς πίνεις τὸ κρασί, τόσον κατέβαζε πα-
 ρακάτω καὶ τὸν γιάργυρον, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν πολ-
 λὴν τε ψυχρότητα, φυλάγει τὸν οἶνον θαυμασιώ-
 τατα. καὶ τὸ ἤμπορεῖς νὰ τὸ κάμῃς κάθε χρό-
 νον, ὅτι εἶναι ἀληθές αὐτον. ἢ πάλιν ὅταν βάνῃς
 τὸν οἶνον εἰς τὸ βετζὶ, βράσαι ἀπ' ἐκεῖνο τὸ κρα-
 σὶ δύω ἔεις σίκλαις εἰς εἷα χάλκωμα μὲ μίαν
 λίθον ἄλας, καὶ πέντε κυδῶνια, καὶ βράζετο πολ-
 λὴν ὥραν, καὶ ξάφειζέ το καλά. ἔπειτα ὅταν δεῖ
 κάμῃς πλέον ἀφρόν, χύσαι το μέσα εἰς τὸ βετζὶ
 ζεσόν. καὶ αὐτὸ λείπεται ἀπογέμισαί το κρασί, καὶ
 φράξαι το. ἢ πάλιν μάζωξαι κλαδιά τῶ ροσμαρί-
 νῆ, ἢ γυν κορφαῖς ἀπὸ δευξολίβανον, νὰ ἔχουσιν
 αὐτῆ, καὶ βάλε εἰσὲ κάθε ἀγγεῖον πεντέξη πιάσ-
 ματα, ἢ γυν εἷα μανδήλιον, καὶ φράξαι τὸν πόρον
 καλά, νὰ γυῖν εἷα κρασί μυρωδάτο καὶ εὐμορφον,
 νὰ μὴ καταλυθῇ πώποτε.

Ἔτερον. Τὴν σάντῳ τῶ ὄσρακοδερμάτων, ἢ γυν
 κογχύλων, ὄσειδίων, καὶ ἄλλων ὁμοίων, νὰ τὴν
 βάλῃς εἰς τὸν οἶνον, δεῖ καταλύεται.

"Ετερον ἀληθέςατον. Βάλε μέσα εἰς τὸ βυτζί, ἢ πιθάρι, ὅπῃ εἶναι τὸ κρασί τόσον λάδι, ἕως νὰ τὸ σκεπάσῃ καλά, καὶ τῆτο τὸ φυλάγῃ θαυμασιώτατα. ἔπειτα ἀφ' ἑ σωθῆ τὸ κρασί, διγάνεις πάλιν τὸ λάδι ἀέραιον, καὶ δευ ζημιώνεσαι τίποτας. ὁμοίως νὰ καύσης καμπόσον ἄλας, νὰ τὸ ρίξῃς μέσα, τὸ διαφυλάττει, καὶ τοῦ κάμνει πολλὴν ὠφέλειαν.

* Ἄλλαι ἐρμηνείαις ὅταν βρωμέσῃ τὸ κρασί, νὰ τὸ ἰαφύσῃς.

§. 53. **Ε**"παρε ζεσὸν φωμί, βάετο εἰς τὸν πόρον τῆ βυτζιῶ. ἢ κάμε μίαν πίταν, ἢ γεν φογάτζα κέχρινω, βάλε τὴν εἰς τὸ κρασί, καὶ διγάνει τὴ τὴν κακὴ μυρωδίαν. κάμε εἰς σακκελι ὅσον νὰ χωρῆ εἰς τὸν πόρον τῆ βαρελίσ, καὶ γέμισαί το ἄλας, ὑψον, καὶ ἀσβέσῃν. δέσαι το, καὶ κρέμασαί το εἰς τὴν μέσῃ τῆ οἴνε, ἄφες το, καὶ φράξαι το.

Κόψαι καμπόσα νεράντζια εὐμορφα εἰς τέσσερα κομμάτια καθ' ἑα. βελόνιασαί τα με σπάγον, καὶ δέσαι μίαν πέξαν, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν πάτον, καὶ αὐτὰ νὰ εἶναι εἰς τὴν μέσῃ τῆ οἴνε. καὶ ἄς κάμνῃ ἡμέρας δέκα. μὰ ἄς εἶναι καλὰ φραμμυόν, νὰ μὴ δὴγνή ἢ διωδιάτῃς.

Τὸ ὁμοιον κάμνῃσι καὶ τόσα μῆλα μυρωδάτα νὰ τὰ κόψῃς εἰς τέσσερα, νὰ τὰ καθαρίσῃς ἀπὸ τὸ μέσα, ὅπῃ εἶναι ἀχρῖσον, νὰ τα κρεμάσῃς ὡς ἀνωθον. ἢ λάβε κιδάνια ὅσα θέλεις καὶ τὴν ποσότητα τῆ οἴνε, καὶ φῆσαι τα καμπόσον, καὶ χίσαι τα εἰς δύο βρεῖς τὸπας. ἀμὴ ἄς μείνῃν ὀλάκαιρα, νὰ μὴ χαρίσῃν τελείως, καὶ κρέμασαί τα νὰ μὴ

μὴ ἐγγίξῃ εἰς τὸ κρασί, καὶ ἄφες ταὶ καμπόσας
 ἡμέρας, νὰ ἰδῆς πῶς δύγνεί ὁ βρῶμος τῶ οἴνῳ,
 καὶ ὑπάγει εἰς τὰ κυδῶνια. ἢ βάλε εἰς εὐα μαν-
 δήλιον λεπτὸν καμπόσας νέσπολαις, ὅπῃ εἶναι ὡ-
 σαν ἀγριάχλαδα, καὶ ῥάφαι το τῆ μάκρῃ, διὰ νὰ
 χωρῇ εἰς τὸν πόρον τῶ βαρέλι, νὰ βάλῃς πολ-
 λαῖς, καὶ ἄς εἶναι ὄριμαις, ἢ γινῇ γενομεναῖς εἰς τὰ
 ἄχερα. καὶ κόψαι ταις εἰς τέσσαρα, καὶ κρέμασαι
 ταις εἰς τὸ κρασί ὅσον νὰ χάνεται τὸ μανδήλιον·
 ἄφες το μέσα εἰς τὸ βαρέλι εὐα μύα, ἔπειτα τὸ
 εὐγαλε, καὶ ἐπῆρῃν ὅλον τὸν βρῶμον. εἰ δὲν ἔ-
 χῃς ὄριμαις νέσπολαις, ἄς εἶναι καὶ ἄγγραις.

Βάλε μαραδίαις, ἢ φασκόμηλιαῖς ὅσαις χωρῶ-
 σιν ἀπὸ τὸν πόρον. δέσαι ταις μὲ μίαν πέτραν
 νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ μέσον τῶ οἴνῳ νὰ κάμουν δέκα
 ἡμέρας ὡς ἀνωθεν.

Βράσαι μὲ κρασί δαφνίουκκικα, καὶ βάλετα ὄλα
 καὶ τὸ κρασί εἰς βαρέλι, καὶ ἰατροῦεται. ἢ βάλε
 εἰς εὐα κύτρον μοσκοκάρφια γερά, γέμωσαί το ὅ-
 λον, καὶ κρέμασαί το ἡμέρας πολλὰς, καὶ φράξαι το
 ἐπιμελέσασα.

Πῶς νὰ καθαρίσῃς βαρέλι ἀπὸ βρῶμον κακῶ κρασίῳ.

§. 54. Βράσαι νερόν μὲ κικκυναραῖς, ὅπῃ δὲν
 ἔχῃσι καρπὸν, καὶ κάψαι κλήματα, βάλε μέσα
 εἰς τὸ βαρέλι τὴν σάκτιν ζεσλὴ μὲ τὰ κάρβυνα·
 καὶ γύρε καὶ τὸ θερμόν, φράξαι καλὰ τὴς πό-
 ρους, καὶ πάραξαι το, νὰ τὸ καύσῃ τὸ θερμόν εἰς
 κάθε τόπον, καὶ ἀνακάτωνέ το καλὰ, ἕως νὰ ψυ-
 χανῇ τὸ νερόν, καὶ τότε τὸ χύσαι. καὶ ξαναπλύ-
 νετο μὲ ζεσλὴν θάλασσαν, ἢ καὶ μὲ γλυκὸν νερόν
 βρα-

βρασόν ἀλατισμένον καλά, νὰ εἶναι ἀλμυρόν ὡ-
σαύτην ἄρμην.

Ἀσβέσω ἄσβυσον σβῦσαι εἰς τὸ νερόν, ἀνα-
κάτωσαί τον, βάλετο εἰς τὸ βαρέλι, τὰραξαί το
καλά, νὰ τὸ πιάσῃ ὅλον, νὰ κολλήσῃ ἡ ἄσβε-
τος· καὶ ἄφες το φραμμνόν ἕως ἕξῃ ὥρας νὰ κρυ-
γιαῖ· καὶ τότε πλυῖτο καλά, καὶ δῦγεί ὁ βρω-
μός τε. ἢ βράσαι ξύδι καλόν, καὶ πλυῖτο τὸ ἀγ-
γεῖον, καὶ ἰαφύεται. ἀμὴ ἄφες τὸ ξύδι μέσα,
νὰ κάμῃ ἕως νὰ φυχῶν, καὶ ἄς εἶναι ὁ πόρος
φραμμνός καλῶτατα.

Εὐγαλε τὸ φῆντι τῷ βετζιῖ, καὶ βάλε μέσα ἄ-
χυρα ξυρά ἕως τὴν μέσῃ, καὶ δός τε φωτία. καὶ
φράξαιτο καμπόσον, ὄχι τέλεια, διὰ νὰ μὴ σβύσῃ
ἡ φωτία. καὶ συγχνογύριζέ το σπεδακτικὰ, νὰ κα-
γῆ εἰς ὄλαις ταῖς ντόγαις, καὶ τὰ φῆντια. ἔπειτα
πλυῖτο καλά, καὶ με μίαν σκεῖπαν τὸ τείψαι δυ-
ναπὲ, καὶ βάλε τὸ φῆντι. βράσαι εἷνα σαμνὶ ξύ-
δι δυνατὸν, χύσαι το μέσα, φράξαι καλά, καὶ
τὰρασέ το νὰ πιάσῃ ὅλον τὸ βαρέλι. καὶ ὅταν φυ-
χῶν τὸ ξύδι, εὐγαλέ το. καὶ εἰὰ δὲν ἔχασε τὸν
βρωμον τὸ ἀγγεῖον, ξανακάμε το καὶ δούτερω φο-
ρὰν ὡς ἀνωθεν. Ἄλλο. Εὐγαλε τὸ φῆντι τῷ βαρε-
λίῳ ὅπῃ βρωμεῖ, καὶ ξύσε το ἀπὸ μέσα καλά με
εἷνα μαχαίριον εἰς ὄλας τὰς ντόγας. ἀμὴ πρῶτε-
ρον ἄς κάμῃ δύο ἄρῃς ἡμέραις γεμάτο νερόν νὰ
ἀπαλωῖ, νὰ εὐγῇ ὅλη ἡ κάσα του δὲκολώτερα
ἕως νὰ φαίνεται τὸ ξύλον πασεικόν. καὶ τότε βρά-
σαι σάκτω με νερόν, γύρετα μέσα, καὶ τείψαι το
καλά με μίαν σκεῖπαν. καὶ ἄφες το ἔτσι ἀνοικτὸν
νὰ τῷ δίδῃ ὁ ἥλιος ἡμέρας 4. καὶ τότε γέμασέ το
σάφυλα, ὅπῃ νὰ εἶναι ἔγκαιρα ὡς τὰ μαγκανί-
σεν,

σεν, να ἔχῃσι τὸν θυμὸν τῆ κρᾶσις, καὶ ὅταν κάμωσι
 καμπόσας ἡμέρας, να πάρῃ τὴν μυρωδίαν τὸ
 βαρέλι, εὐγαλέτα, καὶ πλυῖε το με βρασὸν ξύδι
 δυνατὸν. ἔπειτα γέμωσαί το κρᾶσι, καὶ δευ φο-
 βάσαι να χαλάσῃ.

Βρασὸν φασκομηλίαν, ἤγεν φασκὸν, καὶ δενδρο-
 λίβανον, καὶ βιόλαις γαροφαλάταις, ἢ ἄλλα μυ-
 ρισικὰ χορτάκια, ἢ κικκιναραῖς, καὶ μετ' ἐκεῖνο τὸ
 βρασὸν νερόν, πλυῖε κατὰ τὸ βαρέλι, καὶ ἀφες
 μέσα τὸ θερμὸν, ἕως να εἶναι ζεσόν. ἔπειτα τὸ
 ξαναπλυῖε με κρύον νερόν, καὶ γέμωσαί το κρᾶσι
 ἀναντίρρητα.

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ

ΗΓΟΙ

Παραγγέλματα περί υγείας κὺ φαγητῶν.

Περὶ σωθέσεως σώματος.

§. 1. Ἡ σύσασις καὶ διατήρησις τῆς ἀνθρωπίνης ἰσχύος, γίνεται ἀπὸ τὰ τέσσαρα ταῦτα, ὕδρον, θερμὸν, ψυχρὸν, κὺ ξηρὸν, ἧτοι ἀπὸ τὰ 4. σοιχεῖα. ἀμὴ τὸ ἀρχαιότερον κὺ ἀναγκαϊότερον εἶναι τὸ θερμὸν, τὸ ὁποῖον οἱ ἰατροὶ ὀνομάζουσι καλὸν νατουράλε, τούτεσι θέρμιον ἐμφυτον. τὸ δὲ δεύτερον χρειάζομενον εἶναι τὸ ὕδρον, ὅπερ λέγουσιν ἐμὸν ραντικάλε, κὺ ἐμιντιτὰ νατεράλε, ἧγεν φυσικὴν ὑγρότητα, κὺ μὲ ταῦτα τὰ δύο διαφυλάττεται εἰς τὴν ζωὴν ἐπέτιον ὁ ἀνθρώπος, κὺ καθὼς ὁ λύχνος ἀπτεῖ μὲ τὸ πῦρ, κὺ τὸ ἔλαιον, κὺ ὅταν τῆ λείψῃ εἶνα ἀπὸ ταῦτα τὰ δύο, σβούνεται. ἔπω κὺ ὁ ἀνθρώπος ὅταν τῆ λείψῃ ἢ θέρμη, ἢ ἢ ὑγρότης, ἀποθαίνει. τὸ ξηρὸν κὺ ψυχρὸν ὑποτάσσονται εἰς τὰ ἄλλα δύο. Ὅλα λοιπὸν τὰ πράγματα ὅπερ ἐώγομεν, μετέχουσιν ἀπ' αὐτὰ τὰ τέσσαρα, ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ 4. σοιχεῖα γίνονται καθὼς κὺ ἡμεῖς. διὰ τοῦτο κάμνει χρεία ὅστις ὀρέγεται νὰ ζήσῃ

πολυὺ καιρὸν, νὰ γνωρίζῃ ὅλα ὅσα ξάγονται, ποῖα εἶναι θερμά, καὶ ποῖα ψυχρά καὶ ὑγρὰ.

Διὰ νὰ κυβερνᾶται μὲ γνώσιν, νὰ μὴ ἀποθάνῃ πρὸ καιρῶ διὰ τὴν ἀταξίαν τε, καθὼς πολλοὶ τὸ ἔπαθον, καὶ ἐτελεύτησαν διὰ τὴν ἀγνωσίαν τῆς ἄωρα, διὰ τῆτο σὰς γράφω ἐδῶ παρεμπρὸς τινὰς νεφελίας καὶ παραγγέλματα καὶ πολλὰ χρειάζόμενα, νὰ ἠξοῦρετε πῶς καὶ διάγετε εἰς ὅλας τὰς ἐργασίας σας, καὶ ὀξόχως εἰς τὴν ζωοφορίαν, καὶ σὰς ἀποδείχνω εἴνα καθ' εἴνα ὅλα τὰ βρώσιμα, κρέατα λέγω, καρπὸς καὶ χορταίρια, ποῖα εἶναι βλαβερά, νὰ τὰ φύγετε. καὶ ποῖα ὠφέλιμα, καὶ ποταπὴν φύσιν ἔχουσι, θερμὴν, ἢ ψυχρὰν, καὶ ποῖα εἶναι τὰ κακοχώνδουτα, νὰ φυλάγεσθε. διὰτὶ ὁ σῶμαχος εἶναι ὡσαύτ' εἴνα τῆσκαλι. καὶ βράζουσιν ὅλα τὰ φαγητὰ μὲ τὴν ἔμφυτον θερμὴν, καὶ ὅσα εἶναι καλὰ, χωνύουσιν ὀλίγωρα, καὶ δίδουσιν ἐσίαν ὑγιῆ καὶ ἄβλαβον, ὅσα δὲ πάλιν εἶναι ἄτυχα, γεννᾶσι βλάβην πολλὴν, χολὴν, φλέγματα, κακὸν αἷμα, καὶ ἄλλα διάφορα. ἀμὴ τὰ βλαβερώτερα εἶναι τὰ ψυχρὰ εἰς τὸν ἀχαμνὸν σῶμαχον· διὰτὶ ἀφανίζουσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν ἔμφυτον θερμὴν, καὶ ψυχραίνει καθ' ἑκάστῳ ἢ φύσιν, ἕως ἧς σβύει τελείως ἡ θερμὴ, καὶ τότε ἀποθαίνει ὁ ἀνθρώπος. Διὰ τῆτο πρέπει νὰ προσέχη πᾶς εἴας ἐπιμελῶς, εἰὰ ἀγαπᾷ τὴν ὑγείαν τε. καὶ ἄς ἀναγνώθῃ ταύτῳ τὴν βίβλον πολλαίς, νὰ γνωρίζῃ ὅσα τὸν βλάπτουσι νὰ φυλάγεται, τὰ ὁποῖα εἶναι διγαλμικά ἀπὸ τοῦ σφοτέρως ἰατρῶς, ὅπῃ εἰς ὅλον τὸν Κόσμον ἐπρόκοψαν. Λοιπὸν προσέχετε μὲ ἀκρίβειαν.

Περὶ τῆς Ἀέρος.

§. 2. Ἀπὸ ὅλα τὰ χρειάζόμενα περὶ τῆς ὑγείας τῆς σώματος, ὁ αἶρας εἶναι ἀναγκαϊότερος, ὅτι χωρὶς τῆς αὐτοῦ ἴσως οὐκ ἔστιν ἡ ἀνάγκη τὸ ζῆσαι ὁ ἄνθρωπος· ὅθεν ὅστις ποθεῖ τὸ μὴ ἀποθνήσκειν, ἢ τὴν ζῆσαι εἰς τὸν τὸν Κόσμον πολὺν καιρὸν, πρῶτον ἀπὸ ὅλα ἅς εὗρη τέποιον τινὰ τὸ κατοικήσειν, ὅπως τὸ εἶναι αἰὲρ ὑγιέστατος, ἢ γὰρ μὴ εἶναι ἐκεῖ σὺν ποταμῶσι, ἀπέλασι, λίμναισι, καὶ λάκκοι μεγάλοι, ὅπως σωάγεται τὸ νερὸν, καὶ γίνεται λάσπη, καὶ πηλὸς, ἀπὸ τῶν ὁποῖα ὁ αἰὲρ φθείρεται, καὶ βλάπτει περὶ ἅπαντα τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὅπου εἶναι καλὸς ὁ αἶρας, ἐκεῖ εἶναι καὶ τὸ νερὸν βλαβερόν, καὶ ἀχρηστον, καὶ ἔτι σὲ φέρνει εἰς διάφορας ἀδυναμίας, καὶ νοσήματα. ὁ δὲ λαμπρὸς αἰὲρ, καὶ καθαρός, διαφυλάττει εἰς ὑγείαν τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν κάμνει πολύχρονον. ἀφραίνει τὴν καρδίαν, λεπτυώνει τὸν νῆν, καὶ δυναμώνει τὰ μέλη τῆς σώματος, καὶ κάμνει καὶ χωνόει τὸ φαγὶ γλιγορότερα· ὁ δὲ σκοτεινὸς καὶ βαρὺς αἶρας, σκοτίζει τὸν νῆν, καὶ τὴν καρδίαν. βαραινει τὸ σῶμα, κάμνει τὸ φαγὶ ἀργοχώνδρον, καὶ ἔτι σὲ φέρνει πρὸς τοῦ διατεταγμένως καιρῶ εἰς τὸν θάνατον. Γίνωσκε δὲ ὅτι ὁ καλὸς αἶρας ψυχραίνει, καὶ δροσίζεται ὅταν δώσῃ ὁ ἥλιος, καὶ ὅταν ἀνατέλλῃ, γίνεται ζεσθός, καὶ θερμότερος. Ὅποταν ἔν ὁ αἶρας εἶναι ζεσθός, κυβερνεῖ μὲ ψυχρὰ πράγματα, ἢ γὰρ ῥαυτίζε τὸ σπῆτι μὲ κρύον νερὸν, καὶ ξύδι· ὅτι τὸ ξύδι μὲ τὴν φυσικὴν τὴν ψυχρότητα διαώκει τὴν φθορὰν τῆς αἰέρος, καὶ τὴν κακὴν ἀναθυμίασιν. ὁμοίως

ἔχε κὶ αἴθρη, καὶ χόρται ψυχρᾶς ποιότητος, ἢ γούν
 βιόλαις, τριαντάφυλλα, καλαμόφυλλα, μαρέλια,
 κὶ ἄλλα ψυχρὰ χορτάρια εἰς τὸν οἶκόν σου, κὶ πω-
 ρικὰ μυρσικὰ, ἢ γούν μῆλα, κύβη, λαιμόνια,
 κὶ κυδάνια. Εἰ δὲ κὶ εἶναι ὁ αἶρας ψυχρὸς, ἔχε
 εἰς τὸ σπῆτι πάντα καὶ ἐρρίμμοια θέρμα χορτά-
 ρια, ἢ γούν δύοσμον, φλυσκίσι, φασκομηλίαν, ρο-
 σμαεὶ, κὶ δάφυλιν, κὶ ἄλλα παρόμοια, κὶ θυμιά-
 ζε ἀρώματα, ἢ γούν λιβάνι, μασίχι, κινάμμω-
 μον, φλεῖδα τοῦ κύβου, σουράκι, ἀλάδανον. ὅτι
 αὐτῶ ἢ ἀωδία λεπτυεὶ τὰς χονδρὰς χυμῶς, κὶ
 διαίκε τὴν ψυχρότητα. ἔχε δὲ καὶ ξύλα μυρσικὰ
 τὰ βαῖης εἰς τὴν φωτίαν, ἢ γούν δάφυλιν, δεινδρο-
 λίβανον, κυπαρίσι, ἀρκυθον, πεῦκον, ἔλατον,
 ραμυθίαν, μυρίκιν, καὶ ἄλλα παρόμοια. Γίνω-
 σκε δὲ καὶ τὸ ὅτι εἰς τὰ χαμιλὰ σπῆτια εἶναι
 ὁ χειρότερος αἶρας, κὶ εἰς τὰ ὑψηλὰ ὁ λεπτότε-
 ρος. Δοιπὸν μὴ κατοικᾶς εἰς σὲ σπῆτι ὑπόγειον,
 ἀλλὰ εἰς τὸ ὑψηλότερον τῆς χώρας, καὶ νὰ ἔχη
 παράθυρα ἀπὸ τοὺς τέσσαρας ἀέμους, διὰ νὰ κά-
 μνη ὥραν πολλὴν ὁ αἶρας μέσα. ἔπω κὶ τὰ ζῶα,
 κὶ φαγητὰ, ὅπως γενεῖναι εἰς ὑψηλὰς τόπους, εἶ-
 ναι ὑγιέστατα, κὶ ἀβλαβὰ εἰς τὴν ζωοφίαν σου,
 διατὶ ὁ ἥλιος, κὶ ὁ αἶμος τὰ διαφυλάττεισιν ὑ-
 γιέστατα. ἀμὴ εἰς ταῖς λίμναις, ποταμῶς, κὶ λι-
 βάδια γίνονται βλαβερά, κὶ ἀχρησά. ὅταν θέλῃς
 νὰ γνωρίσης εἰς ἓνα τόπον, εἰς εἶναι καλὸς αἶ-
 ρας, κρέμασαι ἔξω τῶ σπῆτιος σῆα σπυγγάει σε-
 γνὸν, νὰ κάμη ὄλλω τὴν νύκτα, κὶ εἰς τὸ εὐρὴς
 σεγνὸν τὸ παχὺ, εἶναι καλὸς ὁ αἶρας· εἰδὲ κὶ εἶ-
 ναι ὑγρὸν πολλὰ, εἶναι ὁ αἶρ βλαβερός. ὁμοίως
 βάλε κὶ σῆα φωμί νωπὸν, ἢ γούν φρέσκον, κὶ αἴ-
 ει

εἶναι τὸ ταχὺ σεγνὸν τὸ ψωμί, καλὸς εἶναι ὁ αἰ-
 ρας. εἰ δὲ καὶ εὐρηστο μὲ μῆχλαν ἔξωθεν, εἶναι
 βλαβερὸς. Φυλάγε λοιπὸν ὅσον δυνέσσαι ἀπὸ ὅλα
 τὰ βλάπτοντα, καὶ κυβερνε τὸν χειμῶνα μὲ μάλι-
 να ῥῆχα· καὶ μάλιστὰ τὴν νύκτα ἄς εἶσαι καλὰ
 σκεπασμένος, καὶ ἄξοχος τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰς
 πόδας σου. καὶ τὸ θερρὸς μὲ λιναῖα ἱμάτια, ὅπου
 δεῦ δίδουσι καῦσιν. Τῆτο εἶναι τὸ παρῶτον εἰς τὴν
 υἰείαν ἀναγκαϊότερον.

Περὶ Κινήματος.

§. 3. Τὸ δεύτερον εἶναι νὰ μὴ κάθεσαι ἀργός,
 ἀλλὰ νὰ ἐργοχειρᾷς, καὶ νὰ κάμνης ὑπηρεσίαν τι-
 νὰ, ὅτι μὲ τὴν κίνησιν τῶν μελῶν, καθαρίζον-
 ται τὰ περὶσσότερα τῆ σώματος, καὶ διαλύονται
 εἰς ῥόπον, ὅπως ἰατρικὰ δεῦ χρειάζεσαι. ἀμὴ
 ὅσοι καθέζονται ἀργοὶ ὀλιμερῆς, εἶναι ἀδουεῖς
 τὸν περὶσσότερον καιρὸν, καὶ ζῶσιν ὀλίγως χρόνως.
 Ὄταν ἔν εἶναι ἐλαφρὸν τὸ ἐργόχειρον, δεῦ σε βλά-
 πτει νὰ δελδῆς ὄλλω τὴν ἡμέραν, ἀμὴ ὅταν εἶ-
 ναι βαρὺ, πρέπει νὰ ξεκράζεσαι, διὰ νὰ πέρνη
 ἢ φύσις ὀλίγη ἀέσιν. ὅτι κατῶς ἢ πολλὴ ἀρ-
 γία φέρνει τὴν ἀδουείαν, ἔτω καὶ ὁ κόπος ὁ ἀ-
 μέθος. διὰ τῆτο ἄς εἶναι σύμμεθος, καὶ δέλδω
 παρὶν νὰ φάγης. ἀμὴ ὑσερα ἀπὸ τὸ φαγί, πρέπει
 νὰ ἀναπαυθῆς δύο ὥραις, ἢ μίαν τὸ ὀλιγώτερον.
 καὶ ὅταν εἶναι ψύχρα μεγάλη, μὴ δελδῆς πολλὰ.
 διὰτὶ τὸ κρύος δεισκει τότε τὰς πόρας ἀνοικτὰς.
 ὅταν εἶσαι ἰδρωμένος, καὶ σὲ περναῖ δὲκολώματα.
 τὸν δὲ ἐπίλοιπον καιρὸν, ὅπως δεῦ εἶναι ψύχρα
 πολλή, δέλδω σύμμεθα, ἀν εἶσαι καὶ ἄρχοντας.

ὅτι ἡ ὀκνητεία γεννᾷ πολλὰς ζυμίας. καὶ ἔμνον
τὸ σῶμα βλάπτει, ἀλλὰ καὶ τὸν νῆν. ἡ ἀργία
εἶναι αἰτία πολλῶν ἀδυνειῶν, ἀφανίζει τὴν δύ-
ναμιν, σβύει τὴν ἔμφυτον θερμὴν, πληθαίνει
εἰς ταῖς φλέβαις τὰ φλέγματα, καὶ παχαίνονται
τὸ κορμὶ ἀπὸ τὴν ἀδελούσιαν, γίνεται σαχλόν,
ἀδυνισμύον, καὶ ἄχρισον, τὸ πρόσωπον κύβινον,
γεννῶνται χυμοὶ κακοὶ, καὶ καταρροαῖς εἰς τὰ ἐν-
τόδια, Σπλῆνα, Ποδάγρα, Χειράγρα, Ἐπιλει-
ψία, πόνο, καὶ ἄλλαις ἀδυνείαις διάφοραις. εἶδὲ
καὶ εἶναι τινὰς ἀδυνείας, ὅπως νὰ μὴ ἡμπορῇ νὰ
δελεῦσθαι, ἄς ξύγῃ ἐλαφρὰ φαγητὰ, ὅπως νὰ χω-
νέσθαι οὐλίγωρα. καὶ μὴ κάθεται ὥραις πολλαῖς,
ἀλλὰ ἄς σέκη ὄρθιος, εἰὰ δὲν ἡμπορεῖ νὰ περι-
πατῇ. Ὅσα εἶπαμεν ἀνωθεν, εἶναι ἀληθέστατα,
καθὼς μὲ τὴν δοκιμὴν, καὶ πολυπειρίαν ἐγνωί-
σαμεν, ὡς φαίνεται καὶ εἰς τοὺς φυλακωμένους, οἱ
τινες εἶναι ἀδυνεῖς, καὶ βλαμμύοι, διατὶ εἶναι
δεμύοι μὲ ἄλυσον, καὶ δὲν ἡμπορεῖσι νὰ περιπα-
τῶν οἱ παλαίπαροι. ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν ψυ-
χρότητα τῆς ἀργίας, δὲν παγύνει εἰς ὅλα τὰ μέ-
λη ἡ ἔμφυτος θερμὴ, ἔπε εἰς τὰ φαγητὰ, ὅθεν
τὰ μέλη ξηραίνονται, καὶ ἀχαμναίνει ὅλη ἡ διύα-
μις. Λοιπὸν, διὰ ἔλθωμεν εἰς τὸ ποροκείμενον,
ἄς εἶναι ὁ κόπος, καὶ ἡ ἀνάπαυσις σύμμετρος,
καὶ τὸν σοφὸν Ἴπποκράτην, διὰ νὰ μὴ ἔρχων-
ται ἡ ἀδυνείαις. πνευματώτερον δὲ ἄς δελεῦσθαι οἱ
φλεγματικοὶ, καὶ ὅσοι εἶναι ψυχρὰς κρᾶσεως, οἱ
δὲ θερμοὶ, καὶ χολερικοὶ ὀλιγώτερον.

§. 4. Ο ὕπνος εἶναι πολλὰ χρειαζόμενος, δια-
 τὶ ἀναπαύει τὰ κοπιασμένα μέλη καὶ δυναμώνει
 τα. ψύχει τὰς χυμῶς, αὐξάνει τὴν ἐμφυτον θέρ-
 μιν, παχαίνει τὸ σῶμα, καταπαύει τὰς φροντί-
 δας τῶ νοῦς, καὶ χωνύει ὅλα τὰ βρώματα. ἀμὴν
 πρέπει νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς σύμμετρος, ὅτι ὁ πε-
 ριστὸς ὕπνος ψυχραίνει, καὶ ξηραίνει τὴν θέρμιν,
 καὶ ἀχαμνίζει τὴν, καὶ γινᾶ χυμῶς τῶ φλέγματος,
 καὶ ὑπάγει εἰς τὴν κεφαλὴν ἢ ἀναθυμιάσις, καὶ γί-
 νεται βλάβη ὅλα τῶ σώματος. καὶ ὅσοι εἶναι πα-
 χεῖς εἰς τὴν σάρκα καὶ πολυθροφοί, τὰς βλάβει
 χειρότερα. ὁ ἄμετρος ὕπνος φέρνει παραλυσίαν,
 ἐπιληψίαν, καὶ θερμασίαν, καὶ ἄλλας πολλὰς ἀ-
 θενείας. ὁμοίως βλάπτει καὶ ἡ πολλὴ ἀγρυπνία.
 διατὶ φέρνει πολλὴν θέρμιν εἰς τὸν ἐμυαλόν. ὅ-
 τι ἡ ψυχὴ ὡς δαλύει τῶ σώματος διαμερίζεται
 εἰς ὅλαις ταῖς αἰθῆσες, καὶ ἐργασίας ταῖς ἐξω-
 θεῖν, καὶ ἀφίρει τὸ φαγητὸν εἰς τὸν σῶμαχον ἀνώ-
 υδρον, καὶ ὁ ὕπνος τὸ χωνύει ὀλίγωρα. ἡ ἄμε-
 τρος ἀγρυπνία κάμνει τὸ πρόσωπον ἀχιμον καὶ ἀδύ-
 ναμον, καὶ ἀχαμνίζει τὴν διύαμιν. πληθαίνει
 τὴν χολὴν, καὶ ἀεβάζει εἰς τὴν κεφαλὴν τὴν
 ἀναθυμιάσιν, καὶ ἄλλας βλάβας δίδει τῶ σώμα-
 τος· ὁ δὲ σύμμετρος ὕπνος διαλύει τὴν ψυχρῶς
 χυμῶς, καὶ ὠφελεῖ τὰς φλεγματώδεις, καὶ μελαγχο-
 λικῶς περισσώτερον. ἀμὴν τῆς ἡμέρας ὁ ὕπνος βλά-
 πτει καθ' ἑαυτὴν, καὶ ἂς μὴ κοιμάται τίνας τότε, εἰ-
 μητα εἰὼ τὴν περασμένον νύκτα, δὲν ἐκοιμήθη,
 ἢ εἶναι ἀχαμνὸς εἰς τὰ μέλη καὶ ἀδύνατος, ἢ εἰὼ

είναι κακοςόμαχος, καὶ δεῦν ἡμπορεῖ νὰ χωνδύσῃ
 τὸ φαγητόν. οἱ τοιοῦτοι ἄς κοιμῶνται ἢ τὴν ἡμέ-
 ραν ὀλίγον, ἀμὴ ὄχι εἰς κρεβάτι κειτόμενοι,
 ἀλλὰ εἰσὲ θρονὶ καθεζόμενοι. ἢ ἄς εἶναι ἡ κε-
 φαλή ὀρθή, ἢ ὁ ὕπνος τες μόνον μίαν ὥραν. οἱ
 δὲ ἐπίλοιποι ἀνθρώποι μὴ κοιμῶνται τὴν ἡμέ-
 ραν ὀλίγελα, ὅτι ὁ ὕπνος αὐτὸς βαραίνει τὴν
 σπλῆνῶν, βλάπτει τὰ νεῦρα, ἢ γεννᾷ ἀποσέμα-
 τα, ἢ ἄλλας πολλὰς ἀδυνασίας, ἢ διάφορα νοσή-
 ματα. Ὅταν δὲ εἶναι ἡ ἡμέρα πολλὰ μεγάλη, ἢ
 δεῦν ἡμπορεῖς νὰ εἶναι ἔξυπνος, κοίμῃ μίαν ὥ-
 ραν, ὡς ἀνωθεν εἶπομεν καθεζόμενος, ἀμὴ πρόσ-
 εχε νὰ μὴ κοιμηθῆς ποτὲ ὡς φάγεις πάραυτα
 πόσον τὴν ἡμέραν, ὅσον καὶ τὴν νύκτα, ἕως νὰ
 περάσῃν δύο ὥραις. ἢ ὅταν ὑπάγῃς νὰ κοιμηθῆς
 μὴ σφυογυεῖζης ζερβὰ ἢ δεξιά, διατὶ γίνεται
 φθορὰ τῶν βρωμάτων εἰς τὸν σόμαχον, καὶ δεῦν
 χωνδύσῃν ὀγλίγωρα. ὁμοίως μὴ κοιμάσαι ἀνά-
 σκελα. διατὶ τὰ νεῦρα ἀχαμνίζουσι, ἢ τὰ νεφρὰ ἀ-
 δυνῶσι, ἢ ὁ ἀνασασμὸς ἐμποδίζεται. ἀμὴ ὁποῖος
 ἔχει πέψαν, ἢ γενν δεῦν ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ τὸ νερόν
 τε, ἢ κοιμᾶται ἀνάσκελα, ὅτι δίδουκε μὲ τῆτο
 ὠφέλειαν. οἱ δὲ ὑγιεῖς, πρῶτον ἄς κοιμῶνται δε-
 ξιά ἕως δύο ὥρας, ἔπειτα ἄς γυεῖζῃν ζερβὰ τὴν
 περισσότερον ὥραν. ὅτι μὲ τῆτον τὸν τρόπον τὸ συ-
 κότι περιλαμβάνει τὰ φαγητὰ ὡσὰν ἡ κλοσαρέα
 τὰ πελῖα τῆς, ἢ σέκονται ὑποκάτω τῆς σομάχου,
 ὡσὰν ἡ φατῖα εἰς τὸ χάλκωμα, καὶ χωνδύσῃν ὀ-
 γλίγωρα. ἢ πάλιν ὕσερα εἰς τὸ τέλος τῆς ὕπνου,
 γυεῖζε δεξιά, διὰ νὰ κατέβῃ τὸ φαγὶ εἰς τὸ συ-
 κότι ἀπὸ τὸν σόμαχον, ἢ νὰ ὑπάγῃν ἀνεμπόδι-
 στα εἰς τὰ ἐντόδια τὰ περιεσώματα τῆς πρῶτης

χωνδύσεως. ἀμὴ ὅταν εἶναι ἀχαμνός (ὁ σόμαχος
 (τὸ το γινώσκειται ἀπὸ τῆς ὀξύδα) τότε κοιμοῦ
 μὲ τῆς κοιλίας κρότερον, διὰ τὰ ζεσαθῆ ὁ σό-
 μαχος. Εἰ δὲ καὶ ἔχεις εἰς τὰ ὀμμάτια ἀσθέ-
 νειαν, μὴ κοιμηθῆς κρήμητα, καὶ βλάπτεισε. ἀλ-
 λά βάλε εἴνα προσκέφαλον ἐλαφρόν, καὶ λεπτόν εἰς
 τὸ σῆθος σε. τὸ δὲ μέξον τῆς ὑπνῆ, δεῦ δίδομον
 εἰς ὅλους μίαν ποσότητα· ἀλλὰ ὅσοι εἶναι θερ-
 μῆς κράσεως καὶ νεώτεροι, ἄς κοιμῶνται μόνον ἕξ η-
 ὥρας τὸ περισσώτερον. οἱ δὲ γέροντες, καὶ ὅσοι εἶ-
 ναι ψυχρὰς φύσεως, ἄς κοιμῶνται ἄλλαις δύο ὡ-
 ραῖς περισσώτερον. ὅτι ἡ δυνάμις τῆς χωνδύσεως
 αὐτῆς εἶναι ἀδυνή, καὶ δεῦ χωνδύει τὸ φαγὶ ὀ-
 γλίγαρα. ὅταν δὲ τύχη καὶ δεῦ ἡμπορεῖ τινὰς καὶ
 κοιμηθῆ τὸν διατεταγμένον ὑπνον, ὡς αὐθιχῶν, ἢ
 ἀπὸ ἀσθενείας, ἢ ἀπὸ ἄλλου τινὰς αἰτίας, ἄς
 σφαλίζῃ τὰ ὀμμάτια ὡσπερ τὰ ἐκοιμάτο, καὶ μὴ
 σαλδῆ ὀλότελα, καὶ τόσον χρῆζει χεδόν, ὡσπερ
 καὶ τὸν ὑπνον. Οἱ δὲ γέροντες, ὅπῃ ἔχον τὰ συκό-
 τι θερμόν, καὶ ψυχρόν τὸν σόμαχον, ἄς κοιμῶν-
 ται τὸν κρώτον ὑπνον ζεβὰ, διὰ τὰ ζεστέται ὁ
 σόμαχος καὶ χωνδύει τὸ φαγὶ γλιγορήτερα.

Περὶ Βρώματος, ἢτοι Φαγητῶν.

§. 5. **Τ**έλος πάντων, διὰ τὰ φυλάγῃς τῆς ὑ-
 γείας τῆς σώματος, αὐθιχῶν, κάμνει χρεῖα τὰ Φώ-
 γης δὲ τῆς ἀτάκτως καὶ σῶμμετρα, ὅτι ἄλλο δεῦ βλάβει
 περισσώτερον, ὡς τῆς πολυφαγίαν, καὶ τὰ διάφορα
 βρώματα, τὰ ὅποια μᾶς ἔδωκεν ὁ Πανάγαθος
 Θεός, καὶ τὰ Φώγομον μὲ διάκρισιν εἰς κάθε και-
 ρόν διάρμοσον, καὶ ὄχι καὶ γεμίζωμεν κατ' ὥραν
 τῆς

τῆς κοιλίας, ὡς τὰ χοιρίδια, ἀλλεὶ μὲ δ' ἴταξίαν
 καὶ σύνεσιν. Ἀπὸ τὴν πολυφαγίαν ἀπόθαναν πολ-
 λοὶ ἄωρον θάνατον. διατι ὅταν φάγῃς ἀπὸ τὸ ἀρ-
 κετόν σου περισσότερον, εἶναι τόσο ζημία, ὡσπερ
 νὰ φορτώσης εἷς ὀνάριον περισσότερον ἀπὸ ὅσου
 δυνάται νὰ σηκώσῃ, καὶ κινδυνεύεις εἰς θάνατον,
 καθὼς εἶδαμεν πολλὰς μερικαῖς φοραῖς εἰς πολ-
 λὰ κάσρη, ὅταν ἦτον κακοχονία, καὶ ἐπειῶσαν οἱ
 ἄνθρωποι, καὶ ὅταν τιεὲς πτωχοὶ εὔρισκων ποδῆς
 πολὺ φαγί, καὶ ἔφαγαν ὑπέρμετρα, ἀπέθνησκον,
 διατι ὅταν βάλῃς εἰς τὸν σῶμαχον περισσότερον
 ἀπὸ τὸ συνηθισμένον, δέν δυνάται ἡ ἔμφυτος θερ-
 μη, νὰ τὸ χονδύσῃ, καὶ νὰ τὸ μεταξέψῃ εἰς τῆς
 οὐσίας τῆς σώματος, καὶ αἰτιᾶ μεγάλην ζημίαν,
 μάλιστα ὅταν εἶναι διάφορα βρώματα. διατι ἄλλο
 θέλει πολλὴν ὥραν νὰ χωνδύσῃ, καὶ ἄλλο ὀλίγην,
 καὶ τῆς φύσιν τε.

Εἰς τῆτο ἔχομεν ὑπόδειγμα τῆς παλαιῆς ἀν-
 δρας, ὅπερ ἔζησαν τόσο χρόνος χωρὶς ἀδυναμίαν,
 διατι ἔφαγαν σύμμετρα. ἀμὴν πῶρα περισσώτεροί
 φονδύονται ἀπὸ τὴν γαστριμαργίαν, παρά ἀπὸ τῆς
 μάχαιραν. Ναὶ ἐπ' ἀληθείας πολλὰς εἶδαμεν, ὅπερ
 διὰ νὰ μὴ φυλάξεν εἰς τὸ φαγί ἐγκράτειαν, ἀ-
 πέθανον οἱ τρισάθλιοι, καὶ ἀπώλεσαν τῆς ψυ-
 χῆς σὺν τῷ σώματι. Ἐὰν ἐν ποδῆς τῆς υἰείαν
 σε, φυλάγεσθαι πρῶτον μὲν ἀπὸ τὰ βλαβερά καὶ κα-
 κοχωνδύτα βρώματα, ὡσάν νὰ εἶπαμεν ψωμί λει-
 ψόν, τυρόν παλαιόν, κικκία, φασέλια, φυλά-
 δες, σπόρδα, κρομμύδια, καὶ ὅλα τὰ ἐντόδια τῆς
 ζώων, καὶ ἄλλα ὅμοια παράγματα, καθὼς θέλο-
 μεν γράφει παρακάτω σαφέστερα, διὰ νὰ γνωρίζῃ
 πᾶς εἷας τὸ βλαβερόν καὶ ἀφέλιμον.

Φεύγε τὴν κραιπάλλην ὡς θάνατον, καὶ φάγε
 πῶποτε ὀλιγώτερον, ἢ θέλης γὰρ μὴ ἀδυναθῆσαι
 πῶποτε, ὅτι ὅσοι χορταίνονται ὡς τὰ ἄλογα ζῶα,
 πίπτουσιν εἰς μέγαν κίδωνον, ἢ γὰρ σβύσονται τὴν
 ἔμφυτον θέρμην, ἢ γὰρ σπάσῃ καμία φλέβα. τὰ
 ὁποῖα καὶ τὰ δύω τὰς φέρειν ταχέως εἰς θάνατον.
 ὁμοίως καὶ ὅσοι ἔχουν αἷμα πολὺ, ἅς φυλάσσονται
 ἀπὸ τὰς θερμὰ καὶ ὑγρὰ φαγητὰ, ὅπως γεννοῦσιν
 αἷμα πολὺ. οἱ χολερικοὶ καὶ θυμώδεις ἀπὸ ὅσα
 κάμνουν τὴν χολήν. ὁμοίως καὶ οἱ φλεγματικοὶ
 ἅς μὴ φάγουν ὅσα γεννοῦσιν ὁμοίους χυμούς. ὅθεν
 ὅσοι ἔχουσιν αἷμα πολὺ καὶ χολῶ, ἅς μὴ φάγουν
 γλυκέα πρᾶγματα, ἢ γινῆν μέλι, ζάχαρι, βετυ-
 ρον, λάδι, καρύδια, καὶ ἄλλα ὅμοια. ἀλλὰ ἅς φά-
 γουν ὅλα τὰ ὄξυνα, ἢ γινῆν λεμόνια, ξύδι, ἀγου-
 ρεῖδα, καὶ ρόγδια. Ἐτι δὲ πρόσεχε γὰρ μὴ φάγῃς
 ἀπὸ τὰς θερμὰ φαγητὰ περὶ αἵμα, ἢ γινῆν πιπέρι,
 σκόρδον, κάρδαμον, καὶ ἄλλα ὅμοια, ὅπως καίσει
 τὸ αἷμα. καὶ πάλιν τὰ πολλὰ ψυχρὰ τὸ ἀπονε-
 νεκρῶνται καὶ παγῶναι, ἢ γινῆν τὰ μαρῆλια, ἢ ἀν-
 θράκωλα, καὶ τὰ ἀγγύρια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Τὰ
 γλυκέα πρᾶγματα, τὰ πικρὰ ποσῶς δὲν θρέφου-
 σιν, ἀλλὰ μόνον τὸ αἷμα καίσει. τὰ ἀλμυρὰ ζε-
 σταίνονται, ξηραίνονται, καὶ πρᾶτται, καὶ βλάπτει τὸν
 στομάχον. τὰ καυσερὰ, ἢ γινῆν τὰ σκόρδα, τὰ πρᾶ-
 σα, τὸ ἀρμυρὸν κρέας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, διὰ τὴν
 πολλὴν πυρὸς θερμότητα, βαρῶνται τὴν κεφαλὴν,
 καὶ τὸν νῆν ἐκτεράσσονται. τὰ ξυμικρὰ γεννοῦσιν μελαγ-
 χολίαν, καὶ βλάπτει τὰ νεῦρα καταπολλὰ. Διὰ
 τοῦτο ὅταν φάγῃς εἴνα ψυχρὸν φαγὶ σμίγεται με-
 ἄλλο θερμὸν, γὰρ συγκερῶνται ἢ κακοσιώηται, ἢ
 γινῆν εἰς τὰ μαρῆλια ὅπως εἶναι ψυχρὰ, βαρῶνται καὶ
 ῥε-

ῥέκαν, ἢ κάρδαμον, καὶ ἔτω κάμνε εἰς τὰ ἐπίλοιπα,
 να καταπραΰνης τὴν κακοσύνην τῆς σφύς με-
 τὴν καλοσύνην τῆς ἄλλης βρώματος. "Ὅσα φαγία
 μασῶνται ὀλίγωρα, καὶ βῶγονται εὐκολα εἶται ἀ-
 βλαβα. ὁμοίως καὶ ὅσα μαγερόνται ὀλίγωρα,
 ἀμὴ τὰ κακόφιστα, ὅλα βλάπτουσιν. "Ὅταν ἐν μέ-
 λεις να φάγης δύο φαγητὰ, βῶγε πρῶτον τὸ
 πλεον καλοχώνδρον, καὶ ὕστερα τὸ ἀτυχώτερον.
 ὁμοίως βῶγε τὸ μαγερόντων κρέας πρῶτον, ἔπειτα
 τὸ ὀπτόν. ὁμοίως καὶ τὰ ἐπίλοιπα βρώματα, ἄς
 πορολαμβάνειν τὰ καλλίτερα πρῶτερον, καὶ τὰ κινη-
 τικὰ ἀπὸ τὰ στυπτικὰ, διὰ να χωνόσιν ὀκο-
 λώτερα. "Ἡξῶρε δὲ ὅτι τὰ νέα ὅλα εἶναι ἀπὸ τὰ
 παλαιὰ ὑγιέστερα, ἢ γην τυρεῖ, ἀυγά, κρασί, λά-
 δι, ψωμί, καὶ τὰ ἐπίλοιπα. Διὰ τῆτο ἐδῶ εἰς τὴν
 Βενετίαν πηλῶσι τὰ σῦνῶρα ἀυγά τέσσερα ἄσπρα
 τὸ σῦνῶ, καὶ πολλαῖς φοραῖς ἀκεβώτερα, καὶ τὰ
 ἄλλα ὅπου δεῦν εἶναι νωπὰ, δίδουσι δύο εἰς τὸ
 ἄσπρον, καὶ βῶγα πολλάκις, διατὶ βλάπτουσι. Περὶ
 δὲ τῆς ὥρας τῆς γόματος φυλάγε να μὴ φάγης
 ποτὲ ὅταν εἶναι γεμάτος ὁ σῶμαχος, ἢ γην ἀφ' οὗ
 γόμης ἄς περάσεν ὀκτὼ ὥραις τὸ καλοκαῖρι, καὶ
 τὸν χειμῶνα ἔξη, καὶ πρῶτερον μὴ δοκιμάσης τί-
 ποτα, διατὶ ἐμποδίζει ἐκεῖνο τὸ ὀλίγον τὴν χῶ-
 νόσιν τῶν πρῶτερων βρωμάτων, καὶ γίνεται σύγ-
 χυσις εἰς τὸν σῶμαχον, καὶ πάλιν ὅταν σὲ ἔλθῃ
 ἢ ὄρεξις, μὴν ἀργήσης να φάγης. ὅτι ἐκεῖνο ὅπῃ
 βῶγεις ὅταν πεινᾷς σὲ θρέφει θαυμασιώτατα.
 ἀμὴ ὅσον φάγης σαικῶς σε βλάπτουσι, αὐτὶ να
 λάβης ἀφέλειαν. Τὸ θέρους βῶγε ὀλίγον, καὶ πί-
 νε πρῶτερον. τὸ φθινόπωρον βῶγε πρῶτερον,
 καὶ πίνε ὀλιγώτερον. Οἱ γέροντες ἄς βῶγουσιν
 φα-

φαγητὰ θερμὰ καὶ ὀλίγα, καὶ ἄς πίνεν καμπόσον
περισσότερον, ὅτι ἡ ἔμφυτος θερμὴ εἰς αὐτοὺς εἶ-
ναι ὀλίγη, καὶ δεῦν ἡμπορῆν νὰ χωνύσουν πολὺ
φαγί. οἱ δὲ νεώτεροι ἄς φάγην περισσότερο, καὶ
ἄς πίνεν ὀλιγώτερον, διατι ἔχουσι πολλὴν βρά-
σιν εἰς τὸν σόμαχον. καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πᾶς εἷας
πρέπει νὰ κυβερνάται κατὰ τὴν φύσιν ὅπῃ ἔχει καὶ
ὀρεξίν, καὶ νὰ μὴ φάγη ἐκείνα ὅπῃ ὁ σόμαχος τῆ
δεῦν δέχεται. ὅτι εἶναι τινὲς ὅπῃ φάγην καὶ φεῖς
φοραῖς τὴν ἡμέραν, καὶ δεῦν βλάπτονται, ἡγουν ὅ-
σοι εἶναι ἀδιώαμοι, καὶ ξηρᾶς καὶ θερμῆς κράσεως.
ἀμὴ οἱ παχεῖς καὶ χονδροὶ, ἄς φάγην μόνον μίαν
φορὰν, καὶ σώνειτες. Ὅσοι λοιπὸν ἀγαπᾶτε τὴν
υἰείαν σας προσέχετε ἀπὸ ὅλα τὰ ἐναντία, ὡς
ἀνωθεν εἶπομεν, καὶ μάλιστα ἀπὸ ταῦτα τὰ ὀκτώ.
ἡγην πρῶτον καὶ ἀναγκαιότερον νὰ λείπεθε ὀλίγον
ὅταν συκῶνεθε ἀπὸ τὴν φάγεζαν. ὅτι καθὼς τὸ
πολὺ λάδι πνίγει τὸν λύχιον καὶ σβυῖει τον, ἔπω
καὶ τὸ περισσὸν φαγί πνίγει τὴν ἔμφυτον θερμὴν,
καὶ αἰτιᾶ μεγάλῃ βλάβῃ εἰς τὸν σόμαχον. Δια
τῆτο ἄς φυλάγη πᾶς εἷας ἐγκράτειαν, ἡτις δίδει
εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὴν σάρκα πολλὴν ὠφέ-
λειαν. δεύτερον φεῖγετε τὰ διάφορα βρώματα, ὅτι
ὅσον γλυκαίνει τὸν λάρυγγα, τόσο βλάπτουσι τὸν
σόμαχον, καὶ ἐξόχως ὅταν εἶναι ἐναντίας ποιότητος,
καὶ ἐμποδίζει εἷα τῆ ἄλλῃ τὴν χωνύσιν, καὶ ἔπως
ἔρχεται ἡ ἀσθένεια. Τῆτο πολλοὶ τὸ ἐφύλαξαν, καὶ
μάλιστα εἷας φρόνιμος ἄρχαν, τὸν ὁποῖον ἡρώπη-
σαν τινὲς διατι ἔφαγε μόνον μίαν βρῶσιν εἰς ὅλα
τὰ γόματα; καὶ ἀπεκείθη ταῦτα· διὰ νὰ μὴ ἔχω
χρεῖαν τὸν ἰατρόν. διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην δεῦν ἀ-
σθενῶσι τὰ ζῶα, διὰ τὴν φάγην μόνον χορτάρια.

Μη

Μὴ σιωπυχεύετε εἰς τὴν βράπεζαν, διὰ νὰ μὴ
 κάθεθε ὄραν πολλὴν, νὰ χονδύσῃ τὸ πρῶτον φα-
 γι ὥστε νὰ φθάσῃ τὸ ὑστέρον, καὶ τότε γίνεται
 φθορὰ καὶ σύγχυσις εἰς τὸν σῶμαχον. τέταρτον.
 μασεῖτε καλὰ τὰ φαγία, νὰ μὴ παγύων κάτω
 ἀμάσησα, καὶ ἄργον νὰ χονδύσων. καὶ μὴ φάγετε
 σπυδακτικὰ ὡς λαίμαργοι, ἀλλὰ ἀναπαυτικὰ κα-
 ταπίνετε. ἄς εἶναι καὶ ἡ γελίας μικραῖς, διὰ νὰ
 λεπτιώωνται ἄς εἶναι τὰ φαγία ζεστὰ, καὶ μά-
 λισα τὸν χειμῶνα. ἀμὴ δὲν πρέπει νὰ τὰ φάγετε
 ὅταν καίσων, ἀλλὰ μόνον ζεστὰ εἰς τὸ δίκαιον.

Τὸν χειμῶνα φάγετε φαγία χονδρὰ, ὅπερ εἶναι
 ἡ ἔμφυτος θέρμη περιεσσότερη. καὶ τὸ καλοκαῖρι λε-
 πτὰ καὶ ἑλαφρὰ, διὰ νὰ χονδύσων. ἄς εἶναι ὀλί-
 γον τὸ ζουμί εἰς ταῖς τράπεζαις, ὅτι τὸ περίσσο
 βλάπτει. διατὶ πλέγσιν τὰ φαγητὰ εἰς τὸν σῶ-
 μαχον, καὶ γινῶσι πολλὴν ὑγρότητα, ἀπὸ τῆς
 ὁποίας ἔρχεται ἡ ἀδύνη. ὄγδοον. ἄς ἔχη πᾶς
 εἴας μέτρον μὲ ἀκείβειαν, νὰ εἶναι τὸ φαγι ἀπὸ
 τὸ ποτὸν διπλάσιον, ἢ γουν εἰς εἶναι τὸ φαγητὸν
 ὅπερ ἔφαγε δύο λίβραις, ἄς εἶναι τὸ κρασί καὶ
 νερόν ὅπερ ἐπίεσ μίαν λίβραν, ἢ γυν τὸ ἥμισυ, καὶ
 ἔταν φάγῃς κρέας, φάγε βεῖς φοραῖς τὸσον φωμί,
 ὅσον εἶναι τὸ κρέας. εἰ δὲ καὶ φάγῃς ὀφέλιον, ἢ
 χορταρικὰ, ἢ πωρικὰ, ἄς εἶναι τὸ φωμί τέσσερες
 τὸσον καὶ εἰς τὰ ἀυγὰ ἔξι φοραῖς τὸσον. καὶ ὅταν
 φάγῃς τίποτας βλαβερόν, τρῶγε καὶ ἀπὸ τὸ ἑνα-
 τίον αὐτῆ, ἢ γυν τίποτας ὠφέλιμον πάντοτε. Καὶ
 ὑσέρα ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητὰ, τρῶγε καμπόσον συ-
 πτικόν, χωεῖς νὰ πῆς, ἢ γυν εἴνα κυδῶνι, ἢ ἀχ-
 λάδα, ἢ νέσπολα, ἢ ἄλλο τι παρόμοιον, ἢ κομμά-
 τι τυεῖ, ἢ καὶ πῖε ὀλίγον νερόν ψυχρόν. ὅτι με-
 τὸν

τὸν ἔσπον ἰσῆτον, κλειδάνει τὸ σῶμα τῷ σωμαχῶ, καὶ
 δυναμώνει ἢ ἔμφυτος δέρμη, καὶ δευ' ἀναβαίνει εἰς
 τὴν κεφαλὴν ἢ ἀναδυμιάσις. τινὲς βρώγασιν εἶνα
 πιάσμα κολιαῖνδρον ζαχαράτο, καὶ ἄλλοι κομματι
 κυδωνᾶτο, τὸ ὁποῖον εἶναι καλλίτερον ἀπὸ ὅλα τὰ
 ἄνωθεν, διατι εἶναι χωνδρτικὸν καὶ δυναμώνει καὶ
 τὸν σῶμαχον. τέλος πάντων ἀφ' οὗ ἀπογλυθῆς, ἢ
 δειπνήσης, περιπάτει ἕως νὰ συγκαθῆσῃ τὸ φα-
 γι, νὰ μὴ βαραίη τὸν σῶμαχον. καὶ τότε κάθι-
 σαι ὀλίγον, καὶ μὴν ὑπάγης νὰ κοιμηθῆς ἕως δύο
 ὥρας, ἔτε νὰ κάμης βαρέαν ὑπηρεσίαν, εἰὰν δευ'
 περάσῃ καμπόση ὥρα. ἀλλὰ ὑπαγε εἰς περιδιά-
 βασιν, ἢ αὐ' δευ' σὲ βολῆν νὰ εὐγῆς ἀπὸ τὸν οἴ-
 κον, περιπάτει ὀλίγην ὥραν νὰ μή σε βλάβῃ
 τὸ φαγι, καθίζοντας εἰς τὸν σῶμαχον. Ταῦτα πάν-
 τα φύλαγε ἀκρεβῶς κατ' ἐκάστῳ εἰς τὴν ζωοφο-
 ρίαν σε, εἰὰν ὀρέγεσαι τὴν ὑγείαν σε.

Περὶ Οἴνου, καὶ Πόματος.

§. 6. **Τ**ὸ ποτὸν εἶναι πολλὰ χρειζόμενον εἰς τὴν
 ὑγείαν σε, ἀνθρωπε, διατι ποτίζει τὸ σῶμά σε
 ἔσωθεν, καὶ γεμίζει τὲς πόρας μετ' τὴν ὑγρότητα,
 καὶ ἀνακατῶνεται μετ' τὰ φαγητὰ καὶ χωνδρῶσιν εὐ-
 κολα, καὶ ἔτιως τὰ μεταξέπει εἰς τὴν ἐσίαν τοῦ
 σώματος. καὶ ὅταν δευ' πίνῃς κρασί, ἢ νερόν, ἢ
 ἄλλο ποτὸν, δευ' ἢμπορεῖ τὸ φαγι νὰ χωνδρῶσῃ,
 καὶ αἰτιᾶ μεγάλῳ ἀδύσειαν. ὅθεν ὁ σοφὸς Πλά-
 των εἶπεν· ὅτι κατῶς ἀπαλαίνει μετ' τὸ πῦρ ὁ
 σίδηρος, ἔτω καὶ τὸ σῶμα τῷ γέροντος ἀπαλαίνει
 μετ' τὸν οἶνον, καὶ ἀφανίζει τὴν ἐναντίαν ξηρότητα.
 ἀρέπει γὰρ νὰ τὸν πίνῃς σύμμετρα. ὅτι κατῶς
 βλά-

βλάβπει ἢ τὰ τε τελεία ὑσέρησις, ἔτω καὶ ἡ πε-
 είασα τε χῆσις, καὶ πόσις, σὺ δίδει πολλὴν ζῆ-
 μίαν, καὶ κάκωσιν. διατὶ πνίγει τὴν ἔμφυτον θέρ-
 μιν, βλάβπει τὸν ἐμυαλόν, καὶ ὅλα τὰ νεῦρα, καὶ
 ἔτως ἔρχονται διάφορα ἀδύσεια, Παραλυσία, Α-
 ποπληξία, Σπάσματα, καὶ Ἰσομάρα τῶν μελῶν,
 καὶ ἄλλα πάθη διάφορα, ὅτι τὸ κρασί εἰς μερι-
 κὸς ἀνθρώπους μεταξέπεται εἰς τὸ στομάχι τος,
 καὶ γίνεται χολή, καὶ εἰς ἄλλας ζυδοί. ὁ μεθυσμέ-
 νος εἶναι ὡσαύτῃ ἀνακράβι χωεῖς τιμῶν εἰς μέ-
 στον τῶν πελάγος, καὶ κινδυνεύει ψυχῆ τε, καὶ σώμα-
 τι. Ὁ Πλάτων ἔταμε νόμον, νὰ μὴ πίνουσι κρασί
 οἱ κερταὶ διὰ νὰ κέρουσι φρόνιμα, αἱ γυναικὲς
 διὰ νὰ φυλάξου σωφροσύνη, ὅτι ὅσαις ἀγαπῶσι
 τὸν οἶνον, εὐκόλα προδίδουσι τὴν τιμὴν τος. Καὶ
 οἱ νέοι ὅλοι ὁμοίως νὰ μὴ τὸν πίνου ἔως νὰ φθά-
 σον χρόνων τελέοντα, διατὶ ἔχει πολλὴν θέρμιν
 τῆς φύσεως. Οἱ γέροντες ἄς τὸ πίνουσι σύμμετρα
 ἀμὴ ὅταν εἶναι δυνατὸν, ἄς βάνου τὸ τρίτον νερόν.
 μάλισα εἰς τὰ κρασιά τῆς Κρήτης, Κύπρου, Χίος,
 καὶ ἄλλα παρόμοια, ὅπερ ἔχειν πολλὴν ἀφάδα, καὶ
 ὅταν τὸ πίνῃ τις ἀδόλον, βλάβπει τὴν κεφαλὴν,
 καὶ τὰ νεῦρα. ἀμὴ ἔτω τῆς Ἰταλίας δεῦν βλάβ-
 πει. μὲν τὸ γεῦμα ἢ δεῖπνον, ἦγου ἀφ' ἑ ἀποφά-
 γης, καὶ σικωθῆς ἀπὸ τῆν τράπεζαν, μὴ τολμή-
 σης νὰ πίνῃ ἔτε κρασί, ἔδε νερόν, ἔως νὰ πε-
 ράσου τρεῖς ὥραις, καὶ πεισιώτερον. ὅτι ἐμποδί-
 ζει τὰ φαγητὰ, καὶ δεῦτα ἀφίνει νὰ μετατραπῶσιν
 εἰς δύσμι τῶν σώματος. καὶ τὸ μὲν ὕδωρ ἐμποδί-
 ζει τὴν χώνδου μὲ τὴν πολλὴν τῶν ψυχρότητα. καὶ
 τὸ κρασί πάλιν δεῦν ἀφίνει τὸ φαγητὸν νὰ ἐγγίξῃ
 τῶν στομάχου τῶν ὑπόσασιν. ἔξόχως δὲ τὴν νύκ-
 τα

τα ὅταν ἐξυπνήσης, μὴ τολμήσης νὰ πῆς, κα-
 θὼς τὸ κάμνεν τινὲς ἄφρονες, ἀλλὰ ὑπόμεινε τὴν
 δίψαν. εἶδὲ καὶ ἔφαγες ἀλμυρὰ πρᾶγματα, καὶ δεῦ
 ὑποφέρεις τὴν δίψαν, πῖε καμπόσον μὲ ἀγγεῖον
 σκινόσομον, διὰ νὰ τὸ πάρης ὀλίγον κατ' ὀλίγον
 νὰ μῆσε βλάβη. ὁμοίως καὶ ὅταν εἶσαι ἰδρωμυκός,
 ἢ κρασμυκός, καὶ λαχανιασμυκός βρέξε πρῶτον τὸ
 πρόσωπον, νὰ καταψυχῆσης, καὶ τὸ σῆθος. καὶ
 ὅταν περάσῃ καμπόσῃ ὥρα, πῖε ὀλίγον, ἀμὴν αὐ-
 δεῦ πῆς ὀλόπελα, κάμνεις φρονιμώτερα. Ὅταν φά-
 γῃς σκόρδον, ἢ κρομμύδι, ἢ ἄλλο φαγὶ τέτων ὁ-
 μοιον, μὴ πῆς κρασί, ὅτι βάνεις πῦρ εἰς τὸ πῦρ,
 καὶ καίει σε. ἀλλὰ πρῶτον φάγε ἄλλο τίποτα κα-
 λόν, καὶ τότε πῖε. Περὶ δὲ τῆς τῆ οἴνου ποιότητος,
 ἦγεν ποῖον εἶναι κάλλιον, ὁ Γαλλῶς λέγει ὅτι τὸ
 νέον κρασί πρῖσκει, καὶ τὸ παλαιὸν ἀναβαίνει εἰς
 τὴν κεφαλῶν, καὶ βλάπτει τὰ νεῦρα μὲ τὴν πολ-
 λῶν τε θερμότητα. ἀμὴν τὸ μεσιακόν εἶναι καλλίτε-
 ρον. καὶ διάλεγε τὸ ἄσπρον ἢ ξανθόν, νὰ εἶναι κα-
 θαρόν, καὶ μυρωδάτον. ὅτι τὸ ἄσπρον εἶναι λεπτόν,
 καὶ ἀφέλιμον εἰς τὸν σόμαχον. ἀμὴν τὸ βαθὺ κόκ-
 κινον, εἶναι χονδρόν, καὶ κακοχώνδρον, ὁμοίως καὶ
 τὸ γλυκὺ, καὶ παράσσει τὰ ἐντόδια, πρῖσκει τὸ συ-
 κῶτι, καὶ τὴν σπλῆναν, δίδει δίψαν πολλήν, καὶ
 γεννᾷ τὴν πέψαν. ἐτι δὲ μεταξέπεται εἰς χολήν.
 ἔδωκε οἱ χολεικοὶ ἄς μὴ τὸ πίνεσι, καὶ μάλιστα
 τὸ καλοκαίει, ὅτι τὸν χειμῶνα δεῦ βλάπτει ἐκεί-
 νος, ὅπῃ εἶναι καλοσόμαχοι, καὶ νέοι. αἰξάνει τὸ
 σπέρμα, καὶ παρακινεῖ εἰς τὴν πορνείαν. ἀμὴν βλά-
 πτει τὸς φλεγματώδεις, καὶ γέροντας. τὸ παλαιόν,
 καὶ γλυκὸν κάμνει τὴν πέψαν. ἀμὴν ὁ μῆσος δεῦ
 βλάβει. ὅς τις εἶναι ἀχαμνός, καὶ μεθύει μὲ ὀλί-

γον οἶνον, ἄς μὴ φάγη γλυκὰ παράγματα, ἀλλὰ
 πικρά. ἤγχι νῆσις ἄς φάγη πικροτέξῃ πικρομύγ-
 δαλα, καὶ ὀλίγῳ κράμβλῳ, ἤγχι λάχανον κλει-
 σὸν, καὶ ὕσερα ἀφ' ἑ δειπνήσῃ, ἄς φάγη κωσινά
 κυδώνιον, ἢ ἄλλῳ ὀπώραν συπτικῶν, καὶ τότε δού-
 βλάπτεται. Ὅταν εἶναι θωλὸν τὸ κρασί, μὴ τὸ
 πίνῃς. τὸ μαῦρον κρασί εἶναι βλαβερώτερον, καὶ
 φευγέτο. τὸ δὲ κύνεινον, καὶ δώδη εἶναι πολλὰ
 καλόν. καθαρίζει τὰς φλέβας ἀπὸ κακῆς χυμῆς,
 δίδει πολλὴν δυνάμιν, κινεῖ τὸ ἔσρος, καὶ τὸν ἰ-
 δρωτα, εἶναι ἀντιφάρμακον, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν δι-
 δει τῷ σωματικῷ πολλὴν θεράπευσιν, ὅταν τὸ πί-
 νῃς μὲ ὀλίγον νερόν, καὶ σύμμετρα. ἀμὴν εἶναι
 ἕως εἰς χρόνῳ. ὅτι αὐτὸ εἶναι δύο χρόνων, βλά-
 πτει τὴν κεφαλὴν, καὶ ἄλλας ἀδυναμίας αἰτιᾶ μέ-
 τὴν πολλὴν τὴν θερμότητα.

Περὶ διαφόρων Ὑδάτων.

§. 7. **Εἰς** τὸ νερόν δού ἡμπορνῆμεν νὰ δώσωμεν
 μίαν ἀπόφασιν. διατί δέξονται εἰς ὅλον τὸν
 Κόσμον διάφορα ὕδατα, καλὰ καὶ κακὰ, καὶ τὴν
 διάφεσιν τῷ αἵερος, καὶ τὰς διαφορὰς τῶν τόπων, καὶ
 μετάλλων, ὅπερ δὲ γινῶσι πλησίον τας. λοιπὸν ἡξού-
 ρετε ὅτι τὸ νερόν ὅπερ εἶναι ἐλαφρότερον εἰς τὸ ζῦ-
 γι, καὶ ζεσαίνεται ὀλίγῳ, καὶ πάλιν ψυχαι-
 νει ἑτοιμότερα, εἶναι καλλίτερον, καὶ χωνύει χεῖς
 νὰ βαρύνῃ τὸν σόμαχον. ὁμοίως καὶ ὅσαις βρύ-
 σαις ἔχουσι πρὸς τὴν ἀνατολήν, καὶ ἀπλῶς ὅσαι
 νερὰ εἶναι τὸν χειμῶνα ζεσὰ, καὶ τὸ θερος ψυ-
 χὰ, εἶναι ἀβλαβα. τὰ βρόχινα νερὰ μερικὰ μὲν
 εἶναι βλαβερόα, καὶ μερικὰ ἀβλαβα, κατὰ τὰς

τόπος ἢ σέρναις ὅπῃ τὰ ἔχουσι, καὶ καὶ τῆς και-
 ρῆς ὅπου βρέχουσιν, ἢ γινῶν ὅταν βρέχη τὸ καλο-
 καίρει χροὺς παραχρῆν καιρῶν, ἀλλὰ σιγαλά ἢ ἡσυ-
 χα, ἐκεῖνο εἶναι τὸ ἐκλεπτότερον νερὸν καὶ δόμορ-
 φώτερον, ὅστις ἔχει σέρναν πασεικῶν νὰ τὸ φυ-
 λάξῃ ἀσύγχυτον ἀπὸ ἄλλα ὕδατα. αὐτὸ τὸ νερὸν
 ἐπαινῶσι πολλὰ οἱ ἰατροὶ ὡς υγιέστατον. ἀμὴ ὅ-
 ταν ἀσπράπτη, βροιτῶν, καὶ γίνεται εἰς τὸν ἀέρα
 μεγάλη σύγχυσις, τὸ νερὸν ἐκεῖνο δὲν εἶναι κα-
 λὸν ὁλότελα. λοιπὸν ὅσα νερὰ σερνιάτικα εἶναι
 ἀπὸ πολλῶν βροχῶν, καὶ διαφόρων παραχρῶν τῶν
 ἀνέμων, δὲν εἶναι καλά. διατὶ πρῶτον μὲν εἶναι
 τὸ νερὸν ἐκεῖνο ἀπὸ χιόνας καὶ χαλάζην, τὸ ὅ-
 ποῖον εἶναι πολλὰ βλαβερόν. δεύτερον δὲ ὅπῃ κεί-
 τεται ἀσάλοτον εἰς τὴν σέρναν τόσας μύσας καὶ
 φθείρεται. διατὶ δὲν σαλεύει, ἀλλὰ σέκει ἀκίνη-
 τον. λοιπὸν ὅσον τύχη νὰ εἶναι αὐτὸ τὸ νερὸν ἀ-
 πὸ φερτῶν, καὶ χιόνας, ἢ παραχρῶν στοιχείων,
 τοσῶτον εἶναι καὶ βλαβερώτερον. μάλιστα εἰάν δὲν
 εἶναι ἢ ἡ σέρνα καλά πλυμένη, ἀμὴ ἔχει ἀκα-
 θαρσίας, καὶ γίνεται αἴσοςον. Φεῦγε γὰρ τὸ βλα-
 βερὸν νερὸν ἀνθρώπου, καὶ μάλιστα ἐκεῖνο, ὅπῃ εἶ-
 ναι ἀπὸ χαλάζην καὶ χιόνας, ὅτι αὐτὸ ἐμποδίζει
 τὴν χώνδριν, κρατεῖ τὸ ἔρος, βλάπτει τὸ σπῆ-
 ρος, τὸν φλέγμονα, καὶ τὸν σόμαχον, καὶ φέρνει καὶ
 ἄλλας πολλὰς ἀδυνασίας. ἡ δὲ αἰτία εἶναι ἐστίν.
 ὅτι ὅταν αὐτὸ τὸ νερὸν παγῶναι εἰς τὸν ἀέρα,
 χάνει ὅλην τὴν λεπτότητα. ὁμοίως καὶ τὰ νερὰ
 τῶν πηγαδίων εἶναι βλαβερά καὶ καποχώνδρα, δια-
 τὶ σέκονται ἀκίνητα, καὶ ἔχουσι ἀκαθαρσίας. ἔξω
 νὰ τύχη κανεὶα πηγάδι ὅπῃ νὰ διγαίνουσι καθ' ἑ-
 ραν ἀπὸ αὐτὸ, τότε παράσεται, καὶ δὲν βλάβει τό-

σον. τὸ νερόν ὅπῃ εἶναι εἰς ἐλάκκας, καὶ λίμνας, εἶναι τριχειρότερον ἀπὸ ὅλα, καὶ χερόν θανάσιμον, καὶ ἄς μὴ τὸ πίνῃ τινὰς ἀβρασον. τῷ ποταμῶν, ἄλλων μὲν εἶναι καλόν τὸ νερόν τες, καὶ ἄλλων ἀτυχόν, καὶ τὴν ποιότητα τῶν πηγῶν καὶ ὑδάτων, ὅπῃ ῥέχουσιν εἰς εἴνα ποτάμι, καὶ καὶ ταῖς ἀκαθαρσίαις τε, καθὼς εἶναι οἱ ποταμοὶ ὅπῃ περνῶσιν ἀπὸ τὸ μέσον μιᾶς μεγάλης χώρας, καὶ ῥίπτουσι μέσα ὅλα τὰ κόπρα καὶ σκύβαλα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον νερόν δεῖν πρέπει νὰ πίνῃ τινὰς, εἰάν δεῖν τὸ φυλάξῃσι πρότερον εἰς ἀγγεῖα νὰ καθαρῶσιν, καθὼς κάρνεν εἰς τὴν Ρώμην τὰ ὑδάτα τοῦ Τιβερίδος, καὶ ἀφ' ἧς καθαρῶσιν, φυλάγεται πολὺν καιρὸν ἀβλαβόν. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶναι πολλὰ χρειάζομενον τὸ νερόν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, πίνετο δὲ πάντως, καὶ ὄχι ἀμεῖρα. ὅτι ὅταν τὸ πίνῃς ὑπὲρ τὴν χῆσιν, βλάπτουσι, ἢ γινῆναι νὰ πίνῃς πολλῶν, ἢ ὅταν εἶσαι ἰδρωμένος ἀπὸ τὸν κόπον, ἢ ἐξυπνήσης ἀπὸ τὴν εὐφροσύνην, ἢ ἔχῃς τινὰ ἀδένειαν· χωρὶς δὲ τῶν ἀνωθεν ἐμποδίων πίνε τὸ ὑδωρ ὅταν διψᾷς σύμμετρα. διατὶ συγκερνᾷ τὰ φαγητὰ, καὶ σβύει τὴν ἐξύπτητα τῆς δέρμης, παύει τὴν δίψαν, καὶ ἀφαιρίζει τὰς καπνοὺς περὶ τὴν καρδίαν, καὶ ἀπλῶς κατὰ πολλὰ βοηθεῖ τῆς φύσεως τὸν καιρὸν τῆς δέρμης.

Διατὶ ἡ ἔμφυτος δέρμη, ὅπῃ ἔχομεν εἰς τὸν σῶμαχον ἔχει δύο δυνατὰς ἐχθρὰς· τὴν πολλὴν ψύχραν, ἢ τὴν ἀντιμάχεται μὲ τὴν δέρμην, καὶ σβύει τὴν. καὶ τὸν καιρὸν τῆς δέρμης πάλιν εἶναι ἢ πολλὴ καύσις ἐξωθεν, ὅπῃ τὴν διαλύει πολλὰ, μάλιστα ὅταν εἶναι ὁ ἀνθρώπος δερμῆς κράσεως, ἢ πολυκοπιᾷ καὶ ἰδρώνει, καὶ τότε ἐσωθεν ἀχα-

μνίξει ἢ ἔμφυτος θέρμη. δι' αὐτὸ κάμνει χρεία
 νὰ τῆς δίδωμεν ὀλίγην ἀέσιν μὲ ψυχρὸν ὕδωρ.
 τὸ ὁποῖον τῆς βοηθᾷ μὲ ἀντιπερίσσειαν, καὶ ἀπο-
 λαμβάνει τὴν ὑπερῶς δύναμιν. Γίνωσκε δὲ καὶ
 τῆτο ὅτι τὸ νερὸν, ὅπῃ βράζει τὰ ὄσπρια ὀγλί-
 γωρα εἶναι καλλίτερον ἀπὸ ἄλλο ὅπου ἀργεῖ νὰ
 τὰ βράσῃ. ἔτι δὲ κόψαι δύο κομμάτια πανί, νὰ
 βαρῶν καὶ τὰ δύο ἴσια. βρέξαι τα εἰσὲ δύο νερὰ,
 καὶ βάλλεται νὰ στεγνώσεν καμπόσον εἰς τὸν αἶρα
 νὰ μὴ τὰ ἰδῇ ὁ ἥλιος, καὶ τότε ζύγιασαί τα. καὶ
 ὁποῖον εὐρῆς ἐλαφρότερον, ἢ τὸ νερὸν, ὅπῃ ἐβ-
 ράχη καλλίτερον.

Περὶ Ὄξος.

§. 8. **Τ**ὸ ξύδι εἶναι ψυχρὸν, παύει τὴν δί-
 ψαν, σβύνει τὴν καῦσιν τῆς χολῆς, σερεώνει τὰ
 γέλη, ἀνοίγει τὴν ὀρεξίν, καὶ ἔσθγει, βοηθᾷ τὴν
 χώνδυσιν, καὶ ὠφελεῖ τὸν θέρμὸν καὶ ὑγρὸν σόμα-
 χον. ἀμὴ βλάπτει τῆς χοληρικούς, τὰ νεῦρα,
 ταῖς φύλισες, καὶ τὸν σόμαχον. διατὶ γεννᾷ χυμὸν
 μελαγχολικόν. ὁμοίως βλάπτει τῆς ἀδυναμούς,
 κάμνει κακὸν εἰς τὸ φῶς, ἀχαρναίνει τὴν δυνά-
 μιν, βλάπτει τὸ σῆθος, φέρνει τὸν βῆχαν, καὶ
 ἀπλῶς ὅς τις τὸ πολυῖσθγει γενρᾷ ὀγλίγωρα. χει-
 ρότερα δὲ ἀπὸ ὄλης βλάπτει ταῖς γυναῖκες, ὅπῃ
 ἔχεν τὴν μήσαν ἀσθενῆ, καὶ μὴ τὸ ἔσθγει ὀλο-
 τελα. ὅς τις θέλει νὰ μὴ τὸν βλάπτῃ τὸ ξύδι,
 ἄς τὸ βράσῃ μὲ ὀλίγην σαφίδα, ἢ αἰθρον, ἢ
 μάλαθρον, ἢ περσοτέλιον. καὶ ἔτιως ἄς βαίῃ καὶ
 ὀλίγην ζάχαριν. ἢ ἄς τὸ βαίῃ εἰς ἑλιαντάφυλλα.

§. 9. Καὶ αὐτὴ ὁμοίως εἶναι ψυχρὴ, καὶ σβύ-
νει τῶν δίψων καὶ τῶν χολῶν, καὶ συγκερνᾷ τῶν
δέρμιν τῆς αἵματος, τὸν καιρὸν τῆς θερμότητος.
ὅθεν ὠφελεῖ πολλὰ τὰς νέφους, καὶ τὰς χολεικὰς, καὶ εἰς
ὅλας τὰς ἀδυναμίας, ὅπῃ γεννῶνται ἀπὸ θερμότη-
τος. ἀμὴ φέρει τὸν βῆχον, βλάπτει τὰ νεῦρα,
καὶ ὅσους ἔχεισι πόνους χολικὰς. ἀμὴ ὅταν τῶν ξώ-
γης μὲ θερμὰ φαγητὰ, δόσει βλάπτει. Θερμὰ
εἶναι ὅλα τὰ γλυκὰ, καὶ τὰ παχέα, καὶ ἐξόχως
τὸ κρέας. εἰ δὲ καὶ ξώγεις τῶν μὲ ὄψαριον, βαῖε
καὶ πιπέρι, ἢ σπέντζιαις, ἢ ἄλλο ὅμοιον. τὰς γέ-
ροντας, καὶ φλεγματώδεις βλάπτει χειρότερα. ἀς
μὴ τῶν ξώγης τινὰς μὲ τὸ ἄλας, διατὶ ξηραίνει
τῶν σάρκα πολλὰ, καὶ φέρει τῶν δέρμιν.

Διὰ τὸ Σκυμικὸν Ὄξος.

§. 10. Καθάρισον καλά τῶν σκύλλων, ἢ γου-
τὸν χόρτον, ὅπῃ εἶναι ὡσαύτῃ κρομμύδι ἢ ρίζα τῆς.
διὰ τῆς τὸν λέγουν εἰς τῶν σερραῶν σκυλοκρόμμυ-
δον, καὶ εἰς τὰ νησία ἀσκέλλων, ἢ σκελετῶραν. καὶ
ὅταν ρίψης ὅλην τῶν φλεῶν, κόψαι τὸ μέσα μὲ
καλάμι φέτταις φτεναῖς, βελωνίασαι τὰς μὲ
ράμμα, καὶ κάμην εἰς τὸν αἶρα κρεμασμένας ἡ-
μέρας 40. καὶ μὴ ταῖς δώσῃ ὁ ἥλιος, καὶ τότε
βάλε μίαν λίβαν ἀπὸ ταύταις εἰς δώδεκα ξέσους
ξύδι δυνατὸν, καὶ κλείσον καλά τὸ ἀγγεῖον, βά-
λε το καὶ κάμη ἡμέρας ἑπτὰ εἰς τὸν ἥλιον, καὶ τό-
τε εὗγαλε τῶν σκύλλων, ἀποσφονιάξαι τῶν κα-
λὰ εἰς τὸ ξύδι, ἕως καὶ μὴ ἔχη πλέον τινὰ ὑγρό-

πιτα, καὶ αὐτὴν μὲν ρίψαι, τὸ δὲ ὄξος ἀκραιβῶς φύλαξον.

Ἡ πάλιν καθάρεισον τὴν ὀρεινὴν σκύλλαν, ἣν γυν ἔπαρε εἷα προμμύδι ἀπ' ἐκείνῳ ὅπῃ φυτῶναι εἰς τὸ ὄρος, νὰ βαρῆ μίαν λίξαν, ὡσαύτῃ τὴν καθάρεισης καλὰ, καὶ βάλετῃ εἰς τὸ ἀνώθεν ζύδι, νὰ κάμη τὸν καιρὸν τῷ θερμῶς εἷα μύα εἰς τὸν ἥλιον, καὶ τότε ρίξαι τὴν σκύλλαν, τὸ δὲ ὄξος φύλαττε ἀκραιβῶ. καὶ πίνε πᾶσαν ταχινὴν ὀλίγον εἰς εἷα χελιάει, νὰ μὴ ἀδυνήσης πώποτε. ἀκόμι αὐτὸ τὸ θαυμασίον ὄξος ἔχει καὶ ταύτας τὰς χάριτας. σερραίνει τὰς ὀδόντας, καθαρίζει τὰ γέλη, καὶ ὅλον τὸ σῶμα καὶ δυν βρωμᾶ. καθαίρει τὴν φωνὴν, τὸ φῶς καὶ τὴν ἀκοὴν. κάμνει τὰ φαγητὰ καὶ χωνύουσιν εὐκόλα, καὶ δυν σε βλάβητων ὀλόπελα, καὶ καθαρίζει τὰ ἐντόδια ἀπὸ ὅλα τὰ περιασώματα, ἣν γυν ἀπὸ ἀνεμον, χολῆν, κόπρον, καὶ ἔρος. ὅλα ταῦτα διώκει καὶ ἀγώνει τα ἔξωθεν. σαζόμενον δὲ εἰς τὰ ὕδατα, ὅπῃ δυν ἀκέραιον ὠφελεῖ. ὁμοίως καὶ εἰς τὴν σπυλλίαν, καὶ εἰς τὴν σκληρότητα τῷ συκοτίῃ εἶναι ὠφέλιμον, καὶ εἰς τὸν σελῳιαζόμενον, καὶ ἄλλας πολλὰς ἀδυναμείας ἰάτρῳσεν.

Περὶ Γάλακτος.

Δ. ΙΙ. Τὸ Γάλα ἔχει τρεῖς ὑποστάσεις, ἡ πρώτη τῷ ὕδατος, ἣν γυν ὁ χεμαῖς ὅπῃ εἶναι νερόν. καὶ αὐτὴ εἶναι ψυχρὰ καὶ κινητικὴ. ἡ β'. εἶναι παχέα καὶ συγκερασῆ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν γίνεται ὁ βῆτυρος. ἡ τρίτη εἶναι φλεγματώδης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ τυρὸς γίνεται. ὅταν ἔν ἔχη τὸ γάλα πολλὰ

χεμαὶ εἶναι ἀβλαβόν. ἀμὴν ἂν ἔχη πολὺν τυρόν,
 φεύγετο, ὅτι γεννᾷ τὴν πέψαν. τὸ γάλα ἀπόμι-
 βλάπτει τὰ γέλη, καὶ τὰ ἐδόντια, καὶ ὅταν τὸ
 πίνῃς, πλυῖον ὑπερα μὲ κρασόμελον τὸ σόμασθ.
 τὸ γάλα εἶναι κινητικόν, καὶ παύει τὸν βήχαν. ἀφ'
 ἔ τὸ πίνῃς, μὴ φάγῃς πλέον, ἔτε νὰ πίνῃς ἢ νε-
 ρόν, ἢ κρασί, ἔτε νὰ κοιμηθῇς, ἢ νὰ περιπατή-
 σῃς ἕως νὰ χωνδύσῃς. καὶ πίνε ὀλίγον, καὶ ἄς
 εἶναι ἀπὸ πρόβατα. ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ καλλίτερον,
 ἔξω ἀπὸ τὸ γωιαίκειον. τὸ β'. εἶναι τὸ βοδιόν.
 γ'. τὸ γιδιόν. καὶ δ'. τὸ βεβάλικο. εἶναι ὠφέ-
 λιμον τὸ γάλα εἰς τὰς γέροντας πλέον, παρά εἰς
 τὰς νέες. διατὶ καθαρίζει τὴν καταρρόσῃ, ἀμὴ
 ἄς εἶναι νωπὸν. ὅταν τὸ πίνῃς, βαίε μέσα ὀλί-
 γον ἄλας, ἢ μέλι, ἢ ζάχαριν, διὰ νὰ μὴ πύ-
 ξῃ εἰς τὸν σόμαχον, καὶ πίνετο νησικός. διὰ τὰς
 νέες, καὶ χολερικός, ὅπῃ ἔχουσι καλὸν σόμαχον
 εἶναι καλόν, ἀμὴ βλάπτει τὰς γέροντας. ὅταν δὲ
 ἔσῃ φάγῃς πράγματα ξωικά, ἢ ὄψάειον, μὴ φάγῃς
 γάλα ὀλότελα. τὸ πιπτόγαλον πάλιν εἶναι τὸ χει-
 ρότερον, καὶ μὴ τὸ ἔσῃ φάγῃς, διὰ τινὰ αἰτίαν, διατὶ
 βαραίνει τὸν σόμαχον, ἀνεβάσει καπνὸς εἰς τὴν
 κεφαλῇ, χονδύει τὸ αἷμα, ἀργεὶ νὰ χωνδύ-
 θῇ, καὶ κάμνει φλέσων τῷ σώματι, εἰ δὲ φάγῃς
 το κάμμιαν φορὰν, ἔσῃ φάγετο εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπὸ
 ὅλα τὰ φαγητὰ προτίτερα. εἰ δὲ καὶ φάγῃς το ὑπε-
 ρα, ἢ ξερνάσῃς, ἢ φθείρει τὸν σόμαχον, καὶ δίδει τὴν
 μεγάλην βλάβην, διατὶ εἶναι πολλὰ κακοχών-
 υδτον. ὁ βέτιρος δὲ εἶναι βλαβερός, ἀλλὰ ὠφέ-
 λιμος μάλιστα εἰς τὰς πληγὰς τῷ σώματι, καὶ εἰς
 πρίσμα λαιμῶ, διατὶ εἶναι ἀπαλετικός. διὰ τῶν
 τῶν βανοῦν εἰς ὅλα τὰ ἔμπλασρα τῶν πρισμάτων.

ἡ κορφή τῆ γάλακτος, ὅπῃ λέγουσιν οἱ Ἰταλοὶ, κά-
 βο ντὲ λάτε, ἢ τὸ ἔχουσι διὰ ἐκλεπτόν φαγι, καὶ
 ὀγκονικώτατον, σφάλλουσιν, ὅτι εἶναι κατὰ πολλὰ
 βλαβερόν. διατὶ γεννᾷ χοιρῆς χυμὸς, ἀνεβάσει
 εἰς τὴν κεφαλὴν τὴν ἀναθυμίασιν, ἢ κατεβάσει
 τὸ φαγι ἀπὸ τὸν σόμαχον ἀχώνιδτον. ἀμὴ διατὶ
 εἶναι νόσιμον, τὸ φάγουσιν. ἀμὴ βάνει καὶ ζάχα-
 ρει ἢ μέλι, καὶ ἔπω βλάβει ὀλιγώτερον, ὅσοι δὲ
 εἶναι γέροντες, ἢ κακοςόμαχοι, μὴτο φάγουσι, μό-
 νον οἱ νέοι ἢ εὐρωσοι.

Διὰ τὸ τυρί, ἢ μυζήθραν.

§. 12. **Τ**ὸ τυρὸν τυρὸν εἶναι ψυχρόν καὶ ὑγρόν,
 ἀμὴ τὸ παλαιὸν εἶναι θερμὸν καὶ ξηρὸν, ἢ πολλὰ
 βλαβερόν· διατὶ εἶναι κακοχώνιδτον, φέρνει δί-
 ψαν, ὀξάπτει τὸ αἷμα, παρίσκει τὸ σκότι, γεννᾷ
 τὴν πέψαν, ἢ βλάπτει τὰ νεφρά, καὶ μάλιστα ὁ-
 σος ἔχων ἀχαμνὸν σόμαχον. καὶ ἄς μὴτο φάγη
 τινὰς, ἢ πολλὰ ὀλίγον, καὶ αὐτὸ μὲ καρύδια, ἢ
 ἀμύγδαλα. ὅσοι δὲν δευδύστη μὴτο φάγουσιν ὀλίγε-
 λα, ὅτι καμμίαν χάειν δὲν ἔχει, ἢ καλοσυμῆν,
 ἔτε ἀφέλειαν τινὰ δίδει τῆ σώματος, ἔτε καὶ τὸ ἔ-
 ρος κινᾷ, ἀλλὰ μάλιστα σίπτει τὴν κοιλίαν, καὶ
 ἄλλας βλάβας αἰτιᾷ εἰς τὸν σόμαχον. τὸ φρέσκο,
 ἔχων τὸ τυρὸν, ὅταν εἶναι παρόβιον, ἢ ἀπὸ καλῆ
 βοσκῆ, ἢ νὰ μὴ εἶναι περὶσσα πυκτόν, χα-
 νδύει ὀγλίγωρα, καὶ δὲν βλάπτει τὸν σόμαχον.
 τὸ λοιπὸν ἄς φάγη πᾶς εἷας ἀφοβα, ἀμὴ ἄς
 εἶναι μονιμερίτικον. ὅτι ὅσον περάσῃν ἡμέραις,
 τόσον ἢ αὐτὸ γίνεται βλαβερώτερον.

Ἡ μυζήθρα ὅταν εἶναι ἢ αὐτὴ τυρὸν, καὶ ἀπὸ

γάλα καλὸν δὲν βλάπτει· ἀλλὰ παύει τὴν δίψαν καὶ καῦσιν τῆς χολῆς, καὶ φέρνει ὕπνον. ἀμὴ ἢ ἀλατισμὸν καὶ παλαιὰ βλάπτει τὸν σόμαχον, καὶ μάλιστ' αὐτὸν ψυχρόν. ἀχαρνίζει τὰ νεῦρα, δίδει δίψαν, σφίγγει τὴν κοιλίαν, γεννᾷ τὴν πέψαν εἰς τὸ ἔρος, καὶ εἶναι πολλὰ κακοχώνδρον. λοιπὸν ἄς τὴν τρώγῃ πᾶς εἶδος ζεστῶ, ὕπερα ἀπὸ τὰ ἄλλα φαγητὰ, καὶ μὲ πολλὴν ζάχαριν. ὁ χερμαῖς εἶναι κινητικὸς, καὶ ἄς τὸν πίνῃ ὅς τις ἔχει ρεῖαν κάθε ταχὺ μίαν λίβαν, ἢ ὀλιγώτερον.

Περὶ Μέλιτος καὶ Μύσου.

§. 13. **Τ**ὸ μέλι εἶναι θερμὸν καὶ κινητικὸν, ζεσταίνει τὸν σόμαχον, μάλιστ' αὐτὸν γερόντων. ἀμὴ τὰς νέκς βλάπτει, καὶ τὰς χολερικές ὅταν εἶναι ὠμόν, καὶ γεννᾷ εἰς τὰ εἴτερα ἄνεμον, καὶ πληθύνει τὴν χολήν. Ὅταν εἶναι ψημμύον καὶ καλὰ ξαφεισμούον, καὶ μὴ ἔχη τίποτας μέσατε, ὠφελεῖ τὰς ψυχρὰς καὶ τὸ βῶγεν τὸν χειμῶνα. ὅτι καθαρίζει τὸ σῆθος, κινεῖ τὸ ἔρος, καὶ θρέφει τὴν σάρκα. ἀμὴ ὅστις βῶγει πολὺ βλάπτεται· καὶ βῶγε αὐτάμα μὲ ἄλλο φαγὶ ξυμικόν, ἢ μὲ ρόδοζάχαριν.

Ὁ Μοῦστος, ἢ γουὸν τὸ ψυμμύον κρασί εἶναι κακοχώνδρον. καὶ μήτον βῶγης μοναχόν, ἔξω καὶ τὸν βάλης καὶ ἀρτύσης χυλόν, ἢ ἄλλο φαγὶ παρόμοιον. ἐκεῖνος ὅπερ γεννᾷ ἀπὸ ἄσπρον κρασί εἶναι λεπτότερος, καὶ ἀπαλαίνει πλέον τὸν σόμαχον, καὶ κινᾷ τὴν κοιλίαν καλλίτερα. ὠρίσκει τὴν σπλῆναν, κάμνει πᾶθος εἰς τὸ σικότη. ὅθεν ὅσοι ἔχουσι ἔμφραξιν μὴ τὸν βῶγουσι.

Περὶ Ἐλαίῃς.

§. 14. **Τ**ὸ λάδι εἶναι θερμὸν καὶ κινητικὸν, καὶ ἀντιφάρμακον, γὰρ τὸ πίνῃ ὅστις φάγη μανιπάκια, ἢ ἄλλα βλαβερά παραγόμενα. φθείρει τὰς σκώληκας, παχαίνει καὶ δίδει δυνάμιν, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν κάθε καλὸν κάμνει εἰς τὸν ἐσθίουτα, καὶ καμμίαν κακοσυνήθειαν δὲν ἔχει. μόνον κόπτει τὴν ὀρεξίν ἐπειὴ ὅτε τὸ πολυφάγει, καὶ δὲν τρώγει πολὺ φαγί, διατι χορταίνει μὲ τὸ πάχος τῆς ἐλαίῃς. τὸ ἀγγερόλαδον εἶναι πλέον λεπτότερον, καὶ δὲν βλάπτει τὸν λαιμὸν, καὶ εἰς ταῖς ἀλειφαῖς καὶ ἐμπλαστρα χρησιμώτερον. τῆτο τὸ κράζειν ὀμφάκιον. τὸ ἀμυγδαλόλαδον, καὶ σαμόλαδον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα, ἔχουσι τὴν αὐτὴν δυνάμιν, ἀμὴ ὀλιγώτερον. μόνον εἰς τὰ ἰατρικὰ ἐνεργῶσιν αὐτὰ περὶασότερον, καθ' ἑα καὶ τὴν εὐσίαν καὶ φύσιν τε, καὶ μάλιστα τὸ δαφνόλαδον, ὅτε ἰατρῶσει πόνοσ καὶ πάθει διάφορα ἀλειφόμενον.

Διὰ τὰ Κρέατα.

§. 15. **Τ**ὸ Κρέας εἶναι πολλὰ θερμὸν ἀπὸ τὰ ἄλλα βρώματα, καὶ τρέφει καλλίτερα. διατι ἐν βόκολίᾳ μετατρέπεται εἰς αἷμα. λοιπὸν διατι εἶναι κραικὰ ζῶα ὅτε βλάπτει τὸ κρέας τὰς, τὰς γράφομεν τινὰς ἐρμικείας καὶ εἰς αὐτὸ γὰρ γνωρίζετε τὸ συμφέρον σας. Γινώσκετε γὰρ ὅτι τὰ ζῶα, τὰ κρασία, οἱ καρποὶ, καὶ τὰ χορτάκια, ὅτε γινῶνται καὶ τρέφονται εἰς ὑψηλὰς, καὶ ἀειμένους τόπους, εἶναι ὑγιέστερα. διατι τὰ βλέπει ὁ ἥλιος

ἢ φυσᾶ ὁ ἀέρας, ἢ δὲν βλάπτονται ἀπὸ λίμναις
 ἢ ποταμῶν, ἔτε ἀπὸ κακὸν ἀέρα μολυῶνται. ἀ-
 μὴ ὅσα ζῶα τρέφονται εἰσὲ λίμναις ἢ ποτάμια,
 εἶναι καὶ πολλαὶ βλαβερὸν τὸ κρέας τες, ὡσαύτῃ
 παπίτζαις, χιλῶν, καὶ ἄλλα παρόμοια. ἔτι τὸ
 κρέας τῶν νέων ζῶων ἕως εἰς χρόνους, εἶναι κακο-
 χωνότονον, καὶ τροφῶν πολλῶν δὲν δίδει, ὁμοίως καὶ
 τὸ γεροντικόν. διατι εἶναι περίσσια ὑγρὰ, καὶ βλά-
 πτησιν. ἀλλὰ μόνον τὰ μεσιακά, ἢ γὰρ ἀπὸ δύο
 χρόνων καὶ ἔμποροθεν, εἶναι ἀβλαβα, πρὶν νὰ γε-
 ράσων. τὸ κρέας τῶν ἀρσενικῶν ζῶων εἶναι χω-
 νότονον καὶ θερμότερον. ἀμὴ τῶν θηλυκῶν εἶναι
 ψυχρόν καὶ κακοχωνότονον, καὶ δι' αὐτὸ δίδομεν τοῦ
 ἀρρώστου τὸ καλοκαίρι παλαιάδα, ὅπῃ δὲν ἔχει τό-
 σῶν θερμότητα ὡς τὸ πετεινόπουλον. ὅλα τὰ
 κρέατα τῶν θηλυκῶν ζῶων γεννῶσιν αἷμα κακόν,
 ἔξω ἀπὸ τὸ γήδιον, ὅτι μόνον αὐτὸ εἶναι καλ-
 λίτερον ἀπὸ τῆς τράγης. ἀπὸ δὲ τὰ ἐπίλοιπα ὅλα,
 εἶναι τὰ ἀρσενικά καλλίτερα. Τὸ ἀλατισμένον
 κρέας εἶναι βλαβερὸν. διατι δίδει ὀλίγην τροφῶν,
 ξηραίνει τὴν σάρκα, καὶ γεννᾷ χοντρὸν αἷμα.

Τὸ παχὺ κρέας χωνόβει ὀλίγα, ἀμὴ δίδει
 ὀλίγην τροφῶν, καὶ ἀχαμνίζει τὸν σῶμαχον. ἀμὴ
 τὸ ἀδύαμον θρέφει καλλίτερα. λοιπὸν διάλεγε
 τὰ μεσιακόν, νὰ μὴ εἶναι ἔτε πολλὰ παχὺ, ἔ-
 τε περίσσια ἀδύαμον.

Διὰ τὸ Κρέας τῶν ἀερίων Πετεινῶν.

§. 16. Τῆτο εἶναι ἐλαφρότερον καὶ χωνότονώτε-
 ρον, παρὰ τῶν πεξαπόδων ζῶων, καὶ αὐτὸ ἄς τρώ-
 γων ὅσοι δὲν δελοῦσιν, διατι αὐτὸ γεννᾷ αἷμα
 κα-

καθαρόν κ' ἄβλαβον. Τὸ κρέας τῶν ἀγρίων ζώων
εἶναι καλλίτερον ἀπὸ τὸ ἥμερον, διατὶ εἶναι ἀδυ-
ναμώτερον, τρέφει περισσότερα, καὶ γεννᾷ αἷμα
καλλίτερον. διατὶ τὰ ἀγρία ζῶα εἶναι εἰς τὰ ἐναέ-
ρια βηνά, κ' κοπιᾷζουσι περισσότερον ἀπὸ τὰ ἥμε-
ρα, ὅπῃ βόσκονται εἰς τὰ πεδία ἡσυχᾶ.

Ποῖα κρέατα εἶναι καλλίτερα.

§. 17. Τὸ μουουχαρικόν κρέας εἶναι ἀπὸ τοῦ
ποροβάτε καλλίτερον. ὁμοίως κ' τῷ μαύρῳ ζῶῳ τὸ
κρέας εἶναι ἀπὸ τῷ ἄσπρῳ ἐλαφρότερον κ' γλυκύτε-
ρον. τὸ κρέας τῷ δεξιῷ μέρει τόσον τὸ ἐμπροσδι-
νὸν ὡσαύτ' κ' ὁ μινὸς εἶναι πλέον ἐλαφρὸν καὶ χω-
νδρικόν ἀπὸ τὸ ζερβόν. ὁμοίως καὶ τὸ ἐσώτερον
μέρος τῷ ζῶῳ εἶναι χωνδρικώτερον κ' θερμότερον,
παρὰ τὸ ἔξωτερον. διατὶ τὸ κρέας ὅπῃ σιμῶται
τῆς καρδίας γίνεται ἀπὸ τῆς θερμῆς αὐτῆς χει-
σιμώτερον. Τὸ κρέας τῷ λαφίῳ, τῷ λαγῷ, κ' κη-
νελίῳ, τῆς αἴγας, κ' ἄλλα ὅμοια, ὅπῃ εἶναι ξηρὰ
κ' συγνὰ, πρέπει νὰ τὰ κάμνῃ μαγερότε. ὅτι
τὸ βράσιμον συγκεντᾷ τῆς τέτων ξηρότητα. ἀμὴ
τὸ χοιρῆν, τὸ μινεχαρικόν, καὶ ἄλλα θερμά, ἃς
γίνονται ψιτὰ εἰς τὰ κάρβουνα.

Τὸν ψιτὸν δίδει πολλὴν τροφήν, ἀμὴ εἶναι κα-
κοχώνδρον, κ' μὴ χορταίνῃς ἀπὸ αὐτό. τὸ μαγε-
ρότερον εἶναι καλοχώνδρον, κ' χησίμον. ἀμὴ πρέ-
πει νὰ κάμνῃς ὅπτεν τὸ παχὺ κρέας, ὅτι τὸ πῦρ
ὀλιγώνει τὸ πάχος τε, κ' τὸ ἀδυνάμον μαγέρδε,
διατὶ τὸ ζεμὶ ἰατρώνει τὴν ἀδυναμίαν τε. Τὸ γεῦ-
μα τρώγῃ τὸ μαγερότερον, καὶ εἰς τὸν δεῖπνον τὸ
ψιμμείον, ὅπῃ εἶναι κακοχώνδρον, καὶ χωνδύει
τῆς

τιὼ νύκτα. τὸ πηγανισὸν κρέας εἶναι ἀπὸ ὅλων
χειρότερον, καὶ φεῦγετο.

Διὰ τὸ Ἄρνι.

§. 18. **Ε**ὰν δὲν γαίη εἰδὸς χρόνῃ μίπο τρώγῃς
ὅτι εἶναι πολλὰ ψυχρὸν, καὶ βλάβει περὶσσα τῆς
φλεγματοῦδεις καὶ γέροντας, καὶ μάλιστα εἰς τῆς ψυ-
χρούς τόπους, καὶ ὅσον εἶναι τρυφερώτερον, τόσον
βλάπτει περὶσσότερον, καὶ ἐξόχως τῆς ἀρρώστιας, καὶ
τῆς φρενίρεις, ὅπῃ ἔχεν εἰς τὸν ἐμυαλὸν ἀσθεν-
ειαν. ἀμὴ ἀφ' ἧς περάσῃ τὸν χρόνον, φάγέ το ψῆ-
τὸν εἰς τιὼ σέβλαν μὲ ῥοσμαεὶ ἢ γαρόφαλα, ἢ
γην μοσκοκάρφια, ἢ ἄλλο παῖγμα θερμὸν, τετέ-
σι σκόρδον, ἢ πεξοσέλινον, τὰ ὅποια τῷ πέρνουν
τιὼ ὑγρότητα, καὶ γίνεται ὠφελιμώτερον.

Περὶ τοῦ Βοδίου.

§. 19. **Τ**ὸ κρέας ὅπῃ δαλδύει εἶναι καλὸν, καὶ
γυνῆ πολὺ αἷμα, καὶ καλώτατον, ὁμοίως καὶ τὸ
μοχάει, καὶ ἡ δαμάλα καλλίτερη, διατι εἶναι
καλοχώνδυτα. ἀμὴ τὸ ἀμηνέχισο ταυρὶ εἶναι κα-
κὸν, ὁμοίως καὶ τῆς γαίης ἀγελάδας, διατι δίδε-
σι κακῶ τροφίω. εἰ δὲ καὶ τύχη νὰ τὸ φάγῃ τι-
νάς, ἄς τὸ μαγερδῆ μὲ ὄρνιθα, ἢ κάπωνα πα-
χωὶ καὶ πεξοσέλινον.

Τὰ Ἐρίφια.

§. 20. **Ε**ἶναι καλὰ ὅταν βυζάνην ἕως νὰ γαίην
ἔξη μίνων. καὶ διάλεγε τὰ μαῦρα, ἢ κόκκινα,
ἀρ-

ἀρσενικά. ὅτι αὐτὰ δίδου πολλὴν τροφήν εἰς τὰς ἀρρώστιας καὶ ὑγιαίνοντα, καὶ εἰς ὅσους δεῦν κοπιᾷ-
 ζουσιν. ἐπειροὶ δὲ ὅπῃ δαλδύσσι, καὶ ὅσοι ἔχουσι
 ψυχρὸν σόμαχον, ἢ σελλωιάζονται, μήτο τρώγ-
 σιν. ὅπῃ εἶναι καλλίτερον, τὸ δὲ μαγερότων ἄς
 τρώγεται ψυχρὸν πάντοτε.

Τὸ Ἀγριόγιδον.

§. 21. Τόσον ἀρσενικόν, ὡσαύθιλον εἶναι
 καλόν, ὅταν εἶναι νέον καὶ παχὺ, καὶ δίδου τροφήν
 καλλίτερα ἀπὸ ὅλα τὰ ἀγρία ζῶα. ὠφελεῖ ὅσους
 ἔχουσι παραλυσίαν τινὰ, ἢ πόνους χολικὰς, καὶ ὅ-
 σοι εἶναι παχεῖς καὶ τὸ τρώγην ἀδυναμίζουσιν,
 ἀμὴ οἱ ἀδύναμοι μήτο τρώγῃσι. τῆτο τὸ κρέας εἶ-
 ναι βλαβερὸν τὸν καιρὸν τῆ θέρους διὰ τὴν κρᾶ-
 σιν. ἀμὴ τὸν ἄλλον χρόνον εἶναι ὠφελίμον ὅπῃ.
 καὶ ἄς τὸ ἀλείφῃ με λάδι, ἢ ἔξῃγγι, καὶ γίνεται
 χωνδρικότερον. τῆς φλεγματοδὲς ὠφελεῖ περιωρό-
 τερον, καὶ τὸ τρώγην τὸν χειμῶνα. ἀμὴ οἱ θυμώ-
 δεις καὶ οἱ νέοι μήτο τρώγῃ, καὶ βλάπτει τῆς.

Διὰ τὸ Μενχαερκόν.

§. 22. Ὄταν εἶναι σῶς χρόνος εἶναι ὑγιέστατον καὶ
 ὠφελίμον εἰς κάθε ἀνθρώπον, μάλιστα ὅταν βό-
 σκεται εἰς ὄρος, καὶ τρώγει μυρσικὰ χορτάκια,
 τότε δίδου τροφήν καλλύ. εἶναι καλοχωνδρὸν καὶ
 γλυκόφαγον. τὰ ἔμφοροθου τετάρτια κάμνε μαγε-
 ροτά. καὶ τὰ ὀπισινὰ ὅπῃ με ῥοσμαεῖν, ἢ σκόρ-
 δον, ἢ φασκομπλέαν. ἀπὸ ὅλα τὰ ἡμέρα κρέη,
 δεῦν εἶναι ἄλλο ὑγιέσερον, καὶ τὸ ζεμί τῆ ὠφελιμώ-

τερον, ὡσαύτ' ἔειπε. καὶ ἄς τὸ τρώγι κάθε λογίῳ
 ἀνθρώπος, ἕως νὰ γυῖν τειῶν χρόνων, ὅτι τὸ γέ-
 ροντικὸν εἶναι βλαβερόν.

Τὸ Χοιρῶν.

§. 23. **Εἶται** θερμὸν καὶ ὑγρὸν, καὶ τὸ βυζανιάει-
 κον ὑγρότερον. τὸ μεσιακὸν εἶναι καλλίτερον, ἢ γυν-
 ἔτε γερωντικὸν, ἔτε πολλὰ νέον. τὸ ἀρσενικὸν, καὶ
 ἀναθρεμμεινὸν εἰς τὸ ὄρος, ἢ εἰς πεδιάδα, δίδει
 τροφὴν πολλὴν, κινεῖ τὸ ἔρος, ἀμὴ βλάπτει τὰς
 δὺγκειῖς, ὅπῃ δυνὸν δελούσι, διατὶ μετατρέπεται
 εἰς κικὴς χυμῆς. γυνῶ φλέγμα, καὶ πέτραν εἰς
 τὸ ἔρος, καὶ πάθος εἰς τὸ σκότι, καὶ κάμνει τὴν
 χολὴν περισσῶς. τὸ θηλυκὸν εἶναι χειρότερον.
 ὅππῃ εἰς τὴν σῶβλαν, ἢ ἐχάραν με ἀρωματικὰ
 χορτάκια, ἢ γουν μαραθόσποροι, γαρόφαλα, ἢ
 ἄλλα τοιαῦτα, βλάβει ὀλιγώτερον, καὶ ἄς τὸ ξώ-
 γουν τὸν χειμῶνα οἱ νέοι καὶ οἱ δελούταδες. ἀμὴ
 οἱ σπεδαῖοι ὅπῃ δυνὸν δελούσι, καὶ οἱ γέροντες
 μήτε τρώγουν. Τὸ ἀγριογέρκιον εἶναι καλλίτερον
 ἀπὸ τὸ ἡμερον· ἀμὴ ἔχει τὴν αὐτὴν φύσιν καὶ
 χάρειας ὅπῃ εἶπομεν.

Διὰ τὴν Ὄρνιθα.

§. 24. **Ἡ** μαύρη εἶναι καλλίτερη, νὰ εἶναι νέα
 παχυά. ἢ κρέσα μεγάλη καὶ διπλῆ. ἢ μύτι κικ-
 κινή, πρὶν νὰ κάμῃ αὐγά. ἢ ἄρχειαι εἶναι καλλί-
 τεραις. δίδει πολλὴν τροφὴν τὸ κρέας τῆς ὀρνι-
 θας, χωνόει εὐκόλα, δυνὸν κάμνει χολὴν, εἰδὲ
 φλέγμα· ἀλλὰ γυνῶ καλὸν αἷμα. αὐξάνει τὸν

ἔν, διατὶ εἶναι κρέας σύμμετρον, καὶ συγκερῖα
 τῷ κρᾶσιν τῷ φωνῷ παθαίξει, καὶ δίδει πολ-
 λὴν ὠφέλειαν, τῷ ἀνθρώπῳ θαυμασιώτατα. ὁ-
 μοίως καὶ τὰ πετεινόπελλα, πρὶν ἀρχίσεν νὰ βα-
 τῶεν ταῖς ὄρνιθαις. τὰ ὁποῖα νὰ τρώγῃς κάθε
 καιρὸν μὲ τῷ ἀγγεῖδα, καὶ τὸ καλοκαίρι καλλίτε-
 ρα. ἢ γεραίαις ὄρνιθαις εἶναι κακοχώνδεταις.

Διὰ τὸν Λαγόν.

§. 25. **Τ**ὸ κρέας εἶναι νόσιμον εἰς τὴν γεῦ-
 σιν, ἀμὴ δὲ δίδει πολλὴν τροφήν, μάλιστα καὶ
 ἀδυναμίζει τὸν ἀνθρώπον, καὶ μόνον οἱ παχεῖς ἄς
 τὸν βῶγην, διατὶ τὸς κάμνει ὠφέλειαν ὁ ἐμνα-
 λός τε ὅπως νὰ τὸν τρώγῃ ὅσοι τρέμνῃ τὰ μέλη
 τὸς ὠφελῶνται. ὁμοίως καὶ τὰ βρέφη ὅταν φυτρώ-
 νῃ τὰ ὀδόντια τὸς. διατὶ σμικραίνει τὸν πόνον τὸς,
 καὶ τὰ κάμνει καὶ ὀλιγύσιν ἀκολώτερα. τὸ κρέας
 τὸ λαγὸν εἶναι ἀργοχώνδεται. γυνᾷ χονδρὸν αἵ-
 μα, σίφει τῷ κοιλίαν, φέρνει αὔπνιαν, βλάπτει
 τὸ μελαγχολικὸς, καὶ δείχνει κακὰ ὄνειρατα. λοι-
 πὸν οἱ σπερδαῖοι μήτον τρώγῃσιν. ἢ ἄς βαίνουν καὶ
 λαρδί πολὺ εἰς τὸ τζεκάλι νὰ συμφήνωνται, ἢ
 ἄλλο παχὺ μὲ σπέτζιαις καὶ ἄλλα ἀρρώματα,
 πλὴν μόνον τὸς χειμῶνα ἄς τὸν τρώγῃσιν οἱ αἰ-
 ματώδεις καὶ νεώτεροι.

Τὸ κρέας τῷ κρελίῳ εἶναι εἰς μὴ τῷ γεῦσιν
 ἀνοσώτερον, εἰς δὲ τῷ ἐργασίαν ὠφελιμώτερον,
 διατὶ θρέφει περιωσότερον, καὶ κόπτει τὸ φλέγμα
 καὶ τῷ ὑγρότητα, ὅπως εὔρει εἰς τὸν σόμαχον. καὶ
 χωνόει ὀλιγορότερα, κινεῖ τὸ ἔρος, μόνον νὰ τὸ
 βράζῃς πρῶτον ὀλίγον, καὶ ὑστερὰ νὰ τὸ φήγῃς μὲ
 κανέλ.

κατέλλαν, ἢ ἄλλα ἀρρώματα, καὶ μὲν λαρδί, ἢ καὶ
 τὸ περεχᾶς, ἀμὴ τὴς μελαγχολικῆς, καὶ τὴς πολ-
 λὰ γέροντας βλάπτει, καὶ μάλιστα ταῖς καυσεραῖς
 ἡμέραις.

Διὰ τὸ Λάφι.

§. 26. **Εἶναι** θερμὸν εἰς τὸ πρῶτον, καὶ ξηρὸν
 εἰς τὸ δεύτερον. τὸ νέον καὶ μενεχισμεῖον εἶναι
 καλλίτερον, καὶ δίδει ἔσφην πολλήν. τὸ κέρατόν τε
 καὶ καύσης, ὁ καπνός τε διώκει τὰ ὀφίδια, καὶ ὅλα
 τὰ φαρμακερὰ ζῶα, ὁμοίως καὶ τὸ κόκκαλον, ὅπερ
 δεικνύεται εἰς τὴν καρδίαν τε εἶναι καὶ πολλὰ ἀν-
 τιφάρμακον. δι' αὐτὸ τὸ χρειάζονται εἰς τὴν θη-
 ριακὴν. τὸ λάφινον κρέας εἶναι κακοχώνδρον, δι-
 δει τρόμον εἰς τὰ μέλη καὶ παράλυσιν, καὶ αἰτιᾶ
 τὸν τεταρταῖον ρίγον, ἢ γινε Καρταῖον. ἀμὴ ὅταν
 τὸ ψήσης μὲν πολὺ λαρδί, ἢ ἄλλο κρέας πα-
 χύ, χάνει τὴν κακοσωλήν τε. πλὴν καὶ αὐτὸ μή-
 πο ζώγου τὸ καλοκαῖρι, ὅτι τότε ζώγει ὀφί-
 δια, καὶ γίνεται βλαβερώτερον.

Διὰ τὰ Αὐγά.

§. 27. **Ὅσα** εἶναι φρέσκα, ἢ γινε νωπὰ τὴν ἡμέ-
 ραν ὅπερ τὰ ἐγκύνησαν ἢ ὄρνιθαις, εἶναι πολλὰ
 ὠφέλιμα, ὅτι θρέφουσιν, αὐξάνουσι τὸ σπέρμα, καὶ
 τὴς σαρκὸς τὸ σκαύδαλον· καθαρῶς τε τὴν φω-
 νίαν, καὶ σαματῶσι τὸ πτύσμα τῆς αἵματος. καὶ ὅς
 τὰ τρώγῃ πᾶς ἄνθρωπος, εἰς κάθε καιρὸν, μόνον
 ἀργῶσι τὴν χώνδριν ὅταν τὰ φάγῃς, ἔπειτα πᾶ-
 λιν καὶ φάγῃς ἄλλα βρώματα πάραυτα, ἀλλὰ πρέ-
 πει

πει ὅταν φάγῃς αὐτὰ νὰ περάσῃ καμπόση ὥρα,
 καὶ τότε νὰ ἀπογοδῆς. τὰ πολυφημιστά εἶναι συ-
 πτικά, καὶ περὶ αὐτὰ κακοχώνδιστα, καὶ μάστιγα τὸ ἄ-
 σπρον, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ μῆτο τρώγῃσι. τὰ
 πηγανιστὰ εἶναι τειχειράτερα. Πατὲρ μὴ φάγῃς αὐ-
 γὰ μὲ ὄφαιον.

Περὶ Ὀσπρίων καὶ Γεννημάτων.

§. 28. **Τ**ὸ κυριώτερον ἀπὸ ὅλης τῆς καρπῆς καὶ
 γεννήματι εἶναι τὸ σιτάρι· ὡς ἀναγκαιότερον, τὸ
 καλλίτερον δὲ ἀπὸ ὅλα εἶναι τὸ τεμψιμίτικον, ὅ-
 ταν εἶναι καλὰ ἄειμον, σαρμυόν εἰσὲ καλὸν
 χαράφιον, πασεικόν, νὰ μὴ ἔχη ἴριον, ἕτε ἄλ-
 λα χορτάκια, γερὸν, βαρὺ, ξωθὸν, καὶ δυνατὸν,
 νὰ μὴ ἀλέθεται εὐκόλα. διατὶ εἶναι μερικὰ σι-
 τάρια εὐμορφα ἔξωθεν, καὶ ἔσωθεν κέρφια, καὶ κά-
 μινι πολὺ πύτερον· ὅθεν πρῶτον μὲν κάμνει
 ψωμί ὀλίγον, δεύτερον δὲ δίδει τροφὴν ἕτε σπα-
 τάλῳ εἰς τὸν ἀνθρώπον· ἀλλὰ μάλλον γερρίζει
 τὸν σόμαχον ἀπὸ βλαβερῆς χυμῆς, καὶ κακὰ πε-
 ριασδέματα.

Περὶ Ἀρτῶν.

§. 29. **Ε**ὰν εἶναι θέλησις νὰ κάμῃς ψωμὸν εὐμορ-
 φον, ἃς εἶναι τὸ ἀλεῦρι ἕτε πολλὰ νεῶρον ὡς τὸ
 ἀλέσῃ, διατὶ λαμβάνει ἀπὸ ταῖς πέτραις τοῦ
 μύλου μίαν θέρμην ἀφύσικην· ἕτε πάλιν νὰ εἶναι
 πολὺ καιρὸν ἀλεσμένον, διατὶ κόπτεται καὶ κάμ-
 νει τὸ ψωμί βλαβερὸν καὶ ἀσπρον. ἃς εἶναι καὶ τὸ
 νερόν εὐμορφον, καὶ τὸ προζύμι εἰς τὸ δίκαιον. ἕτε

ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ ἀρκῆν, ἕτε ποσῶς περισσότερον· ὅτι καὶ τὸ ξυρόν, καὶ λειψόν καὶ ἀέβατον, καὶ τὸ πολλὰ ἀλμυρόν, καὶ τὸ αἰάλατον βλάπτει, καὶ μάλιστ' ἐκεῖνο ὅπερ ἔχει ἴραν, καὶ ἡ φογάτζα, ἢ γιν λειψόπιτα, ὅπερ ψύζει εἰς τὴν αἰθάλλω. ὅτι τὸ εἶνα δίδει πότον εἰς τὴν κεφαλῇ, μεθύει, καὶ βλάπτει τὰ ὄμματα· καὶ τὸ ἄλλο ἁρίσκει, καὶ εἶναι δυσκολοχώνδρον. ὁμοίως βλάπτει καὶ τὸ ὠμόν καὶ κακόφητον. ἀμὴ ὅταν λείπῃσιν ὅλα τὰ ἀνωθεν σωματήματα, ὁ ἄρτος σπείζει τὰς καρδίας θαυμασιώτατα, καὶ μᾶς δίδει πολλὴν ὠφέλειαν. τὸ φωμί τῆς πυτέρων, εἶναι δυσκολοχώνδρον, ἀμὴ δὲ δίδει πολλὴν σπατάλλω· ὁμοίως καὶ τῆς ἄλλων καρπῶν τὰ ἄλλα. μόνον τὸ νερόν τε κελθίνε παξιμαδία δίδει τὸ κάλοκαῖρι πολλὴν ὠφέλειαν, ἀμὴ τὸ φωμί τε ποσῶς δὲν βέβηται τὸν ἀνθρώπον.

Περὶ Ρεβυῶδων.

§. 30. **Τ**ὰ Ρεβυῶδια εἶναι τριῶν λογιῶν, ἁσπρα, μαῦρα, καὶ κόκκινα· ὅλα εἶναι θερμά, ἀμὴ τὰ κόκκινα περισσότερον. ὅλα δίδουσι πολλὴν σπατάλλω, κινῶσι τὸ ἔρος, καὶ τὰ καταμύια, αὔξάνουσι τὸ γάλα καὶ τὸ σπέρμα, συστρίβουσι τὸν λίδον τῆς δυσχερίας, κάμνῃσι τὸ πρόσωπον εὐμορφον, ὠφελεῖσι τὸν φλέγμανα, τὸν σόμαχον, καὶ τὴν φωνὴν καθαρίζουσι, ὅταν εἶναι κατὰ μαγερεμσία καὶ ἄρτυμσία. καὶ ὅσαις γυναικες τὰ συχνοξώγου, γενῶσιν εὐκολα. εἶναι καμπέσον πνευμαπόδη, μάλιστ' ὅταν εἶναι κατὰ μαγερεμσία, καὶ βλάπτουσι τὰ νεφρά, τὴν φῆσκα, καὶ ὅλα τὰ ἐντέδια, ἀμὴ ὅταν τὰ βράσης μὲ ροσμαεῖ, ἢ σκόρδον, ἢ ρίζας

πεξοσελίνα, ἢ μὲ φλυσιῆνι, ἢ νὰ τὰ ἔχης εἰς
τὸ νερόν ἀφ' ἐσπέρας, νὰ τὰ βώγης μὲ καμπόσον
μῆσον, καὶ κανέλλαν, χαίρει τὴν κακοσιώλητος,
ἀμὴ βώγε ὀλιγώτερα. Τὰ χοιτρά καὶ γερά, ὅπῃ
δεν ἔχεν βύπαις εἶναι καλλίτερα. τὰ χλωρά γεν-
νῆσι πολλὴν βλάβην εἰς τὰ ἐντόδια, καὶ τὰ
νεφρά βλάπτουσιν.

Περὶ τοῦ Κυάμου.

§. 31. **Τ**ὰ κικκία εἶναι εἰς τὸν πρῶτον βαθ-
μὸν ψυχρὰ καὶ ξηρὰ, καὶ τὰ χλωρά ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ.
τὸν χειμῶνα εἶναι καλὰ διὰ τὰς χειρὸς ἀνθρώ-
που. ἀμὴ κάμνουν ἀνεμον, καὶ βλάπτουσι τὰς χο-
λεικὰς, καὶ δίδουσι ὕπνον, τὰ δὲ ξηρὰ ὅταν τὰ
ξερλαδίσης νὰ τὰ βράσης ὡσανὶ φάβαν μὲ πιπέ-
ρι, ἢ κανέλλαν, ἢ μὲ αἰγανίω, ἢ μάρμαρον, δεν
βλάπτουσιν, ἀλλὰ χωνύουσιν δυνωτέρως. τὰ χλω-
ρὰ εἶναι ψυχρότερα, καὶ γοννῆσι φλέγμα. ἀμὴ ὅ-
ταν τὰ βώγης χωρὶς τὰ φλέδια μὲ ἄλλας ὕστερα
ἀπὸ ἄλλα φαγητὰ, δεν βλάπτουσι.

Διὰ τὰ Φασέλια.

§. 32. **Τ**ὰ Φασέλια εἶναι ἄσπρα, κόκκινα, καὶ
ἄλλων χρωμάτων. εἶναι θερμὰ καὶ ὑγρὰ εἰς τὸν
πρῶτον βαθμὸν, καὶ τὰ κόκκινα θερμότερα. κινῶ-
σι τὸ ἔρος, καὶ τὰ καταμύωια. αὐτὰ καὶ τὰ λοιπὰ ὅ-
σπεια δεν πρέπει νὰ τὰ τρώγην οἱ λεπτοὶ καὶ
ἐργασίαι ἀνθρώποι, ὅπῃ δεν κοπιᾶζουσιν, ἀλλὰ
οἱ ἐργάταις καὶ οἱ χειροὶ, ὅπῃ ἔχουσι δυνατὸν
τὸν σόμαχον. ὅτι γοννῆσι χοντρὰς χυμὸς καὶ ἀνε-

μον, περισσότερον ἀπὸ τὰ κικκία. βαραίνουσι τὴν
κεφαλὴν καὶ τὸν σῶμαχον, καὶ εἶναι κακοχώνδυτα. ἀ-
μὴ ὅταν τὰ βράσης με πιπέρι, ἢ σινάπι, ἢ αἰγά-
νῳ, ἢ με τὸ κάρως, (τῆτο εἶναι εἷα χόρπον ὡς
αἰθρον) καὶ νὰ βάλῃς καὶ λάδι καὶ ξύδι, χώνουσι τὴν
κακοσιώβη τες, καὶ δεῖ πολυβλάπτουσιν. ὁμοίως καὶ
ὁ κίμμωος, καὶ τὰ λοιπὰ ἀρώματα, νὰ τὰ βράσης
αὐτάμα με τὰ ὄσπρια, τες δίδει πολλὴν ὠφέλειαν.
Γίνωσκε δὲ ὅτι ὅλα τὰ κακόβρασα μαγερέματα
εἶναι χειρότερα. ὅτι καθὼς εἰς τὸ τζικάλι με τό-
σα ξύλα δεῖ βράζουσιν, ἔτω καὶ εἰς τὸν σῶμαχον
δεῖ χώνουσι, καὶ πρέπει νὰ μήται τρώγουσι οἱ ψι-
λοκάμωτοι. ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ καλόφητα ὅστις τὰ
φάγη, ἄς πίνῃ ὑστερα καλὸν κρασί ἄδολον, διὰ
νὰ τὰ χώνουσι γοργότερα.

Διὰ τὴν Φακίαν.

§. 33. **Η** φακὴ βλάβει τὰς μελαγχολικὰς, ἀ-
φανίζει τὸ σπέρμα, καὶ πάυει τῆς σαρκὸς τὸ σπᾶν-
δαλον. δι' αὐτὸ τὴν ξάγουσιν ὅσοι ποθεῖσι τὴν
σωφροσύνην. ἀμὴ ἱπανδροὶ μήτεω ξάγουσι, δια-
τὶ βλάπτει τὴν ὄρασιν, καὶ τὰ ἐντόδια. φρίσκει,
ἐμποδίζει τὸ ἔρος, καὶ τὰ καταμύωια. βλάπτει τὰ
νεῦρα, τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸν φλέγμονα. Ὅταν τὴν
μαγερούσης με σεῦκλα, ἢ γην λιανολάχανον, ἢ με
σπανάκι, ἢ βάρσαμον, ἢ νὰ βανῆς καμπόσον με-
λι, βλάπτει ὀλιγώτερον. ἢ ἄσπρη εἶναι καλλίτε-
ρη, καὶ ὅποια βράζει ὀγλίγαρα. Ὅταν θέλῃς
νὰ τὴν ἀγοράσης, βανῆ ὀλίγη εἰς τὸ νερόν καὶ
εὐγαλέ τὴν, καὶ αὐτὴν σεγνώξῃ. πάραυτα, εἶναι καλό-
βραση· ἀμὴ ἢ κακὴ δεῖ σεγνώνει, καὶ μαυεῖζει
καὶ

ἢ τὸ νερόν ὅπῃ τὴν ἔβρεξες. Γίνωσκε δὲ ἢ τὸ ἀκραιβῶς, ὅτι τὸ ἔξω μέρος εἶναι κινητικόν, ἢ τὸ ἀπομέσα συπτικόν. λοιπὸν ὅταν τὴν βράσης ὀλίγον, καὶ νὰ τὴν φάγῃς πρὶν μαγερῶδη καλὰ, κινῆ τὴν κοιλίαν. εἰ δὲ ἢ τὴν πολυβράσης σφίγγει πολλά. ὁμοίως ἢ τὰ κράμβια εἰὰ τὰ πολυβράσης σύπτει. τὰ δὲ ὀλιγόβρασα εἶναι δύκοιλια. Ἡ φακὴ ὠφελεῖ τὰς φλεγματώδεις, ἀμὴ μόνον τὸν χειμῶνα ἀς τὴν βρώγσιν ὅταν εἶναι βύχρα.

Διὰ τὸ Ρίζι, καὶ Λαδύρια.

§. 34. **Τ**ὸ ρίζι εἶναι θερμὸν εἰς τὸ πρῶτον καὶ ξηρὸν, εἰς τὸ δεύτερον, εἶναι συπτικόν. δίδει πολλὴν ἀπατάλλω ὅταν τὸ βράσης μὲ παχέα πράγματα, ἢ πληθαίνει τὸ σπέρμα. ἀμὴ εἶναι χονδρὸν ἢ κακοχώνδρον, ἢ ὅς τις τὸ πολυβρώγει βλάπτειται, ὅταν ἔχη πόνους ἀπὸ χολῆς. πρέπει γὰρ νὰ τὸ πλυῖς καλὰ μὲ ἀπόζωμα ἀπὸ πύτερα. ἔπειτα, νὰ τὸ βράσης μὲ παχὺ, ἢ βέτυρον, ἢ γάλα, ἢ μὲ ἀμύγδαλα ἢ ζάχαρι ἢ κανέλλαν, ὅτι τότε ἀφίνει τὴν κακοσύλωτα. ἀμὴ νὰ βράση καλὰ, ἕως νὰ τὸ ἰδῆς νὰ μακρυνῆ ἢ νὰ ἀσπείσῃ ὡς τὴν χιόνα. εἶναι καλὸν δι' ἐκείνας ὅπῃ δουλεύουσι, νὰ τὸ βρώγσιν τὸν χειμῶνα. ἀμὴ βλάπτει τὰς ὀνηρὰς, τὰς φλεγματώδεις, ἢ γέροντας.

Τὸ μπίζι ἔχει τὴν φύσιν τῆς βεβουθίς, ἢ τῆς λαδουρίας τῆς κικκίαν· ὅθεν δεῖν γράφομεν διὰ ταῦτα ξέχωρα, διὰ νὰ φύγωμεν τὴν πολυλογίαν, καὶ νὰ ἰσορήσωμεν τὰ κυριώτερα χορταστικά, ὅπερ εἶναι ὠφελιμώτερα.

§. 35. Ὅλα τὰ χορταρικά δίδουσι ὀλίγη τροφή ἐπιόμνα. Δι' αὐτὰ δίδουσι τὰς κάτωθεν τρεῖς ἐρμυείας πρὸ πάντων, νὰ ταῖς φυλάγῃ ὁ φρόνιμος.

Α'. Νὰ μὴ τὰ βρώγης ὡμὰ, ἢ γὰρ ἄψιτα, ἔξω ἀπὸ ταῦτα τὰ δύο τὸν καιρὸν τῆ θέρους, ἀνθάκλα καὶ μαρέλια. διὰ τὶ εἶναι ψυχρά, καὶ καταπαύουσιν τὴν πολλὴν θέρμην τῆς αἵματος, καὶ τὴν καύσιν τῆς συκοτίης καὶ σομάχης δροσίζουσι.

Β'. Τὸν χειμῶνα νὰ βρώγης τὰ θερμά, τὴν ἀνοιξιν καὶ τὸ φθινόπωρον τὰ συγκερασά, ὅπερ δὲ εἶναι ἕτε πολλὰ θερμά, ἕτε ψυχρά, ἀλλὰ σύμμετρα, καὶ νὰ μὴ τὰ βρώγης ἀφ' ἑ κἀμνησι τὸν σπόρον, ὅτι βλάπτουσι.

Γ'. Ἐκεῖνα δὲ ὅπερ βρώγεις, ἃς γίνεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δείπνης, ἢ γούματος ὅτι τὰ χορταρικά εἶναι κινητικά, ἢ γὰρ τὰ σπανάνια, σεῦκλα, ἀμολόχαις, καὶ ἄλλα ὅμοια, καὶ πρέπει νὰ βρώγης αὐτὰ πρότερον, καὶ τὰ ἄλλα φαγιτὰ ὑστερα, διὰ νὰ ἔχῃς τὴν κοιλίαν ὑπήκοον πάντοτε.

Διὰ τὰ Σπαρέγγια.

§. 36. Ἀπὸ ὅλα τὰ χορταρικά αὐτὰ ἔχουσι τὴν τροπιμῆσιν, καὶ δίδουσι τόσῳ ὠφέλειαν εἰς τὸν ἐπιόμνα, καθὼς εἶναι τὰ ρεβυῶδια εἰς τὰ ὄσπρια κυριώτερα. τὰ ἡμέρα εἶναι καλλίτερα, ἀμὴ ὅλα κοινῶς ἡμέρα καὶ ἀγρία, ὅταν εἶναι βρυφερά, καὶ κλίνουσι τὴν κορυφὴν, δίδουσι πολλὴν τροφήν, καὶ
μνη-

μισιν αἷμα, ὠφελεῖσι τὸν σόμαχον, αὐξάνουσι τὸ σπέρμα, κινῶσι τὸ οὖρον, καθαρῶνται τὰ νεφρά ἀπὸ ἀμμάδα, καὶ παύουσι τὸν πόνον αὐτῶν, καὶ ἀπλῶς ὠφελεῖσιν εἰς ὅλας τὰς ἑσώγει, ὅτι κάμμίαν κακοσύνῃν δὲν ἔχει, μόνον τὰς χοληρικές βλάβηται, οἷτινες ἄς τὰ βράζων ὀλίγον, καὶ χυμῶν τὸ πιπρὸν ζουμί, καὶ μὲ τὸ δῶτερον ἄς τὰς ἑσώγουσι.

Διὰ τὴν Μπορλίτζνα.

§. 37. Τοῦτο τὸ χόρτον ὠφελεῖ πολλὰ καὶ καθ' ἑκάστην ἀνδρῶν ἀσθενῆτε καὶ ὑγιαίνονται, ὅτι κάμμίαν κακοσύνῃν δὲν ἔχει. ὅταν τὰ τρώγης συχνὰ γίνεσθαι καλόκαρδος, καὶ γονιῶν καλῶν χυμῶν. τὰ ἀνθη καὶ φύλλα τὰ καὶ βανίης εἰς τὸ κρασί καὶ μένουσι καὶ τὸ πίνης, ὠφελεῖσιν πολλὰ τὴν καρδίαν. κάμνει καλὸν τὸ χόρτον εἰς τὰς μελαγχολικές καθαρῶνται τὸ αἷμα, δίδει εἰς ὅλα τὰ ἐντόδια πολλὴν ἀνεσιν, καὶ λεπτιώνει τὰ σῆμα τὴν σκληρότητα. μόνον βλάπτει τὸν λαίμον ὅταν εἶναι ἀπὸ μέσα πληρωμοῦ, ἢ ἔχεις τὴν γέλαν σα. τὰ ἀνθη δὲν χωνδύονται ὀυλίγωρα. ὅταν τὰ βράσης μὲ σπανάκι, ἢ σεύκλον γίνονται χωνδύτικώτερα.

Διὰ τὸ Ραδίκιον.

§. 38. Αὐτὸ εἶναι ψυχρὸν. τὸ πιπρὸτερον εἶναι συπτικώτερον. ἐκεῖνο, ὅπου κάμνει τὰ ἀνθη μπλάβα, ἢ γὰρ γαλάζια, εἶναι τὸ ἐκλεκτότερον. διαλέγε τὸ ἑυφερόν. ὅτι φυσικὰ τὸ εὐμορφον καθαρῶνται

εἶζει τὸσον τὸ συκότι, καὶ ἰατρύειτο ἀπὸ πᾶσαν
βλάβῳ, ὅπῃ ἄλλο φάρμακον δεῖ το ὠφελεῖ περισ-
σότερον. ἀμὴ ὅσοι εἶναι φλεγματώδεις, καὶ ἔχουσι φυ-
χρὸν σόμαχον, ἄς τὸ ξώγειν με σκόρδον κοπανισ-
μένον, ὅταν εἶναι βρασμένον. καὶ πάλιν αὖ τὸ κά-
μην σαλάτα ἄς βαίνεν καὶ ῥέκη, ἢ κάρδαμον, ἢ
ἄλλο θερμὸν χορτάριον, γὰ ἰατρύει τὴν τῆς φυ-
χρότητι. εἰς κἀδε καιρὸν εἶναι καλόν, ἀμὴ τὸ κα-
λοκαίει, καλλίτερον, καὶ ὠφελεῖ κατ' εἶα τὸσον τὰ
φύλλα, τὰ ἀσάχνα, ὡσὺ καὶ ἢ ῥίζαις τε.

Διὰ τὸ Ἀντίδιον.

§. 39. **Ε**τὸ πάλιν εἶναι ὠφελιμώτερον καὶ πολ-
λὰ ἰαματικόν. δι' αὐτὸ βαίνουσι τὸ νερόν τε εἰς τὰ
συρόπια. καταφυχίζει τὸ συκότι, καὶ ὅλα τὰ πυ-
ρωμόα μέλη. σβυῖει τὴν δίψαν, κινεῖ τὸ ἔρος.
ἀμὴ εἶναι καὶ αὐτὸ φυχρὸν. τὰ ἡμέρα εἶναι καλ-
λίτερα. ἀμὴ γὰ τὰ χύσης εἰς τὸ χῶμα καμπό-
σας ἡμέρας ἕως γὰ ἀσπείσεν, ἢ εἰς τὴν ἄμμοι,
ὅτι τότε γίνονται εὖνοσα καὶ χωνότικώτερα. κα-
θαρίζουσι τὸ αἷμα, ὑγιαίνουσι τὴν φάραν, μόνον
τὰς παραλυτικὰς βλάβησι, καὶ ἐκείνας ὅπῃ ξέ-
μεν τὰ μέλη τες. καὶ ὅσοι ἔχουσι φυχρὸν σόμαχον
ἄς τὰ ξώγειν με πιπέρι, ἢ σαφύδας, ἢ ἄλλο
θερμὸν φάρμακον. τὸ βρασμένον εἶναι ὑγιέστερον
ἀπὸ τὸ ὠμόν. Ὅταν εἶναι καῦσις, ὠφελεῖ πολλὰ
τὰς νέφς, τὰς χολεικὰς, καὶ ὅσας ἔχουσιν αἷμα
πολύ καὶ θερμὸν σόμαχον γὰ τὸ τρώγουσι. ὅσοι
δὲ εἶναι φυχρὰς κρᾶσεως, ὅταν δεῖ εἶναι καῦσις
ἄς τὸ ξώγειν με βάρσαμον, ἢ ῥέκη, με τρα-
χόν, ἢ με ἄλλο θερμὸν χορτάριον.

Διὰ

§. 40. Τοῦτο τὸ χορτάριον δὲν ἦπν τὸν παλαιὸν
 καιρὸν. δι' αὐτὸ δὲν το ἔγραψεν ὁ Διοσκουρίδης, ἔ-
 τε ἄλλος ἰατρὸς παλαιός. ἀμὴν πῶρα ὀλίγες χρο-
 νιας εὐρέθηκε τεχνικῶς ἀπὸ εἴνα κηπερὸν πολλὰ
 πρακτικὸν εἰς τὴν τέχνῃ ταύτῃ κ' ἔμπειρον, ὅς
 τις ἔβαλε μέσα εἰς εἴνα κύτρον λινοσπορον, καὶ
 τὸ ἔχασεν εἰς τὴν γλῶ. ὅθεν ἐφύτρωσε τοῖστον
 χορτάριον ἀρωματικὸν κ' ὠραιότατον, ὅπερ δὲν ἔ-
 φαγα ποτέ με καλλίπερον εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ
 τὸ ἔφαγα εἰς τὴν σαλάτα κατ' ἐκάστῃ τῆς ἔξῃ
 μῆνες ὅπερ εἶναι χλωρὰ τὰ κλωνάρια τῆ. ἀμὴν τὸν
 χειμῶνα ξηραίνεται, κ' μέγαν ἢ ρίζαις, ἀπὸ ταῖς
 ὁποίαις πέρνει ὅστις θέλει νὰ τὸ ἔχη εἰς τὸν κη-
 πόντε, ὅτι σπόρον δὲν κάμνει ὀλότελα. εἶναι ὀρε-
 κτικὸν πολλὰ εἰς τὴν γεῦσιν, καὶ νόσιμον πόσον,
 ὅπερ ἀρτεῖ μὲ τὴν εὐσίαντε, κ' τὰ ἄλλα χορτάρια,
 ἡγὰρ ἀντίδια κ' μαρέλια, τὰ ὁποῖα εἶναι ψυχρὰ,
 κ' μὲ τὴν θερμότητα τῆ τραχῆ ἰατρύονται. δίδει
 ἄνεσιν πολλὰ τῆ σωμαχῆ, κ' βοήθειαν. διατὶ εἶ-
 ναι δῶδες κ' καλοχώνδρον. αὐξάνει τὸ σπέρμα,
 δίδει τῆς κεφαλῆς πολλὰ ὠφέλειαν. διατὶ κόπτει
 τὰ φλέγματα, ἰατροῦει τὰ γέλη, καὶ τὰ ὀδόντια
 ἀπὸ πάσαν ἀδύνηαν, νὰ τὸ βράζῃς μὲ ἄσπρον
 κρασί, νὰ τὰ πλυῖς ὅταν εἶναι ζεσὸν, ἀκόμι κ' ἔ-
 εἰς φόβον πανέκλας νὰ τρώῃς ἀπὸ τῆτο, δὲν σε
 ἐγγίξει τὸ κακὸν ὀλότελα. κ' ἀπλῶς εἰπεῖν κατ'
 εἴνα ὠφελεῖ ὅπερ νὰ εἶναι ψυχρᾶς κράσεως κ' φλεγ-
 ματώδης, κ' ὅλης τῆς γέροντας, ἀμὴν οἱ νέοι ὅπερ
 ἔχον βράσιν πολλὰ εἰς τὸν σωμαχον, ἄς τὸ ξώ-
 γαν

γεννᾷ αὐτάμα μὲ ψυχρὰ χορταίεια. διατὶ μοναχὸν
βλάπτει τὸ σκυότι μὲ τὴν πολλὴν τε θερμότητα, καὶ
μάλισα τὸ θέρους. τινὲς βαίνουσι τὸν λιπόσπορον εἰς
τὸ γλυκοκρόμυδον, καὶ τὸ χώνευν εἰς τὴν γῆν, καὶ
φυξάνει Τραχόν, καθὼς φαίνεται εἰς τὸ Ἰατροσο-
φείον. ἀμὴ ἐγὼ νομίζω καλλίτερα εἰσὲ κύτρον, ἢ
κυτρολαίμονον.

Περὶ Μαλάθρου, καὶ Μαρυλίας.

§. 41. **Τ**ὸ μάλαθρον εἶναι θερμὸν, καὶ κινᾷ τὸ ὄ-
ρος, καὶ τὰ καταρνώγια. κάμνει γάλα πολὺ. καθάρ-
εῖζει τὰ νεφρὰ, καὶ δίδει πολλὴν ὠφέλειαν εἰς τὰ
ἐντόδια. ἀμὴ πεισιώτερα ὠφελεῖ τὸ φῶς τῆς ὀμ-
μάτων, γὰρ τὸ ξῶγεν μὲ ὀλίγον ζεμὸν, ἀλλὰ καὶ
ὠμὸν εἶναι καλόν. καὶ ὅσοι ἔχουσι ἀδυσίαν εἰς τὰς
ὀφθαλμούς, ἃς κοπανίζουσι τὴν ῥίζαν τε, γὰρ τὴν
πλωγὸν παρῶτον καλά, γὰρ μὴν ἔχη χῶμα, ἔπει-
τα γὰρ τὴν ἀποσφονιάξουσι, καὶ τὸ νερόν της γὰρ βά-
νουν εἰς τὰ ὀμμάτια ταχὺ καὶ βράδου, καὶ φωτίζου-
ται ὅταν ἔχουσι μικρὰ σκυότισιν ὡσπερ γὰρ εἰπέμεν
ὀρνιθοτύφλωμα. καὶ τῆτο ἐμάθαμεν ἀπὸ τὰ ὀφί-
δια, τὰ ὅποια κρύπτονται εἰς τὰς φωλεάς καὶ τρύ-
παις αὐτῶ ὅλον τὸν χειμῶνα, καὶ τὸ καλοκαίρι
ὅταν εὐγεν εἶναι ὡσανὶ τυφλά, καὶ τείβοιτας τὰ
ὀμματα εἰς τὸ μάλαθρον, φωτίζονται. διὰ τῆτο
ἔχει τὴν ἐπανυμίαν αὐτῶ ἐκ τῆ μάλα θεωρεῖν.
ἢ γεν ὅς τις τὸ σκυόσει, βλέπει καλά, ἀμὴ ὁ-
ποιος τὸ πολυξῶγει κινδυνύει γὰρ κάμη φιάγκο.
διατὶ θερμαίνει πολλὰ τὸ αἷμα, καὶ γεννᾷ τὴν
πέτραν. καὶ ἃς τρώγουσι ὀλίγον οἱ χολερικοὶ καὶ
κεώτεροι, καὶ ἃς διαλέγουσι τὸ τρυφερώτερον, καὶ ἃς τὸ
βαίνουσι

βαίνεν εἰς τὸ νερὸν πρῶτον ἐὰν κάμη ὥραν πολλήν.

Τὸ Μαρέλιον εἶναι ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν, καὶ δικολοχάνδρον, καὶ περὶσσεύει εἰς τὴν καλοσυώλω τὰ ἐπίλοιπα χορτάρια. διατὶ σβύει τὴν καῦσιν τὰ σωμακά, παύει τὴν δίψαν, κάμνει γάλα πολὺ, φέρνει τὸν ὕπνον, ἀφανίζει τὸ σπυδαλον τῆς σαρκὸς, διατὶ ξηραίνει τὸ σπέρμα, λύει τὴν χολήν, καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ δίδει εἰς τὸ σῶμα πολλὴν ὠφέλειαν. μόνον ὅσοι εἶναι ἀχαμνοὶ καὶ γέροντες ὅπῃ ἔχεν ψυχρὸν σῶμαχον μήτη τρώγουσι μοναχόν, ἀλλὰ μὲ τραχόν, ῥέκα, κάρδαμον, σκόρδον, κρομμύδι, ἢ ἄλλο ὅμοιον χόρτον, ἠγούω βάρσαμον, σέλινον. ἔπειτα ἐὰν πίνουσιν κρασί ἄσπρον, καὶ ἄδολον. πρὸ πάντων δὲ γίνωσκε ὅτι δυν κάμνει χεῖρα ἐὰν πλυῖς τὸ μαρέλι. διατὶ τὸ νερὸν τὸ πέρνει κάποιαν καλοσυώλω ὅπῃ ἔχει ἐκ φύσεως, καὶ τότε σὲ βλάβει εἰς τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον βλάψιμον τὸ ἔρχεται ἀπὸ τὸ νερὸν. λοιπὸν διάλεγε τὰ κλεισὰ μαρέλια, ὅπῃ δυν ἔχουσι μέσα χῶμα, καὶ δυν χεῖράζονται πλύσιμον. Οἱ παλαιοὶ τὰ ἔφαγαν ὑπερα ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητὰ, διὰ ἐὰν μή τις βλάβη τὸ κρασί, καὶ ἐὰν κοιμηθῆν δικολλάτερα. ἀφ' ἧ δ' ἰγάλασι τὸ βλασάει, χαύουσι τὴν καλοσυώλωτες. καὶ μὴ τὰ ξώγης ὅταν τὰ κόπτης, καὶ ξέχει γάλα.

Διὰ τὴν Κάππαι.

§. 42. Αὕτη θεραπεύει τὴν σπλῆϊων, φθείρει τοὺς σκάλικας, ἰαθεύει ταῖς ζοχαδες, αὐξάνει τὸ σπέρμα. θεραπεύει τὰ συκοτίε τὰ πιάσματα. κινᾷ τὸ ἔρος, τὰ καταμύια. ὠφελεῖ εἰς τὰ ῥόμα-
μα-

ματικά, κὶ εἰς τὰ φλέγματα. κὶ διατὶ εἶναι ψυχρὴν
 τρώγεται μὲ ξυδόλαδον κὶ σαφίδας. εἰὰ εἶναι
 ἀλατισμένη, βάνεται νὰ γλυκαίνει εἰς τὸ νερόν,
 ἔπειτα τὴν βῶγε, πρὶν νὰ φάγῃς ἄλλο τίποτε
 μὲ ξύδι, καὶ μέλι, ἢ μὲ περιστὸν λάδι, καὶ τὰ
 λοιπὰ, καθὼς εἶπαμεν.

Διὰ τὸ Σπανάκι.

§. 43. Αὐτὸ ὠφελεῖ εἰς τὸν βῆχαν. καταψυχί-
 ζει τὸν φλέγμονα, κὶ τὸ συκότι. παύει τὴν θερ-
 μὴν τῆς χολῆς. κινᾷ τὴν κοιλίαν, καὶ δίδει μὴ
 ὀλίγη δύναμιν τῷ σώματι, ἀμὴ εἶναι χορταί-
 ἄβλαβον. μόνον τὸν ψυχρὸν σόμαχον βλάπτει ὅ-
 ταν φάγῃ τινὰς περιστὸν. ὅταν ἐν τῷ τρώγῃς βάν-
 η κὶ πιπέρι, ἢ κανέλλαν, ἢ σαφίδας, κὶ διάλε-
 γε τὸ βυφερὸν ἀπὸ παχὺ χωράφιον. ὅταν σὲ
 δαγκάσῃ σκορπίος, κοπανίσαί σπανάκι, πῖε τὸν
 ζαμόν, κὶ τὸ χόρτον βάλε εἰς τὴν πληγὴν, νὰ
 ἰαφῇ δὲ θῆς.

Διὰ τὴν Ἀνθάκλαν.

§. 44. Εἶναι ψυχρὴ κὶ εἰς τὸν τρίτον βαθμὸν,
 κὶ συπτικὴ εἰς τὸν δεύτερον. ἡ ἡμερὴ εἶναι καλ-
 λίτερη. ὠφελεῖ ὅσας ἔχουσι δυσσυνερίαν κὶ φλοῦσ-
 σον αἵματος, ἢ πτύεσιν αἵμα. παύει τὸν πόλε-
 μον τῆς σαρκὸς, κὶ τὴν καῦσιν τῷ σωματι, καὶ
 δίδει εἰς ὅλα τὰ ἐντόδια πολλὰ ἀνεσιν. Ξεμου-
 διᾷ τὰ ὀδόντια, ὅταν ἔχῃς φαγομενὰ ξυὰ πράγ-
 ματα. εἶναι δὲ πολλὰ κακοχώνδρη διὰ τὴν πολ-
 λὴν τῆς ψυχρότητα. κὶ βλάπτει τὸ φῶς, κὶ ἀφα-
 ρίζει

νίξει τὸ σπέρμα. λοιπὸν μήτεω ξώγης μοναχίω,
ἀλλὰ μὲ σκόρδον, ῥῆκαν, βασιλικὸν, κάρδαμον,
ἢ ἄλλα θερμὰ χορταίεια.

Ῥῆκα, Κάρδαμον, καὶ Σέλινον.

§. 45. **Εἶ**ναι θερμὰ, καὶ χωνδριτικὰ, καὶ σκανδα-
λίζου τὴν σάρκα, διατι δίδουσι πολλὴν πύρωσιν.
βλάπτουσι τὴν κεφαλὴν. διὰ τῆτο ὁρέπει νὰ τὰ
ξώγης αὐτάμα μὲ τὰ ψυχρὰ χορταίεια. διὰ νὰ
συγκερνᾶται εἴνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, νὰ παύη ἡ κακο-
σιώη τες. τὰ ψυχρὰ, εἶναι μαρέλια, ἀνξάκλα,
ἀντίδια, καὶ ἄλλα ὅμοια. τῆτο λέγω διὰ τὸν και-
ρὸν τῆ θέρης, εἰς τὸν ὁποῖον αὐ φάγης τὰ θερ-
μὰ μοναχὰ βλάπτουσι. διατι βαθεῖς πῦρ εἰς τὴν
σίαν, ἀμὴ τὸν χειμῶνα δευ βλάπτουσι τόσον. ὁ-
μοίως πάλιν τότε νὰ μὴ ξώγης τὰ ψυχρὰ μόνα,
χωρεῖς νὰ τὰ εἰώγης μὲ τὰ θερμὰ. διὰλεγε τὴν
τροφερὴν Ῥῆκαν καὶ Κάρδαμον. ὅτι ἀφ' ἑ κάμει
ἀσάχου εἶναι πολλὰ πυρὰ, καὶ βλάπτουσι περισ-
σότερον.

Διὰ τὸν Βάρσαμον.

§. 46. **Ο** δύσομος εἶναι θερμὸς, καὶ ὀρεκτικὸς.
Φθείρει τὸς σκῶληκας, ὅπῃ γεννῶνται εἰς τὴν κοι-
λίαν ἀπὸ τὰ βρώματα, καὶ δευ ἀφίρει τὸ γάλα
νὰ πήξη, εἰ μόνον ἐκεῖνο ὅπῃ εἶναι εἰς τὰ βυζὰ
τῆ γυναικῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλλο ὅπῃ ξώγομεν.
Λοιπὸν ὅς τις ἀγαπᾷ νὰ τρώγη γάλα, ἄς τρώγη
καὶ Βάρσαμον, νὰ ὠφεληται. πλὴν εἶναι πολλὰ
θερμὸν χορταίειαν, καὶ παρακινεῖ εἰς τὴν πορνείαν.
διὰ

διὰ τῆτο, τὸ ἐμποδίζεν οἱ ἀρχηγοὶ εἰς τὰς πολέ-
 μους, γὰ μὴ τὸ τρώγην οἱ στρατιῶται, διατὶ ἀδυ-
 ναμίζεν, καὶ δευὲν πολεμῆσι πρόθυμα. Λοιπὸν ἀ-
 πὸν τρώγῃσι τὸν καιρὸν τῆ χειμῶνος οἱ γέροντες,
 καὶ ὅσοι ἔχουσι πολὺ φλέγμα· ἀμὴ οἱ νέοι, καὶ
 χολερικοὶ ὀλότελα.

Διὰ τὸ Σκόρδον.

§. 47. **Εἶναι** θερμὸν πολλὰ, καὶ ἀντιφάρμακον·
 διὰ τῆτο τὸ λέγουσιν ὅλοι θηριακῶς τῆδ' ἡλικιῶν.
 ὠφελεῖ εἰς τὰς ναυτικὰς, γὰ τὸ τρώγην, διὰ γὰ μὴ
 τὰς βλάβητῃ ὁ βρῶμος τῆς σεντίτας· ὁμοίως καὶ
 εἰς ὅλα τὰ βρωμερὰ παράγματα, καὶ εἰς ἀέρα βλα-
 βερὸν θανάσιμον, εἶναι περισσὰ ἀφέλιμον· καὶ ὅ-
 ταν πίης νερὸν ἀδυσνησιμῶν, ἢ τρώγῃς φαγί-
 βλαβερὸν, σὲ ὠφελεῖ τὸ σκόρδον, ἀμὴ βλάπτει
 τὰς χυμὰς, καὶ τὴν κεφαλῶν· καὶ μὴ τρώγῃς πολὺ
 ὠμὸν, ἀλλὰ ψημμῶν, ὅτι τότε χάνει τὴν κακο-
 συύλωτα, καὶ τὴν δυνάμιν. Βλάπτει τὰς γυναῖ-
 κας ὅπῃ βυζάνην, καὶ εἰς ταῖς ζοχαῖδες, καὶ μὴ τὸ
 τρώγῃσι· εἰς δὲ τὸ δάγκαμα τῆς ἐχίδνης ὠφε-
 λεῖ, καὶ τὰς ὑδρωπικὰς, καὶ ὅσους ἔχουσι βήχων. Ἀφ-
 ἔ φαγῆς σκόρδον, τρώγε καμπόσα κελία ὠμά, ἢ
 σέλινον, γὰ μὴ βρωμᾷ τὸ στόμα σε, ἢ ἀπήγαγον.

Διὰ τὸ Κρόμμυον.

§. 48. **Τὸ** κρομμύδι εἶναι θερμὸν, καὶ αὐξάνει τὸ
 σπέρμα· ἀμὴ βλάπτει τὰ ὀμμάτια ὅταν τὸ τρώ-
 γῃς ὠμὸν· αἰοίγει ταῖς ζοχαῖδες, καὶ παρακινεῖ
 εἰς τὴν πορνεῖαν, καὶ δίδει ὑπνον βαθυῦ.
 Λοι-
 πὸν

πὸν ὅταν θέλῃς νὰ τὸ φάγῃς, κόπτετο πρότερον, βαίετο εἰς τὸ νερὸν πολλὴν ὥραν, ἕως νὰ γλυκάνῃ, νὰ ξεθυμαίνῃ. ἀμὴ πάλιν τρώγε ὀλίγον, ὅτι δεῦν εἶναι διὰ διγυονικὰς ἀνθρώπους, καὶ λεπτῆς κρᾶσεως, ἀλλὰ διὰ χρωικὰς, καὶ πτωχὰς, ὅπου κοπιᾶζουσι. ψιμμείον δεῦν βλάπτει, ὅτι χᾶνει ὄλοντε τὸν θυμὸν, καὶ τότε ἄς τὸ τρώγῃ πᾶς εἴας.

Διὰ τὸ Πράσον.

§. 49. **Εἶναι** τὸ ἀτυχώτερον φαγὶ ἀπὸ ἄλλα τὰ χορταίρια, καὶ πρέπει νὰ μὴ τὸ τρώγῃ τις λεπτὸς ἀνθρώπος, μόνον ὅσοι κοπιᾶζουσι, καὶ δουλεύουσιν, ὅπῃ εἶναι δυνατῆς κρᾶσεως, οἱ δὲ διγυνεῖς ἄς ἀπέχωσιν αὐτῷ. διατι εἶναι πολλὰ θερμὸν, δίδει κεταλόπονον, καὶ χαλᾷ τὸ γῆλος, καὶ τὰ ὀδόντια. βλάπτει τὸ φῶς, καὶ τὸν σῶμαχον. εἶναι πολλὰ κακοχώνδτον, καὶ γονᾷ ἀνεμον. βλάπτει τὰ νεφρὰ, καὶ κάμνει κακὰς χυμὰς. φέρνει φοβερὰ ὄνειρατα. μόνον ἐτῆτο τὸ καλὸν ἔχει, ὅπῃ ὠφελᾷσι τὰ φύλλα του εἰς ταῖς ἔξωχάδες νὰ τὰ βαῖης ψιμμεία. καὶ ὅταν φάγῃς μαυτάρια, καὶ φοβάσαι νὰ μὴν ἦσαν φαρμακερὰ, φάγε πράσα, νὰ μὴ σὲ βλάψῃ τὸ φαρμάκι. ὅτι τὸ πράσον εἶναι φυσικὰ τῷ μαυταίρις ἀντιφάρμακον. Ἐτι δὲ ἀφανίζει καὶ τὴν κραιπάλλω, ἢ γενν ὅταν μεθύσης, καὶ νὰ φάγῃς πράσα ξεμεθᾶς γλίγωρα.

Διὰ τὸ Ῥεπαῖ.

§. 50. **Εἶναι** θερμὸν, καὶ κινήτικόν, καὶ χωνδτικόν ὅταν τὸ φάγῃς ὑπερα ἀπὸ τὰ ἄλλα φαγιτά.
ἀμὴ

ἀμὴν αὖ τὸ φάγης προτίτερα, ἀργεῖ τὴν χώνδριν, καὶ βλάπτει σε. νὰ κοπανίσης τὴν φλέδα του νὰ τὴν βάλῃς ὡς ἔμπλαστρον, ὠφελεῖ τὰς ὑδρωπικὰς, καὶ σπλῆνιάρκας. ὁμοίως, καὶ ἡ Ραπανίδες ἔχουσι τὴν ἀνῶθεν φύσιν. ἔτι δὲ ὠφελῶσιν εἰς τὸ φιάγκο, νὰ πίνῃς τὸν ζωμόν τας. ὅτι φθεῖρει τὴν πέτραν, καὶ εἶναι καὶ αὐτὸ εἰς τὰ μαυιτάκια ἀντιφάρμακον. ἡ ἄρραια ἔχουσι πλέον ἐνέργειαν παρά ταῖς ἡμέραις, καὶ εἶναι θερμότεραι, καὶ βλάπτει τὸ συκότη. ὅθεν μὴ ταῖς τρώγῃς ὡμαῖς, ἕτε ὑπέριμετρα.

Διὰ τὴν Κραμβία.

§. 51. **Τ**ὰ λάχανα, ἦγον φυλάδες καὶ φρύα, ὅταν τὰ πολυμαγερώσης, εἶναι συπτικά. καὶ αὖ τὰ βράσης ὀλίγον εἶναι κινητικά, καὶ καθαρῶσιν. ὅταν τὰ φάγῃς ὡμὰ ἰησικὸς, δὲν μεθᾶς ὕστερα, καὶ τῆτο εἶναι μυσηῖον τῆς κράμβης θαυμάσιον, ὅτι ἔ μόνον ξεμεθᾶ τὸν ἀνῶθεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀμπελον εἰὰ φυτώσης κράμβω πλυσίον τῆς, σύρνεται τὸ κλήμα καμπόσον, καὶ μακραίνει ἀπὸ λόγος τῆς, ὅτι ἡ φύσις τῆς κράμβης τὸ διώκει, καὶ δὲν συμφωνῶσι ποσῶς εἰς ἐνόπητα.

Περὶ Σόκλου, καὶ Χρυσολαχαίου.

§. 52. **Τ**ὸ σέυκλον εἶναι τριῶν λογίων. τὸ ἄσπρον εἶναι κινητικόν. τὸ μαῦρον συπτικόν, καὶ τὸ κόκκινον εἰς τὴν γέυσιν ὀρεκτικόν. πλὴν καὶ τὰ τρία γεννῶσι κακοὺς χυμούς. ὁ ζωμὸς αὐτῶν καθαρῶσιν τὴν κεφαλὴν, ὅταν τὸν πέρῃς ἀπὸ τῆς μύ-

μύττω μὲ ὀλίγον μέλι, ὁμοίως ἢ εἰς τὸν πόνον
 ἢ ἀφτίων εἶναι ὠφέλιμος, γὰρ φάγῃς ψημυσίον
 τὸ ἄσπρον μὲ σκόρδον ὡμὸν φθείρει τοὺς σκώλη-
 κας· τὸ ζμί τῶ μαύρα ὠφελεῖ γὰρ τὸ πίνειν εἰς
 δάγκωμα ὄφρα. Ὅταν τὰ μεταφυτθῆσιν, εἰὰν βε-
 τίξῃς τὰς ρίζας τὰς εἰς τὴν κόπρον τῶ βοδίου, γί-
 νονται μεγάλα περιωότερα. τὸ ἄσπρον εἶναι κη-
 τικώτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα, ἢ τὸ κόκκινον γλυκύτε-
 ρον. διὰ τῶτο τὸ κάμνισι κομπόσα, ἢ τὸ ἔχουν
 ὅλον τὸν χρόνον ἀντὶς σαλάτα, καθὼς παραπάνω
 ἐγράψαμεν.

Τὸ Χρυσολάχανον εἶναι χεδὸν μιᾶς φύσεως μὲ
 τὸ σπανάκι ἢ σεῦκλον, ὅθεν δι' αὐτὸ δὲν γράφομεν
 περιωότερον.

Διὰ τὴν Κολοκύνθην.

§. 53. **Αὐτὴ** εἶναι ψυχρὰ, ἢ βλάπτει τὰς φλεγ-
 ματικὰς, ἢ ἀχαμνίζει τὸν σόμαχον. ὅθεν φρέ-
 πει γὰρ τὴν βρώγην μὲ πιπέρι, σινάπι, ἢ πε-
 ροσέλινον, ἢ ἄλλο θερμὸν χορτάριον. τοὺς δὲ
 χολερικούς ὠφελεῖ, ὅτι σβύει τὴν δίψαν, ἢ δρο-
 σερθεῖ τὸ σκότι, καὶ ἄς τὴν βρώγην τὸ θέρους.
 ἀμὴ ὅσον τὴν βρώγει τινὰς, τόσον βλάπτει χει-
 ρότερα τὰ ἐντόδια. διατὶ γεννᾷ κακὰς χυμὰς, ἢ
 τὸν χειμῶνα βλάπτει χειρότερα, μόνον εἰς τὸν
 πόνον ἢ ἀφτίων κάμνει καλὸν ὁ ζουμός ἢ
 φύλλων, γὰρ τὸν βανίης ῥοδολάδι. Ἄν τείξῃς μὲ
 τὰ φύλλα τῆς τὸ ἄλογον, δὲν καθίζεν ἢ μύγαις
 ἀπάνωτα, ἢ τὰ ἀνθή γὰρ βάλῃς εἰς τὸ λάδι καμ-
 πόσαις ἡμέραις, γὰρ ἀλείφῃς μετ' ἐκείνο τὴν κε-
 φαλήν ὅταν πονέσῃ ἀπὸ τὴν ἡλιακῶν καῦσιν,
 θεραπεύεται.

Geopon.

G

Πε-

Περὶ Πέπονος, καὶ Ἀγγερίου, καὶ Ἀγγινάρας.

§. 54. **Τ**ὸ πεπόνι εἶναι γλυκὺ εἰς τὴν γεῦσιν, καὶ διὰ τῆτο τὸ ὀρέγονται ὅλοι. ἀμὴ εἶναι βλαβερὸν ὅταν τὸ φάγῃς χωρὶς τὰ πίης καλοῦ κρασί, καθώς τις εἶπε· Πέπων πάθος πέφυκεν ἀνδρῶν ἀκράτε. ἦγαν τὸ πεπόνι εἶναι ἀσθένεια, ὅταν τὸ φάγῃς, καὶ δεῦν πίης οἶνον ἀδολον. λοιπὸν ὅστις δεῦν ἔχει κρασί μὴ τὸ φάγῃ, καὶ θερμαίνεται, καὶ βλάπτεται.

Ὁμοίως καὶ τὰ ἀγγερία εἶναι βλαβερά ὅταν τὰ φάγῃς περιεσά. διατὶ εἶναι ψυχρότητα, καὶ γεῖνεσιν εἰς τὰς φλέβας χυμὸς κακὸς, ἀπὸ τοῦσ ὀποίους γίνονται μὲ καιρὸν ἢ μακρὰς θερμασίαις, καὶ ἄλλαισ ἀσθένειαίς. ἀφανίζουσι καὶ τὸ σπέρμα, καὶ ὅσοι εἶναι ψυχρὸ σωμαχε, μὴ τὰ φάγῃν, διατὶ εἶναι πολλὰ κακοχώνδρα, καὶ μὴ βίας τὰ χωρὶς οἱ ὑγιεῖς, ἕως τὴν δευτέρην ἡμέραν· εἰ δὲ καὶ λιξδέεις τὰ φάγῃς, φάγε καὶ ῥεκα, ἢ ἄλλο ὁμοιον θερμόν χορταειον διὰ τὰ θεραπείης μετ' αὐτὸ τῶν ἀγγερίων τὴν ψυχρότητα, καὶ καθάριζέτα καλά, ῥίχνε ὅλον τὸ ἔξωθεν. ὅστις ἔχει καυσερόν σόμαχον ἄς τὰ φάγῃ, ὅτι τῶ δίδεν ἀνεσιν. παύουσι τὴν δίψαν, κινουσι τὸ ἔρος, καὶ τὴν χολικὴν ἀφανίζουσι. Ἐὰν θέλῃς τὰ κάμησ ἀγγερία μακρὰ μίαν πύχην, ὅταν εἶναι μικρὸν ὡς τὸ δάκτυλον σε, βάλετο εἰς ἓνα καλάμι, τὸ ὁποῖον πέψωσαι εἰς τὴν ἀγγερίαν τὰ μὴ μεταπίση, καὶ τότε μακραινέ τὸ ἀγγερίον, καὶ γεμίζει ὅλον τὸ καλάμι, καὶ ὅταν θέλῃς τὰ τὸ φάγῃς, τζάκισοι τὸ καλάμι, τὰ ἰδῆσ ἓνα εἶδος εὔμορφον. Εἰ δὲ πάλιν καὶ

θέλεις να φυλάξης τὰ ἀγγούρια πολλῶν καιρῶν
 νὰ μὴ σαπιδῶσι, κάμε λάκκον εἰς τόπον, ὅπως
 νὰ μὴ δίδῃ ὁ ἥλιος, βάλετα μέσα, καὶ βάλετους
 καμπόσω ἄμμοι, καὶ ἀπὸ πάνω σκέπασαί τα με
 ξηρὸν χορτάρι, ἔπειτα ρίξαι πάλιν τὸ χῶμα ἀπὸ
 πάνω, σκέπασαι τὸν λάκκον, καὶ ἔτι φυλάγονται
 ἕως μῶνες ἄσιπα. Ἐὰν δὲ πάλιν ὀρέγεσαι νὰ
 τὰ κάμης ἀπὸ τὸν διατεταγμένον καιρὸν προἰμώ-
 τερα, βάλε εἰς σὲ κασέλλαν, ἤγαν σουτῆκι χῶμα
 παχὺ ὅταν περάσῃ ὁ χειμῶνας, καὶ φυτῶσαι τὸν
 σπόρον, βάλε κοφριά καὶ τὴν τάξιν, καὶ πότισαί
 ταις ὀλίγον, καὶ φύλαγέ ταις μέσα εἰς τὸ σῆτι
 ἕως τὴν ἀνοιξίν. καὶ τότε ἀφ' ἑξῆς ζεσαίνῃ ὁ καιρὸς
 τὰς εὐγάλε εἰς τὸν ἥλιον, καὶ βάλε ταις εἰς τὴν
 γλῶ με τὸ χῶμα ἐκεῖνο ἐπιδέξια, νὰ μὴ τὰς ξε-
 ριζώσης, καὶ ἔτις κάμνῃσι καρπὸν ὀγλίγωρα. ὅταν
 θέλῃς νὰ φυτῶσης τὸν ἀγγερόσπορον, βάνετον εἰς
 τὸ γάλα νὰ μοσιδῆ, καὶ τότε κάμνῃ τὰ ἀγγύρια
 γλυκέα καὶ νόσιμα· τὸν πεπονόσπορον πάλιν βάνε εἰ-
 σὲ ζάχαριν, καὶ ροδόσάμα, νὰ μοσιδῆσι, νὰ γένῃ
 πεπόνια γλυκύτατα, καὶ δωδέσατα. ἢ ἀγγύριας,
 ἤγαν τὰ χειμωνικά εἶναι ἀβλαβα, καὶ ἄς τὰ ξώ-
 γῃν ἔ μόνον οἱ ὑγιεῖς ὅταν εἶναι καῦσις, ἀλλὰ
 καὶ οἱ ἄρρώστοι· διατὶ παύσῃ τὴν δίψαν, καὶ δρο-
 σερῶν τὸν σῶμαχον.

Διὰ τὰς Ἀγγινάρας.

Ἡ ἡμέραις εἶναι καλλίτεραις καὶ νοσιμώτεραις,
 ἢ τρυφεραῖς πρὶν νὰ μαλίσῃν, ταις ὁποίαις ἔχῃ-
 σιν ὅλοι εἰσὲ πόσον, καὶ τὰς ξώγῃν ἀπὸ ὅλα τὰ
 φαγητὰ καλλίτερα. οὐ μόνον ταις κεφαλαῖς τὴν

αυοίξιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς καρδίαις ὡρὶν νὰ βλασῆ-
 σεν, καὶ ταῖς χώνευι εἰς τὸ χῶμα εἰς ὄλιγν τῶν
 Ἰταλίαν, καὶ ἀσπεῖζοσι καὶ τὰ φύλλα, καὶ τρώγου-
 ταις ἀφ' ἧ ἀποδειπνήσαν μὲ πιπέρι καὶ ὄλας ὡς
 σφραγίδα τῆ σομάχε, καὶ σερέωσιν, ἀμὴ τροφῶν
 δευ δίδουσι, ἀλλὰ μάλισα βλάπτουσι τῶν κεφα-
 λῶν, καὶ βαραίνουσι τὸν σόμαχον. διατὶ εἶναι πολ-
 λὰ κακοχώνευταις· μόνον ἐὰν εἶναι ψιμυκταῖς μὲ
 πιπέρι καὶ λάδι, βλάπτουσι ὀλιγώτερον.

Περὶ Ὀπῶρων.

§. 55. Ὅλα τὰ πωρικὰ χεδὸν εἶναι εἰς τὸν ἀν-
 θρωπον βλαβερά, καὶ ὀλίγην τροφῶν μᾶς δίδουσι,
 διατὶ γεννῶσιν αἷμα κατεφθαρμένον· πλῶν ἐπει-
 δὴ δίδουσι ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τινὰ ὠφέλειαν,
 θέλομεν γράφει καὶ δι' αὐτὰ ἰκανὰς ἐρμηνείας,
 διὰ νὰ ἠξιώρη πᾶς εἴας τὰ ὠφελεῦντα καὶ βλάπ-
 τονται, νὰ κυβερνᾶται μὲ γνώσει καὶ διάκρισει.
 Λοιπὸν τὸ ὄφελος ὅπῃ δίδουσι τὰ πωρικὰ εἶναι ἐ-
 πὶτο. παρῶντι τῶν χολῶν, σβύων τὴν θερμῶν
 τῆ αἵματος, καὶ ὑποσερβῶσιν ὅλον τὸ σῶμα· διὰ
 τῶν τρώγουσι παρῶντι ἀπὸ τὰ ἄλλα φαγητὰ, καὶ πί-
 νει κρασί συγκρασμένον μὲ νερόν, διὰ νὰ περάσων
 πᾶς φλέβας δὲκολώτερα. Εἰς ὅσους ἔχουσι χολῶν,
 καὶ αἷμα πολὺ, κάμνουσι περὶασότερον ὄφελος, καὶ
 μάλισα τὸ καλοκαῖρι· ἐτι καὶ διατὶ εἶναι κινητι-
 κά, ἀφ' οὗ φαγῆς αὐτὰ, ὡς περᾶση ὀλίγη ὄρα
 διὰ νὰ κάμνουσι εἰς τῶν κοιλίαν ἐνέργειαν, καὶ τὸ
 τε δείπνα, ἢ γὰρ τὰ ἄλλα βρώματα. Τῶν λέγο-
 μεν διὰ τὰ σύκα, συκάμυνα, σαφύλια, κεράσια,
 καὶ ἄλλα κινητικά. τὰ δὲ συπτικά, ἢ γεννυκτώ-
 ρια,

νια, νέσπολαις, ἀχλάδες, ἢ ἄλλα τοιαῦτα, ἔω-
 γε ὀλιγώτερα, τὰ ὅποια αὐτὰ φάγῃς καὶ ὑστερα δὲ
 βλάβει· μόνον ὅσον ἠμπορεῖς ἀπὸ τὰ πρῶτα καὶ
 ὑστερα τρῶγε ὀλίγα. Ὅσοι δὲ ἔχουσι ποδαλγίαν,
 ἂς μὴ τὰ τρώγῃν ὀλότελα. Τὰς ὀπώρας ὅπῃ ἔ-
 χουσι σκελήκια μὴ τρώγῃς, διατι γινῶσι θερμα-
 σίας. ὅταν ἐν ἰδῆς μῆλον, ἢ ἀπίδι, ἢ ἄλλο πω-
 ρικόν χλαμόν, καὶ κυτεινάεικον, αὐτὰ δὲ ἔχη καὶ
 τρύπαν, μέσα εἶναι σκάληκας, καὶ φεύγε το. μὴ
 τρώγῃς εἰς εἷα φαγί πωρικὰ διάφορα. ἀλλὰ σῆ-
 μερον τρῶγε λόγῃ χάριν τὰ σῦκα, καὶ αὐριον μῆ-
 λα, καὶ τὴν ἄλλην ἄλλης λογῆς, γὰρ μὴ ἀδυνή-
 σης τὸ φθινόπωρον. καὶ ἂς εἶναι καλὰ φθασμένα
 ὅσα τρώγῃς, ἢ γινῶσι ὄξιμα. μόνον τὰ μέρα ἔω-
 γε καμπόσον ἄγκυρα, ἢ γινῶσι τὰ συκάμινα, ὅτι
 τὰ πολυκαμωμένα ἔωγουν ἢ μύγαις καὶ ἄλλα
 ζούφια, καὶ τὰ μοιούωσιν.

Διὰ τὰ Σπυρία.

§. 56. Αὐτὰ δίδουσι περισσότεραν τροφήν, καὶ πα-
 χαίνει ὅστις τὰ ἔωγει, καθὼς ἐγνωρίζεται εἰς
 τὴν φύλακας τῶν ἀμπέλων. ἀμὴ ὅχι ὅλα τὰ σα-
 φύλια κοινῶς, ἀλλὰ τὰ μὲν γλυκεὰ παχαίνουσι,
 διατι εἶναι θερμότερα, καὶ κινῶσι τὴν κοιλίαν, ἀ-
 μὴ δίδουσι δίψαν· τὰ δὲ αὐστηρὰ εἶναι συπτικὰ
 καὶ κακοχώνδρα, καὶ δίδουσι ὀλίγη τροφή. τὰ
 δὲ ξυρὰ πολλὰ βλάπτουσι, καὶ μὴ τὰ ἔωγῃς ὀ-
 λότελα. ὅσα εἶναι καμωμένα κομπόσα, ἢ γινῶσι εἰς
 τὸν μέσον φυλαγμένα, ἢ εἰς τὸν οἶκον καμπόσον
 καιρὸν κρεμασμένα, εἶναι καλλίτερα, ὅταν τὰ ἔ-
 χουσι εἰς τὸν ἥλιον ὀλίγας ἡμέρας, ὅστις ἀφα-
 ρίζει τὴν κακοσύνην τῆς.

Διὰ ταῖς Ἐλαίας.

§. 57. Ἡ ἀγκυραὶς καὶ ἀκάμωταις, ὅπερ σωμα-
 γοισι πρᾶσιναὶς εἶναι ὠφελιμώτεραις εἰς τὸν σό-
 μαχον, καὶ σφίγγουσι τὴν κοιλίαν, ἀμὴ ἢ μαύ-
 ραις καὶ ὤραις βλάπτουσι τὴν κεφαλῶν, τὰς ὀφ-
 θαλμὰς, καὶ τὸν στόμαχον, διὰ τῆτο σαῶς γράφα
 μίαν ἐρμινείαν θαυμασίον, πῶς γὰρ ταῖς φθιά-
 νετε, γὰρ γίνονται πολλὰ νόσιμαὶς καὶ ἀβλαβαὶς.
 Ἐπαρε ἀσβέσω ἀσβυσον ψηλὸν καὶ κοσκινισμέ-
 νον λίξαις ἔξη. βάλετε μέσα νερὸν ψυχρὸν, ἀ-
 νακάτωσαί τον γὰρ γνή ὡς τὸ ἀχαμνὸν σέγλι, ἢ
 γουιν-χυλός. ἔπειτα βάλε δώδεκα λίξαις ἄθρον
 κρυσίον, ἢ ἀπὸ βαλανιδέαν, καὶ ἄλλο τόσον νερὸν
 γὰρ γνή ὡς μετὰ τὸν ἀσβέσιν, καὶ τότε ἔχε μαζω-
 μνάις ταῖς ἐλαίαις τὴν ὄραν ἐκείνην, ρίζαις
 μέσα, γὰρ κάμιν ὀκτὼ ὠραις, ἢ δέκα περισσότε-
 ρον. καὶ σάλδύε ταις συχνὰ καὶ ἐλαφρά, γὰρ μὴ πλι-
 γωθῶσι μετὰ κομμάτι ξύλον, καὶ τότε ταῖς εὐγάλε,
 πλύνεταὶς καλὰ, καὶ βάλεταις εἰς νερὸν κρύον,
 γὰρ κάμιν ἡμέρας πέντε, καὶ ἄλλασε τὸ νερὸν κατ'
 ἐκάστω, καὶ τότε ἔχε βρασμνάις ταῖς μαραδίαις
 μετὰ τὸ ἄλας, κατὼς κατωτέρω θέλομεν εἰπεῖν. καὶ
 βάλεταις εἰς τὴν ἄρμιν, καὶ ἔπως μνάσι πρᾶσι-
 ναις εἰς τὴν φυσικὴν χρώαν τας, καὶ εἰς τὸ φαγί-
 τας γλυκύταταις, ταῖς ὁποίαις φύλαξον εἰς κερῆπ-
 πι ἀλειφθόν, γὰρ χροιάσουσιν. Τὸ δένδρον τῆς ἐ-
 λαίας δὲ καρπίζει ὅταν τὸ βόσκη ἢ αἶγα, εἰ δὲ
 καὶ εἶναι ἀπὸ ἄλλης αἰτίας ἀκαρπον, ξέχασαι τὰς
 ρίζας τας, ἀφες ταις ἔπως ὅλον τὸν χειμῶνα, καὶ τό-
 τε πάλιν ταῖς σκέπασον. τὸ ἀγριόλαδον εἶναι
 πλέον.

πλέον χρήσιμον εἰς τὰς ἰατρείας, παρὰ τὸ ἡμέ-
ρον, μετὰ τὸ ὁποῖον ἀλείφει τὴν κεφαλὴν, καὶ παύει
τὸν πόνον, ἔξαλείπτει τὴν πυτυρίδα, καὶ τὴν ψά-
ραν, καὶ κρατεῖ τὰς τεύχας νὰ μὴ πίπτωσι.

Διὰ τὴν Κίτρα.

§. 58. **Τ**ὸ φλέδι τοῦ κίτρου καὶ ὁ σπόρος εἶναι
θερμὰ, καὶ κάμνουν καὶ τὰ ἄλλα φαγητὰ καὶ χωνύουν
ὀγλίγωρα, καὶ μάλιστα ὁ σπόρος εἶναι ἀντιφάρμα-
κον, καὶ εἰς δάγκωμα σκορπίου νὰ τὸ πίνωσι, καὶ
εἰς ἄλλα ἰοβόλων θηρίων δαγκάματα. ἡ δὲ ὄξυ-
ρίδα, καὶ τὸ ἔσωθεν τῆς φλούδας εἶναι ψυχρὰ καὶ
πολλὰ κακώδυντα, καὶ φλεγματικά· ὅθεν μὴ φά-
γῃς ποτὲ κίτρον κατάρσιμον, ἀλλὰ ἔωγε το με-
τὴν ἔξωθεν φλέδα, ἡ ὁποία θεραπεύει τὴν βλά-
βω τῆς ἔσωθεν. Φαίνεται εἰς τὰς Ἱσουλίας τῆς Αἴ-
γυπτίων, ὅτι ἐκατάκεινον ὁ Βασιλεὺς δύο ἀν-
θρώπους εἰς θάνατον, νὰ τὴν φάγῃ ἀσπίδες καὶ
ἄλλα θηρία θανάσιμα, οἳ τινες διατὶ ἔτυχε καὶ ἔ-
φαγαν αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ὅπως τὴν ἔρριψαν εἰς τὸν
λάκκον, εἷς κίτρον, δεύτῃς ἔβλαψαν δαγκάματα
τῆς Ἰοβόλων, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν διὰ νὰ γνωρίσωσιν
τὴν αἰτίαν καλλίτερα, ἔδωσαν τοῦ εἷος εἷς κί-
τρον καὶ τὸ ἔφαγε, τὴν δὲ ἑτέραν δεύτῃς ἔδωσαν. καὶ βί-
βοντες τὴν πάλιν εἰς τὸν λάκκον, τὴν ἔδάγκασαν τὰ
θηρία. ἀμὴ μόνον ὁ εἷας ὅπως δεύτῃς ἔφαγε κίτρον
ἀπέθανεν. ὁ δὲ ἕτερος ἐγλύτωσε, καὶ ἐγνωρίσθη
ἡ δύναμις τοῦ κίτρου ἀπὸ τοῦτον θαυμάσιον. Τὸ
κίτρατο εἶναι πολλὰ ὠφέλιμον, ἀμὴ ἡ φλούδα,
καθὼς εἶπομεν, ἣτις ἔχει ὅλων τὴν δύναμιν, καὶ
τοῦ σπόρου πάλιν τὸ ἔσωθεν. τὸ δὲ ραδόσταμα

ὅπερ γίνεται μὲ τὸ αἷθος τοῦ κίτρου εἶναι χησι-
 μον φάρμακον καὶ τῷ λοιμῷ, ἤγουν ὅταν εἶναι θα-
 νατικόν, νὰ τὸ ἀλείφουσι εἰς τὸ πρόσωπον, νὰ πί-
 νης καὶ ὀλίγον, ἢ πανῆπλα δούρα ἐγγίξει· ἀμὴ
 τὸ φαχνόν του εἶναι πολλὰ κακοχώνδρον, καὶ μὴ
 το τρώγης μοναχόν, πᾶρεξ νὰ εἶναι ἀρτυμενόν μὲ
 ζάχαριν.

Διὰ τὰ Λεμόνια.

§. 59. **Τ**ὰ Λεμόνια ἔχουσι τὴν ἰδίαν φύσιν τοῦ
 κίτρου, καὶ εἶναι μικρὰ καὶ μεγάλα ὅλα ψυχρὰ, καὶ
 γινῶσι χυμοὺς μελαγχολικὰς, δούρα δίδουσι τινὰ
 τροφὴν, ἀλλὰ μάλιστα ἀδυνατίζει τὸ σῶμα, καὶ
 σφίγγουσι τὴν κοιλίαν μὲ τὴν ξυσόπιτα, καὶ μήτε
 τρώγουσι ὅσοι ἔχουσι ψυχρὸν σόμαχον, ἔτε οἱ φλεγ-
 ματώδεις καὶ γέροντες. οἱ δὲ χολερικοὶ καὶ ὅλοι οἱ
 νέοι ἄς τὰ τρώγουσι τὸ καλοκαίρι μὲ κανέλλαν καὶ
 ζάχαριν. Ὁ ζυμὸς τῷ ξυῶ Λαιμονίᾳ, νὰ πίνῃ
 ὅποιος ἔχει φιάγκο, πεντέξη ταχυκαῖς ἀνάμισθον
 ὀγγίαν μὲ ἄσπρον κρασί εὐμορφον, καὶ μάλιστα
 ῥομπόλλαν, διαλύει τὸν λίθον καὶ ἀφανίζει τον. εἰς
 τοῦτο ἔχουσι περιαισώτερα δύαμιν τὰ μικρὰ λαι-
 μονόπουλα.

Διὰ τὰ Νεραίντζια.

§. 60. Ὅσον εἶπομεν διὰ τὰ Λαιμόνια ἄς προ-
 κᾶται καὶ διὰ τὰ Νεραίντζια, ὅτι ὅλα τὰ ξυῶ εἶ-
 ναι ψυχρὰ καὶ δυσκοιλία. παύουσι τὴν δίψαν, ἀμὴ
 τροφὴν τινὰ δούρα δίδουσι. τὰ γλυκεῖα αὐξάνουσι τὴν
 χολήν εἰς τὰς θερμασίας. διατὶ εἶναι καμπόσον
 θερ.

Δερμά· ἡ σπόνη τῆς φλέδας τῆ Νεραντζίε (ἤγαν
μόνον τὸ κόκκινον λεπτόν νὰ εὐγάλης μὲ κοπτε-
ρόν μαχαῖει νὰ μὴ μετέχη ἀπὸ τὸ ἄσπρον, νὰ
τὸ κάμης σπόνω) ὠφελεῖ πολλὰ εἰς τὰς πόνοους
καὶ πᾶσιν τῆς καρδίας, καὶ φθεῖρει τὰς σκώληκας,
καὶ νὰ τὴν πίνης μὲ κρασί, δύνει βλάπτει τὴν
ἡμέραν ἢ πανέκλα.

Διὰ τὰ Σῦκα.

§. 61. **Τ**ὰ ἄσπρα εἶναι καλλίτερα, δρότερον τὰ
φαζά, καὶ τὰ μαῦρα ὑστερα. ὅλα δίδουσι τροφίω
ἀπὸ τὰ ἄλλα πωρικὰ περισσότερον. παύουσι τὴν
δίψαν. φθεῖρουσι τὸν λίθον, τὸ σπέρμα αὐξά-
νουσι, τὰ ὄνειμα εἶναι ἀβλαβέστερα, ἀμὴ καθά-
ριζέται, ρίπτει ὅλῳ τὴν φλέδα. ὅταν φάγης
πολλὰ βλάπτει τὸν σόμαχον καὶ τὰ νεφρά. τὰ
ξηρὰ ὠφελεῖσιν εἰς τὸν βῆχαν. ἀμὴ δίδουσι δίψαν,
καὶ βλάπτει τὸ σπικότι, καὶ τὴν σπλῆναν. γεννᾷ-
σι τὴν φώραν καὶ φείρας, καὶ πείσκεισι. Ἀφ' οὗ
φάγης χλωρὰ σῦκα, τρῶγε κανόνα ρόγδι, ἢ νε-
ραντζί, ἢ ἄλλο παρᾶγμα ξηρόν. τὰ δὲ ξυρὰ τρῶγε
μὲ ρίγανω καὶ καρύδια, ὅτι τότε σὲ βλάπτουσι
ὀλιγώτερον.

Διὰ τὰ Ἀπίδια.

§. 62. **Τ**ὰ ἀχλάδια εἶναι πολλῶν λογίων, ἀμὴ
ὅλα ἔχουσι χεδὸν μίαν φύσιν. εἶναι βλαβερά ὅ-
ταν τὰ φάγης παρῶτερα τῶν ἄλλων βρωμάτων διατί
γεννᾷσιν αἷμα ψυχρὸν καὶ αἴεμον, καὶ βλάπτου-
σιν ἐκείνους ὅπερ πάχουσι πόνας χολικὰς. καὶ ὅ-
σοι

σοι ἔχουσι δυσουρίαν, ἤγουν φιάγκο, μήτε τρώγουσι, διατι γυνουσι χονξούς χυμούς. τὰ ἀγκρα κὶ τὰ ἀγρια βλάπτουσι τὰ νεῦρα, κὶ τὰ ἀνοσα τὸς ἐπιληπτικὸς. ἀμὴ ψημμεία νὰ τὰ ξώγης μὲ ζάχαριν, δούσε βλάπτουσιν. εἰ δὲ κὶ φάγης ὠμά, ἄς εἶναι καλὰ ὄριμα καὶ φθασμεία, κὶ ξώγεται ὕσερα ἀπὸ τὰ ἐπίλοιπα βρώματα. κὶ πῖε εἴνα ποτῆει κρασί ἀδολον νὰ σκορπίση ἢ κακοσιώητες. μόνον ὅσοι ἔχουσι φλέγμα πολὺ, καὶ οἱ γέροντες μὴ τὰ τρώγουσιν.

Διὰ τὰ Κυδωνία.

§. 63. Ὄταν τὰ φάγης προτιτέρα ἀπὸ τὰ ἄλλα φαγία, σφίγγουσι τὴν κοιλίαν. εἰ δὲ κὶ φάγης τὰ ὕσερα, τὴν κινουσι. ψημμεία εἶναι καλλίτερα. τὸ κυδωνάτο πάλιν εἶναι ὠφελιμώτερον, ἀμὴ νὰ ἔχη κὶ ζάχαριν, ὅτι λεπτυῖει τὸς χυμὸς τῆς μελαγχολίας. τὸ φθινόπωρον κὶ τὸν χειμῶνα εἶναι καλὰ νὰ τὰ τρώγη πᾶς εἴας. ἀμὴ ὅστις τὰ ξώγει ὠμά κὶ νησικός, βλάπτουσι περὶσα τὰ νεῦρα, κὶ φέρουσι ἀδουρίαν. τὸ κυδωνάτο κινεῖ τὸ οὔρος, κὶ κρατίζει κάτω εἰς τὸν σόμαχον τὴν ἀναθυμίασιν.

Διὰ τὰ Ῥόγδια.

§. 64. Τὰ ξυμὰ Ῥόγδια ἄς τρώγουσιν οἱ χολεικοὶ εἰς τὸ ὕσερον τῆς τραπέζης. διατι σβύουσι τὴν χολὴν θαυμασιώτατα. ὁμοίως κὶ οἱ ἀρρώσοι ἄς τὰ τρώγουσιν. διατι αὐτὰ δού ἀφίνουσι τὸς χυμὸς νὰ ἀνέβου εἰς τὸν ἐγκέφαλον. παύουσι πῖν
δί-

δίψαν, ἢ ὠφελῶσι τὸ σκότι, ἢ τὰ ἐντόσθια. τὰ δὲ γλυκὰ ὠφελῶσιν εἰς τὸν βῆχαν. αὐξάνουσι τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας, διατι εἶναι θερμότατα. ὅθεν εἰς τὴν θερμὴν δὲν πρέπει νὰ τὰ τρώγῃ ἄρρωστος, ἔτε ἢ οἱ ὑγιεῖς ταῖς καυτέραῖς ἡμέραις, μόνον τὸν χειμῶνα ἄς τρώγῃ τὰ γλυκὰ, καὶ τὰ ξυῶα ἀπὸ τῆς ἀνοιξίης, ἢ ἔμπαροθεν. ἀμὴ τόσοι τὰ ξυῶα, ὡσπερ ἢ τὰ γλυκὰ πᾶς εἷας μήτε καταπίνῃ ὅλον, ἀλλὰ μόνον τὸν ζωμόν. καὶ τὰ κόκαλα ἄς τὰ πτύη, διατι βλάπτουσιν. Ὅστις φάγῃ τεία αὐθι μικρὰ Ῥογδίας, δεύ τε ἔρχεται τὸν χρόνον ἐκεῖνον εἰς τὰ ὀμμάτια κάμμια ἀδελεία.

Διὰ τὰ Καρύδια.

§. 65. **Τ**ὰ Καρύδια εἶναι θερμά, ἢ ξηρά. ὅταν τὰ τρώγῃς μὲ σῦκα, ἢ πήγανον, εἶναι ἀντιφάρμακα, καὶ εἰς τὸ δάγκμα σκύλα νὰ τὰ φάγῃς, ἢ νὰ βαιῆς καμπόσα μασσημῆα εἰς τὸ δάγκμα, ἢ πράσινη φλεῖδα, νὰ τὴν βάλῃς εἰς τὸ μαγέρεμα, χρησιμῶς ὡς διὰ πιπέρι, ἀφ' οὗ φάγῃς ὀφάριον, ἔωγε ὑπερα καμπόσα καρύδια. ἢ κάνατα ἀλιάδα, ἢ γαν σέπιζέτα μὲ τὸ σκόρδον, νὰ φάγῃς μὲ τὸ ὀφάριον. διατι ἐκ φύσεως τὸ καρύδι διακόπτει, ἢ ἀφανίζει τὴν βλάβην ὅπερ κάμνει τὸ ὀφάριον. ἀμὴ ὅστις φάγῃ πολλα τὸν βλάπτουσιν εἰς τὸν λαιμόν ἔσωθεν, εἰς τὴν γλῶσσαν, ἢ εἰς τὸν λάρυγγα. δίδουσι δίψαν, ἢ πόνον εἰς τὴν κεφαλὴν. ἀμὴ τὰ χλωρὰ βλάπτουσιν ὀλιγώτερον. τὰ δὲ ξηρὰ τζάκιζε, ἢ βαιε τὰς καρπούς εἰς τὸ ζεσὸν νεκρὸν νὰ κάαν ὄλλω τῆς νύκτα, καὶ ξεφλεδίζε, τρώγετα μὲ τὸ μέλι, ἢ ζάχα-

χαι, ἢ τότε χάνει τὴν κακοσύνην, ἢ ζεσέ-
 νει τὸν σόμαχον· τὸν χειμῶνα ὠφελεσι τὰς φλε-
 γματώδεις, ἢ μελαγχολικὰς, μόνον εἰὰ δὲ ἔχου-
 σιν σείωσιν. Ὅσον εἶναι ὀλίγη καιροῦ τὰ καρύ-
 δια, τόσον βλάπτουσιν ὀλιγώτερον· ἀμὴν γὰρ εἶναι
 μεγάλα, ἢ γερά, γὰρ καθαρίζονται εὐκολα· τὰ
 δὲ πολυκαιρισμένα ἀγαίουσι λάδι περιεσώτερον.
 Νὰ βάλῃς εἰς τὴν καρύδι, μέσα εἰς τὸ πετεινόπου-
 λον, μαγεύεται ὀλιγῶρα. ὁμοίως καὶ εἰς ἄλ-
 λο κρέας γὰρ τὸ ρίψῃς εἰς τὸ τζικάλι μέσα, βρά-
 ζει τάχιστα. Ὁ ἴσκιος τῆς καρέας εἶναι βλαβερός,
 καὶ ὅποιος κοιμηθῆ ἀποκάτω ποιεῖ ἢ κεφαλὴν του,
 ἢ ἀδυνατεῖ.

Διὰ τὰ Ἀμύγδαλα.

§. 66. **Τ**ὰ γλυκὰ εἶναι θερμά, ἢ θρεπτικά,
 ἢ γὰρ δίδουσι πολλὴν τροφήν, καὶ σπατάλλω. ὠφε-
 λεσι τὸ φῶς, αὐξάνει τὸ σπέρμα, καθαρίζουσι τὸ
 σῆθος, ἀγαίουσι τὸ φλέγμα εὐκολα, δίδουσι ὑπ-
 νον, ὠφελεσι τὸν ἐμυαλόν, καθαρίζουσι τὸν δρό-
 μον γὰρ ἀγένη τὸ ἔρος εὐκολα, ὠφελεσι τὸ σπύ-
 τι, τὴν σπλήνα, τὸν λαιμόν, ἢ τὸν φλέγμονα.
 αὐτὰς ὅλας τὰς ἐνεργείας κάμνουσιν ὅταν εἶναι
 ἔυφερά, ἢ κόπτεται μὲ τὸ μαχαίρι ἢ φλέδα τας.
 ἀμὴν ὅταν εἶναι πολλὰ ξηρά, εἶναι κακοχώνδρα,
 ἢ σέκοντας ὡραν πολλὴν εἰς τὸν σόμαχον, δίδουσι
 πόνον τῆς κεφαλῆς, διατὶ γινῶσι τὴν χολήν. λοι-
 πὸν μῆτα τρώγῃς ξηρὰ ἀξοφλέδισα, ἀλλὰ βαίεται
 εἰς χλιαρὸν νερὸν γὰρ ἀπαλιῶν, γὰρ εὐγῆ ἢ φλε-
 δα τας, ἢ τότε τὰ τρώγε μὲ ζάχαριν ἢ μὲ τὸ μέ-
 λι, ἢ δὲ βλάπτουσιν, ἀλλὰ ὠφελεσι καθ' εἴα,
 ἢ περιεσώτερα ἐκείνης ὅπερ εἶναι ἀδυνάτοι. τὰ πι-
 κρά

κρά είναι εἰς ὅλας τὰς ἰατρείας ὠφελιμώτερα, καὶ
 μάλιστα εἰς τὸν μέθυσον, καὶ τρώγῃ νησικὸς ἔξι,
 ἢ ἐπὶ δὲ πολυμεθᾶ ἀπὸ τὸν οἶνον, ἔτε βλά-
 πτεται.

Διὰ τὰ Μῆλα.

§. 67. **Τ**ὰ γλυκὰ εἶναι θερμὰ, καὶ ὑγρά· τὰ
 χοντρά καὶ κόκκινα εἶναι ἀβλαβα, ἀμὴν νὰ εἶναι
 ὤσιμα εἰς τὸ δένδρον. ὅτι εἰὰν δὲν εἶναι φθασμέ-
 να βλάπτουσι, καὶ τὰ ἀόσιμα εἶναι βλαβερά εἰς τὸν
 σόμαχον. ὅλα ἔχουσι μίαν φύσιν, καὶ ἀφελοῦσι νὰ
 τὰ βρώγης ψιτὰ μὲ ζάχαριν. ὅτι τότε δίδουσι τῷ
 σόμαχε πολλὴν βοήθειαν, καὶ ἀγαθοῦσι τὸ φλέ-
 γμα. ἀμὴν βλάπτουσι ὅσους ἔχουσι ἀχαμνὸν σόμα-
 χον, καὶ μάλιστα ὅταν τὰ βρώγῃσι ἀψιτὰ. ἀμὴν
 ὅς τις τὰ τρώγῃ ψημμυρία εἰς τὰ ἀνδράκια, καὶ
 βαῖνη καὶ ἀνεξι ζαχαρωμένον, ἢ γυν γλυκαίνισον, δὲν
 τὸν βλάπτουσι. Τὰ μῆλα βασῶσι πολὺν καιρὸν εἰς
 τὰ σίτινα ἄγερα, ἀμὴν νὰ μὴν ἐγγίξῃ εἴνα μετ' ἄλ-
 λο. τὰ ξυρὰ μῆλα γυνῶσι φλέγμα πολὺ, καὶ κά-
 μνου τὸν ἀνθρώπον, καὶ χαίει τὴν ἐνθύμησιν, ἢ γυν
 ἀσοχᾶ, καὶ δὲν ἐνθύμαται τὰς τωράξεις τε.

Διὰ τὰς Αὐγαρᾶς, ἢ γυν Σέρβα.

§. 68. **Τ**ὰ Σοῦρβα, καὶ ἡ νέσπολαις εἶναι συπ-
 τικά, καὶ ὅταν τὰ φάγῃς τωρότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα
 φαγητὰ, σταματῶσι καθε λογιῆς ρεῦμα, καὶ φλεῖ-
 σον. ὅταν δὲ τὰ φάγῃς ὑσερα, δίδουσι τῷ σόμαχε
 πολλὴν ἀνεσιν, καὶ ὑγιαίνουσι τὸ ξέραςμα. ἀμὴν ὅς
 τις φάγῃ πολλὰ, ἀργεῖ νὰ τὰ χωνόσῃ, καὶ βαρᾶι-

νεν τὸν σόμαχον, σφίγγουσι τὴν κοιλίαν, καὶ γεν-
νῶσι χοντρὰς χυμὸς, καὶ δι' αὐτὸ μὴ τρώγῃ τινὰς
περισσὰ, ἀλλὰ ὀλίγα, καὶ σπανάκια, καὶ ταῦτα οἱ
νέοι τὸν χειμῶνα μόνον, καὶ τὸ φθινόπωρον.

Διὰ τὰ Κάσανα.

§. 69. **Τ**όσον ἡμέρα, ὡσαύτῃ καὶ ἄγρια, εἶναι θερ-
μὰ εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν, καὶ ξηρὰ εἰς τὸν δέυ-
τερον, καὶ συπτικὰ. τὰ χοντρά, εἶναι καλλίτερα.
καὶ ὅσον γενῶσι πλέον ἡμερῶν, τόσο γίνονται ἄ-
βλαβα, δίδουσι τροφὴν πολλὴν, παρακινουσι τὸ
σκαῦδαλον τῆς σαρκός. τρώγετα εἰς τὰ ἀνδρά-
κια ψιμμυρία, καὶ μὲ νερόν βρασμυρία. ἀμὴ ὅποιος
τὰ πολυτρώγει πονεῖ ἢ κεφαλήν, καὶ σφίγγει τὸ
κεφάλειν, διατὶ εἶναι ἀργοχώνδρα. ὅταν τὰ τρώ-
γῃς ὡμὰ, σὲ βλάπτουσι χειρότερα. λοιπὸν ὅσον
ἡμπορεῖς ὀλιγοτρώγετα, μόνον ὅταν εἶναι ψύ-
χα, καὶ πῖνε καλὸν κρασί ὑσερα. Τινὲς τὰ κά-
μινεν ἀλεῦει, καὶ τὰ ζυμῶνεν μὲ σίτινον καὶ κάμ-
ινεν ψωμί γλυκὺ καὶ κύτεινον. Κάσανα κοπανισ-
μυρία μὲ ἄλας καὶ μέλι ἰατροῦσι τὸ δάγκωμα
σκύλα, καὶ τὰ βωῆς ἀπάνω εἰς τὴν πληγὴν. οἱ
φλεγματοῦδες ἄς τὰ τρώγῃν μὲ τὸ μέλι ὅπτα εἰς
τὰς ἀνδρακας, καὶ οἱ χολερικοὶ μὲ πιπέρι καὶ ἄ-
λας, ἢ πολλὴν ζάχαριν.

Διὰ τὰ Ροδάκλια.

§. 70. **Εἶναι** ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ, καὶ ἄς τὰ τρώγῃν
ὅσοι ἔχουσι χολὴν καὶ αἷμα πολὺ, καὶ οἱ νεώτεροι.
ἀμὴ τὰς γέροντας βλάπτουσι καὶ τὰς φλεγματοῦδες,
καὶ

καὶ ὅσους ἔχουν ἀχαμνὸν σόμαχον. αὐτὰ πρέπει
 νὰ τρώγῃς πρότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα φαγητὰ, καὶ νὰ
 πίνῃς καλὸν κρασί παλαιὸν καὶ δάωδη, διατι εἶ-
 ναι βλαβερὰ πωρικά. καὶ αὐτὴ πίνῃς νερόν, ἢ αὐτὴ τὰ
 φάγῃς ὑπερα ἀπὸ τὰ ἄλλα φαγία σὲ βλάπτουσιν.

Διὰ τὰ Κεράσια.

§. 70. **Δ**ὲν δίδωσι κάμμιαν τροφίω, διατι εἶ-
 ναι ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ, μόνον τῷ κοιλίαν κινᾷσι τὰ
 χλωρὰ, καὶ τὰ ξηρὰ σύφουσι. γεμῶνεν ὅλα τὸν σό-
 μαχον αἴεμον. φέρουσιν ὑπνον πολὺν ὅταν τὰ πο-
 λυτρώγῃς καὶ βλάπτουσιν. ὅθεν τρώγε ὀλίγα μό-
 νον διὰ παύσεν τῷ δίψαν, καὶ διάλεγε τὰ δυνα-
 τὰ καὶ γερὰ, νὰ μὴ εἶναι νερελιάεικα. Διάφορα
 κεράσια δεικνόνται εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, εἰ μόν-
 ον εἰς τῷ γεῦσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ χῶμα, ἢ γενν
 ἄσπρα ὡσαν τὸ γάλα, κόκκινα, μαῦρα, καὶ τὰ
 τεῖα ταῦτα γλυκύτατα, καὶ ἄλλα μεσοκόκκινα ξα-
 γανὰ, καὶ μαράσκια, τὰ ὅποια εἶναι ὑγιέστερα.
 ὅτι τὰ μὲν γλυκὰ εἶναι κινήτικα, ἀμὴ βλάπτειν
 τὸν σόμαχον, τὰ δὲ ξηρὰ καὶ σιφὰ εἶναι ἀβλα-
 βα. Ἐδῶ εἰς τῷ Βενετίαν φέρουσιν διάφορα, τὰ
 ὅποια ὅλα τὰ ἐδοκίμασα, καὶ δεῦ κάμνουν σκά-
 ληκας, οὔτε τῆς Κρήτης, καὶ τὰ ἀγιοεῖτικα ὅλα
 ἄσπρα καὶ μαῦρα ὅταν ὤκειμασεν κάμνουν σκά-
 ληκας, μὰ δεῦ ἠξόρω τὸ αἴτιον. ὅταν τὰ μαζώ-
 ξεν, νὰ τὰ ξηραίνεν εἰς τὸν ἥλιον, δεῦ ἠξόρω ἢ
 φθίνεν οἱ σκάληκες, ἢ σαφιδιάζεν μέσα καὶ χά-
 νονται. ὕστερα τὰ ζεματίζου με τῷ θαλασ-
 σαν, καὶ οὕτω φυλάγονται ἄσηπα ὅλον τὸν χρό-
 νον, καθὼς κάμνουν καὶ τὰ σῦκα, σαφίδα, δαμά-

σκηνα, ἀπιδοκόμματα, καὶ ἄλλα παρόμοια, καὶ γίνονται εὐμορφα.

Διὰ τὰ Βερύκκοκα.

§. 71. **Εἶναι** καὶ αὐτὰ διάφορα εἰς τὴν γεῦσιν, καὶ ὄρασιν· ἀμὴ τὰ χοντρήτερα, καὶ βαθέα κόκκινα εἶναι καλλίτερα· καὶ ὅσα εἶναι εἰς τὴν γεῦσιν γλυκύτερα, γὰρ εἶναι καὶ ὁ ἀπομέσα καρπὸς γλυκύς ὡσὰν τὸ ἀμύγδαλον. Μερικὰ γίνονται εἰς τὴν Κρήτῳ μικρὰ, ἀμὴ τόσο γλυκὰ, καὶ νόσιμα. ὅπῃ δὲ τὰ εἶδα εἰς ἄλλον Κόσμον, καὶ τὰ λέγομεν μεταξωτὰ, τὰ ὅποια εἶναι ὡς τὸ συρόπιον εὐνοσα. ὅλα τὰ ἀνωθεν εἶναι ψυχρὰ, ὑγρὰ, κινητικὰ, καὶ ὠφελῶσιν ὅσας ἔχον χολικὴν καὶ αἷμα πολὺ, καὶ δυνατὸν σόμαχον. ἀμὴ διατὶ φθείρονται εἰς τὸν σόμαχον, ὅταν τὰ φάγῃς, τρῶγε ὑσέρα τίποτας παρᾶγμα, ὅπῃ γὰρ ἔχη ἄλας, ἢ σπετσερικὰ, ἢ κομμάτι τυρὶ παλαιὸν, ἔπειτα πῖε μίαν κοῦπαν γεμάτῳ καλὸν κρασί ἀδολον. Τὸ λάδι ὅπῃ γίνεται ἀπὸ τὸν καρπὸν τῶ βερύκκοκα ὠφελεῖ γὰρ ἀλείφει ταῖς ζοχάδες θαυμασιώτατα, καὶ εἰς πόνον τῆς ὠτίων, καὶ εἰς γλώσσης ἐμπόδιον.

Διὰ τὰ Δαμάσκηνα, καὶ Μῆσκηνα.

§. 72. **Εἶναι** διάφορα εἶδη, κόκκινα, ἄσπρα, πράσινα βερντάζαις, ἄλλα μικρὰ, καὶ ἄλλα τρανήτερα. καὶ μέρος μὲν ὅξ αὐτῶν εἶναι στυπτικὰ, ἢ γινὼν ὅσα εἶναι ξυρὰ καὶ ἀνάμωτα, τὰ δὲ γλυκὰ καὶ ὠεμα κινητικὰ. πλὴν ὅλα εἶναι σχεδὸν μίαν φύσεως ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ. καθαρίζουσι τὴν χολικὴν παύσ-

παύσει τὴν δίψαν τῶ ἀδενῶς τὰ ξηρὰ, καὶ κινῶ-
 σι τὴν κοιλίαν. δι' αὐτὸ τὰ κατασκευάζου ἐλε-
 τεράριον, ἢ γὰρ ρίπτουσι τὰ κόκκαλα, καὶ τὸ φαχνὸν
 κοπανίζου με πολυποδίσ καὶ σφάας νερόν, καὶ καμ-
 πώσω ἀνέξιν, καὶ σφώνουσι ὅλα ταῦτα, καὶ γίνεται
 ὡσάν κυδωνάτο, καὶ τὸ βρώγην μὲ τὸ γεῦμα καὶ δεῖ-
 πνον ἀπόπασον. διατὶ εἶναι καὶ κινητικόν, καὶ εἰς
 τὴν γεῦσιν περὶσα νόσιμον· ἀλλὰ καὶ χλωρὰ νὰ
 τρώγῃ τινὰς τὰ μέσπλα ἀπὸ τὰ ἄλλα φαγία προ-
 τίτερα, τὸν κινῶσιν. ἀμὴ ἄς διαλέγῃ πᾶς σφας
 τὰ τρανύτερα, καὶ ὠριμώτερα, νὰ μὴ ἔχουσι σκώ-
 ληκα. Ὡφελῶσιν ἐκεῖνεσ ὅπῃ ἔχουσι αἷμα πολὺ καὶ
 χολιῶ, τῶσ δὲ ψυχρῶσ καὶ γέροντασ, καὶ φλεγματοῦ-
 δεῖσ βλάπτουσι. Ὅστισ τὰ φάγῃ, ἄς τρώγῃ ὕσε-
 ρα τίποτασ ἀλατισμένον, καὶ ἄς πίνῃ κρασί εὐ-
 μορφον. τὰ δαμάσκηνια ἀπὸ τὰ ἄλλα ὅλα εἶναι
 καλλίτερα καὶ ἄβλαβα. τὸ κομμῦδι, ἢ γὰρ ἡ πολυ-
 ζάνα τῶ μέσπλα καὶ δαμασκῆνεσ, νὰ πίνῃ τινὰς με
 κρασί, σκορπίζει τὴν πέψαν τῆσ δυσχεείασ.

Διὰ τὰ Ζίνζιφα.

§. 73. **Εἶναι** ὡσάν ταῖσ ἐλαίαισ πράσινα καὶ ἄ-
 σπρα πρὶν νὰ φθάσου, καὶ ἔχουσι ὁμοίωσ τὸ κόκκα-
 λον ἔσωθεν, καὶ ἀφ' ἧ ὠριμάσου γίνουται κόκκινα,
 καὶ τὰ ἀγαπῶν νὰ τὰ τρώγῃ ὡσ εὖνοσα οἱ ἀγνω-
 σοι. ἀμὴ οἱ φρόνιμοι ἄς τὰ φάγουσιν, ὅτι καμ-
 μίαν καλοσωίω δὲν ἔχουσι, ἔτε τροφίω τινὰ δι-
 δεουσι, ἀλλὰ μάλλον καὶ τὸν σόμαχον ὡσ κατοχώ-
 νητα βλάπτουσι, καὶ τὸ αἷμα χοντραίνουσι. Ὅταν δὲ
 φθάσου νὰ γένῃ σαφίδεσ δὲν πολυβλάπτουσι.

Διὰ τὰ Μῦρα, ἢ γυν Σικάμινα.

§. 74. **Εἶναι** ἄσπρα ἢ μαῦρα. τὰ ἄσπρα γίνονται γλυκύτερα, ἢ τὰ μαῦρα νοσιμώτερα. ὅταν εἶναι ὤριμα ἢ τὰ δύο εἶναι κινητικά. τὰ δὲ ἄγγρα καὶ ἀκάμωτα σύπτεισι. δι' αὐτὸ οἱ ἰατροὶ τὰ χρειάζονται εἰς τὸ φλεῖσαι ἢ πᾶσαν δυσσυντερίαν τῆς σώματος. Ὅταν φάγῃς μῦρα νισηκὸς σὲ δίδουσι ὠφέλειαν, ὅτι κατεβαίνειν ἀνεμπόδις εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς σωματικῆς, καὶ καίουν τὰ ἐπίλοιπα φαγητὰ ὅπερ φάγῃς ἢ χωνύουσιν ἐπιπονώτερα. εἰ δὲ καὶ φάγῃς τὰ μούρα ὑστέρα, φθείρονται μὲ τὰ λοιπὰ βρώματα, ἢ βλάπτειν τὸν σόμαχον. Τὸ ζυμὸς τῆς ὠφελείας εἰς τὸ πόνον, καὶ πρῖσμα τοῦ λαιμοῦ, δι' αὐτὸ τὰ μαζώνει ὤριμα, ἢ τὰ σφίγγει, ἢ τὰ φυλάγει εἰς ἀγγεῖον ὑάλιον. τὰ δὲ φύλλα τῆς δένδρου κοπανισμῶς ἰαφίδουσι καυμάδα, καὶ τὰ βαίνης μὲ λάδι εἰς τὴν πληγὴν. Νὰ τὰ βράζῃς με κληματόφυλλα, ἢ συκόφυλλα, ὅπερ νὰ κάμη μαῦρα σῦκα, μὲ βρόχινον γερὸν καὶ λούης τὴν κεφαλὴν, κάμνεις μαύρας χείρας. ὁ ζυμὸς τῆς φλεῖδας ἢ τῶν φύλλων καταπραΰνει τὸν πόνον τῶν ὀδόντων καὶ πλυῖς μετ' ἐκεῖνον τὸ σόμασος.

Διὰ τὰ Κέμαρα.

§. 75. **Εἶναι** καὶ εἰς τὴν γεῦσιν περὶ ἄσπρα, καὶ εἰς τὴν δύναμιν ἄχρηστα, ὅτι κάμνιαν ὠφελειαν δὲν δίδουσι, ἀλλὰ μάλιστ' αἰτίουσι πόνον εἰς τὴν κεφαλὴν, ἢ τὸν σόμαχον βλάπτεισι, κατὰ τὴν Διοσκορίδου, ὁ Γαλιένος, καὶ ἄλλοι ἰατροὶ πρακτικοὶ ἢ ἔμπειροι ἔγραψαν.

Αὐ-

Αὐτὰ εἶναι τὰ πλέον ἐν χήσει πωρικὰ, ὡς ἀ-
 κροατὰ, ὅπερ εἰς κάθε τόπον δρέσκονται. τὰ δὲ
 ἐπίλοιπα ἡμπορεῖ πᾶς εἰς νὰ καταλάβῃ ἀπὸ
 ὅσα ἐγράψαμεν, ποῖα ὠφελεῖσι, καὶ ποῖα βλάπ-
 τωσιν. ἐπειδὴ τὰ λεπτοκάρεια εἶναι μὲ τὰ καρύδια
 ὅμοια, ἀμὴ νοσιμώτερα καὶ ἀβλαβέστερα, καθὼς
 καὶ τὰ μεσπλά μὲ τὰ δαμάσκηνά, τὰ βέλωνα μὲ
 τὰ κάσανα, καὶ ἕτερα ὅμοια, καὶ ἀρκέσιν ὅσα ἕως
 ἐδῶ ἰσορήσαμεν. καὶ ἄς γράψωμεν ὀλίγον τίπο-
 τος διὰ τὰ ὄφάρια, καὶ μερικὴς ἐρμηνείας ἀπὸ
 τοῦ Ἰατροσοφείου ἀναγκασίας πολλὰ διὰ τὴν ὑγείαν
 τοῦ σώματος, καὶ διὰ τινὰς ἀρρώστιας ἰατρικὰ πε-
 ρίεσσα ὠφέλιμα, διὰ νὰ δείσῃ πᾶς ἀρρώστος
 τὴν θεραπείαν τῶ εὐκόλα.

Περὶ Ἰχθύων.

§. 76. **Τ**ὰ ὄφάρια δίδωσιν ὀλίγη τροφή, καὶ
 αὐτὴν ψυχρὰν καὶ φλεγματώδη· πλὴν τὰ θαλάσ-
 σια εἶναι καμπόσων καλλίτερα, καὶ μάλιστα τὰ πε-
 ξόφαρα. ὅμως καὶ τὰ περῶτα καὶ τὰ ὑστερα ὅλα εἶ-
 ναι κακοχώνευτα. ὅθεν μένοντες ἄραν πολλὴν εἰς
 τὸν σόμαχον, γεννᾷσι δίψαν. Λοιπὸν διὰ νὰ μὴ
 σὰς βλάπτειν πολλὰ, μὴ χορταίνετε ἀπὸ ταῦτα,
 ἀλλὰ ἄς τρώγῃ πᾶς εἰς ὅσον ἡμπορεῖ ὀλιγώ-
 τερον παρὰ τὸ κρέας, καὶ αὐτὰ τὰ ὀλίγα ἄς τὰ
 τρώγῃ ζεσὰ πάντοτε, καὶ ἀρτυμεία μὲ γλυκανί-
 σον, ἀπέτζιαις, καὶ μάρμαρον, διὰ νὰ σεργιώνῃ μὲ
 ταῦτα ἢ πολλήν τινος ὑγρότησ· μὴ τὰ τρώγῃ τινὰς
 ὅταν εἶναι κοπιασμένος, ἕτε ὅποιος ἔχει ἀχαμνὸν
 σόμαχον, ἕτε αὐτάμα μὲ τὸ κρέας εἰς εἷνα φίλδι-
 μα, ἕτε μὲ αὐγά, ἢ μὲ γαλατερά· διατὶ φέρει-

ρῆσι πολλὰς ἀδοσειάς. τὰ χοντρά ὄφθαλμα ὅταν
 εἶναι καμπόσον ἀλατισμοῖα εἶναι καλλίτερα, ἀμὴ
 ὄχι πολλὰ ἀλμυρά. διατὶ τὸ ἄλας βλάβει τὸν
 ἐμιαλὸν καὶ τὰ ὀμμάτια· ἀπὸ τὰ νεπὰ πάλιν εἶ-
 ναι τὰ μεγάλα χειρότερα. τὰ δὲ μικρότερα, ὅπῃ
 δεῦ εἶναι τόσον δυνατὸν τὸ κρέαςτων, εἶναι καλ-
 λίτερα. ἀμὴ νὰ ἔχῃσι πολλὰ λέπια καὶ κόκκα-
 λα, καὶ νὰ μὴ εἶναι ἀπὸ λίμνῳ, ἢ ποταμὸν,
 ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἀλμυρῆς θαλάσσης· ὅτι τὰ θα-
 λάσσια εἶναι θερμότερα, καὶ συγνότερα, καὶ τρέφ-
 σι καὶ καλλίτερα. Ἀπὸ τὰ ποταμίσι πάλιν εἶναι
 καλλίτερα ὅσα κατοικῶσιν εἰς ἐτόπους περῶδες
 καὶ ἄμμοδα, νὰ ἦναι νερὰ καθάρια χωρὶς λά-
 σπαις καὶ ἀκαθαρσίαις. ἀμὴ ὅσα εἶναι εἰς ἐλά-
 σπαις καὶ λίμναις, φεύγεται· πλὴν ὅλα τὰ ὄφθαλμα
 εἶναι ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ. Ὁδον βλάπτουσιν ὅλας τῆς
 ψυχρῆς κρέσεως, καὶ εἰς τὰ νεῦρα· πλὴν τὸ γά-
 λα πληθαίνει καὶ τὸ σπέρμα, καὶ ὠφελεῖσι τοὺς
 χολέεικός. Τὰ ὀπτά ὄφθαλμα εἶναι ἀβλαβέστερα,
 ἔπειτα τὰ μαγερότα· ἀμὴ τὰ πηγανιστὰ εἶναι ἀπὸ
 ὅλα χειρότερα, καὶ μάλιστα εἰς ὅσους ἔχον ἀχαμνὸν
 σόμαχον.

Διὰ τὸν Κέφαλον.

§. 77. Εἶναι καλὸν ὄφθαλμον, δίδει τροφὴν, τὸ
 ζεμίτε κινᾷ τῆς κοιλίας, εἶναι καὶ εἰς τὴν γεῦσιν
 ἰόσιμος, ἀμὴ ἂς εἶναι θαλάσσιος ἀπὸ τόπον πε-
 ρῶδη, ἢ ἀπὸ ἄμμοδα· ὅτι ὅταν εἶναι εἰς ῥύ-
 νον καὶ λάσπῳ, βλάπτει τὸν σόμαχον, ὡς κα-
 κοχώνδρος. γοντὰ κακὸς χυμὸς καὶ πολλὰ περισ-
 σόματα, τοὺς χοντρὸς κεφάλους μαγερότε, τοὺς
 μι-

μικροτέρους κάμνε ὅπως εἰς τὴν ἐχάραν μὲ ἀ-
είρανῶ, καὶ τὰ μικρὰ τηγαίνε, καὶ βῶγετους
μὲ ζωμί τοῦ νεραντζῆ τὸν χειμῶνα καὶ τὸ φθινό-
πωρον.

Διὰ τὸ Ἀχέλι.

§. 78. **Εἶναι** ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν, κακοσόμαχον,
γυνῆ τὴν πέτραν ὅταν τὸ πολυβῶγης, καὶ τὴν πο-
δαλγίαν. βλάπτει τὴν κεφαλὴν καὶ ὅλα τὰ ἐντό-
δια, καὶ μάλιστα ὅσα εἰς τὰ θαλά νερὰ τρέφου-
ται. τὰ ἀλατισμῶνα βλάπτει τὴν μελαγχολικὴν
χειρότερα καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ὅλα τὰ χέλια δίδου-
σι πολλὴν ἀσθένειαν, καὶ ὅποιος τὰ πολυβῶγει,
κινδυνεύει εἰς θάνατον. Ὅταν εἶναι ἀνοιξίς, ἦγεν
τὴν Λαμπαρὰν, καὶ ἐμφορῶν ἄλλης δύο μῆνας, νὰ
εὔρης ἀχέλι ἀπὸ καθαρὰν καὶ πασεικὴν θάλασ-
σαν, νὰ κόψης παράυτα τὴν κεφαλὴν αὐτῆ καὶ ἔ-
ραν, νὰ τὸ κάμης ὅπτον εἰς τὴν ἐχάραν ἀφ' ἧς τὸ
ἐγδάρης, νὰ τὴ βαίης δάφνῳ, σπόνιν τῆς ζάχα-
ρης, καὶ φιλὸν ἀλεῦει, καὶ κανέλλαν, δούσε βλά-
πτει περίσῃ. τὰ μικρὰ ἀχελόπελα ἄς βῶγων-
ται τηγαίνῃ μὲ πιπέρι καὶ νεραντζί, καὶ ἄς εἶναι
ὅλα καλὰ ψημῶνα ὅσον εἶναι βολετόν.

Διὰ τὸ Φαγκέ, καὶ τὰ λοιπὰ ὄφθαλμα.

§. 79. **Εἶναι** θερμὸν κακοχώνδρον, καὶ βαριῦει
τὸν ἀχάμνον σόμαχον. Μὴ τὸ βῶγεν οἱ φλεγ-
ματώδεις καὶ γέροντες τὴν νέαν καὶ ὅσας ἔχον χο-
λῶν πολλὴν ὠφελᾶ τὸν χειμῶνα νὰ τὸ βῶγουν
βρασὸν μὲ πολὺ λάδι, ἢ ὅπτον μὲ λάδι ἀλειμέ-
νον

νον κὶ ἀγκυρεῖδα. Ὅσα εἶπομεν ἕως ἐδῶ, ἄς γεγε-
κῆνται κὶ διὰ τ' ἄλλα ὄφαια.

Διὰ τὰ Ἄγνα πάσης γενεᾶς, ἦγυν Ὀγταπόδια
κὶ πᾶ ἐπίλοιπα.

§. 80. Ὅλα τὰ ἄγνα, καὶ ὄσρακοδέρματα εἶναι
πολλὰ κακοχώνδρα, ἦγυν σπητῆαις, καλαμάαια,
ὄσαιαις, ἀχυβάδαις, ἀτζομπάτοι, κὶ τὰ ἐπίλοι-
πα. ἀμὴ χειρότερον ἀπὸ ὅλα εἶναι τὸ ὀκταπό-
διον, κὶ ἔσπερε νὰ μὴ τὸ ξάγη τινὰς, κὶ μάλιστα
ὄσοι ἔχουν ἀχαμνὸν στόμαχον, διατὶ ἀργεῖ νὰ
χωνδύση, καὶ δίδει ἀδύνηαν. Λοιπὸν ὅποιος θέ-
λει νὰ τὸ φάγη, πρῶτον μὲν ἄς τὸ ξίψη εἰς τὴν
πέτραν, κὶ νὰ τὸ κοπανίση καλὰ ὅσον διώεται,
κὶ τότε ἄς τὸ βράσῃ μὲ μάραθα, κὶ ἔτω γίνεται
ἀβλαβέστερον, κὶ εἶναι κὶ νοσιμώτερον, διατὶ πέρ-
τει τὴν ἐσίαν εἰς ἀπὸ τὸ ἄλλο, κὶ γίνονται κὶ τὰ
δύω εὐχρησα. Ὅμοια γίνονται κὶ ἡ σπητῆαις, κα-
θὼς πολλάκις ταῖς ἐμαγέρδουσα, κὶ περὶ αἵμα μου
ἄρεσαν. ἀμὴ πρὸσεχε νὰ μὴν ἐγάλης τὸ μελανί
ὡσαὺ τὸ κάμνουν τινὲς ἄγνωστοι, διὰ νὰ μὴ μαυ-
εῖξεν τὰ ἀγγεῖα κὶ οἱ ὀδόντες τες, ἀλλὰ ἀφινέ το
μέσα εἰς τὸ τζουκάλι, κἂν σπητῆαν μαγερόβεις,
κἂν ὀκταπόδιον, ὅτι αὐτὸ κάμνει τὸ φαγὶ δύνο-
στώτερον, κὶ βαίει κὶ κρομμύδια, μὲ πολὺ λάδι νὰ
γίνεται καλλίτερον, τὰ ὅποια βαίει ἀντάμα μὲ
τὸ ὀκταπόδιον, κὶ ὅσον νερὸν γνωεῖξεις κὶ φθαίει.
κὶ ἄς εἶναι περιεσὸν, διὰ νὰ φθειράση νὰ ἔλθῃ
ὑστερα εἰς τὸ δίκαιόν του. ὅταν εἶναι σιμὰ νὰ
μαγερόβῃ τὸ ὀκταπόδι, τότε βαίει τὰ μάραθα
εἰ δὲ καὶ εἶναι σπητῆαις, ὅπῃ θέλουν ὀλογώτερον
βρά-

βράσιμον, βάλετε ὅλα αὐτάμα. Ὁμοίως γίνεται καὶ ὁ θράψαλος, τρέσει τὸ Καλαμάρι, ὅταν εἶναι καμπόσον μεγάλον· εἰ δὲ καὶ εἶναι μικρὰ ἔσφρασσά σπηλίας καὶ καλαμάρια κάμνεται πηλασά, ὅπῃ δίδεν ἔσφρασσά περαιοτέρον. πρὸ πάντων δὲ ὅταν φάγῃς ἀγνά μὴ πίνῃς νερόν, ἀλλὰ κρασί καλόν, καὶ χωνόουσι, καὶ ὅσοι δεῖ πίνεν κρασί, μή τα τρώγουσι.

Ἑρμηνεία διὰ κίνησιν κοιλίας.

§. 81. Ἀπὸ τὸ φαγὶ συνιάζονται εἰς τὸ κορμὶ πολλὰ περισώματα, ἢ γινε φλέγματα, ἔσρος, καὶ ἄλλαις ἀκαθαρσίαις τῆς κοιλίας, τὰ ὅποια εἰς δεῖ εὐγενῶ ἔξω, γινεσι πολλῶν βλάβων, πόνους, καὶ ἀποσέματα. ὅθεν κάμνει χεῖρα καὶ τὰ ὄγυλῃς, ἢ μὲ κινητικὰ βρώματα, ἢ μὲ γλυσῆει τὸ καλοκαῖει μὲ ῥοδολάδι, ἢ βιολάδο, καὶ τὸν χειμῶνα μὲ ἐλαιόλαδον, ἢ μὲ γλυκὸν ἀμυγδαλόλαδον. μὲ τὲς δύο τρόπους αὐτὲς λαμβανέεις πολλὴν ὠφέλειαν. Λοιπὸν γράφομεν ἐδῶ διαφόρους ἑρμηνείας διὰ τὰ κάμῃς ὅποιαν ἔχεις τὴν δύναμιν, καὶ πρῶτον, μιστὴ ὥραν πρὶν τὲ γόματος ἔσῃγε μιστὴ ἔγγιον ἀνθος τῆς κασσίας, ἢ ἀνάμιστὴ ἔγγιον ῥοδόμελι σολετίβον, ἢ γινε κινητικόν· ἢ συρόπιο ῥοζάδο σολετίβο ἔσῃς ἔγγιας, καὶ τὸ λαμβανέεις μίαν ἢ δύο φοραῖς τὴν ἑβδομάδα, ἢ βανέ εἰς τὸ ζουμὶ (εἶτι καὶ αὐτὸ εἶναι) δεκαπεντέ μουσικλα (sebestini), καὶ βανέ τὲς ζάχαρι· τρώγε τα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆ γόματος, αὐτὲς δαμάσκηνον· ἢ ἔσῃγε μιστὴν οὐγγιον ῥοδομαίνα, καμωμένῃ ἀπὸ ζάχαρι, ἀπὸ δρόσον τῆς κράμβης, καὶ σκαρολα-

λαχαίου, ὅπου λέγουσιν οἱ Ἴταλοί μερκορέλλα. ἢ
 ἔωγε ἀπὸ τὸ μαντζούρι, ὅπερ ἐρμύδισον ὁ Κά-
 σωρ Ντυραίντες ὁ ἔμπειρος ἰατρός, καὶ Θαυμά-
 σιος, τὸ ὁποῖον εἰς Ἰταλικῶ φράσει ὀνομάζειν ἐ-
 λετκάριον, καὶ εἶναι ὅμοιον τῷ κυδανιάτῃ, συνθεμέ-
 νον ἀπὸ δαμάσκων καλὰ ψημμία, μὲ νερόν
 σσίας, καὶ πολυποδίας, μὲ γλυκαίσιον, καὶ κανέλ-
 λαν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τρώγε μιστὴν ἔγγίαν εἰς τὴν
 ἀρχὴν τοῦ γούματος. Τοῦτο εἶναι καὶ εἰς τὸ σό-
 μα γλυκὺ, καὶ νόστιμον, καὶ κινᾷ τὴν κοιλίαν χω-
 εἰς πείραξιν. Ἄλλοι λαμβάνουσι ἀπὸ τὸν δρῦν πο-
 λυπόδιον καθαραισμένον καλὰ ἀπὸ κάθε ρύπον,
 ἔγγίαν τέσσαρας, ζινζίβερρον μιστὴν ἔγγίαν, μα-
 ραδόσπορον γλυκὺ μίαν δράγμα, καὶ δύο γλυκαί-
 σιον, καὶ μίαν ἔγγίαν σαφίδα γλυκεῖαν, τὰ ὁποῖα
 ὅλα βράσαι ἀντάμα μὲ ὀλίγη φωτίαν κατὰ τὴν
 τέχνην. ἔπειτα τὰ ἀποσφονιάξαι δυνατὰ, ἢ μαγ-
 γανίσαι τα, καὶ εὐγὴ ὄλη ἢ εὐσία τις, εἰς τὴν ὁ-
 ποῖαν βάλε μίαν λίτραν ζάχαριν, ὀκτὼ ἔγγίαις
 κοράλια κόκκινα ζαχαρωμένα, καὶ ἀνάμισυ δράγ-
 μα μαργαριτὰρι ὁμοίως ζαχαρωτὸν, καὶ κάμε μαν-
 τζῦνι, ἢ γουον κοιφέτο, καὶ τρώγε ὡς ἀνωθεν. Ὁ-
 μοίως σὲ ὠφελεῖ, καὶ τρώγῃς πρὶν τοῦ γούματος
 μιστὴν ἔγγίαν ἀπὸ τὸ μάννα τῆς Καλαβρίας, ἢ καὶ
 τὸ πίηης μὲ καμπόσον ζουμί, ἢ πάλιν κάμε ἔ-
 ποῦτο τὸ ἐλεττουάειον, ἢ γουον ἔπαρε μίαν λί-
 τραν ἀπὸ τὸ ζουμί ἢ δὲ ξιανταφύλλων, ἀπὸ σκα-
 ρολάχανον, ἀμολόχαν, κραιβία, σευκλον, ἀπὸ
 καθ' ἑα ὀκτὼ ἔγγίαις, καὶ βάλε ὅλον αὐτὸν
 πρὶν ζωμόν, βράσαιτον, καὶ ἔχε εἰς τὴν μέσῃ
 τους εἷα κόμπον μαστίχην νεπὸν δράμια δέκα,
 καὶ βράζετα ἕως καὶ γαίη ὡσαύτ' ἔμελι πικτὸν τὸ
 ζου-

ζουμί, καὶ τότε εὐγαλε τὴν μασίχην καὶ ἔωγε
τὸ ἐλεττάειον.

Εἰς πόνον Λαιμῆ.

§. 82. Ἐπαρε γλυκορρίζαν, πλυῖε τὴν καλὰ νὰ
μὴ ἔχη ρῦπον ὀλότελα, καὶ κοπανίσαί τὴν. ἔ-
πειτα τὴν κόψαι μικρὰ κομμάτια, καὶ βάλε τὴν
εἰς νερὸν γλυκὸν ζεσὸν, ὅσον νὰ τὴν σκεπάσῃ,
νὰ κάμη εἰς μέρουστο. Τότε βάλε τὴν εἰς εἰς
σακκίον ἀπὸ λινόν, νὰ μὴ εἶναι πυκνόν. μαγ-
γανίσαί τὴν δυνατὰ εἰς τὴν γαλιάρην, καὶ σφίγγαι
τὴν ὅσον εἶναι βολετὸν ἕως νὰ εὐγῆ ὅλον τὸ ὑ-
γρὸν τῆς ἐσίας τῆς, τὸ ὁποῖον ἀντάμα μὲ τὸ ἀνω-
θεν νερὸν βράσαι ὡραν πολλὴν μὲ ὀλίγην σίαν,
νὰ μὴ το τζικνώσῃς, καὶ ἀνακάτωνέ το μὲ εἰς
ὅσον ὡραν τὸ βράζεις, ἕως νὰ φυράσῃ νὰ γέ-
νη πυκνὸν ὡσὰν τὸ μέλι. Τότε βάλε το εἰς ἐλε-
καίαις ἀπλωταῖς, ἢ ἄλλα ἀγγεῖα εἰς καθ' εἰς
ὀλίγον, ὅσον νὰ γένη τὸ χόντρος του μόνον εἰς
δάκτυλον, διὰ νὰ ἡμπορῆς ὕστερα νὰ τὸ κόπτῃς,
διὰ τὴν ξηραίνεται ὡσὰν τὴν πετζόκολλα, καὶ διὰ
νὰ μὴ κολλήσῃ εἰς τὰ ἀγγεῖα, βάλε ὀλίγον ἄ-
λευρι φιλόν εἰς τὸν πάτον τῆς ὅταν θέλῃς νὰ τὸ
χύσῃς, καὶ ἀφ' ἐπὶ τὴν φύλαξαι. Ὅταν πο-
ρέσῃ ὁ λαιμός σου, βάλε ἀπὸ τῆς εἰς τὸ σῶμα σου
ὀλίγον ὡσὰν εἰς σακκίον, καὶ μάλιςα κάθε βράδυ
ὅταν πέσῃς εἰς τὸ σῶμα, καὶ μὴ το κατεπίης, ἀλλὰ
κράτει το ἕως νὰ λύσῃ ὅλον ὡσὰν τὸ κωνίον, καὶ
κατάπιε τὸ ὑγρὸν τε δύο ἔεις ὑπταῖς, καὶ ὑγιαί-
νεις. τῆς τὸ λέγῃσι φράγγικα Sugo di Liquiri-
zia, ἢ γὰρ ζουμί τῆς γλυκορρίζας καὶ ἐπ' ἀληθείας
δου

δυνήματα ἄλλω ἰατρείᾳ εἰς τὸν πόνον τὸ λαλε
 με μὲ (ὅπερ πείσεται εἰς τὰ πλάγια, καὶ ὁ σα
 φυλή τις συχνάκις) ὡσαν ἐπούττω, ἀμὴ ἀλή
 θεια μὴ φάγῃς ἀλμυρὸν, οὔτε κρασί, ἢ νερὸν
 ψυχρὸν, καὶ πῆς αὐτὰς τὰς τρεῖς ἡμέρας, οὔτε
 ἄλλο πρᾶγμα ὅπερ βλάπτει τὸν λαιμὸν, ἢ γου
 χόρτα ἄψιτα, καρύδια, σκώρδα, μόνον ἔστω ἀ
 παλιτικὰ καὶ γλυκὰ πρᾶγματα, ἢ γου βέτυρον, σα
 φίδας, καὶ ἄλλα παρόμοια, καὶ ὅταν διψήσῃς πῖνε
 νερὸν χλιαρὸν, ἢ ζεσὸν, ὅτι τὸ ψυχρὸν τὸν πεί
 σκει χειρότερα. ἀλλὰ βράζε σῦκα, καὶ πῖνε ζε
 σὸν τὸ νερὸν τῆς, καὶ κράτει τὸ ὄραν πολλῶς εἰς τὸ
 σῶμα. ὁμοίως καὶ τὸ ροδόμελι ὠφελεῖ, ἢ βράσαι
 πύτερα μὲ νερὸν, καὶ μὲ τὸν χυλὸν ἐκεῖνον γαρ
 γάριζε τὸν λαιμὸν συχνάκις, ἢ εἴωσον ἀλεῦρι,
 μέλι καὶ βέτυρον, βάνεται ἀπ' ἐξω μὲ κομματί πα
 νί, καὶ δύνε. Τὸ ζεμί τῶ οἰγάνε, τῶ μαρβλίε, ἢ
 ρογδίαν, ἢ ἀπὸ βατζινόμυρα, ἢ συκάμινα, ὁ
 λουῶν αὐτῶ ὁ ζωμὸς κατ' εἴας ξέχωρα ὠφελεῖ ὁ
 ποιον ἔχεις, καὶ γαργαεῖς τὸν λαιμὸν, καὶ ἰᾶ
 ται. καὶ ἀπ' ἐξω καὶ βάνης περδικῆλι ψιμμεῖον εἰς
 μίαν κεραμίδα χωεῖς νερὸν μὲ τὸν βέτυρον, ἢ ρυπό
 μαλον, ἢ γου ἀπὸ τὰ σκέλη τῶ προβάτου καὶ κόψῃς
 μαλιά μὲ τὸν ρυπό τῆς, καὶ τὰ ζεσάνης, καὶ τὰ δέσῃς
 μὲ τὸ ἀνωθεν χόρτον, καὶ βέτυρον ἀπ' ἐξω τῶ λαι
 μῆ, καὶ ξεπρίσεται. τὸ αὐτὸ κάμινε οἱ βαθρά
 κοι καὶ τῆς βράσης μὲ λάδι, καὶ τῆς βάλῃς.

Εἰς πόνον Ὀδόντων.

§. 83. Βράσαι καλακανθήν (Vetriolo) μὲ ξύδι,
 καὶ μετ' αὐτὸ πλῦνε τὰ ὀδόντια ὅπερ πονῆσι, καὶ
 κρά-

κράτει τὸ ὄραν παλλῶ εἰς τὸ σῶμα σε. ἢ μέλι κὴ
 ζύδι μὲ ἄλας βράσαι, κὴ κράτει τὸ ζεμὶ ζεσόν
 ὅσον ἠμπορεῖς εἰς τὸ σῶμα σου. Ὅταν κουνούσιν,
 ἦγαν σαλεύσαι τὰ ὀδόντια, σέπισον λιβαῖνι, μα-
 σίχλω, κὴ ροϊδόφυλλα ὅλα αὐτάμα, κάμετα σκό-
 νιν, καὶ τῶ νύκτα ὅταν ὑπάγῃς εἰς κοιμηθῆς,
 πλῶε παῶτον τὸ σῶμα σου μὲ καλὸν κρασὶ, ἔ-
 πειτα βάνε εἰς τὰς ὀδόντας ἀπὸ ταύτῳ τῶ σκό-
 νιν, καὶ κάμμίαν φοραὴν πάλιν τὰ τρίβε μὲ ψύ-
 χαν ψωμίε. Εἰ δὲ ἔχῃσι σκάληκας, κοπανίσαι
 παρασόσπορον, κὴ δυσκίαμον, βάλετα εἰς τὸ σῶμα
 σου ἀπέξω ζεσά, εἰς ὑπάγη ἢ ἄχνα εἰς τὰς ὀ-
 δόντας, κὴ φορεῖσιν οἱ σκάληκες.

Ὅταν εἶναι χαλασμένα πολλὰ τὰ ὀδόντια, καὶ
 δίδῃσι πόνον πολὺν, βάλε εἰς ἓ μίαν κόβαν χαρ-
 τὶ σπόρον ἀπὸ τὸν δυσκίαμον, ἀπλωσαί τον, καὶ
 τότε ἄφαι μίαν λαμπάδα ἀπὸ ἄστρον κερι, καὶ
 χέριετῳ ἀπάνω εἰς τὸ χαρτὶ, εἰς σάση τὸ κερι
 εἰς τὸν σπόρον. Τότε ἔπερνε ἀπ' ἐκείναις ταῖς
 σαλαματίαις, ὅπῃ εἶναι κολλημένός ὁ σπόρος ἀ-
 πάνωτων, βανέταις εἰς εἴνα κεραμίδι, ἢ ἄλλο ἀγ-
 γεῖον, εἰς ἔχη ἀπέμνενα κάρβουνα, ἀπάνω εἰς τὰ
 ὁποῖα, βανέ τὸ σῶμα σε, καὶ χάσκε καλά, εἰς
 παγκή ὁ καπνὸς μέσα εἰς τὰ ὀδόντια, κὴ ἔπος
 εἴνε εἴνα τρίτον τῆς ὥρας. Βανέ συχνὰ ἀπ' αὐ-
 τὸν τὸν σπόρον, ὅπου εἶναι κολλημένός μὲ τὸ κερι
 εἰς τὰ κάρβουνα, εἰς καπνίζεσαι, ἔχωντας μὲ εἴνα
 πανὶ σκεπασμένῳ τῶ κεφαλῶ σου διὰ εἰς μὴ
 σκορπᾶ ὁ καπνὸς. ἔτω κάμνωτας εἰς σὲ τρεῖς
 ὥραις, οἱ πόνοι σε ἀφανίζονται. Μὲ τὸν τρίτον
 τῶτον πολλοὶ ἰατροὶ ἔδοσαν.

Ἐπαρε ἀπὸ τὰ ἐργασήματα νερόν ὅπῃ λέγεται
 Ἴταλ.

Ἰταλ. Acqua forte, ἄκρα φόρτε, καὶ με̄ κομμα-
τι ξύλον σουβλωτὸν βάνε μίαν στάξιν ἀπ' αὐτὸ
τὸ νερόν εἰς τὴν ἔσπαν τῆ πονεμνῆς οδοῦντις, καὶ
ὑπάγη ἕως τὴν ρίζαν. ἔπειτα ἔχε νερόν ἀπὸ τὸν
Βάλσαμον, Ἰταλ. Balsamo Artifiziato, καὶ βά-
νε καμπόσον εἰς τὸ σόμασε, κράτει το πολλὴν ὡ-
ραν εἰς τὸν τόπον ὅπῃ ποκεῖς, καὶ με̄ τὸν ἔσπον
ἐτῆτον πολλὰς χωρικὰς ἰάξῃσα, οἱ τινες πολλὰ-
κῖς σέκασιν ἰδρωμνῆοι εἰς τὴν βροχίῳ, καὶ ἀνε-
μον· ὅθεν ἀπ' αὐτὸ χαλοῦσι τὰ δόντια τῆς. Ὅς
τις θέλει νὰ μὴ πονέσουν οἱ οδοῦντες του, ἄς βρέ-
χη τὴν κεφαλὴν συχνάκις με̄ ῥακὶ δυνατὸ, ὅτι
αὐτὸ διαλύει ὅλους τῆς κακοῦς χυμῆς, ὅπῃ εἶναι
εἰς τὴν κεφαλῇ, καὶ ἔπως οἱ οδοῦντες φυλάγονται
ἀβλαβοί.

Ξήρανε εἰς τὸν φῆρνο δειξθολίβανον, καὶ ρίζαν
ατζικινίδας, κάμεται σκόνιν, καὶ μετ' ἐκεῖνῳ ξί-
βε τὰ γέλισε νὰ παύση ὁ πόνος.

Κοπαῖσον ὀλίγον, ἦγαν ζέλισαι μίαν σκελί-
δα σκόρδον. βάλετο εἰς τὸν σφυγμὸν τῆς χέρας
ἐκεῖνε τῆ μέρες, ὅπῃ πονῆν οἱ οδοῦντες, καὶ ἐκεῖ
εἰς τὸν σφυγμὸν ὅπῃ βάλεις τὸ σκόρδον, θέλει
γεννηθῆ μία φουσαλίδα, καὶ οὕτω περνᾷ ὁ πό-
νος σου.

Εἰς Πονόματον.

§. 84. Ὅταν εἶναι τὰ ὀμμάτια κόκκινα καὶ πορισ-
μῆα, ἢ πονῆσιν, ἔπαρε νερόν ἀπὸ πεισερῶν.
ἔπω εἶναι χόρτον, ὅπῃ τὸ λέγαν φράγγικα μπερμ-
πῆα, ἀπὸ πήγανον, ἀπὸ χελιδόνιον, τριαντά-
φυλλα, καὶ ἀπὸ ἀλάλι, καὶ τέττιζα πορεπαράτα.
ἀπὸ

ἀπὸ πάσα εἴα μιστὸν δράγμα. κοπαίσει καὶ πέ-
ρασαίτα ἀπὸ ψιλὸν μανθίλιον, καὶ φύλαξαίτα εἰς
μίαν ἀγαστέρα ὑάλινω. Ὄταν ἔχῃς χεῖραν ζέ-
σενάιτο, καὶ βαῖετο εἰς τὸ πονεμνὸν ὀμμάτι μίαν
πρὸς μίαν ρανίδα, καὶ τότε ἔχε καύτιον σπιρισμέ-
νον ψιλὸν ὡς ἀλευει, καὶ ἀπὸ τῶ σπίνιν αὐτῆν.

Ἐπαρε τῶ χολῶ εἰς ὄφαριου ὅπῃ λέγουσι
λατσο, καὶ εἶναι ὡσαύ τῶ ζαργάναν, ἢ γαν βελο-
νίδα μακρὺς, ἀμὴ χονδρὸς ὡς τὸν κέφαλον, καὶ
βάλε αὐτῶ τὴν χολῶ εἰς τὰ ὄμματα νὰ κάμη
ῶρας 24. καὶ ἰᾶται.

Εἰς πόνον Ὠτίων.

§. 85. Ὄταν ποιῆ τὸ ἀφτίσκα, ἔπαρε εἴα πιάσ-
μα ἀφίνδιον, σέμπισαι καὶ βράσαι το μὲ ἄσπρο
κρᾶσι, καὶ ἀφ' ἑ κρυγαίη, ἀποσφόνιασαί το δυνα-
τὰ, καὶ βαῖε τὸν ζωμὸν εἰς τὸ ἀφτίσκα.

Βάλε εἰς εἴα κομμάτι κρομμύδι ὀλίγον λάδι
μεσελλῖνον, ὅπῃ εἶναι εἰς τὰ ἐργασίεια, νὰ βρά-
ση εἰς τὰ ἀφράκια ἕως νὰ ψηθῆ καλά, καὶ βᾶ-
ιε μὲ εἴα πτερόν ἀπ' αὐτὸ τὸ κρομμυδόλαδον ζε-
σὸν εἰς τὸ πονεμνὸν ἀφτί. ἔπειτα σέπισαι ἀπύ-
γανον μὲ ἄσπρον αὐγῆ, βαῖετα τειγύρε εἰς τὸ ἀ-
φτίσκα, καὶ ἰᾶται.

Ἐπαρε πινόμαλον, καὶ ζέσανε γλυκὸ ἀμυγδα-
λόλαδον, καὶ βαῖετο αὐτάμα εἰς τὸ ἀφτί, νὰ
παύσῃ ὁ πόνος σε πάραυτα. Εἰ δὲ καὶ ἔχῃ μέσα
σικώλικας, ἔπαρε εἴα χόρπον ὅπῃ τὸ λέγασιν οἱ
Ἰταλοὶ περσικάεια, καὶ ἡμεῖς ὑδροπίπερον. γεννᾶ-
ται εἰς τὸ νερόν, ὁμοιάζουν τὰ φύλλα του τῆ ἡδυόσ-
μα, ἀμὴ δεῖ μβεῖζει, μόνον καίγει ὡς τὸ πι-
πέ-

πέρι. τὸ κοπιῖσαι, εὐγαλε τὸ ζεμί τε, καὶ ἀναπάτωσαι τὸ μὲ λιπόλαδο, βαίετο εἰς τὰ ὠτά σε, καὶ φοθήσεν οἱ σκώληκες πάραυτα ἢ σέμπισαι κάππαι καὶ καλαμίνδα. Ἐῶσον τὸν ζωμὸν αὐτῆ με λάδι καὶ βαίετο. εἰ δὲ καὶ εἶναι οἱ σκώληκες εἰς ἄλλο μέλος τῆ σώματος, ἔπαρε ρίζαν τῆς σκάρφης, ἢ γην ἐλλέβορον μαῦρον, σέμπισον ἢ Ἐῶσον αὐτὸν μὲ οἶνον, βάλετον εἰς τὸν τόπον, καὶ φθείρονται. Εἰ δὲ καὶ εἶναι τινὰς κωφὸς καὶ δὲν ἀκεί, βράσαι μὲ λάδι τὸ δερμάτι τῆ ὀφθαλμοῦ ἕως καὶ φυράση τὸ μισὸν λάδι, καὶ ἀπ' αὐτὸ τῆ βαίε εἰς τὸ ἀφτί ταχὺ καὶ βράδι.

Βράσαι αὐτάμα εἰς ἕνα τζεκαλάκι, χαμομηλόλαδον, ἀμυγδαλόλαδο, καὶ κεινόλαδο, ἢ γουν πῦντζίλιε, μίαν ἔγγίαν ἀπὸ κατ' ἕνα, μὲ ὀλίγον ραπανόσπορον, καὶ κομμάτι κυλάμινον ἕως μισὴν ἔγγίαν. καὶ ὅταν φυράση τὸ γ' τὰ κατέβασαι, καὶ βρέχε κομμάτι βαμπάκι, βαίετο εἰς τὴν ἔστυαν τῆ ἀφτίε καμπόσας ἡμέρας. Ἄλλο. Ἐπαρε ἕνα ἀχέλι τῆ ποταμῆ, σέβλισαι, ψήσαι το εἰς τὴν φωτίαν, καὶ μάζωνε εἰς ἕνα σκετέλι τὸ παχὺ, ὅπως σάσει ἀπὸ τὸ ἀχέλι. ἔπειτα ψήσαι καὶ σκόρδον εἰς τὴν σάντην, καὶ βρέχε μίαν σκιλίδα σκόρδον εἰς αὐτὸ τὸ παχὺ, βαίετο εἰς τὸ ἀφτί σε, καὶ ξεκουφαίνεσαι. Κάμνε το κατ' ἕνα βράδου ὅταν ὑπάγῃς καὶ κοιμηθῆς, καὶ πλάκωνε τὸ καλὸν ἀφτί, καὶ εἶναι τὸ κεφὸν ἀπὸ πάνω, καὶ ἢ μπορῇ τὸ παχὺ καὶ εἰσεβαίῃ παραμέσα.

Εἰς πόνον Κεφαλῆς :

δ. 86. Ἐπαρε δύο δράμια τζίντζεβρον, βαίετο καὶ μισκὸν εἰς ἄσπρον κρασί, καὶ πῖνε τὸν οἶνον.

Ὅταν

Όταν είναι πόνος παλαιός τῆς κεφαλῆς, σούμπισαι φύλλα κιασῆ, καὶ ροδοκίωκοκκινίδα τὸν καρπὸν, καὶ βάνετα ἀντάμα εἰς τὰς μιλίγγας, καὶ εἰς τὸ μέτωπον ἔμπορον.

Εἰ δὲ εἶναι ἀπὸ αἰτίαν θερμότητος, (Ἰταλ. calida causa) βάνε ξηρὰ ρόδα εἰς τὸ κρασί πορπότερα νὰ μοσκώσῃ, καὶ ὅταν σὲ ἔλθῃ ὁ πόνος τὰ ἀποσφόνιάζε καλά νὰ εὐγῇ ὀλιτῆς ἢ ἔστια, καὶ βρέχε πανὶ εἰς αὐτὸ, βάνετο εἰς τὸ μέτωπον, ἢ ἀλείφῃ ἐκεῖ ὅπῃ πονεῖς μὲ ὑβρίτο ροζάδου, ἢ κοπανάισον ἀνθάκλαν, βάνε εἰς τὸ μέτωπον, ἢ ἀμάραντον ἀπὸ τὸν μεγάλον, σέμπισον, καὶ ἀλείφῃ μὲ ροδολάδι, ἢ μὲ ἀγριόλαδον. εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀπὸ φύγαν ὁ πόνος, βάνε σπόρον τῆ ἀγνῆ, ἢ γην λιγαρέας, ἢ πικραμύγδαλα, σέμπισαι μὲ ξύδι, καὶ ροδολάδι, καὶ βάνε εἰς τὸ μέτωπον, ἢ πήγανον, καὶ φύλλα κιασῆ σέμπισον, καὶ τὸν ζωμὸν ἐνωσον μὲ ξίδι, καὶ ροδολάδι, καὶ ἀλείφῃ τὸ μέτωπον.

Εἰς πόνον τῆ Σώματος.

§. 87. Όταν ποιῆς εἰς εἷνα μέρος, ἢ δύο τοῦ σώματος, κόψαι παρασόφυλλα εἰς ἐ μικρὰ κομμάτια, καὶ κομμάτι λαρδί ἀρσενικῆ χοίρε. βάλετο εἰς εἷνα πεξοπήγανον, ὅς τε φωτίαν ἕως νὰ λύσῃ, καὶ τότε βάλε τὰ φύλλα νὰ βράσῃν ἀντάμα. ἔπειτα κάμετα ὡσανὺ μπλάσει, καὶ βάλετα εἰς τὸν πόνον.

Ἡ πάλιν ἔπαρε τὸν σπόρον τῆ χορτῆ κίκι, (Ἰταλ. Mirasole.) κάμετον σκόιν, καὶ πότισαι τὸν ἀδενῆ μὲ κρασί, ἢ ἄς τὸν φάγῃ καὶ ἔτῃ τὸν σπόρον αὐτὸν, ἢ γην ἐννέα σπειρία, καὶ ἰαφύεται.

Πίνε κάρδαμον με τὸ κρασί, καὶ ἔωγε σαφί-
 δαις ἀσπραῖς, ἢ πίνε τὸν ζωμὸν τῆ πόικεδάμου,
 ἢ τὸν ζωμὸν τῆς γλυκορρίζας με κρασί, (Ἴταλ.
 Vino passo,) ἢ τὸν ζωμὸν τῆς ρίζας τῆς πηγο-
 νίας. καὶ ἀλείψε Δαφνόλαδον, καὶ πίνε ἀμυγδαλά-
 λαδον πικρὸν καὶ γλυκόν.

Εἰς βῆχαν πεπλῶν ἡμερῶν.

§. 88. Ἐπαρε κομύδι κερασίας, λύσαι το εἰς τὸ
 νερόν, καὶ πίνε το κάθε ταχύ, καὶ τῆτο οὐ μόνον
 παύει τὸν βῆχαν, ἀλλὰ καὶ τὸ συκότι καὶ τὸ φῶς
 ὠφελεῖ, καὶ σὲ κάμνει καὶ τὴν ὄψιν τῆ προσώπου
 λαμπαράν. εἰ δὲ καὶ πίνεις το με κρασί, σὲ κάμ-
 νει εἰς τὴν πέτραν ὠφέλειαν.

Ἐπαρε σπόρον τήλης (Ἴταλ. Fien Greco) ἢ
 γην βεκίρε, ἀντάμα με λινόσπορον. σέμπισαι καὶ
 βράσειε με νερόν. καὶ ἔσπερα τὰ σφίγγει καλά νὰ
 ὀγάλης ὄλλω τὴν ἔσπιντες, τὴν ὁποῖαν πάλιν
 ζέσαι με βέτυρον. κάμε τὴν ὡς ἀλειφὴν, καὶ ἀ-
 λειψε τὸ σῆθος νὰ παύση ὁ βῆχας, ἢ βράσαι
 φασκομηλίαν με νερόν, καὶ πίνε το κάθε ταχύ ζε-
 σὸν ἰσικός. καὶ ἔωγε κάσανα ψημμύα εἰς τὰ κάρ-
 βανα. ἢ βράσαι με νερόν τὸ χόρτον ὅπε λέγεται
 Ἴταλοὶ μαρόμπιο, καὶ πίνε τὸ νερόν τε κατ' ἐκάστω.

Διὰ νὰ ανοίξης Ἀπόσεμα.

§. 89. Ὄταν ἔχης πρίσμα, καὶ δεῖ ανοίγει, βρά-
 σαι λινόσπορον με γάλα τῆς ἀγελάδας, καὶ βρά-
 λε το ζεσὸν εἰς τὸν πόπον, ἢ βάλε κόκκον τῆς χή-
 νας ζεσὸν, καὶ ανοίγει πάραυτα, ἢ ἔσπιν μετὶ
 ζεσὸν με λινόλαδον, καὶ βάλε το.

Εἰς

Εἰς κίνησιν κοιλίας.

§. 90. **Ε**ὰν δὲ ἡμπορῇ νὰ κινήσῃ ἡ κοιλία σου, ἔπαρε φασκομιλίαν, βράσαι τὴν καλὰ εἰς εὔα χάλκωμα. ἔπειτα τὴν εὔγαλε, σέμπισαί τὴν ἀπὸ τῆμα μὲ χοιρινῶν γλιῶν, ἢ πάλιν βάλε τὴν εἰς τὸ χάλκωμα. ἄφες τὴν νὰ βράσῃ ἕως νὰ γερῇ ὡσαύτῃ ἀλειφῇ. ἢ μὲ ταύτῃ ἀλειφαι τὸ φάλισου, ἢ κινᾷ ἡ κοιλία σου.

Βράσαι μολόχαν καλὰ, ἔπειτα σέμπισαί τὴν μὲ γλιῶν τῶ χοίρει, ἢ πιγανίσαι τὴν εἰς χάλκωμα μὲ ὀλίγα πύτερα, καὶ τότε βάλετα ζεσὰ εἰς τὸν σόμαχον.

Ἡ ἔπαρε ἐλλέβορον ἄσπρον καὶ μαῦρον, ἐρμολαίτυλα, βρυωνίαν, πιτύσαν (Ἰταλ. Esula.) δυσκύαμον, ἄκορον, ζωμὸν ἀειζῶς, κολοκυῖδα, ἢ ἀλώλι, μίαν δράγμα ἀπὸ κάθε εὔα, ἢ κάμε ἀλειφῶ μὲ τὸν ζωμὸν τῆς βρυωνίας. καὶ ὅταν θέλῃς νὰ κινήσῃς τὸ κεφάλει, ἀλειφε τοὺς πόδας σου μὲ τὰ ἀνωθεν ἀπὸ κάτω εἰς ταῖς πατέχαις. καὶ ὅταν θέλῃς νὰ σαματήσῃς πλυῖε τὰς πόδας, νὰ εὔγη ἢ ἀλειφῇ.

Ἐπαρε χολῶν τοῦ βοδίου, καὶ σμύρναν ἴσια ἢ τὰ δύο, καὶ εὔασον αὐτὰ μὲ κομματι φύχαν φωμίς ζεσῶν, καὶ βάλε τὴν εἰς τὸ φάλι, καὶ ἀλειφέ το μὲ τὰ ἀνωθεν, νὰ κινήσῃ ὁ δῶς τὸ κουφάρισου.

Τὸ σκαρολάχανον, ὅπῃ λέγουν οἱ Ἰταλοὶ μερκορέλλα, ἢ εἶναι ὅμοιον εἰς τὰ φύλλα μὲ τὸν πλατῶ βασιλικόν, καὶ γερνᾶται εἰς τὰ κορινθὰ χωράφια, ὅπῃ τρώγουν οἱ σκάροι, εἶναι περίεσα κινῆσαι.

νητικόν, καὶ ἄς τὸ τρώγῃ ὅστις δὲν ἔμπορεῖ νὰ
κἀμῆ τὴν χεῖραν τε, καὶ ἄς βάλῃ λάδι πολὺ καὶ
μέλι· διατὶ εἶναι καὶ αὐτὰ τὰ δύο κινητικά. εἰ δὲ
καὶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ φάγῃ, ἄς τὸ κἀμῆ γλυσῆε
μὲ περδικέλι, ἀμολόχα, καὶ ἄλλα παρόμοια, μὲ
λάδι ὁμοίως καὶ μέλι καὶ ἕτερα.

† Εἰς ῥύσιν Κοιλίας, ἤγουν Φλεβῶσον.

§. 91. Ὅταν δὲ πάλιν τὸ ἐναντίον ὑπάγῃ πολ-
λὰ τὸ κεφάλι, καὶ τρέχει αἷμα, ἢ καὶ χῶεις αἷ-
μα, βάλε εἰς τὸ κρασί μίαν δράμην πεντανδρό-
σπορον, ἢ ἄσθι ἀπὸ τὸ καλαμπόχι, καὶ πῖνε
τρεις ταχινῶς, καὶ ἰᾶσαι.

Ἡ βράσαι πολύγονον (Ἴταλ. Sanguinaria) μὲ
τὸ ξύδι, καὶ βάλετο ὑποκάτω εἰς τὰς πόδας, νὰ
σαμαπῶσῃ ἢ κίνησις τῆς κοιλίας σκ.

Ἐπαρε ἀλεῦρε ἀπὸ ἄσπρα κεκκία, καὶ σκόνιν
ἀπὸ κοράλι, σμίξαιτα ἀνάμα, καὶ φάγε, ἢ πῖνετα.

Βάλε εἰς εἷνα τζεκάλι μίαν ἔυγόνα ζωντανὴν.
φράξαι καλὰ τὸ σῶμα, καὶ βάλε το εἰς τὸν φουρ-
νον, νὰ ψηθῇ πόσον, ὅπως νὰ ἔμπορῆς νὰ τὴν τρί-
ψῃς ὡς κόριν, τὴν ὁποίαν πῖνε μὲ τὸ κρασί, νὰ
ἰαθεῖσθῆς τελείως ἀπὸ πᾶσαν κίνησιν.

Ὀλίγον κομμύδι ἀραπικόν (Ἴταλ. Oltramari-
no, perciocchè l'altro non è buono) ἔῶγε, ἢ
πῖνε μὲ παλαιὸν κρασί. ἀμὴ εἶναι πολλὰ συ-
πτικόν, καὶ ἔῶγε ὀλίγον. εἰ δὲ καὶ εἶναι ῥύσις
αἵματος ὡς τῆς γυναικῶν, καῦσαι λαφοκέρατο,
κἀμε το σκόνι νὰ τὸ πῖνης.

Περὶ Ἐξωχάδων.

§. 92. Ὅταν δὲ γίνῃ ἔξωθεν, πρῶτον μὲν σύν-
 θλασον αὐτὰς, ἔχε τεμμεσίον σελουαῖν, ἀρσενί-
 κι, καὶ ἄλας ἀρμονιακὸν μίαν ἑγγίαν ἀπὸ καθ'
 εἴα. Βάλεται εἰς τρεῖς οὐγγίαις ξύδι διωατὸν,
 νὰ κάμῃ ὥρας 24. καὶ τότε βράσαι εἰς ἀλειφτὸν
 ἀγγεῖον ἕως νὰ φυράσῃ τὸ μισὸν ξύδι, καὶ τότε εἶ-
 ναι φθιασμέον, καὶ φύλαξαί το εἰς εἴα ἀγγεῖον
 ὑάλινον κατὰ σκεπασμέον, καὶ ὁπόταν θέλῃς νὰ
 χρεασθῇς, ἀνακάπνετο καλά. Τότε τείλει κα-
 λὰ ταῖς ἔξωχάδαις μὲ εἴα συγκόφυλλον, ἢ πανὶ
 ἕως νὰ ξαιματώσῃ. ἔπειτα βρέχε κομμάτι πανὶ
 εἰς τὸ ἄνωθεν ξύδι, καὶ βάλετο εἰς τὸν πάτον σου,
 νὰ κάμῃ ὥρας 12. καὶ ἔχε ὑπομονὴν, ὅτι σοῦ δί-
 δει πότον πολὺν, ἀμὴ ἄλλη ἰαφεῖα δὲν εἶναι εἰς
 τὴν ὀδυίῳ αὐτῷ ἀληθές εἶδος. καὶ κάλλιον νὰ πο-
 νέσῃς ὀλίγας ὥρας, παρέξ νὰ βασανίζεσαι ὄλλω
 σε τὴν ζωίῳ. ἀφόντις δὲ περάσῃς αἱ 12. ὥραι,
 εὗγαλε τὸ πανὶ, καὶ πλῦνε τὸν πάτον σε μὲ ξύ-
 δι καὶ νερὸν ζεσὸν, πάσρεφαί τον καλά, νὰ μὴ
 μείνῃ τίποτις ἀπὸ τὴν ἄνωθεν ἀλειφτῷ. ὕστε-
 ρα ἔχε λάδι καμωμένον μὲ ὑπερικὸν ζεσὸν κα-
 λά, καὶ εἰς αὐτὸ βρέξαι πανὶ, βάλε το εἰς τὸν
 πάτον σε, καὶ ἔτω κάμε τέσσαρας, ἢ πέντε ἡμέρας
 νὰ ἰδῇς τελείως τὴν ἰαφεῖαν σου, ὅτι πολλαῖς φο-
 ραῖς ἔγινεν ἡ δοκιμὴ, καὶ πολλοὶ ἐθεραπεύθησαν.

Ἐπαρε ἀνθὴ χαμομήλλας καὶ φάνκας (Ἴταλ.
 Tasso Barbasso.) μελιλότω, καὶ λινόσπορον, ἀπὸ
 καθ' εἴα δράγμα ἀνάμισυ. ξέρανε, καὶ κάμε τα σκό-
 νην λεπτῷ. καὶ ὑσώπευε χλωρὸν ζωμόν, ὀξυγυπα-

πίτζας ἀπὸ καθ' εἷα ὁμοίως δράγμα ἀνάμισυ,
λάδι (Ἴταλ. Olio di Crismole, e mucilage di
alica.) καὶ βάλε ἀπὸ καθ' εἷα δράγμα ἀνάμι-
συ, καὶ μνηκώρειον, (Ἴταλ. Orpio.) σπειρία ὀπ-
τώ. καὶ κρόκκον, ἤγεν ζαφοραὺ δρασμὴν ἑμισίω.
καὶ βράσαι τα ὅλα ἀντάμα μὲ μίαν ἐγγίαν λιπό-
λαδο μὲ ὀλίγον κερὶ, χωρὶς πολλὴν φωτίαν, ἀλ-
λὰ θαμινά. Ἀφ' οὗ γένουσι ὅλα εἷα κορμὶ, ἄφες
να χλιαρίσων ὀλίγον. καὶ τότε βάλε μέσα καὶ
τριῶν αὐγῶν τῆς κρόκκας, καὶ ἀνακάτωσαί τα κα-
λά, καὶ γίνονται ὅλα μία ἀλειφή, πὴν ὁποῖαν βά-
νε, καὶ ἰατρῶσαι.

Βράσαι μὲ λιπόλαδον χελιδόνιον χόρτον, ἢ (Ἴταλ.
Mosconi neri detti Scarafaggi, o Calabroni.) ἕως
να φουράσῃ τὸ μισὸν λάδι, μὲ τὸ ὁποῖον ἀλείφου
καὶ θεραπῶσαι.

Κουχλίους τῆς θαλάσσης κάμε σκόνιν, ἢ τιά-
φι, ἢ καλακαῖδι, ἀφ' ἧς τὸ βάλλῃς εἰς τὴν σίαν να
κοκκινίσῃ. καὶ κάμεται ὡς ἄλδρον, βαίεται εἰς τὸν
πάτον σου, ἀφόντις κάμεις τὴν χρείαν σε. ὅτι τό-
τες εἶναι ἔξω δὲ γαλμύαις, καὶ σε βολεῖ εὐκολα.

Εἰ δὲ πάλιν καὶ εἶναι ἀπὸ μέσα, καὶ δὴν δὲ γέ-
νεσι, φύσισον αὐτὴν τὴν σκόνιν μὲ τὸ μασῶει,
να ὑπάγῃ μέσα, καὶ σε κάμνει ἀφέλειαν.

Στέμπισον φύλλα κισσῶ ἔυφερά καὶ τιάφι, καὶ
ἔωγετα νησικὸς μὲ ροδόσαμα.

Τρύψισαι εἰς τὸν πάτον εἷα τζουκάλι, κάμε
ἔυπαν μικρὴν, καὶ βάλε τὸ τζουκάλι ἀνω κάτω,
κάθισαι να εἶναι ὁ ἀφεδρῶνάς σου εἰς τὴν ἔυ-
παν, καὶ ἀποκάτω ἔχε εἷα σκατέλι μὲ κάρβενον
ἀναμμένο καὶ τιάφι τειμμόον, καὶ ὄξύγγι χοῖρα,
ἢ λιπόσπορον, να ἀνεβαίῃ ἢ ἄχνα εἰς τὸν πάτον
σου

σου μίαν ὥραν, καὶ ἔτω κάμε πολλαῖς φοραῖς, νὰ ψοφήσουν.

Ἐπαρε τῆς ἀφινθίας ταῖς κορυφαῖς νὰ ταῖς βράσης μὲ ἄσπρον κρασί νὰ φυράσκει τὰ δύο τρίτα, καὶ σράγγισον, θεὸς εἰς ἀγγεῖον καθαρὸν. σέπασον αὐτὸ νὰ μὴ ξεθυμαίνῃ, καὶ πῖνε εὖνα ποτῆρι νησικὸς ὡσαύτ' περάσῃ τὸ μεσημέρι. Βάλτε ταῖς ἀφινθίας ἀπάνω εἰς τὸ στομάχι ζεσαῖς ὄλλω τῷ νύκτα, καὶ τῆτο νὰ τὸ κάμῃς εἰς τῷ χάσιν τῷ φεγγαεῖε, ἢ ἀπὸ ταῖς 22. καὶ ὀμπρός. ἔπειτα ἔπαρε πάλιν ταῖς ἀφινθίας, καὶ κόψαι ταις ὡσαύτ' τὸ μακεδονίσι, καὶ πλάσσε ψωμῖα καὶ κάμε το πῖτα μικρῷ. ἔπειτα βάλεται καὶ πηγαίνουσαίτα μὲ λάδι, καὶ ἔωγε κάθε ταχὺ νησικὸς τρία. ἢ ἔπαρε ἄλλαις ἀφινθίας, καὶ βάλεται εἰς μίαν πλάκην εἰς τῷ φωτίαν νὰ καγῆ καλὰ ἢ πλάκα. εἶτα ἔπαρε κρασί, καὶ βρέξον ἕως ἑξῆς φοραῖς καὶ βάλεται εἰς τὸ στομάχι τὸ βράδι ζεσταῖς, καὶ ὑγιαίνεις.

Εἰς δυσουρίαν, ἢ γενὸν Φιάγκο.

§. 93. **Ε**παρε ρίζαν τῆς φάνκας, (Ἴταλ. Tasso Barbasso.) τζάμισαί τῷ εἰς λεπτὰ, βάλε τιν εἰς τὸ κρασί νὰ κάμῃ ὥρας 12. ἔπειτα σράγγιξαι τὸ κρασί ἐκεῖνο, καὶ πῖνε το, νὰ μή σε ἔλθῃ ποτὲ πόνος φιάγκο.

Αὐτὴ ἢ ἀδυνεία ἐρχεται ἀπὸ δύο αἰτίας ἢ ἀπὸ πέτρας, ὅπως γονάται εἰς τὰ νεφρὰ, ἢ ἀπὸ θρεμμυρῶν σάρκα, (Ἴταλ. Carnosità.) καὶ δεῦν ἢ μπορεῖ νὰ εὕγῃ τὸ ἔρος, τὸ ὁποῖον φέρει τὸν ἀνδραπον ταχέως εἰς θάνατον, εἰὰν δεῦν ἰατρῶδῃ.

λοιπὸν ἀπὸ ὅλα τὰ ἰατρικὰ ὅπερ φαίνονται εἰς τὰς βίβλους δεῖ εἶναι ἄλλη ἑρμηνεία ἀπὸ τῆς παλαιῆς γεγραμμένῳ ὠφελιμώτερος.

Ἐπαραε τῆς καρπῆς τῆς ῥοδοκλυῶν μίαν λίθον. Κένκτζα ἀπὸ νέσπολαις ἔξῃς ἑγγίαις. αὐταῖς εἶναι ὡσὺ ἀγριαχλάδαις, καὶ εἶναι μέσα γεμάταις κένκεδα. λίθον Ἰσραηλῶν, (Ἰταλ. Lapis Giudaico.) ἑγγίαις τέσσερις, καὶ μόχον εἴς ἀδράμι. Βάλε καὶ δύο λίθους μέλι εὐμορφον, τὰ ὅποια ὅλα κοπάνησαι καλά νὰ γένῃ εἴς ἀ μίγμα μετὰ τὸ μέλι, καὶ βάλεται εἰς μίαν μπότηζα, νὰ εἶναι καλά χρισμένον τὸ σκέπασμά της. Βάλε τῆν εἰς τὸ καρίνι μετὰ ὀλίγην φωτίαν, νὰ εἶναι ἕως νὰ εὐγῆ ὅλη ἡ οὐσία της. Πρόσεχε ὅταν ἀρχίζῃ νὰ γεμίξῃ καπνὸν τὸ σκέπασμα, νὰ φράξῃς καλά τὰς ἀραμάδαις, νὰ μὴ ξεθυμαίνῃ. Ἀφ' οὗ εὐγῆ ὅλη της ἡ ὑγρότης, ἄφες ταῖς μπότηζαις ἀνασκέπασαι ὥραις 24. καὶ τότε φύλαξαι τὸ ὑγρὸν ἐκεῖνο ἀκριβὰ σφραγγίζωντάς το μετὰ εἴς ἀ παλὴ λιγόν, καὶ φύλαξαι το εἰς ἀλειφτὸν ἀγγεῖον. Πῖνε ἀπ' αὐτὸ δύο ἢ ἔξῃς δράγμας μετὰ ἄλλο πόσον συρόπιον βιολάδον, καὶ εἰς πρώτην φοράν ὅπερ τὸ πίνῃς, ἀναμφιβόλως θεραπεύεσαι.

Κάμε σκόνιν τὰ κένκεδα τῆς νέσπολαις, καὶ πῖνε τῆν ἔξῃς ἡμέρας νησικὸς καθατὰ χυμὸν μετὰ νερὸν τῆς ἀνοιίδας.

Βάλε εἰς εἴς ἀγγεῖον λαγὸν ζωντανὸν, νὰ ξηρανθῇ εἰς τὸν φῆρνον, κάμε τον σκόνιν, καὶ πῖνε τῆν. τὸ αὐτὸ κάμνει καὶ μόνον τὸ αἷμα τῆς λαγῆς, νὰ τὸ κάμῃς σκόνι νὰ τῆν πίνῃς.

Ἐπαραε δύο ἑγγίαις ζεμὶ ῥεπανίου, καὶ ἄλλο πόσον λαιμονόζεμον, καὶ μίαν ἑγγίαν ῥακί, ἀνακάτωσά τα, καὶ πῖνε τα ἔξῃς ταχίναῖς.

Τὸν καρπὸν τῆ κισσῆ κάμε σκόνιν, καὶ πίετέ τιν
ῥμοίως ἑῖς ταχυναῖς, καὶ ἰδῆς τὴν ὑγείαν σου.

Ἰαφεία εἰς τὸν πλοδριτίω, ἢ πόντω.

§. 94. Σκάψαι εἷνα κυδῶνι με μαχαῖρι ἀπὸ τὴν
κορυφῆν. κάμετε λάκκον ὅσον ἤμπορεῖς μεγαλή-
τερον. εὔγαλε ὄλον τὸ ἄχρισον ὅπερ ἔχει τὸν καρ-
πὸν, καὶ ἄφες μόνον τὸ καλόν. τὸ ὁποῖον γέμα-
σαι λιβαῖν καὶ μῦσκον. βάλετο εἰς ἐ σάκτιω πυ-
ρωμσῶν να ψιθῆ καλὰ, ἀμὴ να μὴ τὸ κᾶφης.
καὶ τότε ἀφ' ἑ χλιαρίση καμπόσον ὅτι να δέχεται
τὸ σῶματε, ἄς τὸ φάγη ὁ πλοδριτωμένος, καὶ γλυ-
τώνει τὴν ζωὴν με τὴν θείαν βοήθειαν. μό-
νον να μὴ φάγη ἐναντία τωράγματε, ἕτε κρασί
να πῖν, ἢ ξύδι να φάγη, ἕτε ψυχρὰ, ἀλλὰ γλυ-
κὰ, ὅπερ εἶναι θερμὰ, καὶ δεινὸν βλάπτεισιν.

Μάζωξαι τὸν Μάϊον Μῦνα καὶ φύλλα τῆς πα-
παρένας, ἢ γεν κντζικιάδας. κάμετε σκόνιν, ἔχε
τὴν φυλαγμσῶν, καὶ ὅταν πλοδριτωθῆ τινὰς, δί-
δετε να πῖν ἀνάμισυ δράγμα, με νερόν τῆ βροδο-
γλώσσῃ, καὶ ἄς φυλάττεται ἀπὸ τὰ ἐναντία, καὶ
μάλις ἀπὸ τὸ κρασί ὡς ἀνωθεν.

Ὅταν τὶς σελωιάζεται, καὶ πίπτων κατὰ γῆς, παύσσει
τὰ μέλητε.

§. 95. Ἐπαρε ἀχρῖάγκρα, ἀπ' ἐκεῖνα τὰ μικ-
ρὰ, ὅπερ εἶναι ὡσανὺ βελαῖα, καὶ ἔχεν ἀγγιλόνας,
καὶ τὰ σφίγγεις, καὶ πηδᾶ ἔξω τὸ ζεμί, καὶ ὁ σπό-
ρος τῆς. ἀπ' αὐτὰ σέμπισαι, εὔγαλε τὸν ζωμόν
τῆς, σράγγισαί τον με εἷνα μανθῆλιον, καὶ ζύγια-
σαι.

σαίτο, νὰ βάλῃς εἰς πᾶσαν λίτρην δώδεκα ἔγγί-
 γίας μέλι ἄσπρον, ἢ τρεῖς ἔγγίαις ξύδι δυνα-
 τόν, ἢ μίαν δράγμα φίνα κανέλλα, τὰ ὅποια ὅ-
 λα βράσαι ἀντάμα, ξάφριζέτα καλά. ἔπειτα ὅ-
 ταν δεῦ κάμνεν πλέον ἄσπρον, εὐγαλέτα ἀπὸ τὴν
 φωτίαν, καὶ βάλε εἰς πᾶσαν μίαν λίτρην εἴνα
 πιάσμα κρόκον, ἢ μισὸν καράτο μόσκον, μίαν
 ἔγγίαν ροδόσαμα, ἢ ἀνάμισυ ἔγγίαν ῥακί κα-
 λόν. Βάλετα ὅλα αὐτὰ εἰς ἀγγεῖον ὑάλινον, ἢ
 ἀλειφτὸν, νὰ μὴ το πίνῃ. Ἀπ' αὐτὸ δίδε τοῦ ἀ-
 θεοῦς μίαν οὐγγίαν πᾶσα δέκα ἡμέρας νὰ τὸ
 τρώῃ νησικὸς, ἕως νὰ ὑγιανῇ Θεῷ βοιωθέντος.

Ἐπαρε κομματί δερμάτι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆ
 γαδάρσ. κάμε το ὡσαν λαεῖ, νὰ τὸ ζώνεται ὁ ἀ-
 θεοῦς κατὰσαρκα.

Καῦσαι τὰ ὀνύχια τῆ γαδάρσ, νὰ γένῃ σπό-
 νιν. ἢ πῖνε κάθε ταχὺ νὰ εἶναι λείγασις τῆ φεγ-
 γαείου, δύο δραγμάς, μὲ νερὸν πηγονίας, καὶ
 τὸ βράδυ ὁμοίως ἄλλο πόσον, ἕως ἡμέρας δεκα-
 πέντε.

Στέμπισαι ἀπήγανον, πῖνε τὸν ζεμόντε μὲ νε-
 ρὸν πηγονίας, ἢ μὲ ὀλίγην ζάχαριν, ἕως ἡμέ-
 ρας 15. κάθε ταχὺ δύο σκρόπολα.

Ἐπαρε τῆς ρίζαν εἰδὸς χόρτε, ὅπῃ τὸ λέγουσιν
 πάλμα Κεῖσι. κάμε τῆς σπόιν, καὶ πῖνε τῆς μὲ
 τὸ νερὸν τῆς πηγονίας, ὡς ἀνωθεν. τὸ ἴδιον κάμνει
 καὶ ὁ καρπὸς τε νὰ τὸν πίνῃς ὁμοίως μὲ τὸ νερὸν
 τῆς πηγονίας.

Εἰς κάθε λογιῆς φρίσμα.

§. 96. Βρέξαι μίαν φύχαν φωμίς εἰς νερὸν,
 καὶ

καὶ λάδι ἀντάμα, μάλαξάι τῷ, καὶ βάλε εἰς τὸ
 κρίσμα νὰ ξεφριθῇ.

Ἐπαραε δύο ἐγγίας ρόσμαεῖ, μίαν ἐγγίαν ἀ-
 πὸ τὰ ἀνθή τῆς χαμομίλλας, καὶ κομμάτι φωμί
 εἰς τὸ νερόν μοσπεμμύον, καμπόσον ἄσπρον κρα-
 σὶ ζεσόν, καὶ ὀλίγον ρόδοσαμα, εὔωσον αὐτὰ, καὶ
 βάλετα εἰς τὴν φωτίαν νὰ βράσεν ἕως νὰ γένεν
 καμπόσον πικτὰ, καὶ τότε τὰ βάλε εἰς τὸ κρίσ-
 μα νὰ ἰαθῆς.

Βράσαι ἀμολόχα εἰς τὸ νερόν. ἔπειτα σέμπι-
 σαι, καὶ τύλιξάι τῷ εἰς τὰ σππία, εἰς τὰ ὀ-
 ποῖα βάλε καμπόσον λάδι, καὶ θές τε εἰς τὸ κρίσ-
 μα. Ἐπαραε φύλλα ἀκτῆς, (Ἰταλ. Sambuco.)
 σέμπισαί τα, καὶ τὰ εὔωσε μὲ κρασὶ ἄσπρον, καὶ
 βάλετα εἰς τὸ κρίσμα, νὰ ἰαθῆς.

Εἰς δάγκμα ὄφως, ἢ ἄλλο ζῶν φαρμακερῶ.

§. 97. **Κ**οπαίνσον τὸ δερμάτι τῷ ὄφως μὲ γλῆ-
 να χοίρε, καὶ βάλετα.

Ἀνακάτωσαι μὲ ἄλας κρόκνον αὐγῆ, καὶ βαίε
 το εἰς τὸ δάγκμα.

Διὰ νὰ ἀοίξῃς κρίσμα.

§. 98. **Β**ράσαι λινόσπορον μὲ γάλα ἀγελάδας,
 καὶ βάλετα εἰς τὸ κρίσμα ζεσὰ, ἢ λινόλαδου σέμ-
 πισον μὲ ζεσόν μέλι, καὶ βάλε το, ἢ κόκκον τῆς
 κλώας ζεσόν βάλε, καὶ ἰατρούεσαι.

Νά ιαφείσῃ καϊμάδα πυρός, ἢ θερμῆ βρασῦ.

§. 99. **Ε**ὔπαρε Βερνίκιον ἀπ' ἐκείνῳ ὅπῃ βαίνῃ εἰς τὴ χρυσοπέτσα, καὶ ζέσαι ἐν τῷ. βρέξαι εἰς αὐτῷ εἷα κομμάτι λινὸν πανί, ὅσος εἶναι ὁ τόπος τῆς καϊμάδας. βάλε το ἀπάνω, καὶ μὴ τὸ δὺγάλης ἕως νὰ ξεκολλήσῃ μοναχόν του. Τότε πάλιν βάλε ἄλλο εἷα κομμάτι ὡς ἀνωθεν, καὶ πάλιν ἄλλο, ἕως νὰ ἰδῆς πῶς ἰατρύθῃ ἢ σάρπη παντέλεια.

Ἐπαρε σάκτιον, ἢ γουιν ἄσπον ἀπὸ τῷ παρασίαν, κοσκυνῶσαι τον, εὔγαλε τὸν ψιλόν, καὶ μὲ ξύδι μάλαξαί τον. βάλε τον ἀπάνω εἰς τῷ καϊμάδα μὲ κομμάτι πανί λινὸν βρεμνόν εἰς τὸ ξύδι.

Ἀνακάψωσαι τὸ ἄσπρον τῆ αὐγῆ μὲ ρόδοσαμα, τάραξαί το καλά, καὶ βρέξαι εἰς αὐτὰ μίαν πέτσαν λινῶ, ἢ γουιν μανδύλιον, καὶ βάλε το εἰς τῷ καϊμάδα, νὰ ἰαφείθῃς διὰ εἷα νυχθήμερον.

Διὰ τῷ κασίδα Ἰαφεία ἀληθεστάτη θαυμασίος.

§. 100. **Ε**ὔπαρε μισὴν ἐγγίαν σελεμὰ, ἀρσενίον, (Ἰταλ. Orpimento) δύο δραγμάς τῆτσια, ἢ τις λέγεται ἐλλωικὰ πομφόλυξ, μίαν δράγμαν, καὶ ἀντιμόνιον ἄλλο τόσον. κοπαίσαί τα ὅλα αὐτὰμα, καὶ βράσαι τα μὲ μισὴν λίβαν ρόδοσαμα, ἕως νὰ φυράσῃ τὸ τεῖπον, καὶ σφάγγιξαί το καλά νὰ εὔγῃ ὅλον τὸ ὑγρόν. Βάλε τε εἰς μίαν ἀμπολέττα, φράξαί το καλά, καὶ μετ' αὐτὸ ἀλειψέ τον ἀσπρῆν καθε βῆς ἡμέρας μὲ κομμάτι βαμπάνι. ἔπειτα γδάρε εἷα γάπον ἀρσενικόν, ρίξαι τῷ κεφαλῶ, τῆς πόδας, καὶ ὅλα τε τὰ ἐντόδια, μόνον τὸ

τὸ κορμὶ κρέμασαι ποδῆς, καὶ νὰ κάμη ἡμέρας, 9.
 καὶ τότε ἔπαρε εἷνα πιάσμα κισόν, καὶ ἄλλω τὸ-
 σίω φασκομηλέαν, καὶ μίαν λίβαν λαρδί χοίρου
 ἀρσενικῆ. παραγέμωσαι μὲ ταῦτα τὸν γάτον, καὶ
 ῥάφετον καλά, ψήσαι τον εἰς τὴν σῆβλαν, καὶ ἀ-
 ποκάτω ἔχε εἷνα ἀγγεῖον, νὰ δίδῃ μέσα τὸ πα-
 χύ, ὅπῃ τραγγίζει, καὶ ψύεται τον ἕως νὰ εἶσῃ,
 τὸ ὁποῖον φύλαξαι, καὶ μετ' αὐτὸ ἀλείφε τὴν κε-
 σίδα κάθε βράδου, νὰ ἰδῆς πῶς καθαρίζει ἡ κε-
 φαλή, ὡσπερ νὰ μὴ εἶχε τίποτας.

Εἶναι τινὲς βαθρακοὶ μεγάλοι ὡσὼν ταῖς σου-
 πταῖς καὶ δὲν εἶναι εἰς τὸ νερὸν ὡσὼν τῆς ἄλλης
 βαθρακῆς, ἀλλὰ εἰς τὸ χῶμα κρύπτονται, καὶ ὀ-
 νομάζονται φράγγικα ῥόσσοι. Ἀπὸ τέτες ξήρανε
 εἰς τὸν φῆρρον, κάμετες σκόνιν. ἔπειτα παρῶτον
 μετ' ἀλείφε τὴν κεφαλὴν μὲ ῥοδόλαδον, καὶ τότε
 βάνε ἀπάνω αὐτῷ τὴν σκόνιν. ὕσερα σκέπαζε
 τὴν κεφαλὴν μὲ φῆσκα χοίρε, καὶ ἄς κάμη ἔτζι
 δύο ἡμέρας. ἔπειτα εὗγαλε τὴν φῆσκα καὶ πλυνε
 τὴν κεφαλὴν τῆ κασιδιάρη μὲ τὸ κάτρωντε δύο
 ἄς φοραῖς τὴν ἡμέραν. Οὕτως κάμε πεντέξη φο-
 ραῖς νὰ ἀλείφουσαι, καὶ νὰ πλυῖσαι ὡς ἀνωθεν
 ἕως νὰ ὑγιαῖς τέλεια.

Κόψαι τὴν ρίζαν ἄσπρη κρομμυδία, καὶ μὲ τὸ
 γάλα ὅπῃ δάγναι ἀλείφε τὴν κεφαλὴν ἀφ' ἑ ὑ-
 γιαῖς, ἡμέρας δέκα, ἢ 12. νὰ φυξῶσεν τρίχες.

Διὰ νὰ φυξῶσεν τρίχες.

Σ. 101. Καῦσαι ἀβδέλαις, νὰ γένῃ σκόνιν,
 τὴν ὁποῖαν βράσαι μὲ νερὸν ἕως νὰ φυράσῃ τὸ
 τείτον, καὶ μὲ τὸ νερὸν αὐτὸ ἀλείφε τὸν τόπον.

Βρά-

Βράσαι τὴν φλῆδα τῆς πελίας, ἢ γεν φηλιάς
(Ἰταλ. Olmo.) με νερόν, καὶ μετ' ἐκεῖνο ἀλεί-
φει, ἔπειτα βάνε ἀπάνω σκόνιν ἀπηνυῶν.]

Ἐπαρε εἷνα ἀχναῖον, καὶ μίαν πολυσαύραν,
ὅπως λέγην εἰς τὴν σερεῶν γουστειτζα (Ἰταλ.
Tora.) καὶ ρίζαν καλαμίας. κάμε σκόνιν αὐτὰ
τὰ τεῖα, καὶ παρῶτον μετ' ἀλείφει μετ' τὸ μέλι τὸν
τόπον, ὅπως θέλεις νὰ φυξώσων αἱ τείχες. ἔπει-
τα βάνε ἀπάνω τὴν ἀνωθεν σκόνιν.

Τὸ ὄξυγγι τῆς λέτζα, νὰ ἀλείφουσαι συχνάκις
φυξώνουσι.

Διὰ τὰ κάμη νὰ μαδύσων αἱ τείχες χωρὶς βλάψιμον.

§. 102. **Ε**παρε μίαν ἐγγίαν ἀρσενίκι, καὶ μί-
αν ἐγγίαν ἀσβέσω ἀσβυσον. βάλεται εἰς εἷνα
ποτήριον, ἀνακάτωσαι καὶ βράσαι τα ἕως νὰ πῆξων
ὡσαν ἀλειφή, μετ' τὴν ὁποῖαν ἀλείφει τὸν τόπον
ὅπως θέλεις νὰ μαδύσῃ, ἢ ἐπίστον δισκίανον,
εὐγαλε τὸν ζωμόντα, καὶ τείφαι ἀρσενίκι, ἀνακά-
τωσε τὴν σκόνιντα μετ' τὸ ζεμὶ τῆς δισκίανου, ἀ-
λείφει, ὅπως θέλεις νὰ πέσων αἱ τείχες, καὶ πλέον
νὰ μὴ φυξώσων.

Εἰς πληγῶν ὅταν ἠμπορῇ νὰ σαλδάρῃ.

§. 103. **Κ**άμε σκόνιν ροϊδόφυλλα, καὶ καλακα-
θιον, βάνε εἰς τὴν πληγῶν, νὰ ἰαθῶθῃς εἰς ὅ-
λίγας ἡμέρας.

Διὰ τὴν σαμαπίσης αἷμα ὅπῃ βέχει ἀπὸ τῆς μύτης
καὶ τὸ σῶμα.

§. 104. **Κ**αῦσαι αὐγόφυλλα, βάλεται εἰς ὀλίγον ξύδι δειμύ, τὰ κάμει ἕως τὰ ξηρανθῆ τὸ ξύδι. Τότε τρίψαι τὰ γόνιν σκόνιν, καὶ ἀπὸ ταύτῃ φύσα μὲ μασοῦει εἰς τὸ ἀρδοῦνι, ὅπῃ βέχει τὸ αἷμα, καὶ στέκεται. τὸ ὅμοιον κάμει τὸ καλακανάδι ξιμμύον, καὶ ὁ ζυμὸς τῆς πηγῆς, τὰ κόκκινα ρεβυῦδια ψιμμύα, καὶ σκόνιν γονόμενα.

Κοπανίσσον παράσα, καὶ εὔωσον τὸν ζυμὸν τοὺς μὲ λιβαῖν τειμμύον, καὶ πίετα.

Ἐπαρε κομμάτι ἀπὸ τὸ χόρπον, ὅπῃ λέγαν οἱ Φράγγοι βίργα πασόεις, καὶ οἱ Ἑλλῶες δίφαχον, καὶ κράτειτο εἰς τῆς χέρασ, θεώρειτο καλά, τὰ σαμαπίση τὸ αἷμα.

Εἰ δὲ καὶ διγύνει ἀπὸ τὸ σῶμα αἷμα μὲ τὸ πτύσμα, κάμε σκόνιν τὸ κοράλιο, καὶ πίετῃ.

*Ὅστις πέση ἀπὸ ὑψηλὸν τόπον καὶ πονεῖ ποδῆς.

§. 105. **Ε**παρε κόπρον βοδῆς καὶ ἀλόγῃ, ἢ γαδάρου, βράσαιτα ἀνάμα μὲ τὸ ξύδι, καὶ ἐτζι ζεσὰ βάλεται ἐκεῖ ὅπῃ χροικῆς τὸν πόνον, καὶ δέσαιτα μὲ πανί, καὶ μὴ σηκωθῆς ἀπὸ τὸ σῶμα ἕως βεῖς ἡμέρας. εἰ δὲ καὶ χροικῆς τὰ εἶναι τίποτας μέλος ἀπὸ μέσα σπασμύον, πῆε καμπόσον βόλον, ὅπῃ εἶναι ὡσαύτῃ κοκκινόχωμα, καὶ περναῖ σου.

§. 106. Γέμωσαι εἷνα τζικάλι φύλλα ἀπὸ δισκύαμον, φράξαι το καλά, νὰ μὴ ξεθυμαίνῃ, καὶ σκάψαι σιμὰ εἰς τὴν πόρταν, ἢ εἰς ἄλλον τόπον, ὅπῃ νὰ περνᾷ πολὺ λαός, καὶ χάσαι το εἰς τὴν γῆν, νὰ παῖσιν ἀπὸ παῖω, καὶ ἄς κάμῃ ἐκεῖ ἀπὸ τὸν Μαΐον ἕως τὸν Αὐγύστον ὅλον, καὶ τότε εὐγαλέτο, καὶ δῆρῃσεις τὰ φύλλα ἀπάνω καὶ τὸ λάδι κάτω, τὸ ὁποῖον φύλαξαι εἰς ἀγγεῖον ὑάλινον, καὶ αὐτὸ θεραπείει πᾶσαν ἀδυνείαν τῆ ρυματικού, καὶ εἰς τοὺς πόδας εἶναι, καὶ εἰς τὰς χεῖρας καὶ γόνατα, μόνον φυλάγῃ νὰ μὴ ἐγγίξῃ αὐτὸ τὸ λάδι εἰς γερὸν τόπον, ἕτε τὴν κεφαλὴν, ἢ ἄλλο μέλος λεπτόν, καὶ δίδει πολλὴν βλάβην διὰτὶ εἶναι καταπολλὰ ἀψύ, καὶ περνᾷ τὴν σάρκα. Ἄν θέλῃς νὰ τὸ δοκιμάσῃς, στάξαι μίαν ρανίδα εἰς τὴν παλάμωσιν, νὰ ἰδῇς πῶς περνᾷ τὸ ἄλλο μέρος.

Ἐπαρε εἰλαιόλαδον, ἄσπρον αὐγῆ, λιβανί, καὶ κομμάτι λαρδί. σέπισαι καὶ ἀνακάτωσαι καὶ τὰ τεῖα αὐτάμα, καὶ βάλετα εἰς τὸν πόνον.

Τηγαῖσαι φρασόφυλλα μὲ λάδι, καὶ ἄς ψιθῆν καλά, καὶ βαίετα εἰς τὸν πόνον ζεσὰ ὅσον διώεσαι.

Ἐπαρε σπόρον αἰκῆς, (Ἰταλ. Sambuco.) καὶ κορφὰς ἀτζικνίδας καὶ ἀγριοβασάμης, κάμῃ τηγαῖνας μὲ ταῦτα, φῶγεται, καὶ πίνε τὸ καλλίτερον κρασί, ὅπῃ εὐρεῖς, καὶ βράζε ὁμοίως εἰς ἄσπρον κρασί τὰ φύλλα τῆ ἀνώθεν σαμπένης, καὶ βαίετα ζεσὰ εἰς τὸν πόνον ὡσαύτ' ἔμπλαστρον, νὰ ὑγιαίνῃς εἰς ἑξῆς ἡμέρας.

Εἰς πείσμα ὀρχιδίων.

§. 107. Βράσαι κηκία τζακισμεία ὡσαν φάβα, βάλετα εἰς λινὸν σακκουῖλι, καὶ οἶτω ζεσὰ βαίετα εἰς τὸ πάθος, καὶ κάμε το πολλαῖς φοραῖς ἡμέραν καὶ νύκτα.

Στέπισον πήγανον, καὶ βαίε τον.

Εἰς Φώραν.

§. 108. Ἐπαρε χόρπον χελιδόνιον, στέπισαί το καλά, καὶ ἀνακάτωσάι το με ξύδι καὶ ἄλας καὶ ἐξίγχι. Ξανακοπαίισον ὅλα αὐτάμα, ἀλειφε τὸν τόπον, νὰ ὑγιαίνης εἰς ἡμέρας τέσσαρας.

Ἐπαρε ἀπὸ τὸ νερόν, ὅπῃ ἔβρασαν λεπινάκια, καὶ μετ' ἐκεῖνο πλυε τὸν τόπον. ἔπειτα ἀνακάτωσαι ἀλόλω με γιάργυρον καὶ πτύσμα. Μετ' αὐτὰ ἀλείφε τρεῖς φοραῖς, καὶ αὐτὴ ἢ ἀλειφῆ εἰ μόνον ἀνδράπης ἰαβόβει, ἀνδρας τε καὶ γυναικας, ἀλλὰ καὶ ζῶα φωειάεικα.

Διὰ νὰ μὴ αἰδαίνεται πόνον τινὰς ὅταν κόπταν
τιλὸ σάρκα τε.

§. 109. Στέπισαι τὸ χόρπον, ὅπῃ λέγαν οἱ Φράγγοι τζικῆτα, καὶ οἱ Ἕλληνες κώνειον, καὶ με τὸν ζωμόν τε, ἀλείφαι τὸ μέλος ὅπῃ μέλλει νὰ κόψης, καὶ τότε δευ' ἡρειαῖς τὸν πόνον ὀλότελα.

Διὰ νὰ μὴ μεθύση ὅστις πῖν πολὺ κρασί.

§. 110. Φάγε νησικὸς ἑπτὰ πικραμύδαλα, ἢ πῖε
μι-

μισόν ποτίειον ἐλαιόλαδον, ἢ φάγε πλεμμῶνι τῆ
αἴγας ψημμῶν, ἢ κραμβία ὠμά, ἢ γην φυλά
δα. ἢ βάλε εἰς τὴν κεφαλῶν σου ἀπὸ κρόκκου, ἢ
γην ζαφοράν εἰς σέφανον, ἔπειτα πίνε σύμμεξά

Ὅταν θέλῃς νὰ κάμῃς τινὰ νὰ μισήσῃ τὴν μέ
θω, βάλε εἰς εἰς ἀγγεῖον ἀχέλια ζωντανὰ εἰς
τὸ νερόν, καὶ ἀπ' ἐκεῖνο βαίετω εἰς τὸ κρασί νὰ πι
νῇ. ἀμὴ νὰ μὴ τὸ ἕξόβρη ὁ μέθυσοσ. τὸ ὅμοιο
κάμνει καὶ τὸ ξυγλι, ἢ γην μπαρμποῦνι, νὰ τ
πρίξῃς εἰς τὸ κρασί ὡσαύτ καὶ ἀχέλι, νὰ τὸ πίνῃ.

Τὴν ὑγρότητα τοῦ κλιμάτε, ἢ γουν τὸ δάκρυον
ὅπως εὐγαίνει ὅταν τὸ κλαδύσιν ἔψιμα, ἀνάκα
πωνε μὲ τὸ κρασί, πότιζε τὸν μέθυσον. Τὴν αὐ
τὴν ἐνέργειαν κάμνει ἢ μήτη τῶ χελιδονίε, νὰ
τὴν καύσης νὰ γοῖν ἀλευρεῖ, νὰ τὸν ποτίσης ἀν
τάμα μὲ σκόνην ὀλίγην τῆς σμύρνας. Διὰ νὰ ξε
μεθύσῃ ὁ μεθυσμῶσ, χύσαι του εἰς εἰς συγλι νε
ρόν εἰς τὴν κεφαλὴν, ἢ πότισαί του ξύδι δυνατόν,
ἢ ἄς φάγῃ κραμβία κομπόσα μὲ ξυώμελον, ἢ
βάλε εἰς τὴν κεφαλῶν σου εἰς σέφανον σιωδεμέ
νον ἀπὸ αἴθῃ διάφορα.

Διὰ νὰ κάμῃς ξύδι μὲ διαφόρους ἔσπεσ καὶ μηχανήματα.

§. III. **Ε**παρε ροδάκινα ὄριμα, ἢ γην καλὰ γην
νομῶνα, καὶ εὐγαλε τὰ κόκκαλα, καὶ τὰ φαχνὰ βά
λε εἰς εἰς ἀγγεῖον μὲ κριθάρι ψημμῶν καὶ νε
ρόν. ἄφες νὰ σαπήσῃν, καὶ τότε εὐραγγιξαί τε, εὐ
γαλε ὅλον τὸ ὑγρόν, καὶ εἶναι ξύδι καλόν.

Ἐπαρε ρίζαν τῶ σόβυλα, ἢ γην παζιά. Βάλε
τὴν εἰς τὸ κρασί, νὰ γοῖν ξύδι καὶ πάλιν εἰς
θέλῃς νὰ γοῖν κρασί, βάλετε ρίζας κραμβίαν.

Ὅταν ἔχῃς ξυδὸ κρασί, καὶ θέλεις νὰ τὸ κά-
μῃς νὰ γυῖν ξυδι δωατὸν, βράσαι ἀπ' ἐκεῖνο το
ἴδιον καμπόσον, ἢ γυν πρῶτε χαλκώματα, ἀν εἶ-
ναι πολὺ, ἢ ὀλιγώτερον κ' τὴν αὐτὴν ποσότητα,
κ' βάλε το ἔτζη βρασὸν εἰς τὸ ἐπίλοιπον. ἔτι πύ-
ρῳσαι μίαν πλάκα ἀτζάλε, ἢ γυν σόμιον, κ' βε-
τιξάι το μέσα εἰς τὸ ἀχαμνόκρασο πεντέξη φο-
ραῖς, ἢ κ' δέκα νὰ δευμάση. τὸ ὅμοιον κάμνει κ' ἢ
πέξα, νὰ μὴ πυράνης κ' νὰ τὴν σβυῖς εἰς
τὸ ξυδι. κ' βάνε τ' κ' ἄλας, νὰ γυῖν δωκαπῶτερον
κ' νόσιμον. τὰς ρίζας τῆ ρεπανίς ὅπε καίει νὰ
ξηραῖς βάλε εἰς τὸ κρασί τὴν σκόνην τους, νὰ
γυῖν ξυδι.

Ἐπαρε δύο ἀσπρῶν μακροπίπερον, καὶ ἄλλων
δύο σρογγυλὸ πιπέρι ἀπὸ τὸ καλόν, κ' ἄλλω
τόσῳ κανέλλαν. ἔπειτα ζέστανε εἷνα κολοκῶδι
κρασί εἰς τὴν φωτίαν, ἀμὴ νὰ μὴ βράση, ἢ
βάλετο εἰς τὸν ἥλιον καλλίτερα, εἰς εἶναι καλο-
καῖει, νὰ κάμη κάμμιαν ἐβδομάδα. κ' τότε κά-
ψαι τὴν φύχαν εἰς τὸν φωμίον, βρέξαι τὴν εἰς τὸ
ξυδι δωατὸν, κ' βάλε τα ὅλα εἰς τὸ ἀνωθεν κρα-
σί, νὰ γυῖν ξυδι καλῶτατον.

Γέμωσαι πιπέρι χοντροζακισμῶον εἷνα μικρὸν
τζεκάλι, ὅσον νὰ χωρῇ εἰς τὸν πόρον τῆ βετζῆ,
καὶ σκέπασέ το καλὰ μὲ χαρτὶ μεμβράϊνον, καὶ
κρέμασαί το εἰς τὴν μέσῳ τῆ κρασίς, εἰς εἶναι
ἀχαμνόν, νὰ γυῖν ξυδι δριμύτατον.

Κοπαῖσαι καμπόσαις ἀγγεῖδες πολλὰ ξυναῖς,
νὰ μὴ εἶναι ποσῶς φεσκωμῶαις. εὐγαλε τὸ ζε-
μί τ' εἰς, βάλε ἄλλο τὸσον ξυδι δωατὸν καὶ ἀλεῦ-
ει. ζύμωσαί τα, κάμη μικρὰ φωμόπελα, κ' βά-
λε τα εἰς τὸν ἥλιον νὰ σεγνώσεν· κ' ὅταν χρεῖται

σθῆς ζύδι, βάλε εἷα ἀπ' αὐτὰ εἰς μίαν λευκάνω καὶ καμπόσον κρᾶσι, ἀνάλυσαι το, νὰ γνή ζύδι καλωπτεον.

Βάλε ἑῖς λίθαις ζύλον ἀπὸ σερβιῶν, νὰ εἶναι ἀράσινον, βάλε το εἰς τὸ βαρέλι, ὅπου ἔχει τὸ κακόκρασον, καὶ καμπόσον προζύμι μέσα, νὰ γνή ζύδι, ἢ στούπισαι πεντέξη κεφαλαῖς σπόρον, σμίξαι το μὲ τὸ κρᾶσι, νὰ γνή ζύδι. Βάλε εἰς μίαν λευκάνω ζύδι ἀψύ, εἷα φῶμι ἀπαλόν, νὰ μοσκέψῃ· ἔπειτα ξήρανέ το, κάμε το ἀλευρεῖ. ἔπειτα βάλε τέσσερις ἐγγίαις Ἰασωπον, καὶ ἄλλαις τέσσερις προζύμι· βάλεται καὶ τὰ τρία εἰς τὸ ἀγγεῖον ὅπῃ ἔχει τὸ κρᾶσι, νὰ γνή ζύδι. Φθάνουσιν ἢ ἐρμηνεύει, ὅπῃ ἐγράψαμεν, καὶ ἄς προκρίνη πᾶς εἷας ὁποῖω ὀρέγεται, καὶ ἄς εἰπῶμεν ἄλλα ἀνάγκαια πράγματα, διὰ τὴν κυβέρνησιν καὶ ἰαφείαν τῆς σώματος, καθὼς εἶναι τυπωμένα παλαιόθεν, καὶ ἡράμεν καὶ ἡμεῖς μερικὰ μὲ τὴν πολυπειρίαν καὶ παιδάσιν.

Διὰ νὰ πιάσῃς Πεπόμενα ἀγρια.

§. 112. Βράσαι ρακὶ μὲ σπόρον κανεῖς (Cicuta). εἰς εἷα χάλκωμα κρᾶσι, καὶ βάλε μέσα σιτάρι, ἢ ἄλλο ἀποείσιμον, εἴτι φάγῃσι τὰ πετεινὰ ὅπῃ θέλεις νὰ πιάσῃς, καὶ ὅταν βράσῃ αὐτὸ τὸ σιτάρι, ἢ εἴτι ἄλλο εἶναι, εὐγαλε καὶ ρίξαι το εἰς τὸν τόπον ὅπῃ ἀραδίξεν τὰ πεπόμενα· καὶ ὅταν τὸ φάγῃ, ἀπομείνῃ ὡραν πολλὰ ὡς νεκρά καὶ ἀκίνητα, καὶ τότε τὰ πιαθεῖς δὲκολώματα.

Βάλε ἀρσενίκι εἰς τὸ νερόν, νὰ λύσῃ. καὶ εἰς αὐτὸ τὸ νερόν βράσαι σιτάρι, ἢ κεχρί, ἢ ἄλλο εἴτι

θέλεις αποδείξιμον, ἢ ρίζαι το ὅπερ σιμιάζονται, ἢ ὅσα τὸ φάγειν, δεῦν ἠμπορῶν νὰ πετάξεν.

Στέπισον κώνειον, ἢ γεν τζικῆτα, ἢ δισκύαμον. καὶ εἰς τὸν ζωμὸν αὐτῶν βάλε ξυγιά, ἢ γουν λάσπῳ καλῶ κρασίῳ, ἢ εἰς αὐτὰ μόσκουε σιτάρι, ἢ ἄλλον καρπὸν, ἢ ὅσα τὸ φάγειν μεθύουσιν. ἀμὴ ἄς κάμνη εἰς αὐτὸ ὁ καρπὸς ἡμέρας δέκα. τὸ ὅμοιον κάμνει ὁ ζωμὸς τῶ χελιδονίῳ μὲ τῷ λάσπῳ, ἢ ἢ εἰς αὐτῷ μόνον νὰ κάμνη ὁ καρπὸς μίαν ἐβδομάδα.

Διὰ νὰ κωηγήσης Ὁφάγια.

§. 113. **Κ**άμε εἷα φανάει μὲ γυαλία, ἢ κρύσαλλα, μὲ ξόπον ὅπερ νὰ μὴ ἠμπορῆ νὰ εἰσέλθῃ μέσα ἢ θάλασσα, ἢ γεν κάμε τὸν πάτον τῶ ξύλινον, ἢ μὲ βίδα νὰ σφραγίσῃ σενά. ἄς εἶναι τὸ χέει τῶ, τῆτεσιν ὁ τόπος ὅπερ βαθεῖς τῷ λαμπάδα, ἢ λυχνάριον, εἰς τὸν ὁποῖον βάλε κομμάτι μόλυβδον, διὰ νὰ βελά τὸ φανάει, τὸ ὁποῖον ἄς εἶναι ἀπὸ πάνω καλὰ φραμμειόν, ἢ ἄς ἔχη εἷα κερκέλλι, νὰ τὸ δύνῃ, ἢ ὅταν θέλῃς νὰ φαρύσης, κατέβαζέ το εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ τῆτε συνάζονται εἰς τὸ φῶς ὅλα τὰ ὀφάγια. μόνον ἄς εἶναι νύκτα σκοτάδι, ἢ τῆτε βάλε τὰ δίκτυα νὰ πιάσης ἀμέτρητα.

Ἐπαρε κομμάτι πανὶ σκαρλάτον, ἢ γεν κόνκινον, νὰ εἶναι ὡσανὺ μίαν γλῶσσαν. ἀλειφαί το μὲ λάδι τῆς Βαλεριανῆς, τῆτο εἶναι εἷα χόρτον ὅπερ τὸ ἔχεν εἰς τὰ σπετζιεῖα. ἐλλῆμικὰ τὸ λέγουν φῶ. καὶ κρέμασε αὐτὸ τὸ πανὶ εἰς τὸ ὄρμιδι, σὺν εἰς τὸ ἀγκίσει, καὶ ὅσαις φοραῖς τὸ κατεβάσεις, δεῦν ἔρχεται ἀδειον.

Κοπαίνισαι καμπόσιω Βαλεριανάω, ἢ γεν ἀγρίαν
νάρδον. καὶ βάλετω εἰς τὰ δίπτυα, ἢ εἰς τὸ κο-
φίνι, ἢ εἰς ἄλλο ἐργαλεῖον ὅπερ φαρβίεις, ὅτι
αὐτὸ τὸ χορτάρι ἔχει μίαν μυραδίαν, καὶ ἔχει τὸ
φάει ὅπερ τὴν χοικίσει ὡς μεθυσμένον.

Στεπίσον τιθόμαλον, (Titimalo) ἢ χελιδό-
νιον, καὶ ρίζαιτο εἰς τὰ νερά νὰ συναχθῆ ὅλον
τὸ φάει πάραυτα. καὶ εἰάν ἀλείψης τὴς πόδας σου
μὲ τὸν ζεμὸν αὐτῆ τῆ χορτῆ τιθομάλο, σὲ τει-
γυρίζεν τὰ ὀφάεια νὰ τὰ πιανῆς χεδὸν μὲ τὰς
χειράς σου, ἢ μὲ τὴν πόχλῳ.

Ἐπαρε χόρτον ὅπερ λέγεται λαβάντα, κοπαί-
σαί το μὲ ταῖς πέξαις, καὶ ρίζαιτο εἰς τὴν θάλασ-
σαν νὰ συναχθῆν ἅπαντα.

Κοπαίνισαι μίαν κερέναν, ἢ ἄλλο πετεινόν, ἢ
καὶ ὄρνιθα, μὲ χονδρῶ ἀμμηδα ἕως νὰ λύσεν τὰ
κόκκαλα τῆς κερένας· καὶ ἂς ἔχη ἕσω τῆς ὅλα τὰ
ἐντόδια διὰ νὰ πάρῃ ἢ ἄμμος τὴν βρωμῆαν τοῦ
κρέατος· καὶ τότε σκόρπιζε καμπόσιω εἰς τὸ πέ-
λαγος εἰσὲ διαφόρους τόπους, νὰ χοικίσειν τὸν βρω-
μὸν τὰ ὀφάεια. καὶ εὔρε τόπον πιδέξιον νὰ κάθε-
σαι μὲ τὸ καλαμίδι, καὶ δόλωνε ἀπὸ τὸ σῆθος
τῆς κερένας, ἢ ὄρνιθας, καὶ πιανῆς σαργῆς ὅσας
θέλεις· μόνον ἂς εἶναι καμπόσον θωλά τὰ νε-
ρά, ἢ νύκτα, νὰ μὴ φαίνεσαι.

Διὰ νὰ κωπηγήσης Δύκως, Ἀγελογέρμνα, καὶ ἕτερα
Ζῶα ὅμοια.

δ. 114. Ἐπαρε μίαν κοιλίαν προβάτε, ἢ ἄλλου
ζῶος, καὶ κάμε τῆς μίαν φύπων, καὶ σύρνετω καὶ
γῆς εἰς τὸ δάσος, ἢ εἰς τὸν κάμπον εἴνα μίλι πε-
εισ-

ελατότερον. ἢ τότε κάμει τὴν κομμάτια, ἢ ρίξει
 τὰ τεργύρα ἐκεῖ ὅπῃ εἶσαι προμμένους, μὲ τὰ τε-
 φέκι, ἢ τότε ἠμπορεῖς νὰ σκοτώσης ἀπὸ ταῦτα,
 μὲ τὴς σιωτρόφης σε.

Νὰ κάμης νὰ γενῶν καδ' ἡμέραν τὰ ὄρνιθα.

§. 115. **Δ**ίδε τὴς νὰ βῶσι ρίζι μὲ τὴν φλέδα,
 ἢ τὰ ἀνθὴ τῆς ἀτζικνίδας, ἢ εἰὰ δὲν εἶναι ἀν-
 θη, ἄς βῶγην ταῖς κορφαῖς τῆς ἢ χίσει τὴν ὄρ-
 νιθα εἰς τὸ καπέλλι ἀποπάτω, καὶ δέγξει μία
 φροκαλίδα ὡσὰν λεπτόκαρο ἢ ἀνάσπασον ἐκεί-
 νῳ τὴν φέσκαν, καὶ ράφαι τὸ χίσμα, ἢ γενῶν
 καδ' ἡμέραν ἢ ὄρνιθα.

Βράσαι τὸ βρωμάει, ἢ κειδάει, ἢ ὅτι ἄλλο
 τὰ γίξεις τὰς ὄρνιθας, μὲ τὸν ἀπόρον τῆς ἀτζικνί-
 δας, ἢ τις εἶναι χόρπον γεμάτο ἀγγίδαις λεπταῖς
 ἢ μὲ τὸν καρπὸν αὐτὸν (κὰν σιτάει εἶναι κὰν
 ἄλλο γέννημα) τὰ γίξε τὰς ὄρνιθας, νὰ γενῶν
 καδ' ἡμέραν.

Διὰ νὰ κάμης εἰς εἷα μαχάνει, ἢ εἰς ἄλλο σίδηρον
 Γράμματα.

§. 116. **Ε**παρε κερὶ καινέρον φτερόν ὡσὰν μα-
 χαῖρι, ἢ ράφαι ἀπάνω εἰς αὐτὸ τὸ κερὶ εἶτι θέ-
 λεις μὲ εἷα μωρωτὸ σίδηρον, ἔπειτα βρέξαι τὰ
 Γράμματα ἐκεῖνα μὲ εἷα νερόν, ὅπῃ τὸ λέγουν
 οἱ Ἰταλοὶ ἄκκα φόρτε. ἢ τότε ἔπως ὕχρον βάλει τὸ
 κερὶ ὅπῃ θέλεις νὰ χαραχθῶσι τὰ Γράμματα, ἢ
 εἰς τὸ τεφέκι, ἢ εἰς τὸ πυνιάλον, ἢ ἄλλο σιδήρειον
 ὄργανον, ἢ ἔως ὥραις κδ' ἐγχαράσσονται.

Νὰ λαμψυῆς Εἰκόνα, ὅπῃ νὰ εἶναι παλαιά χαλασμένη,
ἢ δὲ φαίνονται τὰ πρόσωπα.

§. 117. Βράσαι κατασαλακτῶ, ἢ γουν ἀλουσαῖ
δυνατῆ, νὰ εἶναι ἀπὸ σάντλιν κλημάτων, ἢ ἄδρως,
λίραν μίαν, καὶ μίαν οὐγγίαν βέρβερον, πῆλιν,
(Fien Greco) καὶ ἄλλω μίαν ἑγγίαν λιπόσπο-
ρον, τὰ ὁποῖα ὅλα αὐτάμα ἄς βράσουν καλὰ,
ἕως νὰ φυράσῃ τὸ εὔα τρίτον. Ἐπειτα βρέξαι
εἰς αὐτῶ τῶ ἀλουσαῖ εὔα σφουγγάει πασει-
κόν, καὶ στίψαι το, νὰ μείνῃ μόνον ὀλίγη ὑγρα-
σία, καὶ μετ' αὐτὸ τρίψαι ἐλαφρὰ τῶ εἰκόνα, ἢ
κάρδρον, ἢ γραφὴν παλαιὰν εἰς μεμβράϊνον, ὅπου
δὲν ἀναγνώθονται τὰ γράμματα, ἢ εἴτι ἄλλο παρᾶγ-
μα θέλεις νὰ καθαρίσῃς, ἢ ἀφ' ἑ τὸ πλυῆς με-
τὸ σφουγγάρι πιδέξια, ἄφες το νὰ στεγνώξῃ, ἢ τό-
τε κόψαι εἰς τῶ μέσῳ εὔα κρεμμύδι, καὶ τρί-
ψαι τῶ εἰκόνα μετ' αὐτὸ ἐλαφρὰ μὲ λεπτότητα,
ἢ γίνεται ὡς καινέρια.

Διὰ ἐκείτους ὅπῃ εἶναι περίσσα ἔμφοβοι.

§. 118. Ὅσοι εἶναι πολλὰ φοβιτζάροι, καὶ δει-
λιῶσι τῶ νύκτα νὰ μείνῃσι μοναχοί, ἄς τρίψῃν
αὐτράκλαις συχνὰ, ἢ γυν γλυσείδας, ὅπῃ κάμνῃν
σαλάπα, ἢ ἄς ταῖς βάνῃν ἢ εἰς τὸ σπᾶμα, καὶ
ἄς ταῖς βασῇν ἢ ἀπάνωτες, νὰ τῆς ἐγγίξῃν κα-
τάσαρκα, καὶ οὕτως ἀπὸ τὸν περίσσον φόβον λυ-
θῶνται.

Νά αφανίσῃς τὰς Κύνιδες..

§. 119. Στέπισαι τὸν χόρτον ὅπερ λέγεται ὑπερ-
κόν, ἢ φράγγικα περφοράτα, ἢ μὲ τὸν ζεμόν πε-
σβύσαι ἀσβέσιν, ἢ ξίφον τὰς ξίχας σὺ μετ' αὐ-
τὸ νά φοφίσῃν ἢ στέπισαι τὸν σπόρον τῆς ἀτζικνί-
δας, κοπυῖσαί τον καλά. βάλε τον εἰς τὸ ξύδι τὰ
κάμη εἷα μερόνυκτον, ἢ τὸ πλυῖε παρῶτον μὲ ἀλυ-
σαὶ τὸ κεφάλισα. ἔπειτα ἀφ' ἧ στυγῶση ἀλειφέ-
τε μὲ τὸ ἀνώθεν ξύδι, ἢ ἀφανίζονται.

Διὰ τὰ φοφίσαν εἰ φύλλοι.

§. 120. Κάμε λάκκον εἰς τὸ μέσον τῷ οἴκῳ, κό-
ψαι ροδοδάφνην, βάλε εἰς τὸν λάκκον, ἢ ἐκεῖ μα-
ζώνονται ὅλοι οἱ φύλλοι, ἢ ζεμάτισον αὐτὰς.

Βράσαι Ἀψιδίου, ἢ ρίζαν Ἀχριαγγυρίας, ἢ
σπόρον σινάπεως, ἢ ροδοδάφνην, ἢ βάλε τα τὰ μο-
σκέψαν, ἢ μὲ τὸ νερὸν αὐτῶ ράντισον τὸν οἶκον,
νά φύγῳσιν.

Ἡ βράσον ἐλλέβαρον μελανόν, ἢ γὰρ σπάρφιν,
ἔως νά φυράσῃν τὰ δύο τρίτα, ἢ ράντιζε τὰ φο-
φίσαν ὅλοι.

Ἀλειφον εἷα ραβδί, ἢ ἄλλο φράγμα εἶτι θε-
λεις μὲ ξύγγι φάγε, ἢ ἀλεπῆς, ἢ ἀκανθοχοί-
ρα, βάλε το εἰς εἷα τόπον, νά σιτωαχθῶν εἰς αὐ-
τὸ ὅλοι οἱ φύλλοι.

Βράσαι λουμπινάερα μὲ νερὸν, καὶ ἀψιδίαν,
καὶ μὲ τὸ θερμόν αὐτῶν ράντισαι τὸν οἶκον νά
φύγῳσιν.

Γέμισον εἷα σκετέλι αἶμα τῷ φάγε, ἢ ἀκαν-

δοχοίρη, βάλε το ἀποκάτω εἰς τὸ σῶμα, καὶ ἐπεὶ ὅλοι σὺνάζονται.

Ἐπαρε γάλα γαδάρας, καὶ βρέξον μετ' αὐτὸ εἴ-
τι θέλεις, καὶ σὺνάζονται. ἢ πάλιν κρέμασαι εἰς
τὸ σῆτι κωλοφωτίαις (Lucciole), καὶ μὴν δρέ-
θῶσιν εἰς ἐκείνον τὸν οἶκον φύλλοι πάποτε.

Ἐτι ἀλειψαι μίαν κόλλαν χαρτί ἄσπρον με
θεμερτίνα, καὶ βάλε το εἰς τὴν μέσῳ τῆ ἀσπιδίς,
τὸ τὸ εὐρὴς τὸ παχὺ ὀλόμαυρον ἀπὸ τῆς φύλλης,
ὅτι ὅλοι καθίζεν ἀπάνω, καὶ δεῦ ἡμπορῶσι καὶ ξε-
κολλήσασιν.

Διὰ καὶ φοβήσεν Ποντίκια, καὶ Μύρμηγκες.

§. 121. **Τ**είψαι σκάρφῳ, κάμετῶ σκόνιν, ἀ-
νακάτωσαι τὴν με ἀλεῦει. δός τες καὶ φάγῃ, καὶ
φοβῶσιν ἢ πάλιν, ἔπαρε ἀρειαγγερῶς ρίζαν,
σκάρφῳ μαύρῳ, σπόρον σελίνου, ἀλεῦει, ρίγα-
νῳ, καὶ μελαΐδιον. ὅλα αὐτὰ αὐτάμα ἀνακάτω-
σαι με ζῦδι, καὶ ξήρανέ τε, καὶ θυμιάζε με ταῦτα
τὸν οἶκόν σου, καὶ φύγῃσι τὰ ποντίκια ἢ εἴωσον
με ζυμάει σιδήρου ρίνισμα, καὶ ὅσοι τὸ φάγῃ ἀ-
πολῶνται.

Ἐπαρε κολουσαύραν, καύσαι τὴν, καὶ κάμετῶ
σκόνιν, τὴν ὁποῖον βάλε ἀπάνω εἰς ἀναμμεία
κάρβουνα, με καρύδια κοπανισμεία, καὶ τότε ὅσα
Ποντίκια ἀκῶσεν αὐτὴν τὴν βρῶμαν φύγῃσι.

Βάλε καμπόσους Μύρμηγκας εἰς τὰ κάρβουνα, θυ-
μιάσαι τὸ σῆτι καὶ φύγῃσι οἱ ἐπίλοιποι.

Ἐπαρε τὴν κέδρου τὸ θυμιάμα, καὶ ἀνάλωσαι
το, ἀλειψαι ταῖς τρύπαις τῶν μυρμηγκῶν, καὶ ἀ-
φανίζονται.

Ἡ κάπνισαίτες μὲ τὴν ρίζαν τῆς ἀραγγε-
είας, νὰ φύγουν.

Διὰ τῆς Κώνωπας.

§. 122. Τὰς Κενέπας φθείρουν αἱ τείχες τῆς
ἀλόγων, νὰ ταῖς κρεμάσῃς εἰς τὴν πόρταν, καὶ
μέσα εἰς τὸ σπήτι.

Κοπανίσον Κύμινον, ἀνακάτωσαι τὸ μὲ ἄσπρον
κρασί, καὶ ράντισαι μετ' αὐτὸ τὰ παράθυρα, καὶ
δύ' ἔρχονται μέσα· ἢ ἀλείφαι μετ' αὐτὸ τὸ χόρ-
τον τὸ φρόσωπον, καὶ τὰς χεῖρας, καὶ πόδας σου,
νὰ μὴ σε ἐγγίξουν ὀλότελα.

Διὰ τῆς Μύγας, καὶ Φείρας.

§. 123. Στέπνισαι Ἀψίνδιον μὲ γάλα ἀγελά-
δας, καὶ βράσαι το καλὰ· ἔπειτα βάλε το εἰς εἷνα
σκυτέλι, καὶ ὅσαι τῶ ἐγγίξουσιν φοβῶσιν.

Οείγανον κοπανίσον, ἀνακάτωσαι μὲ χολιὴν
χοίρου, καὶ ράντισαι μετ' αὐτὸ τὸ σπήτι, νὰ φύγουν.

Ἡ κρέμασαι τὸ βράδυ ρεβυθδαίαις χλωραῖς ἀφ'
ἑ φάγῃς τὸν καρπὸν, καὶ εἰς αὐτὰς καθίζουσι τὴν
νύκτα ὄλαις, καὶ κάψαιταις.

Διὰ νὰ μὴ κάμῃς ψήραις τρώγε κάθε παχὺ ψω-
μὶ μὲ τὸ λάδι βρεγμένον.

Ἐνα χόρτον εἶναι ὅμοιον τῷ Σύμῳ, ὅπερ τὸ λέ-
γουσι οἱ ἰατροὶ σοιχὰς ἐλλήνικα, καὶ φράγγικα
(Stecade), τὴν σκόνιν ἐπέτω εἷνωσον μὲ λάδι,
καὶ ξύδι, καὶ ἀλείφει νὰ φοβήσῃ.

Διὰ

§. 124. Βράσαι ἀπῦρι, ἢ γυν τιάφι μὲ νερόν, καὶ ζεμάτισαι τὰ σανίδια.

Ἡ εἴωσον χολῶν φοροβάτε μὲ λάδι, καὶ ἄλειψαί τε, καὶ φοφήσιν.

Ἡ βάλε νερόν εἰς ἀσβέσω ἄσβυσον, καὶ χέσαι τὰ σανίδια πάραυτα ὅπῃ εἶναι ζεσός, καὶ ἀπόλλονται.

Τὸν ζεμὸν τῶ ἀγρίῃ Ἀγγερίῃ καὶ εὐώσῃς μὲ πύσαν ἀναλυτῶν, καὶ ἀλείψῃς τὰ σανίδια τῶ σρωμάτε φθείρονται.

Στέμπισαι σκυλοκρόμμυδον, καὶ ἀνακάψασαί τε μὲ ξύδι, ἄλειψε τὸ κρεββάτι μὲ εἴνα σφραγγάει, καὶ φοφήσῃς.

Ἡ τῶν χολῶν τῶ παύρε, καὶ ἔλαχε εἴωσον μὲ ξύδι, καὶ ἄλειψε τὸ σρωμα, καὶ φοφήσῃς, καὶ αὐθελῆς καὶ μὴ γοννηθῇσιν ἄλλοι πλέον, βάλε τῶ πόδας τῶ λαγῶ, ἢ τῶ λαφίε εἰς τὸ κρεββάτισε, καὶ δευ γίνονται.

Διὰ τὴν κάμησ χαλέμια, ἢ γυν γλάσσαισ ἀπὸ Τυρί.

§. 125. Ὄταν τυροκομήσῃς τὸ γάλα, καὶ κάμησ τὴν μυζίθραν, ἀφ' ἧ τὴν ἀγάλης ἀπὸ τὸ χάλκωμα, κόψαι τὸ τυρὶ τὸ νερόν, ὅπῃ ἔκαμες τῶ ὄραν ἐπεινῶν, τὸ ὁποῖον μῶν εἶναι πολλὰ σφιγκτὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀφίνης ἐπιταυτῶ μαλακώτερον, καὶ βάλετο πάλιν κομμάτια μικρὰ ἀπὸ τέσσερις ἐγγύαισ τὸ εἴνα μέσα εἰς τὸ χάλκωμα ὅπῃ ἔχει τὸν ὄρον, ἢ γουν τὸν χεμαῶ, ἢ τζύρον τῶ γάλακτος.

κτος· καὶ τότε βελοῦσι τὰ κομμάτια καὶ ὑπά-
 γει εἰς τὸν πάτον τῆ χαλκώματος, καὶ σὺ βάλε
 πάλιν ξύλα εἰς τὴν φωτίαν νὰ ξαναβράσων, καὶ
 ὅταν τὰ ἰδῆς νὰ πλόσων εἰς τὴν ἀπάνω μερῶν,
 εὐγαλαίτα μὲ ξυπημένον κστάλα, ἤγειν χελιά-
 ρα, νὰ σραγγίζων, καὶ βάλετα εἰς εἷνα πινάκι, ἢ
 λευκὴν πασεικίω. Τότε πιαίνει εἷνα κατ' εἷνα
 καὶ τὰ διπλώνεις πεντέξη φοραῖς εἰς τὴν χέρα σε,
 αὐτὸν καίγεται, ἢ εἰς τὸ πινάκι, ὅπερ εἶναι τὰ
 ἄλλα κομμάτια, διὰ νὰ πίπτῃ τὸ σύχρημον μέ-
 σα νὰ μὴ χάνεται, καὶ διὰ νὰ κρατῶν καὶ τὰ ἄλλα
 ζεστά. Ὅταν τὰ ζυμώσης καλά, καὶ τὰ κά-
 μης ὡσαύτῳ γλώσσαις, τότε τὰ βαίνει μέσα εἰς
 κρέπα ἀλειφτὴν, καὶ σιβάζεις τα, ἀμὴν νὰ τὰ ἔ-
 χης ἀλατισμὴν, ἤγειν τότες ὅταν τὰ μαλάσῃς
 εἰς τὰς χεῖράς σε, νὰ ἔχης ἄλας ψιλόν, νὰ τὴς
 βαίνης ὅσον γνωρίζεις καὶ φθαίνει τα, νὰ μὴ γένουν
 πολλὰ ἄλμυρα, καὶ ὁὐτὸν τρώγονται, ἔτε πάλιν ἀ-
 νάλατα καὶ βρωμέσων, ἀλλὰ εἰς τὸ δίκαιόν τε καὶ
 ἀφ' ἑ τὰ σιβάσῃς εἰς τὸ ἀγγεῖον ἐπιμελῶς, τότε
 βάλε μέσα καὶ τὸ σύχρημον, ὅπερ ἐσραγγίζων ἀπὸ
 ταῦτα. Ἄν δὲ σῶσῃ νὰ τὰ σκεπάσῃ, βάλε
 καὶ ἄλλον ἀπὸ τὸ χάλκωμα, καὶ φύλαξά τα. ἀμὴν
 πρόσεχε ἀπειβὰ, νὰ εἶναι πασεικὸς ὅποιος τὰ
 φθιάσῃ καὶ ἄνδρας εἶναι, καὶ ἄν γυναικα, ἤγειν αὐτὸν
 εἶναι γυνὴ νὰ μὴ ἔχῃ τὰ σιωθήσεια, ἔτε νὰ ἔ-
 σμιζε μὲ ἄνδρα αὐτὴν τὴν ἡμέραν. εἰ δὲ καὶ εἶναι
 ἀρσενικός, νὰ μὴ ἐνυπνιάδῃ τὴν νύκτα πῶς ἐ-
 πόρνευε μὲ γυναικα, ἔτε καὶ ἐξυπνος νὰ τὸ ἔκα-
 μων, ὅτι εἰς ἐμολωθῆ, χαλῶσι τὰ χαλούμια,
 καὶ βρωμέζουσιν. εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀμόλωτος, φυλά-
 γονται ὅλοι τὸν χρόνον, καὶ ὅταν τὰ ξώγῃς θου-
 μά-

μάζεσαι τῷ νοσιμάδα ὅπῃ ἔχουσιν, ὅτι πλέον
 χήζει ἀπὸ ταῦτα μίαν λίξαν, παρὰ τρεῖς λί-
 ξαις τυεὶ ἀπὸ τὸ σωξόφικας. Μερικοὶ ἀνδρω-
 ποι τὰ δὺγάνη ἀπὸ τὴν κρέπαν, ἀφ' ἑ. ἐργάσεν,
 κὶ τὰ δύνειν μὲ ἀπάγον κὶ τὰ κρεμνῆσι, νὰ στυ-
 γιώσεν, κὶ τότε βασῆσιν ὅσον καιρὸν κρέμονται,
 κὶ ὅταν θέλουν νὰ τὰ φάγουν, τὰ ζεσόνειν εἰς τῷ
 ἐχάρων, κὶ σάζεν τὸν βέτυρον.

Πῶς νὰ φδιάσῃς ἐλέαις κολυμπάδαις νὰ δῶδιάζουσιν.

§. 126. Μάζωξαι ταῖς ἀπὸ τὸ δένδρον χεροπια-
 σὰ νὰ μὴ πληγωθῶσιν, κὶ νὰ μὴ εἶναι πολλὰ γε-
 νομοῖαις, εἰδὲ περὶσα ἀγγυραις, ἀλλὰ εἰς τὸ δί-
 καιον, καὶ βάλεταις εἰς τὸ νερὸν νὰ γλυκαῖουσι
 καμπόσαις ἡμέραις, κὶ ἀλλάσαι τὸ νερὸν δύο φο-
 ραῖς τῷ ἐβδομάδα. Ὅταν θέλῃς νὰ ταῖς ἀ-
 λατίσῃς, κόψαι μαραθιαῖς ὅπῃ νὰ ἔχουσιν ἀκό-
 μι τὸν σπόρον μεσωμόνον. Βάλεταις εἰς ἑ. χάλκω-
 μα νὰ βράσεν καλὰ ἀντάμα μὲ τὸ ἄλας, ὅσον
 ἠθελες νὰ βάλῃς εἰς ταῖς ἐλέαις. Ἀφ' οὗ βρά-
 ση ἄρην πολλὴν, νὰ πάρῃ τὸ νερὸν ὄλλω τῷ
 δῶδιαν τῆ μαράθε, τὸ κατέβασαι κὶ εὐγαλεταις
 μαραθιαῖς, ρίζαιταις, τῷ δὲ ἄρμω ἀφῆσε νὰ
 σαθῆ μίαν ἡμέραν, νὰ παθαίση. Τότε πλῆσθαι
 ταῖς ἐλέαις καὶ τῷ κούρῆπαν, ἢ βαρέλι, βάλε-
 ταις μέσα, κὶ τότε γῦρε τῷ ἄρμω νὰ ταῖς σκε-
 πᾶσῃ, κὶ σάρανέ τῷ μὲ εἷνα πλυμόνον μανδύλιον,
 νὰ μὴ ὑπάγῃ μέσα χῶμα, ἢ σκόνι ὀλόπελα,
 κὶ ἀν' ἔχῃς κὶ μέλι ἀνακάψασαι μὲ τὸ ξύδι. Βά-
 λε μέσα νὰ γένεν δυμορφότεραις. εἰ δὲ ἄς εἶναι
 κὶ δίχως, ὅτι τόσον γίνονται νοσιμαῖς ἀπὸ τῷ
 μυρω-

μυρωδίαν τῆ μαράθῃ, ὅπῃ χαίρεσαι νὰ ταῖς ξώ-
ρης. ἀμὴ ἄς εἶναι πασεικός ὅστις ταῖς φτιάσει,
καθὼς κὶ παραύω εἰς τὰ χαλκίμα ἐγράψαμεν.

Πῶς κέμνισι τῷ κομπόσαν.

§. 127. **Β**ράσαι κόκκινα σεῦκλα, ἦγουν παζά,
τὰ ὁποῖα λέγουσι εἰς τῷ Κρήτῳ κοκκινογούλια,
κὶ μὴ πολυβράσεν, ἀλλὰ ἄς κρατῶσι καμπόσον,
νὰ βασάξουν πολὺ καιρόν. Ἀφ' ἧ τὰ βράσης,
τὰ εὔγαλε ἀπὸ τὸ ζεμὶ νὰ τραγγίξεν εἰς εἷνα
πινάκι, ἢ λεκανίω, κὶ τότε ἔχε κοπανισμύον σι-
νάπι καλὰ ξιμμύον, ἦγεν σινάβει, κὶ ἄλας φι-
λόν, βαίε εἰς τῷ κερῆπιον εἷνα πάπωμα σεῦκλα,
κὶ ἄλας μὲ τὸ σινάπι ὅσον φθάσει. ἀμὴ τὸ ἄ-
λας ἄς εἶναι ὀλιγώτερον, νὰ μὴ γένεν ἀλμυρὰ,
καὶ ἀφ' ἧ τὰ βάλῃς ὅλα εἰς τὸ ἀγγεῖον, ἔχε ἀνα-
κατωμύον ξύδι διωπατὸν κὶ μέλι εὔμορφον, κὶ βάλε
τες ἕως νὰ τὰ χάσῃ. Οὕτως ἔχεις ὅλον τὸν χρό-
νον εἰς τὸν οἶκόν σου ἐτοιμῶ σαλάτα καλλίτερην
μυριοπλασίως παρὰ ἐκείνην ὅπῃ πελῶν εἰς τὸν
φόρον. εἰὰ δὲ ἔχῃς κόκκινα σεῦκλα, ἄς εἶναι
κὶ ἄσπρα, καὶ βαίε εἰς μόνον ταῖς ρίζαις, ἀλλὰ
κὶ τὰ ξυφερά φύλλα. ἀμὴ βάλε τὰς ρίζας παρῶ-
τον εἰς τὸ κερῆπι, καὶ τὰ φύλλα ὑσερα, διὰ νὰ
φάγῃς αὐτὰ προτίτερα, νὰ μὴ χαλάσεν. Οὐ μόν-
νον δὲ τὰ σεῦκλα, ἀλλὰ κὶ τὰ κράμβια, ἦγουν
φυλάδες, κὶ κραμπολάχανα κέμνισιν εἰς τὸ ἅγιον
Ὅρος μὲ τὸν ἀνώθεν ξόπον, καὶ βασῶσιν ὅλον
τὸν χρόνον. Κέμνισι καὶ μὲ ἄρμῶ μόνον τὰ ἄ-
σπρα λάχανα, ἦγεν φρύα, καὶ τὰ λέγῃσι λαχα-
καρμίαν, ἀμὴ εἶναι φυχὰ περὶ αἶμα ἀνοσα. Διὰ

ἔπο δὲν κάρθουαι νὰ πειράζουαι ἐρμυδῶν ἀ-
 ρησα φράγματα. Κάμνισι καὶ μὲ τὰ σαφύλια,
 τὰ ὁποῖα βάνεσι φῶτον εἰς τὸν Ἥλιον, ἀφ' ἧ τὰ
 κόψεν ἀπὸ τὰ κλήματα, καὶ κάμνεν ἄρῃς ἡμέρας.
 ἔπειτα ἔχεισι ἄμυρον σινάπι ὡς ἀνωθεν, καὶ τὰ
 βάνεν εἰς τὸ παραβῆτι, ρίπτοντες εἰς πᾶσαν πα-
 τοσίαν σινάπι ἀντὶς ἄλας, καὶ ὕστερα βάνεν κρε-
 σὶ μῆσον, ἢ γιν τὴν ὄραν ὅπῃ τὸ πατήσεν, καὶ
 σκεπάζοντα. Οὕτω βασῶσιν ὅλον τὸν χρόνον, καὶ
 εἶναι γλυκέα. ἀμὴ καλλίτερα γίνονται ὅταν τὰ
 ζεματίσης νὰ τὰ κρεμάσης, καθὼς παράνω ἐγρά-
 φασιν, ὅτι ἐκεῖνα ἀπομύκνεν εἰς τὴν νοσιμάδα
 τῆς. ἀμὴ ὁποῖος δὲν ἔχει ἀπὸ τὴν σκελετάδα ἐ-
 κείνω, ἢ γινουν κορίχια, ἢ ἄλλα δυνατὰ σαφύλια
 νὰ βασάζουν, ἐκεῖνος κάμνει σταφυλαρμίαν ὅξ
 ἀνάγκης, ὅπῃ γίνεται πᾶσα λογῆς σταφύλι, καὶ
 δὲν σήπεται.

Πῶς νὰ κάμης Κάρβουνα νὰ βασάζεν ὅλιω τὴν
 Λειτουργίαν.

§. 128. **Εἶδα** τινὰς Ἱερεῖς ὅπῃ ὑπῆγαν νὰ λει-
 τουργήσεν εἰς παρακλήσιον, καὶ ὅταν ἦτον εἰς τὸ
 Χερσβικὸν ἔσβυσαν τὰ κάρβουνα, καὶ δὲν εἶχασιν
 πῶς νὰ θυσιάσεν. διὰ τοῦτο γράφω ταύτῃ τὴν
 ἐρμυδίαν ὡς ἀναγκαίαν, καὶ μή με κατακρίνετε
 πῶς λέγω λόγια ἀκαῖρα. Τὴν φλεῖδαν τῆς δρυὸς,
 ἢ καὶ ἄλλα δένδρα, ὅπῃ νὰ ἔχει φλεῖδα χονδρῶν
 κάψαι, καὶ βάλε εἰς τὸ θυμιατὸν τὰ κάρβουνα τῆς,
 καὶ ἀποπάνω καμπόσω στάκτιω ζεστῶν, καὶ ἐ-
 παρέτα μέσα εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα, καὶ βαστοῦσιν
 ἕως νὰ λειτουργήσης καὶ νὰ μνημονόσης με ταῦ-

τα, χωρὶς νὰ συγχίξεσαι πᾶσαν ὥραν γυροῦν-
 τας ἄλλα κάρβυνα. εἰ δὲ καὶ δευ' ἔχεις φλῆδω
 δευδρε, καὶ ἂς δέρισκονται εἰς πᾶσαν Ἐκκλη-
 σίαν εἷα καλάδι κληματερά κάρβυνα, ὅπῃ ἄπ-
 τισιν ὀγλίγωρα· καὶ ἔξόχως εἰς ὄλαις ταῖς ἐνο-
 ραῖς καὶ Μονασίαια, διὰ νὰ θυμιάζετε εἰς τὸ
 Κατόρθωθῆτω τῷ Ἐσπερινῷ, καὶ εἰς τὴν ἐνάτην
 τῷ ὄρθρῳ, ἢ γινε ὅταν ψάλετε τὴν Τιμιωτέραν. εἰς
 τὸν Ἄθωνα οὐ μόνον εἰς τὰ κοινόβια καὶ μεγάλα
 κελλία, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς μικρὰς καλύβας ὅλοι οἱ
 Μοναχοὶ ἔχουσιν ἀπ' αὐτὰ τὰ κάρβυνα, καὶ θυμιά-
 ζου κατ' ἡμέραν εἰς τὸν ἔσπερινόν, καὶ ὄρθρον ὡς
 αἰῶθεν. καὶ εἰς τὸν Κόσμον ἔτυχα εἰσὲ πολλὰς
 Ἐκκλησίας πολλαῖς Ἑορταῖς, καὶ δευ' εἶχασιν ἀ-
 πό τῆς ἀναποδίας τῆς κάρβυνα, νὰ θυμιάσῃ τὸν
 Ἄγιον. καὶ τῷτο εἶναι ἀμάρτημα ἀμελείας, καὶ ἀ-
 νολαβείας. εἰς τὰ ἀναγκαῖα τῷ σώματος, ἐπι-
 μελέμεσθαι, νὰ μή μας λείψῃ τίποτας, καὶ εἰς
 τὰ Θεῖα ἔχομεν τὸσῶτον ἀμέλειαν.

Προσέχετε δὲ ὅσοι Ἱερεῖς ἐπληρώθητε νὰ κά-
 μετε σαρανταίριον διὰ τινὰ ἀπεδαμνόν, νὰ τὸ
 λειτουργᾶτε μοναχὸν κατ' εἷα ὄνομα, καὶ νὰ μὴ
 βαίετε πολλὰ, ὅτι κολάζεσθε διὰ τὴν πλεονεξίαν.
 εἰσὺ πέρνεις ἄσπρα φ'. νὰ κάμῃς σαρανταίριον λειτουργ-
 γίας, καὶ ἔρχεται σὺ εἰς τὴν μίαν ιβ'. καὶ λειτρυ-
 γὰς εἰς μίαν ὥραν, καὶ δευ' δὶ χαρισεῖσαι, ἀμὴ
 βαίεις ὡς πλεονέκτης τρία ὀνόματα, καὶ πέρνεις
 διὰ μίαν ὥραν μ'. ἄσπρα. Φυλάγεσθε ἀπὸ τοιαύ-
 τῳ ἀταξίαν, μὴν ἔλθῃ καιρὸς νὰ κλαίετε ἀνω-
 φέλωτα. ἀλλὰ λειτουργᾶτε πρῶτον τὸ εἷα ὄνομα,
 Ἄγιε Πνευματικέ, καὶ ἀφ' ἑτελειώσης ἐκεῖνο,
 ἄρχιζε τὸ ἄλλο σαρανταίριον, διὰ νὰ ὠφελῆς τὰς

ψυχὰς περιωότερον, καὶ νὰ εἶναι δὶλογημένος ὁ κόπος σου.

Διὰ νὰ γλυκαῖης ἀλμυρὸν Μαγέρδυμα εὐκολα.

§. 129. **Ε**ὰν τύχη, καὶ σφάλῃς νὰ βάλῃς ἄλας περίσσειον εἰς τὸ Μαγέρδυμα, ἔπαρε εὐὰ σφουγγάρι πασεικὸν, πλυέτω καλά, καὶ βάλετο εἰς τὸ τζουκάλι, νὰ κάμῃ καμπόσω ὥραν, καὶ τότε τὸ εὐγάλε, σφίγγεται εἰς εὐὰ σκετέλι, καὶ γόσσε τὸ ζεμί ὅπερ εὐγάλε, νὰ ἰδῆς πᾶς ἐπῆρσεν ὅλον τὸ ἄλας· καὶ δοκίμασαι πάλιν τὸ Μαγέρδυμα, καὶ εἰὰν εἶναι ἀνόμι ἀλμυρὸν, ξαναβάλε τὸν σπόγγον μέσα ὁσάμις θέλεις, καὶ δὶγνεί ὅλον τὸ ἄλας του.

Ἡ πάλιν, δέσαι καμπόσον ἀλεῦει σίτινον εἰς πᾶν λιπὸν καθαρόν. βάλετο εἰς τὸ τζουκάλι, καὶ πέρνει ὅλον τὴν ἀρμύραν τὸ ἄλαρον. Ἡ τυλίξαι μίαν πετζέττα, ἦγουν τοβαγιόλι εἰς εὐὰ κομματι ξύλον χονδρὸν ὡσαύ τὴν χέρα σε, καὶ κοντὸν ὅσον εἶναι τὸ τζουκάλι. βάλετο μέσα νὰ βράσῃ καμπόσον, καὶ πέρνει ὅλον τὸ ἄλας ἢ πέτζα.

Εἰ δὲ καὶ ἔχεις κρέας, ἢ ὀφάριον ἀλμυρὸν, καὶ θέλεις νὰ τὸ κάμῃς γλυκὸν, σκάφαι τὴν ἀμμον, θάφαι το, νὰ κάμῃ μίαν νύκτα, καὶ δὶγνεί ὅλον τὸ ἄλας τε, καὶ τότε ξέπλυνέ το καλά, καὶ φάγετο.

Νὰ φήσῃς αὐγὰ χωρὶς φωτίαν.

§. 130. **Β**άλε εὐὰ ἢ δύο, ἢ καὶ τρία αὐγὰ εἰς εὐὰ καλάθι μὲ ἀσβέσω ἄσβυσον, τὸ ὁποῖον βά-

λε εἰς τὸ νερὸν, καὶ βράζωντας ὁ ἀσβέσης, φύσει
τὰ αὐγά, καὶ κερδαίνεις εἰς τὸ σίχημα.

Διὰ τὰ μὴ γροικᾶς φύξαν τὸν χειμῶνα ὀλοτέλα .

§. 131. **Β**ράσαι ἀτζικνίδα εἰς τὸ λάδι, αὐτὴ
εἶναι εἷνα χόρτον ὅπερ ἔχει ἀγγίδας λεπταῖς, καὶ
μάζωξαί τινι τὸ ταχὺ πρὶν εὐγῆ ὁ ἥλιος, καὶ
μὲ τὸ λάδι αὐτὸ ἀλείψῃ ὅπερ θέλεις, τὰ μὲν αἰ-
δαίνεσαι φύχος.

Ἡ βράσαι ὁμοίως μὲ τὸ λάδι ἀβρότανα, καὶ
ἀλείψῃ ὡς ἀνωθεν. αὐτὰ εἶναι ὁμοια τῆς ἀφιν-
θείας, μόνον ἐκείνης εἶναι τὰ φύλλα λευκότερα,
τῶ δὲ ἀβροτανῶν πρασινώτερα, ἀπὸ τὰ ὅποια βανέ
καὶ εἰς τὸ κρασί, καὶ πίνετα, τὰ μὴ κρυώσης
πώποτε.

Διὰ τὰ βράσης κρέας κακόφητον ὀγλίγωρα.

§. 132. **Β**άλε εἰς τὸ τζικάλι ρίζαν τῆς ἀτζικ-
νίδας, ἢ κομμάτια γιαλιά εἰς εἷνα μανθῆλιον λι-
νὸν, τὰ βράσῃ μὲ τὸ κρέας, τὰ γρή ὀγλίγωρα.

Ὅταν βράζῃ τὸ κρέας, εὐγαλέτο, καὶ βάλετο
εἰς κρύον νερὸν, τὰ σαματίση εἷνα Πάτερ ἡμῶν.
Τότε τὸ ἀλείψῃ λάδι, ξανάβρασαί το, τὰ μα-
γερώθῃ παρὰ θυς, εἰς ἡτόν καὶ ἑκατὸν χρόνων.

Βάλε μέσα εἰς τὸ τζικάλι καμπόσον πεπονό-
σπορον, καὶ λάσπιν κρασίς, ἢ ὀλίγον βερικερά-
με, ἢ γρη ἀπὸ τὸ πράσινο χῶμα, τὰ φηθῇ γλι-
γορήτερα.

Νὰ κάμης παράθυρον μὲ χαρτὶ τέμπλον, ὡς κρύσαλλον.

§. 133. **Ε**ἴπαρε τὸ χαρτὶ, νὰ μὴ εἶναι ἐργασ-
μοῦν μὲ ἀσβέσω, ἀλλὰ ἄς εἶναι ἀπὸ κατζίκι,
ἢ γουρ ριφικόν. Ξύσαι το λεπτὰ, καὶ κόψαι το
ὅσον εἶναι τὸ παράθυρον. ἔπειτα βάλε καμπό-
σον κομρυῦδι ἀραπικόν εἰς ἀγγεῖον, μὲ ὀλίγον
μέλι ξαφεισμύον, καὶ ὀκτὼ αὐγῶν τὸ ἄσπρον. ὅ-
λα ταῦτα τάραξαι καλά, νὰ γένην εἷα μίγμα.
εἰς αὐτὰ βάλε τὸ χαρτὶ ἕως νὰ μοσκέψῃ καλά.
ἔπειτα τὸ εὐγάλε, ἀπλωσαίτο δυνατὰ, καὶ καρ-
φωσαίτο εἰς τὸ ξύλον τῶ παραθυροῦ, καὶ ἀφ' ἧς γε-
γνώσῃ τὸ βερνίκιασαι, νὰ λάμπῃ ὡς κρύσαλλον.

Νὰ βάψῃς μαχαίρια, καὶ ἄλλα σιδηρὰ ἐργαλεῖα νὰ κόπῃσι.

§. 134. **Β**άλε εἰς εἷα ἀγγεῖον ὑάλινον ἑσπερήνια
πῆς γῆς, καὶ λάδι ἕως νὰ χάνωνται. ἄφες τα εἰς
τὸν ἥλιον ἡμέρας εἴκοσι. ἔπειτα πύρωσαι τὸ σί-
δηρον, ὅπως θέλεις νὰ βάψῃς, καὶ ὅταν τὸ ὀγά-
λης ἀπὸ τῆς φωτίαν, τρίψαι το μὲ σαπῆνι. ὅτι
αὐτὸ τοῦ ὀγαίνει τῆς σκουραῖ, καὶ γυαλίζει το.
Τότε τὸ βέτιξαι εἰς τὸ λάδι τῆς σπώληων. Αὐτὴ
εἶναι ἡ χρησιμώτερη βαφή ἀπὸ ὅσας ἤξόρουσι οἱ
ἀνδρῶποι.

Νὰ κάμῃς βερνίκιον, ὅπως χυσῶναι τὸ ἀσύμι, καὶ τὸ
σαῖο, καὶ χυσοπέτσα, καὶ ἕτερα.

§. 135. **Β**ράσαι εἰς εἷα χάλκωμα λιπόλαδον λί-
ξαις δάδεκα, καὶ ἄς βράσῃ ὡραν πολλὰ ἕως νὰ
βά-

βαίης μέσα μίαν πείναν, ἤγην πτερόν, νὰ καί-
 γεται, καὶ τότε ἔχε ἔτοιμα ἕξι λίξας ρητίνῳ τοῦ
 πλόκου, ἤγην ἀρτζίνῳ ἄσπρῳ, πασεικῷ, καὶ
 ἄδολῳ, νὰ εἶναι ξηρὰ μικρὰ κομματάκια, καὶ ἄ-
 λόῳ (Ἴταλ. Cavalino.) σέμπισαί τε αὐτάμα,
 καὶ εὐγαλέ τὸ χάλκωμα, νὰ κρυώσῃ τὸ λάδι καμ-
 πόσον, καὶ τότε ὀλίγον κατ' ὀλίγον ρίχνε μέσα τὴν
 ρητίνῳ, καὶ ἄλόῳ. Τότε τὸ βάλε πάλιν εἰς
 τὴν φωτίαν, νὰ βράζῃ ἕως νὰ γνῆ μία δυνατὴ
 κρόστα, ἤγουν νὰ πετζαλιδιάσῃ εἰς τὴν ἀπά-
 νω μερῶν, καὶ σὺ ἄφες τὸ ἀκόμι εἰς τὴν φωτίαν,
 νὰ περάσῃ καμπόσῃ ὥρα, καὶ τότε ξύπνισαι τὴν
 κρόσταν μὲ κομμάτι ξύλον, καὶ εὐγαλέ ὀλίγῳ βερ-
 νίκῳ, καὶ ἄπλωσαί τε εἰς χαρτὶ νὰ τὴν ἴσῃ,
 καὶ αὐτὴ εἶναι καλὴ, νὰ ἔχῃ τὸ χρώμα τῆς εὐμορφίας,
 εὐγαλέ τε. εἰ δὲ λείπεται, ἄφες τὴν ἕως νὰ γέ-
 νῃ τελεία, καὶ εὐχρηστος, καὶ τότε τὴν σράγγιζε μὲ
 πανὶ λινόν, καὶ φύλαξαί τε εἰς τὰ ἀγγεῖα, ἢ
 ὅποια εἶναι τόσο πολυτίμος, ὅπου οὐ μόνον τὰς
 ἀνωθεν χρείας κάμνει, ἀλλὰ καὶ ἰατρικὰ διάφορα,
 καθὼς οἱ ἰατροὶ τὸ ἠξόρουν ἔξαιρέτως, καὶ ἐνεργεῖ
 εἰς ταῖς καϊμάδαϊς θαυμασίως, καθὼς ἐχρά-
 φασιν. ἔτι δὲ καὶ τὰς ὑδρωπικὰς, καὶ ὅσας ἔχουν
 ῥίγνοι τεταρταῖον, ἤγην καρτάνια ἰαφῶσαι, νὰ ξέ-
 γων κάθε ταχὺ νησικοὶ μίαν ἔγγιον.

Νὰ εὐρης ἀνδρῶπον πνιγμείον.

§. 136. **Ε**ὰν τύχῃ νὰ πνιγῆ τις εἰς ποταμὸν, ἢ
 εἰς θάλασσαν, καὶ δύνῃ τον δειλίσκει, ρίξαι εἰς αὐ-
 τὸν φαρμὶ εἰς ἐκείνῳ τῷ μερῶν, ὅπῃ ἐπνίγη, καὶ
 αὐτὸ βελά, καὶ ὑπάγει ἀπάνω εἰς τὸ λείψανον
 τῆς νεκρῆς, καὶ σώεται.

Νὰ κάμης κυκκία νὰ φυτρώσῃς ὥρας τέσσαρας .

§. 137. Βάλετα ἄλλοτερον εἰσὲ λάδι βρασὸν νὰ καίῃ . ἄφες τα νὰ κάμουν ἡμέρας ἑννέα , τότε τὰ ξήρανε , καὶ φύλαξέ τα . Ὅταν θέλῃς νὰ κάμης τὴν δοκιμὴν , σπείρέ τα τὸ ταχὺ , καὶ τὸ βράδυ νὰ τὰ ἰδῆς μίαν σπιθαμὴν φυξωμεία . Μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἡμπορεῖς νὰ κάμης καὶ κολοκυθίας , καὶ ἕτερα .

Νὰ κάμης ἄλας εἰς καιρὸν ἀνάγκης .

§. 138. Κάψαι καλαμίαις ξηραῖς ἀπὸ κυκκισράν . κάμε ἄλασάν με τὸν ἄδοντες , ἡγχι κατασαλακτῶ με τὴν σάκτῶ αὐτῶ , τὴν ὁποίαν ἄλασάν βράζε εἰς τὸ χάλκωμα ἕως νὰ φυράσῃ ὅλη . Τότε ἀπομύει εἰς τὸν πάτον τὸ ἄλας , τὸ ὁποῖον ἀναλύει εἰς τὴν φωτίαν ὡσαν κερί .

Ἐτῆι λέγει τὸ Ἰατροσοφεῖον καθὼς τὸ ἔγραψα . ἀμὴ φαίνεται με , πῶς ἂν βάλῃ τινὰς θάλασσαν ἀντὶς διὰ νερόν , νὰ κάμῃ τὴν αἰῶθεν ἄλασάν , ἢ θελε γνήν ἄλας περισσότερον . ἐπειδὴ καὶ με θάλασσαν μοναχίῳ κάμνεσι τινὲς ἄλας , βράζοντες αὐτῶ ὥραν πολλὴν , καὶ βαίνοντες τὴν εἰς τὸν ἥλιον ὑστερα ἕξω εἰς τὸ δῶμα διὰ , νὰ τῆς δίδῃ καὶ ἡ φύχα τῆς νυκτὸς , νὰ πύξῃ καλλίτερα .

Νὰ κάμης πανὶ δωιαπὸ νὰ σαχάνης Βιβλία χωρὶς σαπίδια .

§. 139. Ἐπαρε δύο ἐγγίας φαρόκολλαν , μίαν λίσσαν ζύγγι ἀπ' ἐκεῖνο , ὅπῃ κάμνε τὰ ζυγγο-
κέ-

κέρια, κὴ πέντε ἔγγίαις κερὶ. ἀνάλυσαί τε ὅλα
αὐτάμα εἰς τὴν φωτίαν, κὴ μετ' αὐτὰ κέρωσαι τὸ
πανὶ ὅπῃ θέλεις νὰ ἐνδύσης τὰς Βίβλους, κὴ γί-
νεται τόσον στερεόν, κὴ δυνατὸν, ὅπῃ εἶναι ἀπὸ
τὰ σανίδια καλλίτερον, κὴ ἀπὸ χαρτὶ μεμβράϊ-
νον, εἰδὲ τὸ νερόν τὸ περιᾶ ὀλότελα.

Ἡ ἔπαρε κομμύδι, ἀνάλυσαί το εἰς τὸ νερόν,
κὴ τείψαι, πλάσαι το, κάμε το ὡσαύ κερκετι, κὴ
μετ' αὐτὸ κόλλα κόλλαις αὐτάμα ὅσαις θέλεις, νὰ
κάμης τὰ σανίδια στερεὰ, καθὼς ὀρέγεται.

Διὰ νὰ ἔκαλειψης Γράμματα.

§. 140. **Ε**'παρε ἄλας, σύψιν, κὴ ἔπερον ἄλας
σελιωτικόν, ὅπῃ γίνεται εἰς τὰ βενὰ, κὴ εἶναι
λαμπαρόν ὡς μαργαριτᾶι. δι' αὐτὸ τὸ λέγουσιν οἱ
απειζέροι, σάλ γέμμα. Ἀπὸ τῆτο γῆν, κὴ ἀπὸ
τὰ ἀνωθεν βάλε εἰς τὸν λαμπρίνον δύο ἔγγίαις
ἀπὸ καθ' ἑνα, κὴ τέσσερας ἔγγίαις ἄλας ἀρμονια-
κόν, κὴ μετ' τὸ νερόν ὅπῃ εὐγει ἀπὸ ταῦτα, ἀλειψε
τὸ χαρτὶ ὅπῃ θέλεις, νὰ σβύσῃν τὰ γραμματα.

Ἐπαρε ζυμὸν ἀπὸ νεραϊτζι, ἢ μῆλον πολλὰ
ξυμὸν. ἀλειψαι μετ' αὐτὸ τὰ γραμματα, κὴ ἀφ' ἑ-
περάση μία, ἢ δύο ὥραις, τείψαι τα μετ' ἀδρὸ
πανὶ μάλινον, νὰ εὐγῶσιν.

Ἡ μάζωξαι τὸν Ἀπολλομαίϊον ἀτζικνίδα, κὴ
πήγανον, κὴ εἰς τὸν ζυμὸν αὐτῷ βάλε καμπό-
σον τυρὶ, κὴ γάλα, κὴ ἀσβέσω ἀσβυσον. σέρ-
ται τα νὰ γένῃ ὡσαύ ζυμάει, κὴ κάμε το βο-
λια σρογγυλὰ, ξήρανέ τα εἰς τὸν ἥλιον, κὴ ὅταν
θέλῃς νὰ σβύσῃς τὰ γραμματα, γρανέτα μετ' νε-
ρόν, κὴ πτύσμα αὐτάμα. ἔπειτα εἴψαι ἀπὸ τὰ

ἀνωθεν βόλια, βάλε τὴν σκόνιν, καὶ πάλιν βρέξαι τα, καὶ ὀγκύσειν.

Τείψαι σύφι, ἔνωσον μὲν τεραντζόζικμον, καὶ ἀφ' ἑ ξηρανθῆ εἰς τὸν ἴσκιον, τείψαι μὲν αὐτὸ τὰ χεῖματα νὰ σβύσειν.

Νὰ φυλάξῃς Ρῆχα ἀβλαβα ἀπὸ βότρινδα, καὶ τὸν κῆπον ἀπὸ ἄλλο σκυλήκια.

§. 141. **Ε**ἴχε μέσα εἰς τὸ σεντήμι δύο κίτρα πάντοτε, ἢ ἀφινθίας κορυφάς, καὶ ὅταν ξηρανθῆν, βάνε ἄλλα ξυφερά. Εἰ δὲ καὶ φθείρῃ τὸν κῆπον κάμπιαις, ἢ ἄλλα μαμένια, βράσαι πολλὰ ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ἴδια ζωύφια, καὶ μὲν τὸ νερὸν αὐτῶν ὅταν ψυχρανθῆ ράντισον ὅλα τὰ λάχανα, καὶ φοφῆσιν ὅλα τὰ ἐπίλοιπα.

Νὰ ὀγκύσει ὄφιν ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆ ἀνθρώπου, καὶ ἄλλο σκυλήκια.

§. 142. **Ε**ἴαν ἔτυχε, καὶ εἰσῆλθῃ ὄφιδι ἀπὸ τὸ σῶμα τινὸς εἰς τὰ ἐντόδια, βράσαι ὀκιμον, ἢ γρη βασιλικὸν μὲν τὸ ξύδι, καὶ δός τε νὰ τὸ πῖν. ἢ μελάνην μαύρην ὅπως γράφῃ μὲν καλὸν κρασί τὸν πότισαι, καὶ ἔ μόνον ὁ ὄφιν, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ σκυλήκια ὀγκύσειν.

Καμπόσον γάλα ζέσανε, καὶ κρέμασαι ἀπὸ τὰς πόδας τὸν ἀνθρώπου, νὰ εἶναι ἡ κεφαλὴ του σιμὰ εἰς τὸ τζεκάλι τῆ γάλακτος, νὰ ἀνεβαίῃ ἡ δυνάμει εἰς τὴν κοιλίαν τε, καὶ ἄς χάσῃ καλά τὸ σῶμα τε, καὶ ὀγκύσει ὁ ὄφιν συρόμενος ἀπὸ τὴν μυρωδίαν τῆ γάλακτος.

Εἶδὲ καὶ εἶναι εἰς τὸ σπῆτι οφίδια, ἢ σκορπίαι,
ἢ ἄλλα ζῶα βλαβερά, κάψαι τὰ πτερὰ τῶ πε-
τεινῶ, ὅπως λέγουν ἔμπροσθεν, θυμιάσαι τὸν οἶκον, καὶ
ὅλα φύγασιν.

Διὰ τὰ μὴ βελῆς εἰς τὸ πέλαγον.

§. 143. **Κ**άμε εἷνα ζεπόνη μὲ πανεβάτζα, καὶ
ἅς εἶναι μακραιῖς ἢ ἀλέταις μίαν πῆχυν τὰ φθά-
νεν ἕως τὰ γόνατα, ταῖς ὁποίαις εἴδυσαι ἀπὸ
μέσα μὲ τὸν φελόν, ἢ γυν σαῖρον, καὶ ράψαι τιν. εἰς
τὴν ἄκρην ἔχε δύο δεματικά, ἢ κορδέλαις. καὶ
ὅταν τύχῃς εἰσὲ παράβι φέροι τὸ ἀνωθεν ζεπό-
νη, καὶ δέσαι κάτω ταῖς ἀλέταις εἰς τὰς πόδας σε.
Τότε ἂν πέσης εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἀπὸ φουρ-
τῆναν, ἢ ἄλλω περῆσασιν, δούσε ἀφίνει ὁ σαῖρος
καὶ βελήσης, καὶ γλυτῶνεις τὴν ζωλήσε.

Διὰ τὰ λύσης Ἀνδράγων.

§. 144. **Ε**"παρε χολιὴν τὸ κοράκε, καὶ μελτζε-
βόλαδο, ἴσια καὶ τὰ δύο, καὶ ἅς αλειφθῇ ὁ αν-
δρας εἰς ὅλον τὸ κορμί, καὶ ἅς χράψῃ τὸ ἔσπα-
ριον ἐπὶ τῆς Πεντηκότης τὰ τὸ βασῆ ἀπάνω τε.
„ Λύει τὰ δεσμά, καὶ δροσίζει τὴν φλόγα“ καὶ
τὰ ἐξῆς. καὶ τότε ἅς πέσῃ μὲ τὴν γυναικά τε,
καὶ λύει ἢ μαντεία. Τὸ ἀνωθεν λάδι ἅς ἀγορά-
σῃ ἀπὸ τὰ ἐργασίαια. (Ἴταλ. Olio di Melzo-
vino.)

Διὰ τὴν ψήσης κγίας, καὶ παῦ ἄλλο Μαγείρδιμα χωρὶς φωτίαν.

§. 145. Βάλε εἴτι καὶ ἂν εἶναι εἰς τὸ τζεκάλι μὲ θερμὸν νερὸν, καὶ χῶσαι τὸ τζεκάλι εἰςέ σιτάει, ἢ πῆπερα, ἢ εἰς ἄχυρα, καὶ χῶσαί το ἕως ἀπάνω. ἄφες το πολλὴν ὥραν, καὶ μαγερόβεται.

Νὰ φδιάσης Μελαίνω.

§. 146. Βάλε μίαν ἐγγίαν καλακανάδι, δύο κομύδι, καὶ ἔρεις ἢ τέσσερεις κυκύδι καὶ τὸν κοινὸν λόγον (Ἰταλ. una, do, e tre, e trenta, si farà la buona tenta,) καὶ σέρπισαί τα, τείφαι τα καλὰ, καὶ βάλετα εἰςέ λ'. ἐγγίας κρασί ἄσπρον, νὰ κάμην ποντέξη ἡμέρας, καὶ κατ' ἐκάστω πὰ τήρασε, καὶ ἔπος ἔγινεν ἡ μελαίνη.

Εἰ δὲ καὶ θέλεις νὰ τὴν κάμης εἰς μίαν ὥραν καὶ καλλίτερον, ἔίφαι μίαν ἐγγίαν ἀπὸ κατ' εἷνα χῶμα τέπον τῶν τριῶν, καὶ κοσκίνησαί τα μὲ τὴν κνισάραν, ἢ γουν τὴν σίταν, ὡς ἄλδρον. Βάλετα εἰςέ τζεκάλι καινέριον μὲ νερὸν ἐγγίας ἐννέα νὰ πάρην μίαν βράσιν μὲ ὀλίγην φωτίαν νὰ μὴ χύση, καὶ ἔπος ἔγινεν ἡ μελαίνη πάραυτα, καὶ ὅταν ψυχρανθῆ, σέρωσαί τὴν μὲ εἷνα πανί, καὶ σφίγξαι το νὰ εὐγη ὅλον τὸ ὑγρὸν. φύλαξαι το εἰςέ ἀγγεῖον μολυβωτὸν, ἢ ὑάλινον, νὰ μὴ το πίνῃ. εἰ δὲ καὶ δεῦ ἔχαις ἀπὸ ταῦτα, κέρωσον εἷνα πῆλινον, κατῶς πιασάνεις τὸ πυθάει, καὶ βάλε το. Οὕτως τὸ κάμην εἰς τὸ "Ἁγιον" Ὄρος οἱ καλλιγράφοι ὅλοι, καὶ γίνεται χήσιμον. τινὲς δὲ τὴν
βά-

βαίνεσι κὲ κομμάτι πάντιον, ἢ ζάχαριν ὕτερα εἰς
τὸ ἀγγεῖον διὰ νὰ γυαλίζεν τὰ ρεάμματα.

Πόσαις χάρασι ἔχει τὸ Δειδρολίβανον.

§. 147. Βράσαι τὰ ἀΐθη Δειδρολιβαίου μετὰ τὸ
νερὸν, ἕως νὰ φυράσῃ τὸ ἥμισυ, καὶ πῖνε τὸ νερὸν
ἐκεῖνο, νὰ σὲ ἰαφῶσῃ εἴτι ἀδύνησιαν ἔχεις εἰς
τὰ ἔντοδια. Κάψαι τὸ ξύλον τε, καὶ κάμε τὰ
κάρβυνα σπόιν, τὴν ὁποίαν βάε εἰς ἐ κομμάτι
πανὶ λινὸν φίλον, κὲ τρίβε καλά τὰ ὀδόντια νὰ
γρίεν ἄσπρα, κὲ νὰ ἰαφῶσῃ πᾶσάτεσ ἀδύνησι,
καὶ ἀν' ἔχεν σκώληκασ φορεσι. Βάλε τὰ φύλλα
τε εἰς τὸ σρωμάσε, νὰ μὴ ἰδῆσ κακὸν ὄνειρον.
Σέπισον τὰ φύλλα, βάλετε εἰς τὴν φάγισαν, ἢ
ἄλλω πληγῶ, νὰ τὴν θεραπέυσῃ. Κάμε ἀπὸ
τὸ ξύλον τε σκετέλι, ἢ χελιάει, ἢ ἄλλο ἀγγεῖον
νὰ ἔωγῃ εἰς αὐτὸ, νὰ μῆσε βλάβη πρᾶγμα
ἐναντίον. Ἄν κάμησ φλασκὶ ἀπὸ ταῦτο, δὲν χα-
λᾷ ποτὲ τὸ κρασί· ἀλλὰ τὸ φυλάγει καθὼς τὸ
ἔβαλεσ, ἕτε σὲ βλάπτει κανεὶα φάρμακον πί-
νωτασ ἀπὸ τὸ κρασί ἐκεῖνο. Ἐτι νὰ βάλῃσ εἰς
τὸ βαρέλι τὰ φύλλα τε, δὲν φοβᾶσαι νὰ καταλυ-
θῇ τὸ κρασί, κὲ ἀν' τὰ βάλῃσ εἰς τὴν πόρταν,
καὶ μέσα εἰς ἐ δύο τρεῖσ τόπεσ τοῦ οἴκουσ, δὲν
σε βλάπτει ὄφις, σκορπίος, οὔτε κανεὶα ἄλλο
ζῷον θανάσιμον. μάλισα ἀν' εἶναι τινὰσ ὄφις εἰ-
σε κάμμίαν τρύπαν, κάψαι κομμάτι ἀπὸ τοῦτο
ἐκεῖ σμα, καὶ γρικῶντασ τὴν μυραδίαν του, ἢ
ἄλλω νὰ φύγῃ, ἢ θανατώνεται. Ἐτι ὅσ τισ ἔχει
καύσιν πολλὴν εἰς τὸν σόμαχον, κὲ δίψαν ἄμε-
τον, ὅσ τὸ βράσῃ μετὰ νερὸν, νὰ τὸ πίνῃ μετὰ τὸν
ζω.

ζωμόν τῆ ρογδίας, ἢ ἄλλας πολλὰς ἀδυνείας θε-
ραπείαι θαυμασιώτατα.

Διὰ τὰ ἐπιτύχη ὁ καρπὸς, ὅταν τὸν ἀπέρνης τὰ
κάμη περισσότερον.

§. 148. Ὄταν θέλῃς τὰ ἀπέρνης σιτάει, βάλε
κοφρίαν τῆς αἴγας εἰς εἷα κόφινον, καὶ ἀποκάτω
αὗς εἶναι ὁ καρπὸς εἰς εἷα πιθάει, ἢ ἄλλο ἀγ-
γεῖον, ἢ ἀπὸ πάνω βάλε καμπόσον νερόν εἰς τὴν
κοφρίαν, τὰ κατεβαίνη εἰς τὸν καρπὸν, ὡσάν ὅ-
ταν κάμνης τὴν κατασαλακτὴν καὶ πάλιν βάλε
ἢ ἄλλο νερόν, ἕως τὰ πάρη ὄλιον τὴν νοσιμάδα
τῆς κοφρίας, τὰ ὑπάγη εἰς τὸ σιτάει. Ὄταν
φυσκώσῃ κατὰ τὰ χορταίσῃ τὸ νερόν, ἀπείρετο, ἢ
κάμνει διπλᾶ ἀπὸ ὅσον ἔκαμνε τὰ τὸ ἔσπερνες ἀ-
βροχον. Οὕτω ἢ τὰς ἄλλας καρπὰς εἰάν κάμνης ὡς
ἀνωθεν, οὐ μόνον τὴν ἀφέλειαν ταύτῃ ἔχεις,
ἀλλὰ ἢ οἱ σκώληκες, ἢ ἄλλα μικρὰ δὲν ξάγῃ
ταῖς ρίζαις τῆ φυτῶ, τὰ σὲ ζημιώουσιν.

Διὰ τὰ γνωρίσης ἀδυνῆ εἰάν ἀποθαῖνῃ, ἢ ὄχι.

§. 149. Ἄς κάμη τὸ νερόν του εἰς εἷα γυαλί,
εἰς τὸ ὁποῖον αὗς σάξῃ μία γυαῖνα, ὅπως τὰ ἐ-
γνήυσεν ἀρσενικὸν παιδίον, καμπόσαις ρανίδας
ἀπὸ τὸ γάλακτος. Ἄν σέκεται τὸ γάλα ἀπάνω ὡ-
σαν πηκτὸν, δὲν ἀποθαίνει ὁ ἀρρώστος. εἰδὲ καὶ
σκορπίσει, τὰ γνήνῃ εἷα μὲ τὸ ἔρος, ἀποθαίνει.

Βρέξαι ἀτζικνίδα μὲ τὸ κάτερον τῆ ἀρρώστος εἰς
τὸν τόπον, ὅπως εἶναι φυξωμική, ἢ ἀν μαρανθῆ
τὴν δούτέρην ἡμέραν, ἀποθαίνει ὁ ἀδυνῆς.

Εἰάν

Ἐὰν εἶναι ὁ ἀνθρώπος λαβωμένος ἔξωθεν, ἢ
 μὲ ἀπάθῳ, ἢ μὲ ἄλλο κανόνα ἄρμα, κοπανίσαι
 τὸ χόρτον, ὅπῃ λέγῃσι πελοζέλλα, δός τε τὸν ζώ-
 μόν της, γὰ τὸν πίνῃ, καὶ ἀν τὸν κρατήξῃ γλυτώνει.
 εἰ δὲ καὶ ξεράσει τον, ἀποθαίνει. ἢ βάλε εἰς τὰ
 ὀρθένιά του ζωμόν τῶ πηγάνε, καὶ ἀν φτερνιδῆ,
 ὑγιαίνει. εἰ δὲ ἀποθαίνει.

Φέρε εἷνα πελί, ὅπῃ λέγῃν καλαυτεῖνο, σι-
 μα εἰς ἄρρώσοι, καὶ ἀν ἔχη ζωὴ, τὸν βλέπει
 ἐπιμελῶς τὸ πετεινὸν εἰς τὸ πρόσωπον. εἰδὲ καὶ
 ἀποθαίνει, σρέφει εἰς ἄλλο μέρος τῆς ὀφθαλμῆς,
 γὰ μήτον θορῆ.

Διὰ γὰ κάμης ἀνθρώπον γὰ κοιμηθῆ.

§. 150. **Ε**παρε λινόσπορον, ὁμοίως καὶ τῆς ἄ-
 σπρης καὶ κόκκινης παπαρένας, καὶ δισκυάμε σπό-
 ρον, καὶ κώνειον ἀνακάτωσαι αὐτὰ ὅλα, εὐγαλε
 λάδι, καὶ ὅσον εἶναι αὐτὸ, βάλε ἄλλο τόσον λάδι
 ἀπὸ μηκάνειον, (Oppio Tebaico), καὶ σνάσας τὰ
 δύο αὐτὰ, δίδε μίαν ἐγγίαν, γὰ κοιμᾶται ἔεις
 ὥραις ὅποιος τὸ πίνῃ.

Ἐπαρε σπόρον ἀνθάκλας, καὶ παπαρένας, καὶ
 μαρελίε, καὶ λάδι ἀπὸ τὸν ἔανὸν δισκυάμον, μι-
 σιῶ λίξαν ἀπὸ καθ' εἷνα σπόρον· κάμετες σκό-
 νιν, καὶ βάλε την εἰς μίαν φιάλιν, ἤγῃν ἀμπολέτ-
 τα γυαλίνην μὲ τὸ λάδι. σκέπασαί την καλὰ,
 σκάσαι εἰς τὴν κοσφίαν, χῶσαί την, γὰ κάμη ἡ-
 μέρας ἐννέα· ἔπειτα τὴν εὐγαλε, καὶ λαμπικαίει-
 σαί τα, καὶ ἀπὸ τὸ νερόν, ὅπῃ εὐγῆ ἀπὸ ταῦτα,
 ἄς πίνῃ ὅς τις δεῦ ἡμπορεῖ γὰ κοιμηθῆ, ἐγγίαν
 ἡμισυ μόνον, καὶ γὰ κοιμᾶται ὡς τε γὰ βαρεθῆ.

Πότισαί τον ἀνδρὶ κόκκιναν τῆς παπαρένας, ἢ γὰρ
Κετζενάδας, νὰ κοιμηθῆ ἡμέραν ὡς ἀπεθαμένος,
ἢ κοπάνισαι χαμαικτῆν, (Ebulu), καὶ τὸν ζωμὸν
ἀνακάτωσαι μὲ ἄσπρον αὐγῆ· ἀλείψον τὸ πρόσω-
πον τῷ ἀρρώστῳ, νὰ κοιμηθῆ πάραυτα.

Διὰ νὰ κλείσῃς πληγὴν ὀγλίγωρα.

§. 151. Ὅταν ἔχη τινὰς κάμμιαν πληγὴν, καὶ
ἔχει ἀπὸ ταύτην ὕλη πολλή, καὶ δεῦν ἴσχυει νὰ
κλείσῃ, βάλε τῆς κόκκιναν ἀπὸ λαφοκέραιον, ἢ μάσση-
σον ξίφυλλον, καὶ βάλετο εἰς τὴν πληγὴν, καὶ δέσαντο
σφιγκτά. Ἄφες το ἡμέρας πέντε, καὶ ἰαθῆ βέλται.

Εἰ δὲ καὶ εἶναι ἡ πληγὴ εἰς τὴν κεφαλῇ, ἔ-
παρε τὸ διασίδι τῆς ἀράχνης, ἀνακάτωσαί το μὲ
λαδόξυδο, καὶ βαλέτο πολλάκις φοραῖς.

Ξήρανε τὸ Ροσμαεῖ, κάμε το σκόνην, καὶ εἰς πᾶ-
σαν λογιῆς πληγὴν ὅπῃ τὸ βάλης θεραπεύεται.

Ἐάν δὲ ἔχει αἷμα ἀπὸ τῆς πληγῆς, μάσση-
σον καλά σιτάρι, καὶ βάλετο νὰ σαματήσῃ. εἰ δὲ
καὶ εἶναι ζελισμένη καὶ σκοτωμένη ἢ σάρκα ἀπὸ
λίθον, ἢ ξύλον, ἢ ἄλλο κρέσμον, ἀνάλυσον ὀλί-
γον κρόκκον εἰς ζεσὸν νερὸν, καὶ ὅταν εὐγῆ τῆς
ζαφαρανάς ὅλη ἡ δύναμις, βάλε μέσα καμπόσσον
μέλι καὶ κειθάλλορον, καὶ ἀρσενίκι, καὶ ἀνακάτωσαί
τα ὅλα μὲ τὸ ἀνωθεν νερὸν τῷ κρόκκῳ, καὶ βαλέτω
εἰς τὴν μελανάδα, νὰ σὲ περάσῃ.

Εἰ δὲ πάλιν καὶ εἶναι πληγὴ, καὶ ἔχει μέσα
κόκκαλον τζακισμένον, ἢ κομματι ξύλον, ἢ ἀ-
κανθαν, ἢ ἄλλο παρόμοιον, κοπάνισαι ἡπατό-
ειον, ἢ γὰρ ἀγριμόνια μὲ ξιγγι, καὶ βάλετα, νὰ
εὐγῆ ἔξω εἴτι καὶ αὐτὸ εἶναι.

Τὸ ἴδιον κάμνει τὸ κρεμμύδι, γὰρ τὸ ψήσης κα-
λὰ εἰς τὴν αἰθάλλω, γὰρ τὸ κάμης ἔμπλαστρον,
γὰρ τὸ βαίης ἀπαύω.

Διὰ γὰρ μὴ ἀδυνήσης ἕως εἰς χρόνον.

§. 152. **Κ**οπαίνιζε πᾶσαν ταχινήν ὅλον τὸν Μάϊον
Μιῦα ἑῖς κορφαῖς ἀπήγανον, καὶ ἄλλαις ἑῖς
μπετόνικα, ἤγαν ψυχόφορον, καὶ ἀνακάτωσε τὸν
ζωμὸν αὐτὸν μὲ καλὸν κρασί, καὶ πίνετο νησικὸς,
γὰρ μὴ ἀρρώσθησης ὅλον τὸν χρόνον ἐκεῖνον βα-
ρεῖαν ἀδυνείαν.

Διὰ γὰρ θεραπεύσης σπᾶσμα, ἤγαν κατέβασμα.

§. 153. **Ε**παρε λάδι ἀρκούθου, (di Ginepro),
καὶ δαφνόλαδον ἴσια καὶ τὰ δύο, καὶ κομμάτι σφογ-
γάει, κάμε το ὡσανὲν τῆβλο, καὶ βρέξαι το εἰς αὐτὸ
τὸ λάδι. Ἐπειτα ἔχε μίαν πλάκα μολύβι φτε-
νὴν πολλὰ, καὶ βάλε εἰς τὸ κτενίσε τὸ βρεμμένον
σφουγγάει, καὶ ἀποπαύω τὸ μολύβι, καὶ δέσαι το. Ἐ-
πειτα ἀφ' ἧς σεννώση ὁ σπόγγος, ξανάβρεχέ το εἰς
τὸ λάδι, καὶ βάνετο συχνάκις, καὶ εἰς ὀλίγον και-
ρὸν θεραπεύεσαι.

Κοπαίνισον κοχλαῖς τῆς γῆς μὲ τὰ κόκκαλά
της καλὰ, καὶ βάλε της εἰς τὸ κτενί, καὶ δέσαι το μὲ
τὸ βρακοῦρι. Οὕτω ποίησον ἡμέρας δεκαπέντε,
καὶ ξαναβάνετο καθ' ἑκάστην.

Ἐπαρε εἰς πιάσμα ἀλεῦει ἀπὸ λαθέρια, κά-
με εἰς πηγάτι μὲ εἰς αὐγὸν, καὶ ἄς τὸν τρώ-
γη ταχὺ καὶ βράδου ἡμέρας δεκαπέντε.

Ὅστις ἔχει τζάκισμα, ἢ δὲν ἔμπορεῖ γὰρ κατε-
ρή-

ρήση, ἃς βάλῃ τὸν Μαΐιον Μιῶα εἷα λαγὸν ζων-
τακὸν εἰς εἷα ἀγγεῖον καλὰ φραμμισίον εἰς τὸν
φῆρνον, νὰ ξηραν θῆ τόσον, ἕως νὰ ἡμπορῇ νὰ τὸν
κάμη σκόιν, τὴν ὁποίαν ἃς πίνῃ ταχύ κὲ βράδου.

Ἐπαρε αἰθῆ ἀπὸ σαμπῆκο, κοπαῖσαι κὲ βρά-
σαι τα μὲ γάλα τῆς αἰγας ἕως νὰ πῆξουν ὡσαν
ἐμπλασρον, κὲ βανέτο εἰς τὸ κτενί, σφίγγετο ὡς
αἰώθου, καὶ ὑγιαίνει· μάλιστα εἰναι μικρὸν
παιδί, ἢ εἰναι δυν εἶναι πολυχρόνιος ἢ ἀσθένεια.

Ἐὰν εἶναι ἀπεδαμμισίον βρέφος ἄς τὴν κοιλίαν τῆς μάννας πῆ

§. 154. Ἐπαρε σπόρον ἀρκεία, (Carpe, ο per-
sonata) κὲ κοπαῖσαι, δός τῆς νὰ τὸν πῆ, ἢ σού-
μισον δέκα φύλλα τῆς δάφνης τρυφερά, νὰ τὰ πῆ
πὲ ζεσὸν νερόν. ἢ βράσαι παρσόφυλλα, κὲ βάλῃ
τα ζεσὰ εἰς τὴν κοιλίαν τῆς ἀπ' ἔξω, καὶ βράσαι
κὲ παρσόσπορον, ἢ ὕσοπον μὲ νερόν, νὰ τὸ πῆ,
κὲ γυνᾶ πάραυτά.

Διὰ νὰ μὴ ἀποβαλθῇ τὸ παιδί ἀπὸ τῆς κοιλίας
τῆς μητρὸς πρὸ καρῆ.

§. 155. Ἐς βασᾶ κομμάτι βαγίαν, ἢ γεν φοίτι-
κα, κὲ ἃς ἔχη κρεμασμισίον εἰς τὸν λαιμόν τῆς λί-
θου σμεράλδο, νὰ τῆς ἐγγίξεν κὲ τὰ δύο εἰς τὴν
κοιλίαν, κὲ ἃς φυλάγεται ἀπὸ βαραῖς ὑπηρεσίας.
Τὸ δὲ θαυμασιώτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἰατρικὰ εἰς
τοιαύτην ὑπόθεσιν, εἶναι μία πέτρα ὡσαν εἷα κά-
σαόν, κὲ ἔχει μέσα ἄλλω μικρότερον, κὲ κενεῖ
ὡσαν ὁ καρπὸς εἰς τὸ ἀμύγδαλον. Τὴν λέγουσιν οἱ
Ἴταλοὶ Ἀκχιλίνα, κὲ τὰ τὴν βασᾶ δεμισίω εἰς

τὸ μωράτζοις, κρατεῖ τὸ βρέφος, καὶ δευ' παθαί-
νει κακόν. ἀμὴ ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς γαίας, τὴν
εὐγαλε ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ δέσαι τὴν εἰς τὸν μηρόν
τῆς ἀπὸ τῆς μέσα μερέων, ὅτι ἐκείνης τῆς πέ-
ξας ἡ δύαμις τραβίζει τὸ παιδί, καὶ ἀγαίνει το,
καὶ τότε παροδύς τὴν ἔπαρε ἀπὸ παύω τῆς, διὰ
να μὴ εὐγεν καὶ τὰ ἐντόδια.

Διὰ να κάμη Γάλα πολὺ.

§. 156. Ἄς τρώγῃ ἡμέρας ἑπτὰ μαρούλια ὅταν
ἔχεν γάλα, καὶ ὅταν δευ' δρῖσκονται μαρούλια,
ἄς τρώγῃ καὶ ἄς πίνῃ τὸν σπόρον τῆς, ἢ κάψαι
τὴν γλώσσαν τῆς ἀγελάδας, κάμε τὴν σκόνην, να
τὴν πίνῃ.

Εἰ δὲ καὶ φράξεν τὰ βυζά τῆς, καὶ δευ' δὲ γόνει
τὸ γάλα τῆς, σέπισαι σαλιγγάρης, καὶ ἀλειψαι ὅ-
λον τὸ βυζὶ καὶ τὴν ῥόγαν, να ἀπολύσεν.

Εἰ δὲ καὶ ἔχει γάλα πολὺ, χρίσαι τὰ με λά-
πυλιν διωατῆ ξυδίου, να σαματίσασιν. εἰ δὲ καὶ
εἶναι περισμύα, βράσαι κειθάει, καὶ ἀτζικνίδα
με νερόν, κάμετα ὡς μπλάσει καὶ βάλε το, ἢ λι-
πόσπορον καὶ ξῆγγι τῆς αἴγας κοπαίσον ἀντάμα καὶ
βάλε το. Εἰ δὲ καὶ ποῦσι τὰ βυζά τῆς, κοπαίσον
ῥοδασπινόφυλλα με πέτραν καλὰ ἔπειτα ἔχε βέ-
κερον, (Fien Greco), καὶ βράσαι το. ἀνακάτω-
σαί τον με τὰ ἀνωθεν φύλλα, κάμνε μπλάσει, καὶ
βάλε τα.

Ὅταν κρατηδῶν τῶν γυναικῶν πὰ σιμήσει.

§. 157. Βράσαι ῥεβυθία κόκκινα με νερόν ἕως
να

να λύσεν, κὶ εἰς τὸν ζωμὸν αὐτῷ βάλε λάδι πολὺ, κὶ καμπόσον κρόκον, να τὸ πῖν.

Βράσαι εἷα δεμάτι φασκομιλέαν, καὶ δύο διπλᾶ ὄργανα ἄψιτον, ὅπῃ κάμνεν ταῖς κλωσαῖς, ἤγουν ράμματα, ἔπειτα κατέβασαι τὸ χάλκωμα, ὅπῃ τὰ ἔχει, καὶ βάλε τα εἰς ἓ μίαν γάσραν, ἢ τζικάλι καθισὸν πασεικόν, κὶ ἄς καθίσῃ ἀπάνω, να δέχεται τὴν ἄχραν ζεσλὴ ὅσον διώεται, κὶ τῆτο τὴν ἰατρῶν βέβαια.

Όταν δύγκνῃ ἔξω ἡ Μήτρα της.

§. 158. **Κ**άψαι τὰ χλωρὰ φλούδια τῆς καρυδαίων, κὶ χνάει ἀπὸ παλιοπάπτριζο, κὶ ἄς δέχεται ἡ γυναῖκα ὑποκάτω εἰς τὴν μήτραν τὸν καρπὸν τους. Δέσαι εἰς τὸν λαιμὸν της εἷα φάλι μόσκον, να ἐγγίξῃ εἰς τὸ σῆθος της. Ἄν ἔχη πληγὴν τινὰ, ἢ πόνεμα ἢ μήτρα της, πλυνέ την πρῶτον μὲ τὸ κρασί, κὶ τότε βάλε ἀπὸ τὴν σάκτυν ἀπὸ τὰ ἀνωθεν καρυδοτζεφλα, κὶ παλιόχναρα, κὶ ἰᾶται.

Ἄλλο εἰς πᾶσαν ἀδύειαν τῆς Μήτρας.

§. 159. **Β**ράσαι μπετόνικα μὲ γάλα γίδινον, ἢ ξέγγι τοῦ χοίρου, καὶ δός το τῆς γυναικὸς να τὸ φάγῃ.

Εἰ δὲ τρέχει αἷμα ἀπὸ τὴν μήτραν, κὶ θέλει να τὴν κάμῃς να σαματήσῃ, κάψαι βαθράκουσ ἀπ' ἐκεῖνες, ὅπῃ εἶναι εἰς τὰ λιβάδια, κὶ εἰς τὰ δένδρα, κάμε τες σκόνιν, να τὴν βασᾶ ἢ γυναῖκα ἀπάνω της, καὶ ἀποφείσει τὸ αἷμα. Ἄν θέλῃς να γνωρίσῃς τὴν ἀλήθειαν, κρέμασαι εἰς τὸν
λαι-

λαιμόν τῆς ὀριθας καμπόσιον ἀπὸ τῶν σάκτων
 κῦτῆν, νὰ τῆς ἐγγίξῃ τὸ πανὶ ὅπῃ τῶν ἔχει εἰς
 τῶν σάρκα, τὸ ὁποῖον ἄς εἶναι λεπτὸν, καὶ ἀ-
 ραιὸν, νὰ δῶσῃ ὀλίγον ἢ σκόνι. ἔπειτα ὅταν πῦν
 βασάσῃ δύο ἕξ ἡμέρας, κόψαι τὸ λαιμόν τῆς,
 νὰ ἰδῆς ὅτι δὲν δῶσῃ αἷμα ὀλότελα.

Κάψαι τὸ λαφοκέρατον, νὰ γυῖν σκόνι, τῶν ὁ-
 ποίων δίδε τῆς νὰ πίνῃ μὲ καλὸν κρασί τὸ τρωϊ,
 καὶ τὸ βράδυ, νὰ σαματίσῃ τὸ αἷμα.

Ὅταν δῶσῃ πᾶ πινδὸς τὸ ἀντερον αὐ ἀφεδρῶνος.

§. 160. **Τ**είψαι ἄλας ψιλὸν ὡς ἄλδρον, καὶ ὅ-
 ταν εὐγῆ ὁ κολόντερος, βινέτῃ ἀπὸ τῆτο τὸ ἄλας,
 καὶ ὅταν τὸ κάμῃς πικτέξῃ φοραῖς θεραπεύεται.

Εἰς χίσμα, ὅπῃ ἔχῃσι τὰ χεῖλι, ἢ ἄλλην ἀδύναμι.

§. 161. **Β**άλε δραγάντε εἰς τὸ ρόδόσαμα νὰ λύ-
 σῃ, εἰς τὸ ὁποῖον βάλε γλυκαῖσον, καὶ μετ' ἐκεῖ-
 νο τὸ ρόδόσαμα πλυῖε τὰ χεῖλις.

Καὶ εἰάν θέλῃς νὰ δῶσῃ καλλιὸν μυρωδίαν τὸ
 σαμασ, μάσα νησικὸς βλουχενίς σκόνιν, ἢ σε-
 ράσπορον.

Εἰς κάδε πόνον πᾶ Σώματος.

§. 162. **Κ**οπαῖσον ροδακινόφυλλα, καὶ βάλεται
 εἰς δύο κεραμίδια πυρωμεία, καὶ ἔτω ζεσὰ βάλ-
 λετα εἰς τὸν τόπον ὅπῃ ποιεῖς, καὶ περὶ σου ὁ
 πόνος, καὶ ψοφῶσι καὶ οἱ σκώληκες, εἰάν ἔχῃς ἔσω-
 σεν εἰς τῶν κοιλίαν.

§. 163. Όταν υπάγη πολλά τὸ κηφάεισε, ἀνακάπωσε στάκτιν με χοίρου κάρπον. κάμετα βόλια, ἢ γην μπαλώταις, ἀπὸ ταῖς ὁποίαις βάνε μίαν, ἢ δύο, νὰ λύσουν εἰς τὸν ζωμὸν τοῦ πενταδύρε, καὶ βανέτε εἰς τὸ φάλισε, νὰ σαθῇ ἡ κοιλίασε.

Ὅσα εἶναι κινητικά.

Ὀλονῶν ἢ ὄφαείων τὸ ζουμί, νὰ τὸ πίνης με κρασί.

Τὸ Ζεμί τῆς γραιίας ὄρνιθας, καὶ τῆ Πετεινῆ.

Τὸ Γάλα, ὁ χεμάς, καὶ χλωρὸ Τυεῖ.

Ὁ Βέτυρος, τὸ μέλι, καὶ τὸ λάδι.

Κεράσια γλυκὰ χλωρὰ, καὶ βερύκκοκα. Μῆλα γλυκὰ.

Ῥοδάκινα, σῦκα ὄριμα, συκάμινα, καὶ ἄλλα ὅμοια.

Ἀχινάϊος τῆς θαλάσσης.

Τὸ Ζεμί ἀπὸ μέσπλα, καὶ σελίνας.

Σεπιάς Ζεμί.

Ὁ μυαλὸς ἢ κοικάλων ὄλονῶν, ρεβύθια ψημένα, ἄσπρον βλήτο, μολόχα, σπαράγγια, σεύκλον, χρυσολάχανον, καὶ λάπαθον, νὰ τὰ ξώγης, καὶ κραμβία ὀλίγον βρασματά.

Νὰ κάμης Ξύδι κινητικόν.

§. 164. Ἐπαρε σένα ἔγγιας ξεῖς, καὶ σαφίδα ἔξη ἔγγιας, νὰ εἶναι καὶ πὲ δύο ἀπὸ τὸν Λεβάντε ἐκλεκτὰ, καὶ ξεῖς ἔγγιας μάννα. Βάλετα εἰς ἔξυδι

ξύδι δυνατόν λίθας ἔξει, νὰ κάμνῃ ὥραις 24. ἢ τότε βάλῃ εἰς αὐτὰ κολιάιτρον ζαχαράτο ἐγγίαν ἐνάμισθον, ἢ βράσαι τε ὅλα ἀντάμα ἕως νὰ φηράσῃ τὰ ἡμισθί, ἢ μὲ τὸ ξύδι αὐτὸ κάμνῃ σαλάτα, νὰ ἰδῆς πῶς εἶναι θαυμάσιον· εἰς τὸ ὁποῖον βάλῃ καμπόσα ρόδα δ' ἰώδη, νὰ τὸ κάμῃς καλλίτερον, ἢ νοσιμώτερον.

Διὰ νὰ κάμῃς τὰ βυζιά τῆς κόρης νὰ μὴ μεγαλώσῃ.

§. 165. Μενέχισον κάπρον, ἢ μὲ τὸ αἷμα τῆ δεξιᾶ ὀρχιδίᾳ ἀλείφῃ τὸ δεξιὸν βυζί τῆς κόρης, ἢ μὲ τὸ αἷμα τῆ ζερβᾶ, τὸ ἀριστερὸν, νὰ μὴ μεγαλώσῃ περισσότερο.

Κοπαίσιον μελιασόχορτον, ἢ βάλετο εἰς τὰ βυζιά τῆς ὡσὰν μπλάσει, νὰ μὴ φανῶσιν ὀλότῃλα. ὁμοίως αὐτὸ βάλῃς εἰς τὰ ὀρχίδια τῆ παιδίᾳ αὐτὸ τὸ ἔμπλαστον, δευ φανῶσιν, ἀλλὰ μένῃν καθὼς ἦσαν ὅταν τὸ ἔβαλες.

Ὅταν κοκκινίσῃ τὸ πρόσωπον τῷ ἀνδράπῃ ἀπὸ τὸν ἥλιον.

§. 166. Ἐπαρε μπλαγγέτο, ρόδοστομα, λάδι ἀπὸ βιόλαις, ἢ γένι γαρόφαλα, ἢ ἀνακάτωσαι τε ὅλα ἀντάμα νὰ ἀλείφῃσαι.

Ἐπαρε μισθὸν λίθαι νερόν τῆ κείνῃ, (Acqua di Giglio) μίαν λίτραν ρόδοσάμα, μίαν οὐγγίαν σουπιοκόκκαλον, μίαν οὐγγίαν ἀπύει, καὶ ὀλίγην κάμφοραν. σουπίσαι τε ὅλα ταῦτα, βάλετα εἰς τὸν ἥλιον νὰ κάμῃς ἡμέρας τεσσέρας, ἢ τότε βανέτα εἰς τὸ πρόσωπον, ἀμὴ ἔπαρε πρῶτον καθάρισιν.

Ἐνωσον ἀπύρει, λιθάργυρον, καὶ ροδόσταμα, νὰ ἀλείφουσαι, ὅπως καὶ ἂν ἔχῃς τὸ καύσιμον, καὶ περιᾶσε.

Εἰς Σπλιῶαν.

§. 167. **Κ**οπαύισον τὸν χόρτον, ὅπερ λέγουσι οἱ Ἑλλῆνες βάνχαριν, (Bacchera), καὶ πίνε τὸν ζωμόντου, ἢ τὴν φλεῖδα τῶ μέλις, (Frassino). βράζε με κρασί, καὶ πίνε το, καὶ διὰ τὰ πικρωθῆς τὴν ἀλήθειαν, βράσαι ἀπὸ ταύτῃ τὴν φλοῖδα με νερόν, καὶ δίδετο εἰς χοίρει νὰ τὸ πίνῃ ἄνω ἢ τέσσαρας ἡμέρας· ἔπειτα σφάζαι τον, νὰ μὴν εὐρῆς σπλιῶαν ἔσωτε.

Ἐὰν εἶναι τὸ πρῆσμα ἀπαύω εἰς τὴν σπλιῶαν, κοπαύισον ρίζαν τῆς τζουκνίδας με καλὸν κρασί ἄσπρον, καὶ βάλε τὴν ἔξωθεν εἰς τὸ πρῆσμα, καὶ ἰατρύεσαι.

Ἐπαρε ἄλας ἀρμονιακόν, ἀνακάψασαί το με ξύδι νὰ γυῖν ὡσαν τζερόττο· ἔπειτα ἀπλωσαί το εἰς κόμματι τομάρι ἀπὸ χειρόκτι, καὶ βάλε το εἰς τὴν σπλιῶαν καμπόσαις φοραῖς νὰ περάσῃ· ἀμὴ φυλάγου νὰ μὴ πίνῃς νερόν, ἔπε νὰ τρώγῃς ἐναντία πρᾶγματα.

Διὰ νὰ μή σε φάγῃ θηρία.

§. 168. **Β**άσα ἀπαύωσε ξῆγγι λέοντος νὰ μὴ σε ἐγγίξῃ λύκος, ἀρκῆδι, σκύλος, ἀγριόχοιρος, ἔπε ἄλλο θηρίον ἂν ἦσαν τριγύρω σου ἀναείθμηται· ὁμοίως ἀλείφαι με τὸ αὐτὸ ξῆγγι, τῆς βοδίων σε, ἀλόγων, γαδάρων, καὶ ἑτέρων ζώων τὸ μέ-

μέτωπον, νὰ μήτε φάγη κανένα θηρίον. εἰ δὲ κ' ἴθις νὰ πιάσῃς ὄφιν, ἀλειφαί μετ' αὐτό τὰς χεῖρας νὰ μή σε βλάβῃ ὀλότελα.

Διὰ νὰ φυλάγῃς ρόδα ὅλον τὸν χρόνον :

§. 169. **Κ**όψαι τὰ τὸ βράδυ ἀφ' ἑ βασιλοῦση ὁ ἥλιος, καὶ μή πως ἐγγίξῃς εἰς τὰ φύλλα, ἕτε νὰ τὰ μυριωθῇς, ἀλλὰ πιδέξια βάλεται εἰς εἷνα τόπον, νὰ κάμνῃ ἔξω εἰς τὴν ξασερίαν μίαν νύκτα, καὶ τὸ παχὺ βάλεται εἰς εἷνα τζεκάλι ἀλειφτὸν καινέριον, κ' σπέπασαί το καλά μὲ λάσπην, κ' κερὶ, νὰ μὴ ξεθυμαίνῃ. Τότε σκάφε εἰς εἷνα γλῶ ξηραὶ, κ' αὐδρον τὰ μὲν ἔχη τινὰ ὑγρόπιτα. χῶσαι τὸ τζεκάλι, νὰ κάμῃ ὅσον καιρὸν θέλεις, κ' ὅταν τὰ χρεαθῇς, εὐγιάλεται, κ' εἶναι τόσον εὐμορφα ὡσπερ νὰ τὰ ἐκοπτες τότε ἀπὸ τὴν μάννα τῆς.

Ἡ πάλιν τὴν ἀνοιξίν τὸν νὰ ξεφρνπόσουν τὰ βαβέλια, βάλε κατ' εἷνα βαβέλι εἰς εἷνα κοντίλον καλάμι, νὰ εἶναι ἀπὸ τὸ ἔμπροσθεν μέρος φραγμσίον, κ' δέσαι τὸ κλαδί, ὅπῃ ἔχει τὸ βαβέλι μὲ κομμάτι ράμμα, διὰ νὰ μὴ ὑπάγῃ ἢ σπατάλῃ εἰς τὸ ξιανταφυλλιον, κ' ξεφρνπότη. Τότε κλίνε τὴς κλάδους πρὸ τὴν γλῶ πιδέξια, νὰ μὴ τζακιδῶν, καὶ σκάφαι εἰς τὴν γλῶ, χῶσαι καλά τὰ καλάμια, κ' ἂς κάμνῃ ὅσον καιρὸν θέλεις, μόνον μήτε κόψῃς ἀπὸ τὴν ξιανταφυλλιαύ. Ὅταν τὰ χρεαθῇς, ἀνάχωσαί τα, χίσει τὰ καλάμια, καὶ κόψαι τὸ ράμμα πιδέξια, καὶ σύνωσαι τὴς κλάδους, νὰ τὴς δώσῃ ὁ ἥλιος, κ' τότε ξεφρνπώνεσι νὰ τὰ ἔχῃς παράκαιρα ὠραία, κ' εὐμορφα ὡς κ' τὸν Μάϊον.

Διὰ τὰ κάμψις Κόλλαν μὲ πολλὰς ῥόπας.

§. 170. Ἐπαρε ἀχελίς ξηρῶ δερμάτι, νὰ μὴ τὸ ἔχσιν ἀλατισμένον, κοπάνισον αὐτὸ μὲ κομμάτι ξύλον, καὶ βράσαιτο μὲ ὀλίγον νερόν, ὅσον νὰ τὸ σκεπάζῃ, καὶ δίδετε ὀλίγη φωτιά, ἕως νὰ λύσῃ, καὶ τότε τὸ σπράγγισαι μὲ πανὶ εἰς μίαν λεκανίω σιδηρᾷ ἢ χαλκίνῳ, ἢ ἄλλο μέταλλον, καὶ ἄφες νὰ ξηρανθῇ ὀλίγον εἰς τὸν αἶρα. Τότε τὴν κόψαι κομμάτια, ξηρανέτα καλά, καὶ φύλαξάιτα, ὅτι αὐτὴ εἶναι κόλλα θαυμασῆ, ὅπερ δὲν φοβᾶται φωτιά, ἔδὲ νερόν.

Ἐπαρε ῥεῖς ἔγγιαις ἀσβέσω ἄσβυσον, μίαν ἔγγιαν σκεριαν τῶ σιδέρῳ, μισὴν ἔγγιαν ἄλας, καὶ μίαν ἔγγιαν λάσπῳ κρασίῳ, τείφαιτα ὅλα καθ' ἑα ξεχωριστά. ἕτερα ἀνακάτωσαίτα μὲ λιπόλαδον, καὶ κοπάνισαίτα ὅλα ἀντάμα, καὶ ἔγιναν κόλλα καλή. ἀμὴ μὴ τὴν κάμψις πολλὰ σφικτὴν.

Ὅποταν δὲ θέλῃς νὰ κολλήσῃς ξύλα, καὶ πέψαις ἀντάμα, ἔπαρε τρεῖς ἔγγιαις ἀσβέσω ἄσβυσον, καὶ μίαν ἔγγιαν λάσπῳ κρασίῳ, κάμετα σκότιν, ἕνωσον αὐτῷ μὲ βερνίκῳ ἀχαμνόν, ἢ γιν νὰ μὴ εἶναι πολλὰ σφικτὸν, καὶ ἔγινον.

Βάλε εἰς τὸ νερόν ταῖς ἀκραις τῶ μεμβραῖνου χαρτίῳ, ἢ γουν ἐκεῖνα ὅπερ ρίπτειν οἱ σαχοτάδες τῶ βίβλων, καὶ ἄς κάμψις ῥεῖς ἡμέρας, ἢ 4. ἔπειτα χύσαι τὸ νερόν ἐκεῖνά, καὶ πλυνέτα μὲ ἄλλο πασεικόν δύο ῥεῖς φοραῖς ἕως νὰ εὖγῃ ὅλος ὁ ἀσβέσις. Τότε βράσαιτα ἔξι ὥραις, καὶ βάνε νερόν ὅταν δὲν ἔχσῃ, καὶ ἀνακάτωνέ τῳ μὲ κομμάτι ξύλον νὰ μὴ κολλήσῃ. Ὅταν γινῇ, τὴν σπράγγι-

γίξης εἰς ἀγγεῖα ἀπλωτὰ νὰ γυῖν δύο ἢ τρεῖς δάκτυλα εἰς τὸ πάχος, καὶ ὅταν πήξη ὡσὰν τζι-
λαδία, τὴν κόψαι φέταις φτεναῖς, κρέμασαί ταις
εἰς τὸν ἀέρα νὰ μὴ τὸς δώσῃ ὁ ἥλιος. Ὅταν τὴν
χειραδῆς νὰ κολλήσῃς χρυσίον, ἢ ἀσήμι, εἰςέ καρ-
τί, ἢ εἰςέ ξύλον, ἢ ἄλλοτι, βαῖε κομμάτι ἀπό
ταύτην εἰς τὸ νερὸν νὰ μοσκέψῃ κάμμιαν ἡμέραν, καὶ
τότε τὴν ἀνάλυσαι εἰς τὴν φωτίαν νὰ κάμῃς τὴν
χείαν σε. Οὕτω βράζουσι καὶ τὸ λαφοκέρατο, καὶ τὸ
κόπτουσι πρῶτα λεπτὰ κομμάτια, ἔπειτα τὸ βρά-
ζου ἕως νὰ κολλᾷ εἰς τὰ δάκτυλα· ἀμὴ αὐτὴ ἢ
κόλλα γίνεται λεπτότερη ἀπὸ τὴν πετζόκολλα, διὰ
νὰ τὴν βαῖεν εἰς ἐλαφρὰ κολλήματα.

Εἰ δὲ καὶ θέλῃς νὰ κάμῃς δυνατὴν καὶ βασανερῶ-
τερην, ἔπαρε ἀπὸ τὰς ταμπάκιδες, ὅπως γράφουσι τὰ
πετζὰ καὶ δερμάτια τῆς βοδίων καὶ ξάγων, καὶ ἄλλων
ζώων, τὰ ἄκρα ὅπως ρίπτουσιν ὡς ἄχιστα, τὰ ὅποια
ἄς εἶναι ὡμὰ, ὅτι αὐτὰ γίνονται δυσκολώτερα, διατὶ
τὰ βράζεις ὀλιγώτερην ὥραν· εἰ δὲ καὶ εἶναι ξηρὰ τὰ
βαῖεις εἰς τὸ νερὸν δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας προπότερα, καὶ
τότε τὰ βράζεις, καθὼς εἶπομεν ἀνωθεν, ἀνακατώ-
νωντάς τα συχνάκις, καὶ βαῖωντας νερὸν, νὰ τὰ σκε-
πάσῃ πάντα, νὰ μὴ χαλάσῃ τὸ χάλκαμα. Ὅταν
τὴν δοκιμάσῃς καὶ κολλᾷ εἰς τὰ δάκτυλα, κατέβα-
σαι, καὶ σράγγιζαί τιν εἰςέ βατζέλια, καὶ ἄλλα ἀγ-
γεῖα ἀπλωτὰ, καὶ βάλε τιν νὰ πήξῃ τὴν νύκτα, ὅτι
μὲ τὸ πάχος τῆς νυκτὸς ξηραίνεται· ἀμὴ φυλάγε
ὅταν τὴν κάμῃς νὰ εἶναι ψυχρὸς ὁ καιρὸς, ἢ γεν
χειμῶνας, διὰ νὰ πήξῃ, εἰ δὲ καὶ εἶναι καιρὸς τῆ
θέρος, ἢ καὶ ἄλλον καιρὸν νὰ φυσᾷ ὁ νότος, χάνεις
τὴν· διατὶ δὲν πήσῃ, καὶ δὲν ἔχεις πῶς νὰ τὴν
φυλάξῃς, καθὼς τὸ ἔπαθα καὶ ἐγὼ μίαν φορὰ εἰς

τὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπῃ τὴν ἔκαμα τὸν Ὀκτώβειον. ὅτι ὁ καιρὸς ἔδειχνε ψυχρὸς, καὶ ἕως νὰ τὴν βράσω ἔκαμε ἰότον ζεσὸν, καὶ ἐβάσαξεν ἡμέρας πολλὰς, καὶ ἔχασα τὴν περιεσόπερην, ὅση μᾶς ἐπόμεινεν ἀπὸ τὰ σαπίδια ὅπῃ ἐκολλάρισα, διὰ νὰ τὰ ζωγραφίσωμεν. Ὅλα τὰ δερμάτια τῶν ζώων, καὶ τὰ μικρὰ τῶν ἀρνῶν, καὶ εἰρίων, γίνονται κόλλα ὡς ἀνωθεν, καὶ ἀφ' ἧς πύξι, τὴν κόπτεις λεπτὰ κομμάτια, καὶ τὴν κρεμνᾶς ἕως νὰ ξηρανθῶσι καλὰ, καὶ τότε τὰ βαίνεις εἰσὲ καλάδια.

Ἐπαρε βερνιπράμε, καὶ βερνίκη, καὶ μίνιο, τείλαια, καὶ ἀνακάτωσαί τα, καὶ κόλλησαι εἴτι δέλεις, καὶ ποτὲ δὲν ξεκολλᾷ, εἴτι καὶ ἀν εἶναι, γυαλί, ξύλον, ἢ μέταλλον.

Κοπάνισαι τὴν λάτζα, ἢ καὶ ἄλλου ὄφαιρις ἀρσενικοῦ τὰ κόκκαλα, καὶ εἴλαια καλὰ νὰ γένουν ἄλωρον, καὶ τότε βάλε τὴν σκόνην αὐτὴν εἰς τζουκάλι ἀφόριον. Βράσαι τὴν μὲ νερὸν ἕως νὰ λύσῃ, καὶ ὅταν τὴν δοκιμάσῃς καὶ κολλοῦσι τὰ δάκτυλα, κατέβασαι καὶ σφάγγιξαι τὴν μὲ πανί λινὸν εἰς ἄλλο ἀγγεῖον, καὶ κυβέρνησαι τὴν ὡς ἀνωθεν.

Διὰ νὰ σπείρης ὄσπερα, νὰ γένων καλλίτερα, καὶ νὰ μήτα τρώγων ζωύφια.

§. 171. Ὅταν θέλῃς νὰ φυτῶσῃς ῥεβυῶθια, καὶ ἄλλα ὅμοια σπέρματα, μόσχοδέτα ποιοτήτερα μὲ νίτρον, ἢ γυν σαπῆνι, καὶ νερὸν ζεσὸν, ὅτι τότε γίνονται μεγαλήτερα, καὶ δύντα εἶναι τὰ ἔρπετα, ἢ ποντίκια.

Βάλε δέκα καβέρης ποταμίας, ἢ τῆς θαλάσσης
εἰς

εἰς ἀγγεῖον, καὶ σκέπασαί το καλὰ, καὶν σαμνὶ εἶ-
ναι, καὶν κανάτι, καὶ ἄς κάμη δέκα ἡμέρας εἰς τὸν
Ἡΐλιον. Μὲ τὸ νερόν αὐτὸ ράντιζε τὰ δένδρα, φυ-
τὰ, ἀμπέλια, καὶ λάχανα, καὶ θαυμασθῆς τὴν ἐ-
νέργειαν τῆτου καὶ δυνάμιν, ὅτι οὔτε τὰ πετεινὰ,
ἔτε σκώλικες, ἔτε ἄλλα ζωῖφια βῶγτσι τὰ φυτὰ
ὄπῃ ραντίσης μὲ τὸ ὕδωρ ἔτετο ὁλότελα.

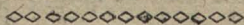
Ὅταν ἔχης δέφαν ἀμέτρητον.

§. 172. Πῖνε ζωμόν τῆ ρογδίε μὲ κριθότερον,
ἢ ἀντιδότερον. μάσα τὴν Γρυκὸρρίζαν, ἢ ἂν ἔ-
χης ἀπὸ τὸ ζουμί της ὄπῃ τὸ λέγουν (Sugo di
Liquirizia), καθὼς παράνω ἔγραφα πῶς καὶ τὸ
κάμνεσιν. ἀπ' αὐτὸ ἔχε ὄραν πολλὴν εἰς τὸ σῶ-
μα, καὶ σὲ δίδει ἀφέλειαν. μάσα ἀπίδια, κατέ-
πινε τὸ ζουμί, καὶ τὸ ἄλλο ρίπιε. πῖνε γάλα τῆ
πεπονοσπόρε· τρώγε ἀντράκλαν, λαιμόνι, περάν-
τζι, κίβρον, ἢ ἀγγῆραν ὄριμον, ἢ γεν κειμωνι-
κόν, ἢ τειφύλι μάσα, καὶ παύει ἡ δίψα.

Ἐγὼ σὲ ἔγραφα πολλὰ, εἰάν δεῖ ἔχης τὸ σῶμα,
καὶ βῶγης τὸ ἄλλο, καθὼς ἔκαμα καὶ εἰς ὄσας τὰς
ἐρμινείας καὶ ἰατρικά, διὰ τὰς πτωχὰς, καὶ ὅς τις δεῖ
ἢ μπορεῖ καὶ ἔχη τὸ σῶμα φάρμακον, καὶ δελοῦθῆ μὲ
τὸ ἔτερον. λοιπὸν δεχθῆτε τὴν ἀγάπην, καὶ εὐχεσθε
διὰ λόγους καὶ τὰ μὲ συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας ὁ
Κύριος· ὃ ἀρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκυνήσεις
εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ

ΔΙΑ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΕΟΡΤΑΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ,

Διὰ τὰς μεγάλας Ἑορταῖς ὅπῃ δὲν εἶναι συγχωρημένων
 νὰ δουλεύωσιν οἱ Χριστιανοί.

Επειδὴ ἐγράψαμεν ἀνωτέρω εἰς βραχυλογίαν,
 ὅτι τὰς Ἑορταῖς δὲν πρέπει οἱ πιστοὶ νὰ ἐργάζων-
 ται, σὰς ἐρμηνεύομεν ἐδῶ εἰς τὸ τέλος τῆς Βί-
 βλου ποίας εἶναι ἡ μεγάλας Ἑορταῖς, διὰ
 νὰ ταῖς ἠξιώρη πάς εἷας νὰ μὴ δουλεύῃ, καὶ ζη-
 μιῶνεται διπλᾶ, ἢ γὰρ οὐ μόνον ψυχικὰ διὰ τὴν
 τοῦ νόμου παράβασιν, ἀλλὰ καὶ σωματικὰ δια-
 τὶ εἶτι ὑπηρεσίαν νὰ κάμῃ τινὰς τὴν ἡμέραν
 τῆς Ἑορτῆς, ἀφορίζεται ὁ κόπος ἐκεῖνος, καὶν ἀπέ-
 ρηι, καὶν θειίξει, ἢ ἄλλο τι ἐργάζεται, καὶ
 δὲν ἔρχεται ἀπὸ τῆν δουλείαν ἐκεῖνῃ εἰς τὴν
 οἰκίαν τε ποσῶς κανεῖα διάφορον, ἀλλὰ χαίνεται
 μὲ δικαιοκρεσίαν ὁ κόπος τε, καὶ ζημιῶνεται πε-
 ριασώτερον, καθὼς εἰς τὸν Βίον Ἰωάννη τῷ Ἐλεή-
 μονος, διὰ τὸς δύο σκυτοτόμους ἐγράψαμεν, ὅπου
 ὁ εἷας ἐτζαγάρδεν ὅλας τὰς Ἑορταῖς διὰ νὰ πλε-
 τήση, καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δὲν ὑπήγνε διὰ νὰ
 δουλεύῃ περειασώτερον, καὶ αὐτὸς ἐπτώχθε χειρότε-
 τερα, μὲ ὅλον ὅπῃ δὲν εἶχε φανερίαν· ὁ δὲ ἕτε-
 ρος εἶχε γυναικὰ καὶ παῖδας, καὶ πάλιν ἐπλήθε-
 ναν τὰ ἀγαθὰ εἰς τὸν οἶκόν τε. διατὶ εἶμα τὰς
 Ἑορ-

Εορτὰς, ἢ δὲ ἐλείπων ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν πώποτε. Προσέχετε ἐν τῷ φυλάγεσθε ἀπὸ τῶν ἀτοπίων ταύτων, διὰ τὸ μὴ παιδεύθητε αἰώνια.

Σ Ε Π Τ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ.

Εἰς τῶν α'. Συμεῶν τῷ Στυλίτε, ἢ ἄλλων πολλῶν Ἀγίων, ἢ τῆς Θεοτόκου.

Τῆ ἡ'. Ἡ Γέννησις τῆς Θεοτόκου.

Τῆ ιδ'. Ἡ Ὑψωσις τῶν τιμίων Σταυρῶν, ἧτις εἶναι Δεσποτικὴ Ἐορτή.

Τῆ κς'. Τῶν Θεολόγων Ἰωάννην.

Εἰς τὰς ε'. καὶ εἰς τὰς κγ'. ἅς δουλοῦν ὅποιος θέλει, ὅτι ἔχον καὶ ἄλλας Ἐορτὰς ὁ Ταξιάρχης, ἢ ὁ Πρόδρομος, ἢ τότε χολάζομεν.

Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Σ.

Τῆ ιη'. Τῶν Εὐαγγελιστῶν Λευκῶν.

Τῆ κς'. Τῶν Ἁγίων Δημητρίου Μεγαλομάρτυρος :

Ν Ο Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ.

Τῆ η'. Τῶν Ἀρχαγγέλων.

Τῆ ιγ'. Ἰωάννην τῶν Χρυσοσόμων.

Τῆ ιδ'. Τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Φιλίππων.

Τῆ ις'. Τῶν Εὐαγγελιστῶν Ματθαίων.

Τῆ κα'. Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.

Ὅστις θέλει ἅς χολάσῃ τὴν Ἁγίαν Αἰκατερίαν ὅστις δὲ πάλιν ἐργάζεται, δὲν κολάζεται. Τὸ ὅμοιον ἅς χροικᾶται ἢ διὰ ταῖς ἄλλαις Ἁγίαις ὅτι καμμίαν Ἁγίαν δὲν μας ἐπρόσασαν οἱ Πατέρες, τὰ χολάζομεν, μόνον τῶν Ὑπεραγίων Θεοτόκον. Τῆτο δὲ γράφω, ὅχι διὰ τὸ κατὰ φρονήσω τὰς Ἁγίας, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ διὰ

να χολάζετε τὰς μεγάλας ἑορτὰς, καὶ ταῖς μικραῖς οἱ πτωχοὶ να δολύσουσι· ὅτι ἀπορεπὸν εἶναι να χολάζου τινὲς τῶν Ἁγίων Εἰρήνῳ, ἢ Μαρίαν, ἢ Παρασκιδῶν, ἢ Φωτεινῶν, καὶ ἄλλαις, ὅπερ δούτεσ ἔχει ὁ τύπος ἀργίαν, καὶ τὸ Σάββατον τῶν Λαζάρου, ὅπερ εἶναι Δεσποτικὴ ἑορτὴ, ἢ τὴν ἑβδομάδα τῆς Λαμπρῶν να δολύσουσι.

Τῆ λ'.

Ἀνδρῆσ τῶν Πρωτοκλήτεσ. Ἀργία.

Δ Ε Κ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ.

Τῆ δ'.

Βαρβάρασ, καὶ Ἰωάννεσ τῶν Δαμασκῶν.

Τῆ ε'.

Σάββα τῶν Ἁγιασμενῶν.

Τῆ σ'.

Νικολάου Λυκίασ τῶν Θαυματουργῶν.

Τῆ ζ'.

Ἡ Σύλληψισ τῆσ Θεοτόκεσ, ἢ ὁποία εἶναι μεγαλῖτερη ἑορτὴ, παρὰ ταῖσ ἀνωθεν βῆσ· ὅτι καὶ ὁ τύποσ σφάλλει πολλαῖσ φοραῖσ.

Τῆ ιβ'.

Σπυρίδωτοσ τῶν Θαυματουργῶν.

Τῆ κβ' καὶ κγ'.

Τῶν Χειρῶν ἢ Γόνυσισ.

Τῆ κζ'.

Τῶν Ἁγίων Πρωτομάρτυροσ Στεφάνου.

Ι Α Ν Ν Ο Υ Α Ρ Ι Ο Σ.

Εἰσ τῶν α'.

Ἡ Περιτομὴ τῶν Χειρῶν, καὶ τῶν Μεγάλων Βασιλεῶν.

Τῆ σ' καὶ ζ'.

Ἡ Βάπτισισ τῶν Σωτῆροσ.

Τῆ ιζ'.

Ἀντωνίεσ τῶν Μεγάλων.

Τῆ ιη'.

Ἀθανασίεσ, καὶ Κυρίλλεσ.

Τῆ κ'.

Εὐθυμίεσ τῶν Μεγάλων.

Τῆ κβ'.

Γρηγορίεσ τῶν Θεολόγοσ.

Τῆ λ'.

Τῶν τειῶν Ἱεραρχῶν.

Φ Ε Τ Ρ Ο Υ Α Ρ Ι Ο Σ.

Τῆ β'.

Ἡ Ὑπαπαντὴ τῶν Σωτῆροσ, ὅτε ἡ Θεοτόκοσ

τόπος μ. ἡμέρας μετὰ τὴν Γέννησιν
προσέφερον εἰς τὸν Ναὸν τὸν Υἱὸν
τῆς Ἰουδαίας Χριστόν.

Μ Α Ρ Τ Ι Ο Σ.

Τῆ θ'. Τῶν Ἀγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων.
Τῆ κέ. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Α Π Ρ Ι Λ Ι Ο Σ.

Τῆ κγ'. Γεωργίᾳ τῷ Μεγαλομάρτυρος.
Τῆ κέ. Μάρκος Ἀποστόλος, καὶ Εὐαγγελιστῆς.

Μ Α Ι Ο Σ.

Τῆ ι'. Τῷ Εὐαγγελιστῷ Ἰωάννῃ.
Τῆ κα'. Κωνσταντῖνῳ τῷ Μεγάλῳ.

Ι Ο Υ Ν Ι Ο Σ.

Τῆ κδ'. Ἡ Γέννησις τῷ Προδρόμῳ.
Τῆ κε'. Τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Πέτρος, καὶ
Παῦλος.

Ι Ο Υ Λ Ι Ο Σ.

Τῆ κ'. Τῷ Προφῆτῳ Ἠλίᾳ.
Τῆ κέ'. Τῆς Ἀγίας Ἄννης Μητρὸς τῆς Θεοτόκου.
Τῆ κζ'. Παντελεήμονος τῷ Μεγαλομάρτυρος.

Α Υ Γ Ο Υ Σ Τ Ο Σ.

Τῆ ε'. Ἡ Μεταμόρφωσις τῷ Σωτῆρος.
Τῆ ιε'. Ἡ Μετάστασις τῆς Θεοτόκου.
Τῆ κθ'. Ἡ Ἀποτομὴ τῷ Προδρόμῳ.

Ἐκαδάρισις διὰ ταῖς προσηρημένας
καὶ ἄλλαις Ἑορταῖς.

Τῆς Θεοτόκου τῆ 2. τῆ Ἰελίας, καὶ τῆ 31. τοῦ
Αὐγούστου δεῦ ἐγράψαμεν, διατι ἔχει ἡ Πανα-
γία καὶ ἄλλαις πολλαῖς Ἑορταῖς· ἀμὴ ὅς τις προαι-
ρεῖται νὰ ταῖς χολάσῃ, καὶ τὸ Σάββατον τῆς Ἀ-
καθίστα εἰς δόξαν τῆς Παναγίας, αὐτὴ τοῦ θελεῖ
ἀποδώσει τὸν μισθὸν πολυπλάσιον· ὅς τις δὲ πάλιν
εἶναι πτωχὸς φαρμαλίτης, ἃς δευδύη αὐτὰς,
καὶ ἄλλας Ἑορταῖς τῆς Ἁγίων, ὅπῃ δεῦ ἐγράψα-
μεν ἀνωθεν, μάλιστα καὶ ἀπ' αὐτὰς ὅπου ἐγρά-
ψαμεν ἀπὸ δευδύη τινὰς ταῖς παραμικραῖς, ἡ γὰρ
Ἡλιὸ, τοῦ Ἀποστόλου Μάρκου, Λευκᾶ, Θωμαῶ,
Σάββα, Σπυεῖδανος, καὶ ἄλλων ὁμοίων Ἁγίων,
ὅπῃ δεῦ ἔχεν Πολυέλαιον, εἰδὲ τὸσον μεγάλῳ
δοξολογίαν, δεῦ κολάζεται δι' αὐτὸ, ἀπὸ εἶναι πτω-
χὸς καθὼς εἶπα· μόνον τὰς Δεσποτικὰς Ἑορταῖς,
καὶ ὅλαις ταῖς Κυριακαῖς, καὶ τῆ Πέμπτῃ τῆς Ἀνα-
λήψεως, καὶ ὅλλῳ τῆ Ἑβδομάδα τῆς Ἁγίας
Δαμασκῆς, μὴ πολμήσῃ τινὰς νὰ ἐργάζεται, ἔτε
νὰ λείψῃ ἀπὸ τὰς Ἀκολουθίας τῆς μεγάλης Ἑβ-
δομάδος, ὅτι ἡ μικρότερη Δεσποτικὴ, εἶναι μεγα-
λήτερι ἀπὸ τῆ Προδρόμου, καὶ πάντων τῆς Ἁγίων.
Γινώσκετε δὲ καὶ τῆτο, ὅτι εἰς ὅσαις Ἑορταῖς καταλιμ-
παίνονται τὰ Ἀναστάσιμα, εἶναι μεγαλήτεριαι πα-
ρὰ ταῖς Κυριακαῖς ἡγοῦν Χεισοῦγεννα, Φῶτα,
Βαῖα, Περπηκοσι, Μεταμόρφωσις, καὶ Ἰψωσις τοῦ
Σταυροῦ, εἰς τὰς ὁποίας Ἑορταῖς μὴ πολμήσῃ τίς
νὰ δευδύσῃ ὀλότελα.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΙ.

Π Ι Ν Α Ξ

Τ Η Σ Β Ι Β Λ Ο Υ .

Πῶς νὰ γνωρίσης τὴν καλλιὴν γλῶττις τῆς πρώτης ποιότητος.	Φύλ.	1
Ποῖα γεννήματα νὰ σπέρῃς εἰς τὴν παχεῖαν γλῶττις, καὶ ποῖα εἰς τὴν πτωχὴν, καὶ λεπτοτέραν.		1
Πότε νὰ θερίζῃς τὰς καρπὰς, καὶ νὰ τὰς ἐσωδιάζῃς.		2
Διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τὸ ἄλδρον.		2
Πῶς τὰ δένδρα φυτεύονται.		3
Διὰ νὰ φυλάγῃς τὸν σῖτον πολὺν καιρὸν ἄσητον.		3
Πῶς νὰ μοιράζῃς τὰ χωράφια, διὰ νὰ κάμνῃς μὲ ὀλίγον κόπον καρπὸν περισσώτερον.		4
Πῶς ἀναχύνονται τὰ χωράφια.		5
Πότε κοπεύονται τὰ χωράφια.		6
Πότε νὰ σκάπῃς τὰ σαρμύα.		6
Πῶς νὰ μετῶνται τὸ σιτάρι, καὶ οἱ ἄλλοι καρποὶ, διὰ νὰ μὴ ξεπέσῃς τὰ μετρίαια.		7
Ὅτι τὰς μεγάλας ἑορτὰς δεῖ εἶναι συγχαρημόνιον νὰ δευλώσῃς χωρὶς ἀνάγκης μεγάλης.		8
Πότε νὰ ζυγῇς τὴν ἀμπελον.		8
Διὰ τὰς ἐλαίας πότε φυτεύονται.		9

- Διὰ τὰς ἐλαίας πῶς καὶ πότε κενεῶνται. 10
- Περὶ κενεισμῶν, πῶς καὶ πότε νὰ γίνωνται, ἐρμηνεία ὠφέλιμος. 10
- Ποῖα δένδρα ἡμερὰ δέχονται ἄλλα φυτὰ εἰς τὴν λόγεσσι, καὶ κενεῖζονται. 13
- Πότε καὶ πῶς νὰ κενεῶνῃς εἰς τὸ ὄμματι. 14
- Πότε τὰ δένδρα φυτεύονται. 15
- Διὰ τὰς Κιτείας. 16
- Διὰ ταῖς Ῥοδακινίαις. 17
- Διὰ νὰ μὴ βλάπτων τὴν μηλίαν εἰς τὰς ῥίζας οἱ σκώληκες. 18
- Διὰ ταῖς Ἀπιδίαις. 18
- Διὰ νὰ μὴ χρίζονται τὰ Ῥόγδια. 19
- Περὶ Κυδωνίας καὶ Κερασίας. 20
- Περὶ Συκίας. 20
- Πῶς νὰ κάμῃς καρύδια, ἢ ἀμύγδαλα χωρὶς τὴν ἔξωθεν ξυλίνην φλεῖδα. 22
- Διὰ νὰ γίνῃ τὸ δένδρον κάρπιμον. 22
- Διὰ τὰς λάκκους τῶν δένδρων πῶς καὶ πότε νὰ γίνονται. 23
- Περὶ Κασανίας καὶ ἄλλων δένδρων. 24
- Διὰ τὰ Ῥόγδια καὶ ἀμύγδαλα. 25
- Ποῖον καιρὸν κόπτουσι τὰ ξύλα διὰ νὰ φυλάγῃται χρόνος πολλὰς ἀσηπα. 25
- Διὰ τὰ Κενεῖα ποῖα προκόπτουσι. 26
- Διὰ νὰ γίνων μεγάλα τὰ πωρικά. 27
- Διὰ νὰ κάμῃς εἷνα δένδρον σαφύλια. 27
- Ὅταν τρώγουσι τὸ Μαμεῖνι, καὶ ἄλλα σκωλήκια τὴν ἀμπελον. 28
- Διὰ νὰ σπαταλήσῃς τὴν Ἀμπελον. 28
- Διὰ τὰ Φυτὰ πῶς νὰ εἶναι. 28
- Πῶς νὰ κενεῶνῃς τὰ Κλήματα. 29

- Εἴτερος τρόπος Κεντρίσματος νὰ κάμης παρ-
 δαλὰ τὰ Σταφύλια. 30
 Νὰ φυλάξης σταφύλια πολὺν καιρὸν ἄσιπα. 31
 Διὰ νὰ κάμης κρασί εἰς ὥραν χείας χωεῖς
 σταφύλια καλῶτατον. 32
 Εἴτερος ἔσπος νὰ κάμης κρασί ἐὰν εἶσαι πτώ-
 χος χωεῖς ἔξοδον. 33
 Διὰ νὰ κάμης τὸ μαῦρον κρασί νὰ γαίη ἄ-
 σπρον, ἢ τὸ ἄσπρον μαῦρον. 34
 Εἰὰν δὲγαίη τὸ κρασί κακῶν μυρωδιῶν, νὰ
 τὸ ἰαφείσης. 34
 Νὰ κάμης τὸν οἶνον δωδέσατον. 35
 Διὰ νὰ γνωείσης εἰὰν βασιᾶ τὸ κρασί, ἢ χα-
 λᾶ ὀγλίγωρα. 36
 Πότε πρέπει νὰ μεταγγίξης τὸν οἶνον, ἢ γυν
 νὰ τὸν ἑμβαζάρης, νὰ μὴ χαλάσῃ. 37
 Διὰ νὰ μὴ ξυώσῃ τὸ κρασί. 37
 Διὰ νὰ ἰαφείσης κρασί ξυωσιμῶν. 38
 Διὰ νὰ φυλάξης οἶνον ἀπὸ βρονταῖς, καὶ ἀ-
 σροπελέκι. 40
 Ἐρμυεῖται διάφοροι διὰ νὰ μὴ ξυδιάσῃ ὁ οἶ-
 νος. 41
 Ἀΐλαις ἐρμυεῖται ὅταν βρωμέσῃ τὸ κρασί,
 νὰ τὸ ἰαφείσης. 43
 Πῶς νὰ καθαρῆσῃ βαρέλι ἀπὸ βρώμον κα-
 κῆ κρασίε. 44

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ

ΗΤΟΙ

Παραγγέλματα περὶ Ὑγείας καὶ Φαγητῶν.

Προοίμιον περὶ Ζωοθέσεως Σώματος. Φύλ.	47
Περὶ τῷ Ἀέρος.	49
Περὶ Κινήματος.	51
Περὶ Ὑπνου, καὶ Ἀγρυπνίας.	53
Περὶ Βρώματος, ἢ Φαγητῶν.	55
Περὶ Οἴνου, καὶ Πόματος.	61
Περὶ διαφορῶν Ὑδάτων.	64
Περὶ Ὄξους.	67
Διὰ τὴν Ἀγγεῖδα.	68
Διὰ τὸ Σκυλλικὸν Ὄξος.	68
Περὶ Γάλακτος.	69
Διὰ τὸ Τυρὶ, καὶ Μυζίθραν.	71
Περὶ Μέλιτος, καὶ Μύσσης.	72
Περὶ Ἐλαίας.	73
Διὰ τὰ Κρέατα.	73
Διὰ τὸ Κρέας τῶν ἀερίων Πετεινῶν.	74
Ποῖα Κρέατα εἶναι καλλίτερα.	75
Διὰ τὸ Ἀρνί.	76
Διὰ τὸ Βοδινόν.	76
Διὰ τὰ Ἐρίφια.	76
Διὰ τὸ Ἀγριόγιδον.	77
Διὰ τὸ Μενεχαεικόν.	77
Διὰ τὸ Χοιρινόν.	78
Διὰ τὴν Ὄρνιθα.	78
Διὰ τὸν Λαγόν.	79
Διὰ τὸ Λάφι.	80

Διὰ τὰ Αὐγά.	80
Περὶ Ὀσπείων, ἢ Γεννημάτων.	81
Περὶ Ἄρτε.	81
Περὶ Ῥεβύνθων.	82
Περὶ τῆς Κυάμων.	83
Διὰ τὰ Φασέλια.	83
Διὰ τὴν Φακίαν.	84
Διὰ τὸ Ῥίζι, ἢ Λαθέρια.	85
Περὶ Βοτανίων.	86
Διὰ τὰ Σπαράγγια.	86
Διὰ τὰ Μποραντζίωα.	87
Διὰ τὸ Ῥαδίκιον.	87
Διὰ τὸ Ἀντίδιον.	88
Διὰ τὸ Τραχόν.	89
Περὶ Μαλάθρε, ἢ Μαρελίας.	90
Διὰ τὴν Κάππαριν.	91
Διὰ τὸ Σπανάκι.	92
Διὰ τὴν Ἀνθάκλαν.	92
Ῥέικαν, Κάρδαμον, ἢ σέλινον.	93
Διὰ τὸν Βάρσαμον.	93
Διὰ τὸ Σκόρδον.	94
Διὰ τὸ Κρόμμυον.	94
Διὰ τὸ Πράσον.	95
Διὰ τὸ Ῥεπαίνι.	95
Διὰ τὰ Κραμβία.	96
Περὶ Σόκλη, ἢ Χρυσολαχάνης.	96
Διὰ τὴν Κολοκυῖθον.	97
Περὶ Πέπονος, ἢ Ἀγγεῖς, ἢ Ἀγγινάρας.	98
Διὰ ταῖς Ἀγγινάραις.	99
Περὶ Ὀπάρων.	100
Διὰ τὰ Σταφύλια.	101
Διὰ ταῖς Ἐλαίαις.	102

Διὰ τὰ Κίτωνα.	103
Διὰ τὰ Λεμονια.	104
Διὰ τὰ Νεραϊτζια.	104
Διὰ τὰ Σῦκα.	105
Διὰ τὰ Ἀπίδια.	105
Διὰ τὰ Κυδωνια.	106
Διὰ τὰ Ρόγδια.	106
Διὰ τὰ Καρύδια.	107
Διὰ τὰ Ἀμύγδαλα.	108
Διὰ τὰ Μῆλα.	109
Διὰ ταῖς Αὐγαραις, ἤγιν Σερβα,	109
Διὰ τὰ Κάσανα.	110
Διὰ τὰ Ροδάκινα.	110
Διὰ τὰ Κεράσια.	111
Διὰ τὰ Βερύκοκκα.	112
Διὰ τὰ Δαμάσκηνα, καὶ Μῆσκηλα.	112
Διὰ τὰ Ζίνζιφα.	113
Διὰ τὰ Μῆρα, ἤγιν Συκάρινα.	114
Διὰ τὰ Κέμαρα.	114
Περὶ Ἰχθύων.	115
Διὰ τὸν Κέφαλον.	116
Διὰ τὸ Ἀχέλι.	117
Διὰ τὸ Φαγκεῖ, καὶ τὰ λοιπὰ ὄψαρια.	117
Διὰ τὰ Ἄγνα πάσης γενεᾶς, ἤγιν Ὀκτιπό- δια, καὶ τὰ ἐπίλοιπα.	118
Ἐρμωεία διὰ κίνησιν κοιλίας.	119
Εἰς πόνον Δαιμῶ.	121
Εἰς πόνον Ὀδόντων.	122
Εἰς Πονόμματος.	124
Εἰς πόνον Ὠτίων.	125
Εἰς πόνον Κεφαλῆς.	126
Εἰς πόνον τῶ Σώματος.	127

Εἰς βῆχαν πολλῶν ἡμερῶν.	128
Διὰ τὰ ἀνοίξις Ἀπόσεμα.	128
Εἰς κίνησιν κοιλίας.	129
Εἰς ῥύσιν Κοιλίας, ἤγεν Φλᾶσον.	130
Περὶ Ἐξωχάδων.	131
Εἰς δυσχείαν, ἤγεν Φιάγκον.	133
Γαῖφεία εἰς τὸν πλωρίτιν, ἢ πόντα.	135
Ὅταν τὶς σελωιάζεται, καὶ πίπτων καὶ γῆς, παράσσει τὰ μέλιτα.	135
Εἰς κάθε λογιῆς πείσμα.	136
Εἰς δάγκυμα ὄφεως, ἢ ἄλλο ζῶε φαρμακερῶ.	137
Διὰ τὰ ἀνοίξις πείσμα.	137
Νὰ ἰαφείσης καϊμάδα πυρός, ἢ θερμοῦ βραστοῦ.	138
Διὰ τὴν κασίδα Ἰαφεία ἀληθεσάτη θαυ- μάσιος.	138
Διὰ τὰ φυξώσσει τείχες.	139
Διὰ τὰ κάμης τὰ μαδίσειν αἱ τείχες χωεῖς βλάψιμον.	140
Εἰς πληγὴν ὅταν δεῖ ἡμπορῆ τὰ κλείση.	141
Διὰ τὰ σαμαπίσης αἶμα ὅπου ἔρχει ἀπὸ τὴν μύτην, καὶ τὸ σῶμα.	141
Ὅς τις πέση ἀπὸ ὑψηλὸν τόπον καὶ ποιεῖ ποδές.	141
Εἰς πᾶν Ῥεματικόν.	142
Εἰς πείσμα ὀρχιδίων.	143
Εἰς Φώραν.	143
Διὰ τὰ μὴ αἰσθαίνεται πόνον τινὰς ὅταν κόπτειν τὴν σάρκατε.	143
Διὰ τὰ μὴ μεθύση ὅς τις πῖν πολὺ κρασί.	143
Διὰ τὰ κάμης ξύδι μετὰ διαφόρους ἔσπες καὶ μηχανήματα.	144
Διὰ τὰ πιάσης Πετέμονα ἄρεια.	146

- Διὰ τὰ κυνηγίσης Ὀφάεια. 147
- Διὰ τὰ κυνηγίσης Λύκας, Ἀγριογέραινα, καὶ ἕτερα Ζῶα ὅμοια. 148
- Νὰ κάμης τὰ γενουῶν κατ' ἡμέραν τὰ ὄρνιθια. 149
- Διὰ τὰ κάμης εἰς εἷνα μαχαίρι, ἢ εἰς ἄλλο σίδηρον Γράμματα. 149
- Νὰ λαμπαρυῆς Εἰκόνα, ὅπῃ τὰ εἶναι παλαιὰ πασσασμῆν, καὶ δὲν φαίνονται τὰ πρόσωπα. 150
- Διὰ ἐκείνους ὅπῃ εἶναι περίερα ἔμφοβοι. 150
- Διὰ τὰ ἀφανίσης ταῖς Κόνιδες. 151
- Διὰ τὰ φοφίσην οἱ φύλλοι. 151
- Διὰ τὰ φοφίσην Ποιτίκια, καὶ Μύρμηκες. 152
- Διὰ τὰς Κώνωπας. 153
- Διὰ τὰς Μύγας, καὶ Φεῖρας. 153
- Διὰ τὰς Κορέας. 154
- Διὰ τὰ κάμης χαλέμια, ἢ γενι γλώσσαις ἀπὸ Τυεῖ. 154
- Πῶς τὰ φθιάσης ἐλέαις κολυμπάδαις τὰ δωδιάζωσιν. 156
- Πῶς κάμνῃσι τὴν κομπόσαν. 157
- Πῶς τὰ κάμης Κάρβονα τὰ βασάξεν ὄλων τὴν Λειτουργίαν. 158
- Διὰ τὰ γλυκαῆς ἀλιπρόν Μαγέρομα εὐκολα. 160
- Νὰ φήσης αὐγά καὶ εἰς φωτίαν. 160
- Διὰ τὰ μὴ χροικῆς φύχαν τὸν χειμῶνα ὀλότελα. 161
- Διὰ τὰ βράσης κρέας κακόφητον ὀγλίγωρα. 161
- Νὰ κάμης παράθυρον μὲ χαρτὶ τέμπεινο, ὡς κρύσαλλον. 162
- Νὰ βάψης μαχαίρια, καὶ ἄλλα σιδηρὰ ἐργαλεῖα τὰ κόπτῃσι. 162
- Νὰ κάμης βερνίκω, ὅπῃ χρυσῶνει τὸ ἀσῆμι, καὶ τὸ σαῖο, χρυσοπέτζα, καὶ ἕτερα. 162

- Νὰ εὐρης ἀνδρωπον πινημειόν. 163
- Νὰ κάμης κηκία νὰ φυξώσουμ εἰς ὥρας
τέσσερας. 164
- Νὰ κάμης ἄλας εἰς καιρὸν ἀνάγκης. 164
- Νὰ κάμης πανὶ δυνατὸν νὰ σαχώνης Βιβλία
χωεῖς σωνίδια. 164
- Διὰ νὰ ἔξαλείψης Γράμματα. 165
- Νὰ φυλάξης Ῥεχα ἄβλαβα ἀπὸ βοτειδα,
ἢ τὸν κήπον ἀπὸ ἄλλα σκελήκια. 166
- Νὰ δγάλης ὄφιν ἀπὸ τῷ κοιλίαν τῷ ἀνδρώ-
πε, ἢ ἄλλης σκώληκας. 166
- Διὰ νὰ μὴ βελᾶς εἰς τὸ πέλαγος. 167
- Διὰ νὰ λύσης Ἀνδρόγυων. 167
- Διὰ νὰ ψήσης κρέας, καὶ παῦ ἄλλο Μαγεύ-
ρῶμα χωεῖς φωτίαν. 168
- Νὰ φτιάσης Μελαίνω. 168
- Πόσαις χάρες ἔχει τὸ Δενδρολίβανον. 169
- Διὰ νὰ ἐπιτύχη ὁ κάρπος, ὅταν τὸν σπέρ-
νης, νὰ κάμη περαιοτέρων. 170
- Διὰ γνωεῖσης ἀδουή εἰς ἀποθανή, ἢ ὄχι. 170
- Διὰ νὰ κάμης ἀνδρωπον νὰ κοιμηθῆ. 171
- Διὰ νὰ κλείσης πληγῶν ὀγλίγωρα. 172
- Διὰ νὰ μὴ ἀδουήσης ἕως εἰς χρόνον. 173
- Διὰ νὰ θεραπεύσης σπᾶσμα, ἢ ἐν κατέβασ-
μα. 173
- Εἰς εἶναι ἀπεθαμμειόν βρέφος εἰς τῷ κοι-
λίαν τῆς μᾶνας τε. 174
- Διὰ νὰ μὴ ἀποβαλθῆ τὸ παιδί ἀπὸ τῷ
κοιλίαν τῆς μητρὸς παρὸ καιρῶ. 174
- Διὰ νὰ κάμη ἡ γυνὴ Γάλα πολύ. 175
- Ὅταν κρατηθουῖ τῆς γυναικῶν τὰ σιωθήθεια. 175
- Ὅταν δγάινη ἔξω ἡ μήτρα. 176

- Ἐ΄τερον εἰς πᾶσαν ἀδελφείαν τῆς μήτρας. 176
- Ὅταν ἐγγαίη τῆ παιδὸς τὸ ἄντερον τῆ ἀφελῶνος. 178
- Εἰς χίσμα, ὅπῃ ἔχῃσι τὰ χεῖλη, ἢ ἄλλω ἀδελφείαν. 178
- Εἰς κάθε πόνον τῆ σώματος. 178
- Εἰς κοιλίας κίνησιν. 178
- Να κάμης Ξύδι κινητικόν. 178
- Διὰ τὰ κάμης τὰ βυζιά τῆς κόρης τὰ μὴ μεγαλώσῃ. 179
- Ὅταν κοκκινίσῃ τὸ πρόσωπον τῆ ἀνδρώπε ἀπὸ τὸν ἥλιον. 179
- Εἰς Σπλιῶν. 180
- Διὰ τὰ μὴ σε φάγῃ θηρία. 180
- Διὰ τὰ φυλάγῃ ρόδα ὅλον τὸν χρόνον. 181
- Διὰ τὰ κάμης Κόλλαν μὲ πολλὰς ξόπας. 182
- Διὰ τὰ σπειρῆς ὄσπρια, τὰ γίνῃ καλλίτερα, ἢ τὰ μήτα φώγῃ ζωύφια. 184
- Ὅταν ἔχῃς δίψαν ἀμέτρητον. 185

ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ

Διὰ ὅλας τὰς Ἑορτὰς τῆ Χρόνης.

- Διὰ τὰς μεγάλας Ἑορτὰς, ὅπου δεῖ εἶναι συγχωρημένον τὰ δουλεύωσιν οἱ Χριστιανοί. 186
- Ἑκατάριστις διὰ ταῖς προειρημέναις, ἢ ἄλλαις Ἑορταῖς. 190

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000020496

Λεῖται Α. 3: 10. ΒΟΙΕΤ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΥ.

INBI

Ι̅Ϟ̅.

Χ̅Ϟ̅.

MP. ΘΕ̅Θ̅

Ο ΑΓ. Ι̅Ω̅.

ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΥΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΑΜΗΝ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ
ΧΡΙΣΤΟΥ.

Ἡ Ἐπιστολὴ αὕτη εὐρέθη εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν τῆς
Ἱερουσαλὴμ, ἐπάνω εἰς χωρίον Γεθσημαρῆ, εἰς τὸν τάφον
τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

Θεοῦ, θεία, θεῖον, θαῦμα.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ τοῦ μεγάλου καὶ φρικτοῦ μυστηρίου ὁ-
που ἐγίνει εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν τῆς Ἱερουσαλὴμ, εἰς
τὴν ἐκκλησίαν ΣΙΩΝ. Λίθος ἔπεσεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν
καὶ αὐτὸς ὁ λίθος ἦτο μικρὸς, καὶ κἀνεὶς δὲν ἐδύνα-
το γὰ τὸν σαλεύσει.

Ἀκούσατε δὲ εὐλογημένοι Χριστιανοί, πῶς ἐξῆλθεν
ἀπὸ τὸν οὐρανὸν αὐτὸς ὁ λίθος.

Ἦτον ἡμέρα Τετράδῃ, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ εἶχεν ὁ λί-
θος αὐτὸς γράμματα θεϊκὰ, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο γὰ τὸν
σαλεύσει.

Τότε ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων
Ἰωαννίκιος ἐσύναξεν ὅλους τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς,
καὶ ἅπαντας τοὺς Χριστιανούς, καὶ ἔκαμαν δέησιν πρὸς
τὸν Θεὸν τρία ἡμερόνυχτα, γονυκλιτῶς καὶ μεθ' ἑρμῆ
δάκρυα, παρακαλοῦντες τὸν Παντοδύναμον Κύριον,
καὶ ἠκούσθη φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσα· ἐπάρετέ
τὴν αὐτὴν τὴν πέτραν, καὶ ἰδέτε τὰ γεγραμμένα θε-

ικά λόγια. Τότε ὁ ἀγιώτατος Πατριάρχης ἐρράγισε τὴν πέτραν, καὶ ἤρρεν ἐντὸς αὐτῆς αὐτὰ τὰ γεγραμμένα ἅγια λόγια, ἅτινα ἔλεγαν οὕτως.

‘ΟΣΟΙ ἐπίστευσαν τῷ ἀγίῳ ὀνόματί μου καὶ ἔγιναν Χριστιανοί, πέμπω αὐτὴν τὴν ἁγίαν μου ἐπιστολὴν. Εἰς τὸν κόσμον αὐτοῦ ἄφησα τὸ Εὐαγγέλιον μου καὶ τὰ βιβλία τῆς ἐκκλησίας μου διὰ νὰ διδάσκουν νόκτα καὶ ἡμέραν διὰ νὰ φυλάξῃτε τὰς ἐντολάς μου, καὶ σεῖς ὡς ἀνόητοι τὰς καταπατεῖτε. Διὰ τοῦτο θέλω ἀποσρέψει τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σᾶς καὶ δὲν θέλω σᾶς λυπηθῆ πλέον.

Ἐγὼ σᾶς ἔσειλα βάρβαρα ἔθνη καὶ σᾶς ἐμασίγωσαν, καὶ σᾶς ἐπῆραν καὶ τὸν βίον σας, καὶ σεῖς δὲν ἐμετανοήσατε διὰ νὰ σᾶς λυπηθῶ καὶ νὰ σᾶς λυτρώσω.

Ἰδέτε καὶ στοχασθῆτε ἄνθρωποι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὅτι ἐὰν δὲν φυλάξῃτε τὴν ἁγίαν μου Κυριακὴν, ὅπου εἰς αὐτὴν ἀνεσῆθην, θέλω ἀνοίξει τοὺς καταρράκτας τοῦ οὐρανοῦ, νὰ βρέξω αἷμα καὶ φωτίαν νὰ σᾶς κατακαύσω. Ἀφρόνιστοι, δὲν στοχάζεσθε, ὅτι τὴν ἁγίαν μου Κυριακὴν, ἀνάστησα τὸν πρωτόπλαστον Ἀδάμ μαζί μὲ τὴν Εὐάν, καὶ τοὺς ἔβαλα εἰς τὸν Παράδεισον, ἀπὸ τὸν κατηραμένον τόπον τῆς κολάσεως ὅπου τόσους αἰῶνας ἦτο κλεισμένος καὶ ἐχάρισα τὸν Παράδεισον εἰς αὐτόν καὶ εἰς ἐσᾶς, διὰ νὰ εὐφραίνεσθε αἰωνίως μετ’ ἐμοῦ εἰς τὴν βασιλείαν μου. Καὶ σεῖς ἀφρονέσατοι, καὶ ἀνόητοι, καὶ φθονεροὶ, μὲ τί καρδίαν αὐτὴν τὴν ἁγίαν ἡμέραν τὴν καταπατεῖτε μὲ τὰ παμμίαρα ἔργα σας; Στοχασθῆτε ἀφρονέσατοι,

ὅτι θέλω κλείσει τὸν οὐρανὸν νὰ μὴ βρέξῃ πλέον, καὶ τὴν γῆν νὰ μὴν βλασῆσῃ πλέον χορτάρια, οὔτε γεννήματα, ὥστε νὰ σπείρετε καὶ νὰ μὴ θερίζετε, ὅτι διάγετε πρὸς με κακῶς καὶ διεσραμμένως· Καὶ ἐγὼ θέλω φερθῆ πρὸς ὑμᾶς με ὀργὴν, θυμὸν καὶ ἀγανάκτησιν. «Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν.»

Ἐγὼ σᾶς ἔσειλα σημεῖα, χειμῶνας κακοῦς καὶ χιόνια, ἀκρίδας, ἀνέμους καὶ ἀσραπὰς φοβεράς, θανατικά, λιμούς, σεισμούς, φοβερούς, καὶ σεῖς ὡς λίθοι ἀναίσθητοι δὲν ἐμετανοήσατε, ἵνα κατὰ πίσιν εἰσέλθῃ ἡ φθονερὴ σας καρδία, καὶ ν' ἀφήσητε τὰ κακά σας θελήματα.

Τὴν ἀγίαν μου Κυριακὴν καὶ τὰς μεγάλας μου ἑορτάς τὰς καταπατεῖτε μὲ τὰ πονηρὰ ἔργασας, υἱοὶ τοῦ Διαβόλου καὶ κληρονόμοι τῆς αἰωνίου Κολάσεως, καὶ ὄχι τῆς Βασιλείας μου. Καταπατηταὶ τῶν θείων μου προσταγμάτων, τοῦ Θείου μου Εὐαγγελίου, καὶ τῆς ἀγίας μου Ἐκκλησίας, ἐγὼ ηὐλόγησα τὴν γῆν νὰ σᾶς δώσῃ σῖτον, οἶνον, ἔλαιον, καὶ πᾶν ἀγαθόν, καὶ ἐχορτάσατε καὶ ἐπροκόψατε, καὶ σεῖς ἐστάθητε ὅλοι διάβολοι καὶ ἀχάριστοι ὡσάν τὸν Ἰούδαν σιμὰ εἰς ἐμὲ, ἀπὸ τὰ κακά σας ἔργα, καὶ τὰς ἀνομίας σας τὰς παρανόμους. Ἐβουλήθη ὁμοῦς νὰ σᾶς ἀφανίσω, ἀλλὰ διὰ τὰς παρακλήσεις τῆς ἀγίας καὶ ὑπεραγίας Μητρὸς μου, καὶ πάντων τῶν ἀγίων σᾶς εὐσπλαγχνίσθηκα, διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου Μητρὸς, καὶ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων καὶ Προ-

φητῶν, καὶ μαρτύρων, καὶ ὁσίων, καὶ δικαίων, δὲν
 σᾶς ἐπολέμησα κατὰ τὰς βδελυρὰς πράξεις σας. Τί
 ἄγαθὸν ἐπράξατε διὰ νὰ ἀρέσητε τῆς Βασιλείας μου;
 Πτωχοὺς, ὄρφανοὺς, χήρας καὶ παιδιὰ ἀνήλικα ὁποῦ
 φωνάζουν ὀπίσω σας δὲν ἐχορτάσατε, οὔτε ἐκυβερ-
 νήσατε, διὰ νὰ σᾶς λυπηθῶ καὶ ἐγὼ νὰ σᾶς συγχω-
 ρήσω τὰς ἁμαρτίας σας.

Δὲν βλέπετε τὰ ἀλλόφυλα ἔθνη, ὅπου νόμον δὲν
 ἔχουν καὶ νόμον πράττουν; Ἐγὼ σᾶς ἔδωσα ἀρχιε-
 ρεῖς καὶ ἱερεῖς, δίδων αὐτοῖς ἐξουσίαν τοῦ δεσμεῖν
 καὶ λύειν. Δὲν βλέπετε καὶ ἀναίσθητοι, τί μέγα μυ-
 στήριον εἶναι ὁ ἀφορισμὸς; ὁποῦ ὁποῖος σταθῆ ἀφο-
 ρισμένος δὲν δύναται τὸ σῶμά του νὰ το λύσῃ ἡ γῆ,
 οὔτε ἡ ψυχὴ του ἔχει ἀνάπαυσιν εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ
 τῆς κολάσεως ἕως οὔ νὰ τὸ συγχωρήσῃ ὁ ἱερεὺς ὁ-
 ποῦ τὸν ἀφώρισεν. Ἄν εὐρίσκεται ἀποθαμένος πρέ-
 πει νὰ τοῦ δώσῃ ὁ ἀρχιερεὺς τὴν συγχώρησιν, καὶ
 οὕτω δύναται νὰ λυθῆ τὸ σῶμά του, καὶ εὐρεθῆ συγ-
 χωρημένος εἰς τὸν αἰῶνα τὸν μέλλοντα. Ἐγὼ σᾶς
 ἔδωσα ἅγιον νόμον διὰ μέσου τοῦ Προφήτου Μωϋ-
 σέως ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος τοῦ Σινᾶ, καὶ εἰς τοὺς ἐσ-
 χάτους καιροὺς ἦλθον καὶ ἐσαρκώθην εἰς τὴν γῆν
 ἐκ τῆς ἁγίας Μητρὸς μου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας,
 καὶ τὸν παλαιὸν νόμον πληρώσας, ἀφήσας πρὸς ὑ-
 μᾶς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιόν μου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ Και-
 νὴ Διαθήκη μου, τὰ ὅσα ἔκαμα διὰ σᾶς τὸ ἀνθρώ-
 πινον γένος, σεῖς ὅλα τὰ κατεπατήσατε μὲ τὰς κα-
 τηραμένας βλασφημίας σας, βλασφημοῦντες καὶ

καταπατοῦντες τὸν Σταυρὸν μου, καὶ τὰ φρικτὰ πάθη, ἅτινα ὑπέφερα διὰ τὴν ἐδικὴν σας ἀγάπην ἐπάνω εἰς τὸν τοῦ Κρανίου τόπον. Διὰ τὴν ἐδικὴν σας ἀγάπην καὶ σωτηρίαν σας προσέτι ὑπέφερα ἐμπτυσμοὺς καὶ κολαφισμοὺς, διὰ σᾶς ἐρραπίσθην, διὰ σᾶς ἐφόρεσα τὴν κοκκίνην χλαμίδα, τὴν ὁποίαν μου ἐφόρεσαν δι' ἐμπαιγμὸν, καὶ ἐβάσταξα τὸν κάλαμον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ μὲ τόσους ἐμπτυσμοὺς καὶ ὄνειδισμοὺς ὠνομάσθην καὶ ψευδῆς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, διὰ τὴν ἐδικὴν σας σωτηρίαν.

Διὰ σᾶς ἐβάσταξα τὸν Σταυρὸν εἰς τοὺς ὤμους μου καὶ ἐσύρθην εἰς τὸν τοῦ κρανίου τόπον, διὰ σᾶς ἐτελείωσα τὴν ζωὴν ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν μὲ τόσας πληγὰς, χύνωντας τὸ πανάγιον αἷμά μου διὰ νὰ ξεπλύνω τὰς ἁμαρτίας σας, διὰ νὰ σᾶς χαρίσω τὴν οὐράνιον Βασιλείαν μου, ὅπου εἴσθε ἐξωρισμένοι διὰ τὴν παράβασιν τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ. Διὰ σᾶς ἐφόρεσα τὸν ἀκάνθινον στέφανον, κατατρυπώντας τὴν ἁγίαν κορυφὴν διὰ νὰ σᾶς στεφανώσω καὶ νὰ σᾶς κάμω διαδόχους τῆς Βασιλείας μου. Διὰ σᾶς ἀνοίχθη ἡ ἁγία μου πλευρὰ ὑπὸ Λογγίνου τοῦ ἑκατοντάρχου, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα καὶ νερόν, διὰ νὰ σᾶς δείξω, ὅτι τὸ νερόν εἶναι τὸ Βάπτισμα, καὶ τὸ αἷμά μου εἶναι ἡ ἁγία μου Κοινωνία, ὅπου χωρὶς αὐτὰ τὰ δύο μυστήρια δὲν δύναται νὰ ἰδῆ τις τὴν Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐπουρανίου. Καὶ σεῖς εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν θείων μου εὐεργεσιῶν, ὑβρίζετε καὶ καταπατεῖτε τὸν Σταυρὸν καὶ τὰ πάθη μου.

ΙΔΕΤΕ ἄνθρωποι, καὶ στοχασθῆτε ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς ἐκκλησίας μου, ὅτι τὴν ἁγίαν μου Κυριακὴν τὴν ὁποῖαν καταπατεῖτε μὲ τὰ ἄνομα ἔργα σας, εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν ἡμέραν μέλλει νὰ τελειώσω τὴν δευτέραν μου παρουσίαν καὶ νὰ τελειώσω τὸν Κόσμον, ν' ἀποδώσω τοῦ καθ' ἑνὸς κατὰ τὰ ἔργα ὁποῦ ἔπραξε, Καὶ ὅσοι ἐβάσταξαν τὰς ἐντολάς μου καὶ ἐποίησαν τὰ προσάγματά μου, θέλουν λάμψει ὡσπερ τὸν Ἥλιον, καὶ θ' ἀκούσουν τὴν μακαρίαν ἐκείνην φωνήν, τὸ, Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην μου Βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ν' ἀκούσουν τὴν φρικτὴν μου ἀπόφασιν, Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Πορεύεσθε εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, εἰς τὴν γέεναν τοῦ πυρὸς μαζὶ μὲ τὸν πατέρα σας τὸν διάβολον. Δι' αὐτὸν ἐδουλεύετε, δι' αὐτὸν ἐκοπιάζετε εἰς τὴν ζωὴν σας, καὶ αὐτὸν ἀπολάβετε.

Ὑπάγετε καταλαληταὶ, ὑπάγετε καταδοταὶ, ὑπάγετε ἐπίορκοι, ὁποῦ διὰ ὀλίγον χάρισμα, ἢ καὶ ἀπὸ πάθος κινούμενοι, ὁμνύετε παρανόμως τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ κατεσρέφατε τὸν πλησίον σας μὲ τὴν ψευδῆ μαρτυρίαν σας, ὁποῦ πολλάκις ἐπήρατε ἀθώους εἰς τὸν λαιμόν σας, καὶ ἐξολοθρεύσατε παιδία καὶ αἰκογενείας, καὶ τοὺς ἐχαλάσατε ἀπὸ τὰς ὄψεις τῆς φύσεως διὰ τὸ πείσμά σας, διὰ τὰ τέλη σας, διὰ τὸν παράνομον φθόνον σας. Ὑπάγετε τώρα νὰ κατα-

καίεται ὁ λάουγγάς σας ἀπὸ φωτίαν ἄσβεστον εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα, μαζί μὲ τὸν πατέρα σας τὸν διάβολον.

Ἵπάγετε ἀντίδικοι, οἵτινες δὲν ἐφροντίσατε διὰ νὰ ἀρέσετε εἰς ἐμένα ὁποῦ σᾶς ἐπλασα καὶ σᾶς ἔδωσα τὰ ὀμμάτια καὶ τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ μου νὰ χαίρεσθε, ἀλλὰ ἐφροντίσατε νὰ ἀρέσητε τοῦ πατρός σας τοῦ διαβόλου, διὸ καὶ τὰ ἔργα του ἐποιήσατέ. Ἵπάγετε ἀχάριστοι καὶ ἀχόρταστοι, ὁποῦ διὰ Θεὸν τὴν κοιλίαν σας ἐπροσκυνᾶτε καὶ ἐλατρεύετε, μὴ βασιῶντας τὰς τεσσαρακοστὰς, ἀλλὰ καταλύετε εἰς αὐτὰς τὰς ἀγίας ἡμέρας καὶ κρέας καὶ ὀψάριον, μὴ βασιῶντας τὰς Τετράδας καὶ Παρασκευὰς, ἀλλὰ ἐκαταλύετε καὶ κρέας καὶ ὀψάριον, καὶ εἴ τι ἄλλο σᾶς ἐδίδασκεν ὁ διάβολος διὰ νὰ τοῦ ἀρέσητε. Δὲν στοχάζεσθε, ὅτι τὴν ἀγίαν Τετράδην ἐπαρὰδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἰουδαίων διὰ τὴν σωτηρίαν σας, καὶ τὴν ἀγίαν ἡμέραν τῆς Παρασκευῆς, ἐτελείωσα τὴν ζωὴν μου ἐπάνω εἰς τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ, χύνοντας τὸ αἷμά μου διὰ νὰ σᾶς ξεπλύνω ἀπὸ τὸν βόρβορον τῆς ἀμαρτίας καὶ νὰ σᾶς χαρίσω τὴν Βασιλείαν μου, ὁποῦ διὰ σᾶς ἐσταυρώθηκα. Καὶ σεῖς εἰς αὐτὴν τὴν ἀγίαν ἡμέραν τῆς Παρασκευῆς, ἐκαταλύετε καὶ κρέας καὶ ὀψάριον, ὡσὰν χοῖροι ἄγριοι, καὶ ὄχι ὡσὰν ἄνθρωποι χριστιανοί. Ἴδέτε καὶ στοχασθῆτε ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς ἐκκλησίας μου ὅτι τὴν ἡμέραν τῆς Παρασκευῆς ὅπου ἐσταυρώθη, ὅλη ἡ οἰκουμένη, γνωρίζουσά με διὰ ποιητὴν καὶ πλάστην, ἐτρέ-

μαξεν, ὁ Ἥλιος ἐσχοτίσθη, ἡ γῆ ἐσεισθη, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ εἰς τὸ μέσον ἐσχίσθη, τὰ μνημεῖα ἠνεώχθησαν, οἱ νεκροὶ ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὰ μνημεῖα, γινώσκοντές με διὰ Θεὸν καὶ Σωτῆρα τοῦ Κόσμου

Καὶ σεῖς εἰς αὐτὴν τὴν ἀγίαν ἡμέραν πράττετε τὰ ἄνομα ἔργα σας Κατηραμένος καὶ ἀφορισμένος, καὶ ἀσυγχώρητος ὁ λάρυγγας ὁποῦ καταλύει τὴν τετράδην καὶ τὴν παρασκευὴν κρέας καὶ ὀψάριον χωρὶς σωματικῆς ἀσθενείας· Στοχασθῆτε, ὅτι θέλω ἀνοίξει τοὺς καταβράχτας τοῦ οὐρανοῦ, νὰ βρέξω νερὸ χουχλάτο τὰς δέκα τοῦ Φεβρουαρίου καὶ κανεῖς νὰ μὴ τὸ ἤξεύρη· καὶ θέλω βρέξει τὰς ὀκτῶ Ἀπριλίου αἶμα καὶ πῦρ νὰ σᾶς κατακαύσω τὰς ἀμπέλους σας καὶ χωράφιά σας καὶ χόρτα, καὶ θέλω ρίξει θηρία πτερωτὰ καὶ ἀνήμερα, νὰ σᾶς καταφάγουν, καὶ νὰ φωνάζετε ὁ εἰς τὸν ἄλλον, εὐγατε ἐσεῖς οἱ ἀποθαμμένοι νὰ ἔμβωμέν ἡμεῖς οἱ ζωντανοὶ, ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν πλέον νὰ ὑποφέρομεν τὴν ὀργὴν τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ καὶ τὸν θυμὸν του. Καὶ πάλιν λέγω, θέλω πέμψει σκότος, ἀστραπάς καὶ βροντὰς διὰ νὰ σᾶς κατακαύσω καὶ νὰ μὴ σᾶς λυπηθῶ. ἀλλοίμονον εἰς ἐσᾶς, τί ἀπολογία ἔχετε νὰ μοῦ δώγητε τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως; Τὴν ὥραν ἐκείνην, θέλει τρέμει ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους ὁποῦ ἔπραξαν τοῦ διαβόλου τὰ ἔργα· Ἴδέτε ἄνθρωποι, νὰ ἀπέχητε ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας, ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν, τὸν φθόνον, τὴν πονηρίαν,

τὴν μοιχείαν, τὴν κλοπὴν, τοῦ νὰ κλέπτετε ἕνα
 τὸν ἄλλον. Ἐὰν αὐτὰ δὲν ἀφήσητε, θέλει ἰδῆτε τὰ
 φοβερά μου σημεῖα καὶ νὰ τρομάξητε ἀπὸ τὴν ὄρ-
 γὴν μου ὅπου ὁ οὐρανὸς θέλει τρέμει, ἡ γῆ νὰ σειέ-
 τε, ὁ ἥλιος νὰ σβύσῃ, ἡ σελήνη καὶ τὰ ἄστρα νὰ πέ-
 σουν, ἡ θάλασσα νὰ βρομήσῃ, αἱ βρύσαις νὰ στερέ-
 ψουν, τὰ πηγὰδια νὰ ξηρανθοῦν, καὶ ἐσεῖς νὰ τρέ-
 μετε ὡς τὰ φύλλα τοῦ δένδρου, καὶ ἀνάπαυσιν πο-
 σῶς νὰ μὴν ἔχετε. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους ὅπου
 κάμουν ὄρκον εἰς τὸ Εὐαγγελιὸν μου, ἢ ἀλήθεια ἢ
 ψευματα· ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους ὅπου βλασφημοῦν
 τὸ ὄνομά μου μὲ τὴν βρωμερὴν τους γλῶσσαν κα-
 ταπατοῦντες τὸν Σταυρὸν μου. Θέλει τὸν ἰδοῦν τὸν
 Σταυρὸν τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως, νὰ ἔρχεται με-
 τὰ τῶν οὐρανίων ταγμάτων ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ
 οὐρανοῦ μετὰ δόξης, καὶ νὰ τρομάξουν ἀπὸ τὸν φό-
 βον τους. Τότε θέλει τοὺς σύρει ὁ ποταμὸς ὁ πύρι-
 νος, ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς τῶν ὁδόν-
 των· ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον τὸν ἱερέα, ὅπου δὲν δι-
 δάσκει κάθε Κυριακὴν τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελί-
 ου· θέλει δώσει φρικτὴν ἀπολογίαν διὰ τὸ ποιμνίον
 τοῦ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ. Καὶ πάλιν λέ-
 γω διὰ τὴν ἁγίαν μου ἐπιστολὴν, ὅτι δὲν ἐγράφη
 ἀπὸ χέρι ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν Πατέρα μου τὸν
 ἐπουράνιον. Καὶ ὅποιος ἀνθρώπος εὐρεθῆ καὶ φλυα-
 ρίσει διὰ τὴν ἁγίαν μου ἐπιστολὴν, καὶ νὰ εἰπῆ ὅτι
 εἶναι ἀπὸ χέρι ἀνθρώπου, νὰ ᾔναι ἐπικατάρματος, κα

ἡ ψυχὴ του νὰ ἦναι μετὰ τοῦ 'Ιούδα τοῦ προδότου, καὶ κληρονομήσῃ τὸ ἀνάθεμα τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων, καὶ βασανίζητε εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἠτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· καὶ πάλιν λέγω, ὅτι ὅποιος δὲν δεχθῇ τὴν ἀγίαν μου ἐπιστολὴν με' ὅλην του τὴν καρδίαν νὰ κληρονομήσῃ τὴν γέενναν τοῦ πυρός τὴν ἄσβεστον, ἐπειδὴ δὲν ἐπιστεύσατε εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ποιητοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ εἶπετε, ὅτι δὲν εἶναι γεγραμμένη ἀπὸ τὸν πατέρα μου. Καὶ πάλιν λέγω, ὅτι, ὅποιος ὑβρίζει τὸν ἱερέα τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, καὶ δὲν τὸν ἀγαπᾷ καὶ δὲν τὸν εὐλαβεῖται ὡς πανάγιον τοῦ Θεοῦ ὑπερέτην, ὅπου τὸ ἅγιον πνεῦμα εἰς τὴν κεφαλὴν του, θέλει δώσει μεγάλην ἀπολογίαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ὥραν τῆς Κρίσεως.

Εὐλογημένος νὰ ἦναι ἐκεῖνος ὁ χριστιανὸς καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα μου, ὁποῦ πάρῃ τὴν ἀγίαν μου ἐπιστολὴν με' ὅλην του τὴν προθυμίαν, νὰ τὴν διαβάσῃ εἰς τὸν οἶκον του. Καὶ ἂν ἔχη ἁμαρτίας ὡσὰν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του καὶ ὡσὰν τὰ φύλλα τοῦ δένδρου, ὅλαι συγχωρῶνται καὶ λιώνουν· συγχωρεῖ δὲ, καὶ εὐλογεῖ ὁ Θεὸς τὸν οἶκον του, καὶ τὰ ἔργα του, καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ του. Καὶ πάλιν λέγω, ὅποιος θρέφει πεινασμένον, καὶ ἐνδύσει γυμνὸν καὶ δεχθῇ ξένον εἰς τὸ ὀσπήτιόν του, νὰ τοῦ δώσῃ ἐλεημοσύνην, θέλουν πληθύνει τὰ ἀγαθὰ του. καὶ θέλω τὸν εὐλογῆσαι ὡσὰν τὸν Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ. Καὶ πάλιν λέγω, ἀλλοίμονον εἰς ἐκεί-

νοὺς τοὺς γονεῖς, ὅπου δὲν ἐρμηνεύουν τὰ τέχνα των καὶ δὲν τὰ παρακινοῦν νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν· καλλιώτερον νὰ μὴν τὰ ἐγεννοῦσαν, διότι θέλουν δώσει φρικτὴν ἀπολογία εἰς τὸν φοβερὸν Κριτὴν τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως.

Διὰ τοῦτο ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος τοῦ Χριστοῦ Πατριάρχης ταπεινὸς Ἰωαννίκιος, σὰς παρακαλῶ ἀγαπητὰ τέχνα μου, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ὑπὸ Θεοῦ Πατρὸς Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ σὰς δίδω τὴν εὐλογία παρακαλῶ σας μὲ ὄλους τοὺς ἀρχιερεῖς ὅπου ἐξήγησα τὴν ἀγίαν ταύτην ἐπιστολήν καὶ τὴν ἔστειλα εἰς τὸν κόσμον ὅπως τὴν δεχθῆτε μετὰ πάσης προθυμίας. Καὶ εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὅπου τὴν ἔχει εἰς τὰ σπῆτι του, δὲν θέλει τοῦ συνέβει ποτὲ κἀνένα κακὸν, οὔτε θέλει τοῦ ἐγγίσει ὁ διάβολος τὰ πράγματά του, καὶ εἰς τὴν αἰώνιον Βασιλείαν τοῦ συγχωρεῖ ὁ Θεὸς τὰς ἁμαρτίας του καὶ τὸν δέχεται εἰς τὴν Βασιλείαν του. Εἰς δόξαν Πατρὸς Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΙΣ ΤΟ ὄΝΟΜΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ. ΑΜΗΝ.

ΑΥΤΗ ἡ ἐπιστολή εὑρέθη ἐπάνω εἰς τὸν ἅγιον τάφον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. Καὶ νὰ γνωρίζη κάθε ἄνθρωπος καὶ νὰ ἠξεύρη ὅτι ὅστις διαβάσει τὴν εὐχὴν ταύτην, μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν βαστᾷ ἐπάνω του, δὲν φοβᾶται κακὸν θάνατον, οὔτε ἀπὸ θάλασ-

σχαν, οὔτε ἀπὸ ποταμὸν, οὔτε ἀπὸ ἐχθρούς. Ἀλλὰ διασκορπίζονται, ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

Ὁμοίως ὅποιος τὴν διαβάζει ἐπάνω εἰς ἄνθρωπον, ὁποῦ νὰ ἔχη τὸν πειρασμὸν εἰς τὸ κορμί του, πρερυθὺς ὑγιαίνει ἀπὸ πᾶσαν πράξιν τοῦ διαβόλου, ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

Ἀκόμη ἔχει χάριν αὐτὴ ἡ εὐχή, ὅποιος τὴν διαβάζει μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν, ἐκεῖνος ὁποῦ θέλει τοῦ ἔλθει ὁ θάνατος ὁ διορισμένος, θέλει ἰδῆ τὴν Κυρίαν τοῦ Κόσμου τρεῖς ἡμέρας προτῆτερα.

Ἀκόμη ὅποιος τὴν διαβάζει ἐπάνω εἰς γυναῖκα ὁποῦ μέλλει νὰ γεννήσῃ ἐλευθερώνεται τὸ ὀγλυγορότερον, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

ΕΤΕΡΑ ΕΥΧΗ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ.

ΘΕΟΤΟΚΕ Παρθένε, εὐλογημένη Μαρία κεχρητωμένη Δέσποινα, τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες, τὸν μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρα τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Τῶν Ἀποστόλων λαμπρότητα, τῶν Προφητῶν σύναξις, τῶν μαρτύρων ἐκκλησία, τῶν Δικαίων ἄθος, τῶν Παρθένων δόξα, καὶ πάντων τῶν Χριστιανῶν τὸ καταφύγιον, σκέπασόν με Παρθένε Μαρία, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἀγγέλων καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερύγων σου, καὶ βοήθησόν με τὸν δαυλόν σου ἀπὸ πάντα πειρασμὸν ὁποῦ μέλλει νὰ μοῦ ἔλθῃ, καὶ μὴ μὲ ἀπορρίψῃς ὦ Παρθένε Μαρία. Βοήθησόν με Κυρία τοῦ κόσμου, τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως ὅπως ἔλθῃ ἡ ταπεινὴ μου ψυχὴ μέσα εἰς τὸν Παράδεισον, ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἀδέκα-

στον θρόνον τοῦ Υἱοῦ σου, ὅταν ἔλθῃ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον, ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τῆς φρικτῆς αὐτοῦ περυσίας, καὶ νὰ ἀκούσω τὴν μακαρίαν φωνὴν τῆ, Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην μου Βασιλείαν. Ναί, Δέσποινα τοῦ Κόσμου, δώρησόν μοι τοῦ ταπεινοῦ δούλου σου τὸ ζητούμενον, ἵνα εὐχαρίστως δοξάζω, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΓΕΛΟΝ.

Τὸν φύλακα τῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς.

ΑΓΙΕ Ἄγγελε ὁ ἐφεστὼς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς, καὶ τυχαιπώρου μου ζωῆς, μὴ ἐγκαταλίπῃς με τὸν ἀμαρτωλὸν μηδὲ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ διὰ τὴν ἀκρασίαν μου, μὴ δώῃς χώραν τῷ πονηρῷ δαίμονι, κατακυριεῦσαι μου τῇ καταδυναστείᾳ τοῦ θνητοῦ τούτου σώματος. Κράτησεν τῆς ἀθλίας καὶ παρειμένῃς χειρὸς μου, καὶ ὀδήγησόν με εἰς ὄδον σωτηρίας. Ναί ἅγιε Ἄγγελε τοῦ Θεοῦ, ὁ φύλαξ καὶ σκεπαστῆς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, πάντα μοι συγχώρησον, ὅσα σοι ἔθλιψα πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ εἴτι ἤμαρτον τὴν σήμερον ἡμέραν σκέπασόν με ἐν τῇ παρούσῃ νυκτὶ, καὶ διαφύλαξόν με ἀπὸ πάσης ἐπιβλαβείας τοῦ ἀντικειμένου, ἵνα μὴ ἔν τινι ἀμαρτήματι παροργίσω τὸν Θεόν, καὶ πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον τοῦ ἐπιστηρίξαι με ἐν τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἄξιον ἀναδειξάι με δούλον τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος. Ἀμήν.

(Τιμῆται. λετ. 60.)

ρημη λυ ας υς ρι ρυ

α: ρη μη λυ

20: α: ρη μη λυ

↑: ρη μη λυ

1: ρη μη λυ

1: ρη μη λυ

20: ρη μη λυ

ρημη λυ ας υς ρι ρυ
ρημη λυ ας υς ρι ρυ
ρημη λυ ας υς ρι ρυ
ρημη λυ ας υς ρι ρυ

ΚΑΔΗΜΙΑ

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Δημιουργόντες εσθε οσο μύμη τοζιδος
αυτομα εν τη εκκλησια

1: ουκ: ακροδοδωσα μο εν
αο: ερα: μενερα
10: ερα: φηφρα
3: — — — — —
αυ να γιδου λυδρο δωσα οσον αυφες
αυ να ζαδου ανδρια αυλαυα λαφρινα
φριμα να ζαδου ορα αυτημα εν να ορι
αδου ορα εν τημα αυ να σιλιαν αυ να
σοθ' ορα οσον δεχη να σην ορα αυτη
μα φρον το μερα να ηνη εαυ ζρι με εαυ
ρα αυ να φαγη ηφρις ορα αυ: αο: αυ τα
ρισοθιου να φαγη μερα να αλιφρα αυ
γιων

ορωνη ζαριμα

Κερα αυ η αυ, — — — — — φρ: ο: =
αυ ζρι δε ρι τανια: ζαρι: ο: ο: 2
ορα φρα — — — — — φρ: ο: =
ρα με ρι ορα — — — — — φρ: ο: =
υη ρο, υη ρο — — — — — φρ: ο: 102
να βραση αυ να δεχη να δεχ' αυ ορα
αυ ορα αυ ορα ορα ορα ορα ορα
να γα β' ην ορα αυ

Διακω δέξιν σαξίνας

- 5. : αἰνυ
- 2. : κα νάου
- 2. : κορράφ
- 1. : τὸν φῆν

ἡ μὲν δὲ σαρφάουη διακω δέξιν μὲν φῆν
 ἡ κατὰ τὸν οὐρο ἡ ἀφῆσ ἀφῆρε τὰ δέξιν

μὲν φῆν διακω σαρφάουη
τὸν οὐρο

<u>Δρα</u>		<u>Δρα</u>
5	εὐκαὶ τὰ σαρφάουη	10
7	τὸν οὐρο	10
4	τὸν φῆν	05
3	τὸν οὐρο	12
4	~~τὸν οὐρο~~ τὸν φῆν	μικροῦ
3	τὸν οὐρο	00
15	σένυ	μὲν φῆν
100	μὲν φῆν	

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000021056